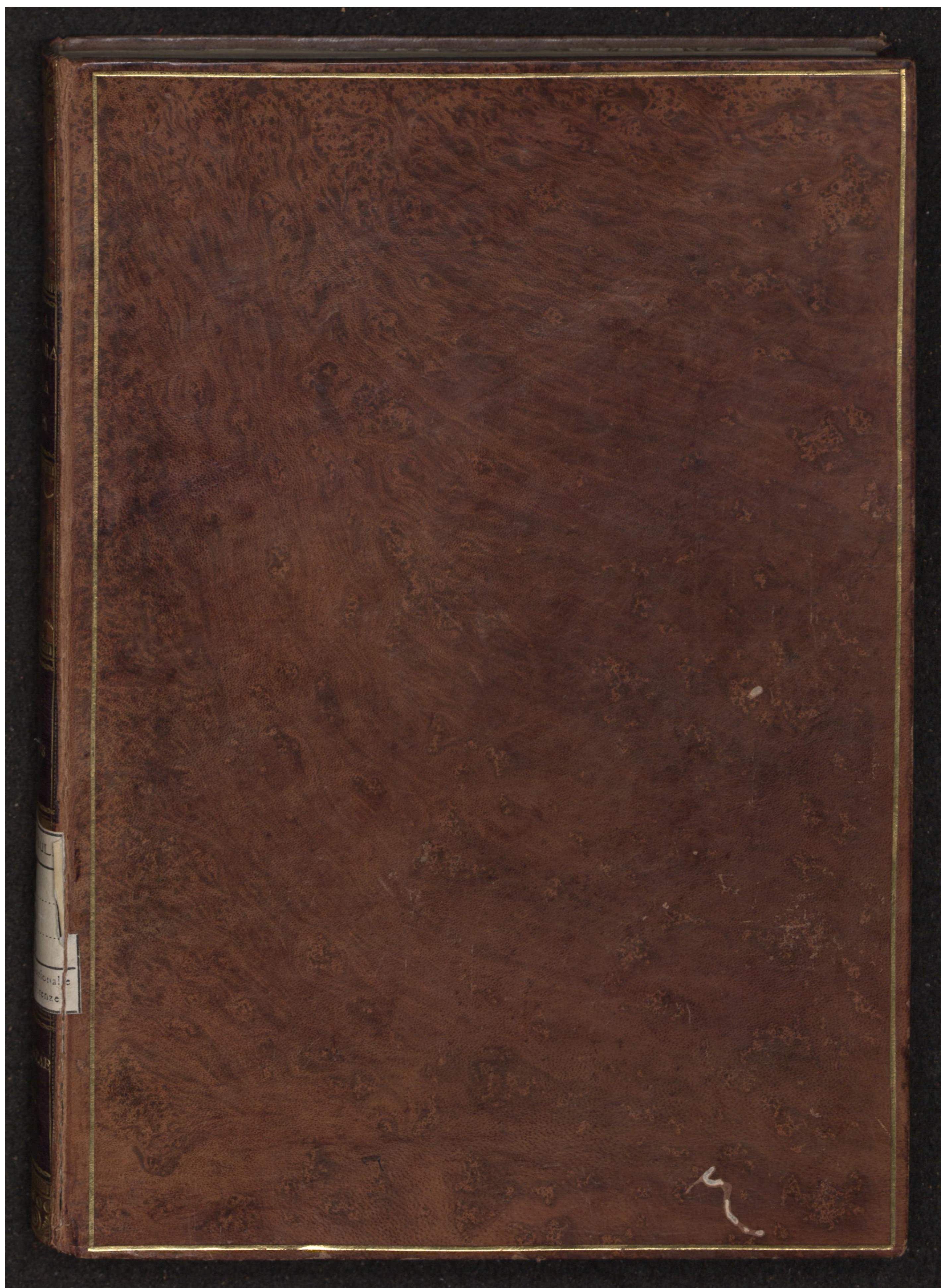
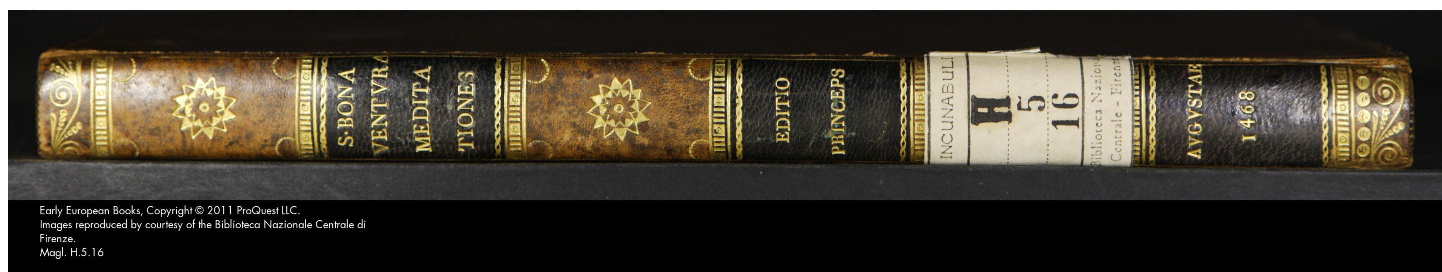

S·BONA
VENTVRA
MEDITA
TIONES
EDITIO
PRINCEPS
INCUNABULI
H
5
16
Biblioteca Nazion
Centrale - Firenz
AVGVSTAE
1468

Prologus ī meditacões vite dñi nr̄i ihũ xpi
De sollicita pro nobis intercessione
De contentione inter miām et veritatem
De vita bt̄e v̄gis marie añ īcarnacōz dñi
Meditacões dñi nr̄i ihũ xpi d̄ incarnacōe
Quomō domina nostra iuit ad elizabeth
Qualit̄ ioseph voluit dimitte b̄taz v̄giem
De natiuitate domini nostri ihũ christi
De circumcisione domini nr̄i ihũ christi
De epiphania domini nostri ihesu christi
Quomō dña remansit ī illo loco ubi pu-
erum genuerat post oblacōem magorum
De purificatione beate marie virginis
De fuga domini in egiptum
De reditu domine nostre de egipto
Quomodo puer ihs remāsit in iherusalē
Quid dominus ihus fecerit a duodecimo
anno usq ad principium tricesimi
De itinere domini ihũ xpi ad baptismum
De ieiunio et temptationibus domini ihũ
et de reditu eius ad matrem
De apertione libri in synagoga
De vocatione discipulorum suorum
De miracl'o facto ad nuptias mutationis
aque in vinum
De sermone domini in monte
De filio cētōis et filio r̄guli a dño libatis
De paralitico misso p tectū a dño liberato
De socro symeonis liberata a christo ihũ
De dormitione domini ihũ in nauicula
De filio vidue a domino nostro suscitato
De puella suscitata et de martha liberata
De conuersione sancte marie magdalene
Quō iohes baptista misit discipl'os ad xpz
De obitu sancti iohannis baptiste
De locucōe dñi cū mlie samaitā ad puteū
Quomō dominus ihus fuit ductus usq
ad superciliū montis ut p̄cipitaret eū inde
Quomodo dominus ihus sanauit quem-
dam habentem manum aridam
De multiplicatione panum et piscium
De fuga dñi qñ t̄ba voluit eū facē regem
Quō dñs ihs orauit ī monte et descēdens
ambulauit sup aq̄s ubi petrus mersus est
De chananea liberata
Quō aliqui ex v̄bis dñi scandalizati sūt
De retribucōe reliquētiū oīa et xpm seq̄tiū
Qualit̄ dominus ihs quesiuit a discipl'is
suis quid diceretur de ipo videlicet de ihũ
De transfiguratione dñi ī monte thabor
Qualiter dominus duabus vicibus eiecit
et expulsit de templo vendentes et ementes
De probatica piscina
Quō discipli dñi vellebāt spicas ppt famē
De ministerio marthe et marie magdalē
Quomō dominus ihus predixit iudeis q
etiā deuolueret ad gentiles ad silitudinem
cultoꝝ vinee qui filiū domini sui occiderūt
Quō voluerūt capere dñm ihm ī sermōe
De ceco de ihericho a domino illuminato
Qualiter dñs ihus intrauit domū zachei
De ceco a natiuitate a domino illumīato
Quomodo dominus ihus abscondit se et
exiuit d̄ t̄plo qñ iudei voluer̄t eū lapidare
Quō alia vice iudei voluer̄t lapidare dñz
De resuscitatione lazari
De maledictione ficus
De muliere in adulterio deprehensa
De conspiratione iudeorū contra dñm
ihm et de fuga eius in ciuitatem effrem

Quomodo dominus rediit bethaniã vbi
maria magdalena vnxit caput et pedes
eius precioso vngento
De aduentu domini ihu super asello
Quomõ dñs ihs mortẽ suã predixit mr̃i
De cena domini
De passione domini nostri ihu christi
Meditatio passionis hora matutinali
Meditatio passionis ad primam et quo-
modo principes sacerdotum duxerunt do-
minum ihm christũ ad pilatum presidem
Meditacõ passionis dñi ihu xpi ad tciam
Meditatio passionis i hora sexta et nona
De mora domine nostre iuxta crucem cir-
ca horam vespertinam
Meditatio passionis ad completorium
Meditacõ passionis dñe nr̃e i die sabathi
Meditatio quid dñs fecerit in sabbatho
Canticum sanctorum de limbo
De resurrectiõe dominica apparitio pma
et quõ dominus ihus apparuit matri sue
Quomõ angelus locutus est mulieribus
Secunda apparitio quomodo dominus
ihus apparuit marie magdalene
Tertia appitio quõ apparuit ihs mariis
Quarta apparitio quomodo ioseph ut
habetur in euangelio nicodemi
Qnta appitio q̃lit appuit iacobo mĩori
Sexta apparitio qualiter apparuit petro
Quomodo rediit ad sanctos patres
Septima apparitio quomõ dominus ihs
appuit duob discipul euntib in emaus
Octaua apparitio qñ apparuit dominus
ihs discipl'is reclusis in die resurrectionis
Canticum ade pro se et sua generatione
Canticum noe pro se et sua generation
Canticum abrahe ysaac et iacob pro se
pro suis generationibus
Canticum moysi et aaron phinees et i
sue pro se et pro suis generationibus
Canticum dauid pro se et sua generati
Canticum esdre neemie et ceterorum de
transmigratione babilonis
Canticum symeonis iohannis baptist
aliorum qui fuerunt tempore christi
Canticum angelorum
Nona apparitio quando apparuit vnd
cum discipulis ianuis clausis
Decima apparitio facta discipulis in g
lilea in monte thabor
Vndecima apparitio quomodo domin
ihus apparuit septem discipulis piscant
bus et comedit cum illis
Duodecima apparitio quomodo domin
ihus apparuit plusq̃ qngentis fratrib
De ascensione domini nostri ihu christi
De missione spiritussancti

Nter alia virtutū et laudū preconia de beatissima virgine cecilia
legitur ꝙ euangeliū christi semper absconditū portabat ī pectore,
Quod sic intelligi debere videt̄ ꝙ ipsa de vita dn̄i ih̄u in euange=
lio tradita q̄dam deuociora sibi p̄elegerat ī quibus meditabat̄ die
ac nocte corde puro et integro attencōe p̄cipua et feruenti ⁊ cōpleta
circulacōe incipiēs iterū ⁊ dulci ac suaui gustu ruminans ⁊ ea in
archano pectore sui prudēti ꝯsilio collocauerat, Simile tibi suadeo
faciendū, Super oīa namq̧ sp̄ualis exerciciȷ studia hoc magis ne=
cessariū magisq̧ ꝓficuū credo ⁊ ꝙ ad excelsiorē ḡdum perducē pos=
sit, Nusq̧ enim inuenies ubi sic doceri cōtra vana blādimēta pos=
sis ⁊ caduca, Et cōtra t̄bulacōes et aduersa ꝯtra hostiū tēptamēta
et vicia sicut in vita dn̄i ih̄u que fuit absq̧ defectu ꝑfectissima, Et
frequēti eī et assueta meditacōe vite ip̄ius adducit̄ aīa ī quandam
familiaritatē ꝯfidenciā ⁊ amorē ip̄ius ita ꝙ alia vilipēdit ⁊ ꝯte=
mnit, Instruit̄ fortificatur et instruit̄ quid facere q̄d ue fugē debeat
Dico p̄mo ꝙ iugis meditatio vite dn̄i ih̄u roborat mentem contra
vana ⁊ caduca, ut patet ī p̄dicta bt̄a cecilia que ita cor suū reple=
uerat de vita xp̄i ꝙ ī ip̄am vana intrare non poterant, Unde eciā
in pompa nuptiarū existēs ubi tot vana gerunt̄ cantantibꝫ orgaīs
ip̄a stabili corde soli deo decātabat dicēs, Fiat dn̄e cor meū ⁊ corpꝰ
meū immaculatū ut non cōfundar, Scd̄o fortificat cōtra t̄bulacōes
et adūsa ut patet in martiribꝫ, Circa q̄d dicit, Bn̄hardꝰ in lxiº ser=
mone sup̄ cantica, inde tollerātia martiriȷ ꝓuenit ꝙ ī xp̄i vulneri=
bus tota deuocōe v̄set̄ ⁊ iugi meditacōe demoret̄ ī ill', Stat martir
tripudiās et t̄umphans, tota licet corpore lacerato ⁊ rimāte latera
ferro, Ubi tunc aīa martiris, Nempe ī vulneribꝫ xp̄i, in vulneribꝫ
nimirū patētibꝫ ad introducendū, Si ī suis esset visceribꝫ scrutans
eam, ferrū profecto sentiret dolorem nō ferret sucumbēt ⁊ negaret,
Hec bn̄hard, Inde est etiā ꝙ non solū martires sed etiā ꝯfessores in
tribulacōibꝫ ⁊ infirmitatibꝫ suis tantā patientiā habuerūt et quo=
tidie habēt Si legas de bt̄o francisco ⁊ de bt̄a clara pot̄is inuenire,
quomō in multis t̄bulationibꝫ penuriȷs ⁊ infirmitatibꝫ non solū
patiēs sed hilares existebāt, Itē quotidie vidē potes ī ducētibꝫ sc̄am
vitam, hoc ideo, quia ipsarū aīe non erāt nec sunt ī eorū corporibꝫ
sed christi ex deuota meditacōe vite ip̄ius, Tertio dico ꝙ docet esse

gerẽda tẽptamẽta ut nec hostes ut nec vicia irruere uł fallẽ possint
q̇a ꝑfeccio virtutuȝ repit̃ ibidẽ, Vbi enĩ caritatis excelse· pauꝑtatis
eximie· hũilitatis ꝓfunde· sapiẽ· oracõnis mãsuetudinis· paciẽcie·
obediencie· ceteraꝝq̃ȝ virtutũ exempla ⁊ doctrina sic inuenies· sicut
ĩ vita dñi virtutum, De hoc sic bñ9 ait sermone xxii° super cãtica,
Incassuȝ ꝓinde q̇s laborat ĩ acq̇sicione virtutũ· si aliũde eas sperã-
das putat q̃ȝ a dño v̉tutũ· cui9 doctrina seminariũ prudencie· cui9
mĩa op9 iusticie· cui9 vita speculuȝ tempãcie· cui9 mors insigne est
fortitudinis, Hucusq̃ȝ bñ9, Qui erga euȝ sequitur· errare nõ potest
neq̃ȝ falli, Ad cui9 v̉tutes imitandas ⁊ adipiscẽdas ex frequẽti me-
ditacõe cor accẽdit̃ ⁊ aĩatur deinde diuĩa illuĩat̃ v̉tutes· ita ꝙ v̉tutẽ
induit· ⁊ a veris falsa discernit· adeo· ut plures fuerint illitterati ⁊
simplices· q̇ magna et ꝓfunda dei ꝓ̃ptea cognouerũt, Vnde credis
ꝙ beat9 franciscus ad tantã v̉tutẽ et ad tam luculentã intelligẽciaȝ
scripturaꝝ· etiaȝ ad tam ꝑspicacẽ noticiã fallaciaꝝ hostis et viciorũ
ꝑuenit· nisi ex familiari conuersacõne ⁊ meditacione vite dñi ih̄u·
ꝓpterea sic ardent̃ afficiebatur ad ipsum, Nam ĩ cunctis v̉tutibus
quantũ ꝑfectius poterat imitabat̃ eũdem, Et tandem ip̃o cõplẽte ⁊
ꝑficiente ih̄u· ꝑ impressionem sacrorũ stigmatũ fuit ĩ eum totaliter
transformat9, Vides igit̃ ad quã excelsũ g̃dum meditacio vite xp̄i
ꝑduxit· ȝ tanq̃ȝ fundamẽtum efficax ad maioris ꝯtẽplacõnis subli-
miat g̃dus· q̇a ibidem inuenit̃ vnccio q̃ paulatĩ purificãs ⁊ eleuãs
aĩam docet de omĩb9 de q̇bus non ẽ sermo ad p̃sens, Non autẽ te ĩ
ip̃as vite xp̄i meditaciones aliq̃liter introducere curã ȝ vellẽ ꝙ hoc
a magis experto magisq̃ȝ docto accipes· q̇a ĩ talib9 maxime ĩsuffi-
ciens sum, Verũ iudicans meli9 fore aliq̃ vtrunq̃ȝ vltraq̃ȝ dicere· q̃ȝ
penit9 tacere experiar impericiã meã et familiariter tecum loquar·
rudi ⁊ inpolito sermone· tamẽ ut meli9 possis q̃ dicunt̃ cape· tamẽ
ut nõ aureȝ ȝ mentem studeas inde reficere, Non est enĩ ĩ ordinatis
sermonibus ȝ ĩ dño ih̄u meditacionib9 insistendũ, Ad q̇d etiã iero-
nimi doctrina inducim̃ dicentis, Sermo rudis vsq̃ȝ ad cor penetrat
politus aũt pascit aures, Spero aũt ꝙ ruditati tue ꝯferet aliquid
mea modicitas, Sed ĩ hoc magis spero· ꝙ si ĩ his te exercere sedula
meditacione volueris· ip̃m dñm ih̄m de quo loq̇mur magistrũ ha-
bebis, Non auteȝ credas ꝙ omnia q̃ ip̃m dixisse uł fecisse meditari

possumus scripta sint, Ego vero ad maiorē impssionem ea sic ac si ita fuissent tibi narrabo put otigerūt vel otigisse pie credi possunt scđm q̄sdam ymaginarias repsentaciōes q̄s aīmus diuisimode cōcipit, Nam ĉca diuinā scriptam meditari exponē et intelligē multifarie put expedire credim⁹ possumus dūmō non sit otra fidem vel bonos mores, Cumq̄ ergo me narrantem inueies ita dixit vel fecit dominus ihs seu alii q̄ introducunt si id p scripturā pbari non possit non alit̄ accipias q̄ȝ deuota meditatio exigit hoc est pinde accipe ac si dicerez mediteris q̄ ita dixit vel fecit dn̄s ihs et sic de silibus, Tu aūt si ex his fructū sumē cupis ita te p̄sentē exhibeas his que p dn̄z ihm dicta ul' facta narrant̄ ac si tuis aurib⁹ audires et ocul' vidēs toto mētis affectu diligent̄ delectabilit̄ et morose oībus aliis curis et sollicitudībus tūc obmissis, Quare te rogo dilecte mi q̄ hūc laborem meū quē ad dn̄i ihu laudem et tuū profectū et meā vtilitatem assumpsi letant̄ suscipias et letātius deuoci⁹ et sollicici⁹ te exertias ī eodem, Iniciū igit̄ ab incarnacōe sumendū est, Sed q̄dam ipaȝ precessisse meditari possum⁹ tam ī cel' circa deū et angelos suos beatissimos q̄ȝ in tr̄is ĉca vginem glosam q̄ michi vident̄ primit⁹ explicāda et ideo de ipis videam⁹

¶ Explicit plogus de meditacōibus eoȝ q̄ pcedebāt incarnacōȝ, Et pmo d sollicita p nob intercessiōe

Dum p longissima tempora vltra spaciū q̄nq̄miliū annoruȝ miserabilit̄ iacēt genus humanū et nullus pter pc̄m pmi homīs ascendē posset ad p̄riam, btissimi spūs opaciētes tāte ruine ac de sui restauracōe sollicititi licet pluries, Primo tamen adueniente pleitudīe tp̄is instācius et deuoci⁹ dn̄o talit̄ supplicarūt pcidētes in facies suas ante thronū ei⁹ et oms sil' oggati dixerūt, Dn̄e placuit maiestati vr̄e nobilē et rationalem creatam hoiem scȝ pter solam vr̄am facē bonitatē ut sit salus ei⁹ hic nobiscū et nob ex ipa nr̄aȝ pueniat restauratio ruinarū, Sed ecce dn̄e pereūt oms et nemo saluatur et ī tot ānorū ĉculis nemīnē hic vidim⁹ de oībus hostes nr̄i triūphāt et de ipis non nr̄e ruine sed tartaree speluce replent̄, Vt q̄d ergo domīe nascunt̄, Quare domīe tradunt̄ bestiis aīe ofitētes tibi Et si scđm iusticiā vr̄am hoc fiat tamē minīe tēpus ē, Et si pmipa rentes mandatū vr̄m incaute trāsgressi sūt subueiat miseratio vr̄a, Memētote q̄ ad vr̄am ymaginē et silitudinē creastis eosdē, Aperite

domine misc̄ode manū vestraꝫ ⁊ implete eos benedictiōe, Nam oculi omniū spectāt ad vos, sicut oculi seruorū ad manus dn̄orū suorum donec misereamini et subueniatis remedio salutari.

¶ De contentione inter misericordiam et veritatem.

His dictis misc̄dia pulsabat viscera pr̄is, ut subuenirer secum habēs pacem. Sꝫ contradicebat veitas secum habēs iusticiam Et inter eos controuͤsia facta est, ꝑut narrat, bn̄hardus ī sermone de annuntiacōe cui⁹ego sucīcte refero sentenciā frequent̄ eius dicta melliflua adducā. Sꝫ plerumqꝫ excepando ꝓpter vitādam ꝓlixitatem, Dicit ergo, bn̄hard, Dicebāt pax et misc̄da dn̄o, Nūquid ineternum proicies dn̄e aut obliuisceris misereri ⁊ hec ei longo tp̄e susurrabāt, Respondit dn̄s vocent̄ sorores vr̄e quas cōtra acictos videtis et eas pariter audiam⁹, Quibus vocatis cepit misc̄dia, Eget miseratiōe diuina creatura tua, qm̄ misera facta est, et miserabil' valde, Venit tp̄us miserendi et iam p̄teriit, Econtra vitas, Oportet dn̄e impleri sermonē quē locutus es, Totus moriat̄ adam cum oībus qui in eo erant, qm̄ preuaricando pomū gustauit, Dixit misc̄da, Vt qd̄ ergo dn̄e me fecisti, Scit enī ipsa veritas qꝫ ego perii si numqꝫ misereris, Econtrario vitas, Si p̄dictam tuā sentēciam p̄uaricator euaserit, periit vitas tua, et non pmanet ineternū, Fuit aūt hec questio per patrem missa ad filiū, Ipsa aūt misc̄da et veritas corā eo eadem dicebant et addebat vitas, fateor qꝫ bono zelo mouet̄ misc̄dia sed non scd̄m scienciā quia poci⁹p̄uaricatori vult parcē qꝫ sorori, At misc̄da tu neut̄ parcis et tanta indignaciōe seuis contra p̄uaricatorem, ut inuoluas parit̄ ⁊ sororem, Et nichiloī⁹ veritas fortissime allegabat, Domine cōtra te hec questio intorquet̄ et cauendū ne v̄bum patris euacuetur, Dixit pax parcite vobis a v̄bis istis, virtutum non est honesta ꝯtencio, Vides controuͤsiam magnā et racōes fortes edificaces, Non videbatur quō circa homiem possent misc̄dia et veritas conseruari, Scripsit aūt rex sentenciā quā paucis qui ꝓpinqui⁹ ei stabant dedit legendaꝫ, sic continentē, Hec dicit, perii si adam non moriatur ⁊ hec dicit, perii si non misc̄dam ꝯsequatur, fiat mors bona et habeat qd̄ petit utraqꝫ, Obstupuerūt oms ī verbo sapiencie, Et consenserūt qꝫ moriat̄ misc̄dam ꝯsequēdo, Sed q̄runt quomō mors potest fieri bona, cū horribilis sit ipso auditu, Respondit rex, Mors

peccatorum pessima. sed sanctoꝝ est ꝑciosa et ianua vite. moriatur ergo ex caritate qui non est obnixius morti. et sic mors non poterit tenere innoxiū ꝗ faciet ī eo foramen per qḋ transeāt liberati, Placuit sermo ꝗ ubi talis potit inueniri, Rediit ergo veritas ad terrā et miscōia remansit ī celo, Nam iuxta ꝓphetam, Dn̄e ī celo miscōia tua et vitas tua vsqꝫ ad nubes, Circuit orbem terraruꝫ veritas et nemo mundus a sorde inuent⁹ est nec infans vnius diei, Sed et miscōia perlustrat celū et neminē inuenit q̄ ad hoc sufficientē habeat caritatem, Omnes enī serui sum⁹. et etiā cū bene fecerim⁹ dicere debemus. quia inutiles ſui sum⁹, Si ergo tal' victoria debebat quo nemo maiorem caritateꝫ habēt et aīam ꝓ inutilibus seruis ponēt, Redeunt ergo ad constitutū diem anxie plurimū non inuento ꝙ desiderabāt Dixit pax, Vos nescitis quicqꝫ nec cogitatis, Non est q̄ faciat bonū Non est usqꝫ ad vnū, Sed qui dedit ꝯsiliū ferat et auxiliū, Intellexit hec de⁹ rex et ait, Penitet me fecisse hoīeꝫ, Penitenciā me agere oportet ꝓ homine quē creaui, Et vocato gabriele archangelo dixit, Vade. et dic filie syon, Gaude filia syon, Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuet⁹, Vsqꝫ huc ex dictis bn̄hardi, Vides ergo ꝗꝫ magni ꝑiculi fuit et est peccatū et ꝗꝫ magna difficultas sit remediuꝫ inuenire, In hoc ergo cōsenserunt dicte v̓tutes precipue ī persona filij, Nam ꝑsona pr̄is aliqualit' videt' horribilis siue t̓ribilis et potens. et sic suspicari potuisset quodamodo pax ⁊ miscōia, Persona vero sp̄ussancti benignissima est. et sic suspicari poterāt vitas et iusticia, Vnde persona filij tanqꝫ media acceptata est ut ⁊ ad hoc remediū faciat, Hoc autē non ꝓpe sed appropriate intelligas, Tunc impletū est illud ꝓpheticum, Miscōia et vitas obuiauerunt sibi. iusticia ⁊ pax osculate sūt.

¶ Hec que supius dicta de his q̄ in celo ꝯtingē potuerunt possum⁹ meditari, De vita beate virginis marie ante incarnacōm domini modo sequitur.

Circa v̓ginem vero ex qua incarnatio facta fuit. meditari possum⁹ vitam ipsius, Deide scire debes ꝙ dū esset trium annoꝝ fuit a parentib⁹ oblata ī templo et ibi stetit usqꝫ ad. xiiii. annū, Quid aūt ibi fecerit possumus scire ex reuelacōibus suis factis cuidā sibi deuote. et credit' ꝙ fuit sancta elizabeth cui⁹ festum sollennit' celebram⁹, In quibus hec inter alia continent', Quando inquit pater meus et mr̄ mea dimiserunt me

in templo/statui i corde meo habere dñm deum i patrem/ & deuote ac frequēter cogitabā q possem facere deo gratū/ut dignaret michi dare gratiā suā, Et feci michi dare legē dei mei/& ex oībus pceptis diuine legis tria pcipue seruaui i corde meo scz, Diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo/& ex tota aīa tua/et ex tota mente tua/ et ex omnibus viribꝫ tuis, Itē diliges pximum tuū sicut teipm, Itē odio habebis inimicū tuū, Ista inqꝫ seruaui i aīo & statim oms vtutes cōphendi q in ipis otinentur, Et ita volo te docere Anima enim aliquā virtutē habē nō potest/si deū toto corde non diligit, Ab isto enim amore descēdit omnis gratie plenitudo, Postq aūt descēderit/ non pseuerat in aīa/ꝫ fluit ut aqua/si inimicos suos idest si vicia/ et peccata odio nō habuerit, Qui vult ergo gratiā suam habere & possidē/oportet eū cor suū ad amorē & odium ordinare, Volo ergo te facē sic faciebā ego/surgebā eni sp in noctis medio & pgebā ante altare templi/& tanto desiderio/ tāta volūtate/tanta affecōe/quāta poteram et sciebā, Petebā gratiā sūmi dei seruāda illa tria precepta & omīa alia mādata legis, Et stando corā altari septē peticōes deo faciebam/q sunt he, Primo petebā gratiaꝫ qua possem cōplere dilectionis pceptum/scz/ut ipm diligere ex toto corde zc, Secundo petebam gratiaꝫ qua possem diligere pximum scdm voluntatē & beneplacitū suū/ et ut facēt me amare oīa q ipse amat & diligit, Tertio petebam ut facēt me odire et fugere que ipe odit, Quarto petebam humilitatē/patientiā/benignitatē/mansuetudinē/ et oms virtutes propter qs efficēr glosa ante ospectum suū, Quinto petebā ut facēt me videre tpus in quo nata esset illa scissima vgo que debebat filiū dei parere/& ut oseruaret oculos meos q possem eā videre/et aureg vt possem eaꝫ audire/& linguā ut possem ipsam laudare/manꝰ ut possem ei seruire/pedes ut possem ire ad seruitiū suū/genua ut possim adorare dei filiū in gremio suo, Sexto petebā gratiā obediendi mandatis & ordinacōibus pontificis tēpli, Septimo petebā ut templum et vniusum ppl'm ad suū seruiciū cōseruaret, His auditis dixit ancilla xpi, O dulcissima dña/nōne eratis gratia & virtutibus plena, Respōdit btā vgo, Pro firmo scias q ita me reputabā ream et vilissimā et gratia dei indignā/sicut tu/ ppterea petebā gratiam & vtutes, Et iterum/filia tu credis q omnem gratiā quam habui

habueri sine labore, sed non est ita, pmmo dico tibi q nullā gratiam
dñi vel virtutē habui a deo sine magno labore ↄtinua oroe, ardenti
desiderio, ↄfunda deuocōe, multis lacrimis, et multa afflicōe, dicēdo,
faciēdo, cogitādo, Semp sibi placita sicut sciebā et poteram excepta
sanctificacōis gratia q sanctificata fui i utero mris, Et addidit, Pro
firmo scias q nulla gratia descēdit i aīam, nisi p orōem et corporis
afflictionē, Postq fecerim q nos possum licet sint parua, ipe veit
secum ferēs altissima dona, q videt aīa i seipsa deficē, et pdit memo
riam et nō recordat se dixisse vel fecisse deo aliqd gratū, Et tūc videt
sibiipi vilior et despectior q vnq fuit, Hucusq de dictis reuelacōibz
Beatus vero ieronim de vita ipsius ita scribit, Hanc igit regulam
beata vgo statuāt sibi vt a mane usq ad horā tertiā orōibz insistēt,
A tertia usq ad nonā textrino ope occuparet, ad nonā vero iterum
ad orōem reuertebat, et inde nō recedebat quousq angel ei apparebat
de cuius manu escā accipe solebat, et meli ac melius i dei ope pficie-
bat et amore, fiebat ut i vigiliis inueniret prior, In sapia legis dei
erudicior, In hūilitate hūilior, In carmibus dauiticis elegātior, In
caritate gratiosior, In puritate purior, In omni vtute pfectior Erat
eni ↄstans et immobil, Et cū quotidie meli ac melius trāsisset hāc
irascentē nullus uel vidit aut audiuit, Omnis eni sermo ita gloria
erat plen, vt cognosceret i lingua ei deus, sed i orōe et instructione
legis pmanebat, Et erat sollicita circa socias suas, ne aliq ex eis in
vllo sermone peccaret, Ne aliq in risum vocē suā exaltaret, ne aliq
i iniuriā aut i supbiam circa parē suā excresceret, Sine intmissiōe
benedicebat deū, et ne forte i salutacōe sua a dñi laudibz tolleretur,
si quis eā salutabat illa deo gratias respōdebat, Vnde pmū ab ipa
exiit ut dum salutant hoīes sancti, deo gratias dicant, De esca quā de
manu angeli accipiebat ipa reficiebat, quā vero a pontificibz tēpli
paupibus erogabat, Quotidie videbatur ei angel loqui et quasi
carissime obtpabat eidē, Hucusq ieronim in qrtodecimo anno bta
vgo fuit despōsata ioseph p diuinā reuelacōēz, et rediit nazareth, et
qlit factū fuit inueies i legēda de nātitate ipsi, Et hec sūt q ante in-
carnacōem xpi possum meditari, Ipa rumines et bñ delecteris i eis
toto affectu ea memorie ↄmendādo et ope imitādo qa deuotissima sit

¶ Incipiūt meditacōes dñi nri ihu xpi de incarnacōe, luce pmo,

Postq̃ autē ih̄u xp̄i venit plenitudo temporis. quo ordinauit summa trinitas generi hūano prouidere per incarnacōnem verbi propter nimiam caritatem suam qua ip̄m genus humanum diligebat commouente eum misericordia sua. et nichilominus ad instantiam spirituum supernorum et beata virgo rediisset nazareth. Vocauit deus omnipotēs gabrielem archangelum et dixit ei. Vade ad dilectissimam filiam nostram mariā desponsatam ioseph super omnes creaturas nobis carissimā. et dic ei q̄ filius meus cōcupiuit speciem suam et eam sibi elegit in matrem et roga eam vt ipsum letanter suscipiat. quia per ipsam salutem totius humani generis operari decreui. et obliuisci volo iniurie michi facte. Attende hic et recordare que tibi in principio predixi ut scilicet discas omnibus que dicuntur et fiunt te exhibere presentē. Hic ergo ymagineris et aspicias deum vt potes. quia incorporeus est. sed aspice eum tanq̃ magnum deum sedentem in solio excelso. vultu benigno pio et paterno quasi reconciliari volentem siue reconciliatum. hec verba dicentem et gabrielem facie hilari et iocunda flexis genubus et inclinato vultu timoroso et reuerenti ambasiatam domini sui attēte suscipiētem. Surgens igitur gabriel iocundus et gaudens volitauit ab alto. et in humana spetie in momento fuit coram virgine in thalamo suo manente. Sed nec tamcito uolauit quin preueniretur a domino et sanctā trinitatem ibi inuenit. que preuenit nuncium suum. Scire namq̃ debes q̄ excelsum incarnationis opus totius trinitatis fuit. licet sola persona filii fuerit incarnata. quemadmodum aliquem se tunica induentem duo ex lateribus eius stantes eum adiuuarent et tunice manicas tenerent. Nunc ergo et hic bene aspice. et tanq̃ ipi facto presens existeres intellige omnia que dicuntur et fiunt. O q̄lis nunc est illa domuncula. ubi tales sunt et in qua talia exercentur. Nam licet vbiq̃ sit sancta trinitas. tamen ibi nunc aliquo singl'ari modo esse mediteris ratione singularis operationis. Ingressus ergo gabriel paranimphus fidelis ad virginem dixit. Aue gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus. Ipsa vero iuxta verba euangelii turbata fuit in sermone eius cogitans de nouitate talis salutationis. Non enī cōsueuerat eā sic salutare in qua salutatione cum videret se commēdari de tribus. Non poterat humilis domina

non turbari. Commendabatur enĩ q̄ erat gr̃a plena. q̄ dominus erat secũ. et q̄ erat benedicta inter mulieres. At humilis nõ potest sui ꝯmendationem sine rubore ⁊ turbatione audire. Turbata ergo fuit ex verecundia honesta ⁊ virtuosa. Cepit etiã timere an hoc esset verum. Non q̄ non crederet angelum dei vera loqui. sed ex eo quod proprium est humilibꝫ quia non examinant suas virtutes sed defectus potius ruminant. vt sic proficere possint. reputantes magnam virtutẽ paruã et paruum defectum magnum. Tanq̄ ergo prudẽs puderosa ⁊ pauida nichil respõdit. Quid enĩ respõdisset. His enim audiuit anteq̄ respondẽt. Abhomiabile ẽ virginẽ esse loq̄cem. Angel⁹ aũt causã sue dubitacõis agnoscẽs dixit. Ne timeas maria. nec verecũderis laudibꝫ q̄s tibi dixi. q̄a sic ẽ veritas. Non solũ es gratia plena. sed eam toti generi humano recuperasti et reinuenisti a deo. Nam ecce concipies ⁊ paries filium altissimi. qui te in suam elegit matrem. ⁊ saluabit omnes qui sperant in eo. Tunc ipsa respondit non tamen confitendo nec negando commendacõnes prefatas. sed certificare uolens de sua virginitate scilicꝫ ne ipsam perderet de qua plus timebat. Querit ergo ab angelo de mõ sue concepcõis dicens. Quomodo fiet istud quoniã virum non cognosco. et virginitatem firmissime dño deo meo deuoui nec imppetuum hominem cognoui. Et angelus. fiet per operationem spiritussancti qui te sup modum replebit ⁊ eius virtute ꝯcipies salua tua virginitate. Et ideo filius tuus vocabitur filius dei. Nichil enĩ ei est impossibile. Nã elizabeth cognata tua cum esset senex ⁊ sterilis. iam sunt sex menses q̄ filium virtute dei concepit. Intuere hic pro deo. et meditare quomodo tota trinitas est ibi expectans responsionem ⁊ consensum huius sue filie singulariter. amanter ⁊ delectabiliter aspiciens verecundiam eius. et mores. ⁊ verba. et qualiter angelus diligenter. ⁊ sapient̃ inducit eam ⁊ ordinat verba sua stans inclinatus ⁊ reuerens corã domina sua. vultu sereno fidelit̃ exequens ambasiatã suã. ⁊ attẽde ꝯsideranˢ verba domine. ut possit cõgrue respondere ⁊ super hoc ope mirifico perficere domini voluntatem. ⁊ etiã qualiter domina stat timorate ac hũiliter facie pudorosa preuenta ab angelo. ⁊ quõ ex improuiso est in istis verbis et non extollitur. necq̄ se reputat. ⁊ cũ audit magnalia de se qualia alicui nunq̄ dicta fuerunt. totum diuine gratie

ascribebat, Tandē prudentissima ṽgo auditis verbis angli ɔsensit
⁊ ut in supdicta reuelatione continet̄ ꝓfunda genuflexit deuocōne
et iunctis manibus dixit, Ecce ancilla domini fiat michi secunduȝ
verbum tuum, Tunc filiꝰ dei statim totus ⁊ sine mora intrauit in
vterum virginis et ex ea carnem assumsit ⁊ totus remansit in sinu
patris, Potes autem hic pie ymaginari qualiter ipse filius tamq̄
obedienciam penosam ⁊ laboriosam legationem suscipiens patri se
inclinauit ⁊ recommendauit· et in eodem instanti anima creata ⁊
infusa fuit perfectus homo secundum omnia corpora liniamenta·
sed puulus valde ita ꝙ in vtero postea naturaliter crescebat vt alij·
sed non dilata infusio anime vel membrorum distinctio vt in aliis,
Erat etiā perfectus deus sicut perfectus homo ⁊ ita sapiēs et potēs
sicut est modo, Gabriel autē tūc cum domina sua similit̄ genuflexit
⁊ parum post cum ea surgens se iterum inclinans usqȝ ad terram·
et valefaciēs ei disparuit ⁊ ad patriam rediens hec narrauit· et fuit
ibi nouū festū ⁊ exultacō magna nimis, Dn̄a vero tota inflāmata
⁊ amore dei magis solito accēsa· senciēs se concepisse genubus flexis
gratias agit deo de tanto bono humiliter ⁊ deuote suplicans eidem
vt eā instruere dignaretur, Ita ꝙ ī his que circa filiū suum faciēda
occurrerent facēt sine defectu, Considerare debes quanta est hodierna
sollennitas et iubilare in corde tuo ⁊ gratias agere deo, Agite dies
letitie hodie deus pater fecit nupcias ī desponsacōne hūane nature·
quam hodie inseperabilit̄ vniuit diuine, Hodie est sollennitas nu=
ptiarum filij dei et dies natalis in vtero, Hodie est sollennitas san=
ctispiritus· cui attribuitur opus incarnatiōis mirificum· ⁊ incepit
benignitatem suam ostendere humano generi, Hodie est sollennitas
domine nostre beate virginis· que a patre in filiam a filio ī matreȝ
a spiritusancto in sponsam est recognita ⁊ assumpta, Hodie incho=
atur celestis curie repatio, Hodie incipit redempcō ⁊ salus humane
nature ⁊ reconciliatio et deificatio· hanc nouaȝ obedienciā suscepit
filius a patre de nosra salute peragenda, Et exultauit ut gigas ad
currendam viam· et se reclusit in vtero virginali· ⁊ factus est vnus
ex nobis· et frat̄ noster ⁊ pr̄ et aduocatus· hodie incepit pegrinari
nobiscū, Hodie lux vera de celo descēdit· et panis vite decoqui cepit
in clibano virginalis vteri, Hodie verbū caro factum ē· ⁊ impleta

sunt desideria et clamores prophetarum et patriarcharum. Et exauditi sunt clamores quibus inenarrabiliter dicebant, Emitte agnum etc. Rorate celi etc. Et utinam disrumperes celos, Domine inclina celos tuos et descende. Domine ostende faciem tuam et salui erimus. et similiter inueniuntur quamplura. Et ultra non irascetur deus. quia plenitudo temporis hodie venit. et deus pater videt filium hominem factum.

¶ Quomodo domina nostra iuit ad elizabeth.

Post hec recogitans domina verba angeli de consobrina sua elizabeth. eam visitare proposuit ad congratulandum eidem ac seruiendum. Iuit ergo vnacum ioseph sponso suo a nazareth ad domum ipsius. que distabat a ierusalem per septuagintaquatuor miliaria vel circiter, Non retardatur ab asperitate uel longinquitate vie. sed cum festinatione iuit. quia nolebat ibi diu in publico inueniri vel videri. et sic non erat a conceptu filii aggrauata ut alie mulieres. Non enim fuit dominus ihesus onerosus matri, Conspicite igitur hic quomodo vadit sola cum sponso suo regina celi et terre. et non equester sed pedes. Vadunt autem cum ea. paupertas. humilitas. et verecundia. omnesque virtutes atque honestas. est etiam dominus secum, Cum autem intrauit domum salutauit elizabeth dicens, Salue soror mea elizabeth. Illa uero exultans et tota exhilarata et accensa spiritusancto surgit et amplectitur eam tenerrime. et exclamans pre gaudio dicit, Benedicta tu inter mulieres. et benedictus fructus ventris tui, Et vnde hoc ut michi ueniat mater domini mei ad me etc. Quando enim beata virgo salutauit elizabeth repletus est iohannes in utero spiritusancto. repleta est etiam et mater, Nec prius repletur mater quam filius. sed filius repletus replet et matrem, Non quidem in anima matris aliquid efficiendo. sed per spiritumsanctum aliquid in ea fieri promerendo. eo quod in ipsa spiritussancti gratia affluentius refulgebat, Et prior gratiam sensit. quia sicut illa mariam sic iste aduentum domini sensit, Et ideo exultauit et illa prophetice locuta est, Vide quanta virtus sit in uerbis domine. quia ad eius pronunciationem confertur spiritussanctus, Sic enim habundanter ipsa erat plena. quod eius meritis ipse sanctusspiritus etiam alios replebat, Respondit autem maria elizabeth dicens, Magnificat anima mea dominum etc totum ibidem complens canticum iocunditatis et laudis, Deinde se ad sedendum ponentes, Domina humillima in inferiori loco se posuit

ad pedes elizabeth, Sed illa incontinēti exurgens et nō ferens erexit eam et pariter sederunt, Querit autem domina de modo sue conceptionis. et elizabeth de modo sue. et hec sibi inuicē narrant letanter. et laudant deū de utraqꝫ conceptione. ⁊ in gratiarūactione ꝯsistunt et agunt dies leticie, Et stetit dn̄a quasi mensibus tribus mīstrans et seruiens ei in omnibus que poterat humiliter ⁊ reuerenter. quasi oblita se matrem dei et reginā totius mūdi, O qualis domꝰ. qualis camera. qualis lectus. in quo et vbi pariter morātur et requiescunt tales mulieres. talibꝫ filiis fecūdate maria ⁊ elizabeth, Ihs ⁊ iohes. Sunt etiā ibi magnifici senes zacharias ⁊ ioseph, Respice eos bene attente, Adueniēte autem tempore suo peperit elizabeth filiū. quem dn̄a leuauit de tra ⁊ diligenter aptauit vt expediens erat, Puerulus ipsam quasi intelligēs aspitiebat. et cum eū matri porrigere uellet. caput ad eam vertebat et ī ea sola delectabatur. et ipsa letanter colludebat eidem amplexabatur et osculabatur iocūde, Considera magnificenciā iohānis. Nullus vnqꝫ talem baiulam habuit, Octauo deniqꝫ die circumcisus est puer et uocatū est nomen eius iohannes. et tunc apertū est os zacharie et prophetauit dicens. benedictus dn̄s deus israhel ⁊c, Domina vero stans post aliqꝫ cortinas. ne videretur ab hominibꝫ qui ꝯuenerant ad circūcisionem iohānis. auscultabat attente canticum illud. in quo de filio suo fiebat mencio. et omnia conferebat ī corde suo tanqꝫ sapiētissima, Tandē valefaciēs elizabeth et zacharie ac valedicens iohanni. rediit ad domum habitacōis sue nazareth cum sponso suo, In q̄ reuersiōe pauptatem eiꝰ ad mentem reuoca, Redeunt enim ad domum. in qua nec panem. nec vinum. nec aliqua necessaria sunt inuenturi. sed nec possessiones habebant neqꝫ pecuniam. Stetit igitur his tribus mensibus apud illos forte opulentos, Nunc aūt rediit ad paupertatem suā. ut ꝓpriis manibus laborādo victū acqrat, Compatē sibi ⁊ amorē pauptatis attēde ⁊c.

Qualiter ioseph voluit dimittere beatam v̄ginem mariam,

Cum autem simul habitarent domina ⁊ sponsus suus ioseph. et crescente ihu ī utero mr̄is. ꝑpenderet ioseph ipā grauidam esse. doluit supra modum, Conspiciebat enim coniugem suā semel. et pluries dolebat et turbabatr, Et eidē ostendebat vultū turbatum ⁊ oculos auertebat ab ea suspicās hoc ex adulterio cōtigisse et cogitabat

eam occulte dimittē, Vere de eo dici potest qꝫ ei⁹ laus est ī euangelio dictum enim est ibi qꝫ erat vir iustus. magne namqꝫ virtutis erat. Cum enim cōmuniter dicatur qꝫ quasi summe uerecundie doloris et furoris sit viro adulterium vxoris. tamen ipse virtuose se tꝑabat ꝛ eam accusare nolebat. patient̄ hāc magnam ꝑtransiuit iniuriaꝫ. non se vindicans. ꝫ pietatis v̓tute cedere volens. volebat eā occulte dimittere, Sed nec domina pertransiuit absqꝫ tribulacōe. ꝑpendebat enim ꝛ videbat ipsum iratū et de hoc etiam ipsa turbabat̄. hūiliter tamen tacebat ⁊ occultabat donū dei et poci⁹ volebat reputari vilis ꝙ̄ ipsum dominum propalare. vel de hoc aliquid loqui quod ad iactancium putaretur pertinere, Rogabat autem ut ipse remedium apponere dignaretur et hāc a se. ꝛ viro auferret tribulacōeꝫ, Videns ꝙ̄ magna tribulatio ꝛ anxietas erat eis sed ꝓuidit de⁹ vtriqꝫ, Misit angelum suum q̄ dixit ad ioseph ī somnis. qꝫ diunx eius de spiritusancto conceperat et ideo confidenter ⁊ letanter staret cum ea, Vnde et tribulatione cessante rediit consolacō magna, Nam domin⁹ post tempestatem tranquillitatem facit, Quesiuit ergo ioseph a virgine gloriosa de hac cōceptione mirifica. quam ei domina diligenter per ordinem enarrauit. Remanet igitur ioseph ⁊ stat gaudēs cum sua coniuge bñdicta. et vltra ꝙ̄ dici possit eā casto diligit amore ꝛ curā ipsius fideliter gerit. et domina cum eo confidenter moratur ꝛ ī sua paupertate letanter viuunt, Stat etiam dominus ih̄us reclusus in vtero dulcissime ꝛ amantissime virginis usqꝫ ad nouē menses more aliorum, Stat benigne et patienter sustinet tp̄us debitū, Compatere sibi. qꝫ ad tantam humilitatis profunditatem deuenit pro nobis se inclinans dominus maiestatis, De quo solo beneficō. scilicet. huius prolixe reclusionis numꝙ̄ ei digne satisfacere possemus, Sed saltem corde cognoscamus et gratias agamus eidem toto affectu. eo qꝫ nos ex aliis assummere dignatus est. non nr̄o merito. sed sola ei⁹ mera gratia et beneficio ꝛ dilectione, Reclusi enim et collocati ad tutelam sumus ī arte religionis non ad penam sed ad gloriam, Compatere igitur domino ih̄u ī hoc scilicet. qꝫ est in continua afflictione et fuit ab instanti sue conceptionis usqꝫ ad mortem. ex eo scilicet. qꝫ patreꝫ quem summe diligebat cognoscebat ꝑ ydola relinqui et a pc̄toribus inhonorari. Et etiam ex compassione quam habebat ad animas ad

ymaginem suam creatas. q̃s sic miserabiliter et quasi vniuersaliter damnari cernebat, Et hec erat sibi maior pena q̃ fuit passio, Nam propter hanc tollendã sustinuit illam, Si vis ergo sentire dulcedinẽ distillantem ex his ferculis rumina diligenter et sepe.

¶ De natiuitate domini. luce. primo.

Adueniente igitur nouẽ mensium termino exiit edictũ a cesare augusto vt describeret̃ vniũsus orbis. scilicet quilibet ĩ ciuitate sua, Cunq̃ ioseph vellet ire in ciuitatẽ suam bethleem et sciret tẽpus partus sue venerabilis coniugis imminere. duxit eã secum, Vadit ergo iterum domina nostra hoc longo itinere, Nam bethleem est ꝓpe ierusalem ad quinq̃ miliaria. ducunt autem secum et bouem et asinum. et vadunt sicut pauperes mercatores bestiarum, Cum autem essent bethleem quia paupes erãt et multi cõuenerant ꝓpter eandem causam. hospicium inuenire non poterant, Compatere hic domine et conspice ipsam delicataꝫ iuuenem. q̃ndecim enim erat annorum. ex longo itinere fatigataꝫ. et cũ verecundia inter gentes incognitas querentem vbi quiescat et non inueniẽtem. omnes licenciant et recusant eam et socium. et sic coguntur diuertere ad quendã cooptam vbi homines tempore pluuie diuertebãt. et ibi ioseph qui erat magister lignamĩs forte aliqualiter se clausit, Nunc diligẽtissime conspice omnia maxime que referam. que ab ipsa domina reuelata et ostensa fuerũt. prout a quodã sancto patre nostri ordinis fidedigno habui, Cui puto reuelata fuisse. Cum ergo venisset hora partus. scꝫ in media nocte dominici diei. surgẽs virgo applicuit se ad quãdam columnam q̃ ibi erat. Ioseph vero sedebat mestus ex eo forte. q̃ non poterat que decebãt parare, Surgẽs ergo et accipiens de feno ꝓsepii proiecit ad pedes domine et vertit se in aliam partem. Tunc filius dei eterni sine aliq̃ molestia vł lesione in momento sicut erat ĩ vtero sic fuit extra vterum super fenum ad pedes matris sue, Et mater incontinenti se inclinans recolligens eum et dulcit̃ amplexãs. posuit in suo gremio. et vbere de celo pleno a spũsancto edocta. cepit lauare siue linire ipsum per totuꝫ corpus cũ lacte suo sanctissimo quofacto inuoluit eum velo capitis sui. et posuit eum in presepio, Tunc bos et asinus posuerũt ora super presepio flantes per nares ac si ratione vtentes agnoscerent q̃ puer sic pauprime contectus calefactione tp̃e

tanti frigoris indigebat, Mater vero flexis genubus adorauit eundem. et gratias deo egit dicens, Gratias tibi ago domine sancte pr̄. quia filium tuum michi dedisti. et adoro te deus eterne et te filiū dei viui et meum, Ioseph autem similiter adorauit, Et accipiēs sellam asini extrahens cussiculum de lana siue borra. posuit iuxta presepe vt dn̄a super ea sederet, Ipsa ergo se posuit ibi ad sedendū. et posuit sellam subtus cubitū et sic stabat domina mundi tenens vultum super presepe innixa oculis. et toto affectu super dilectissimum filium suum. Hucusqȝ d̄ dictis reuelationibus, His ergo sic ostensis disparuit domina. et remansit angelus. et dixit ibidē laudes magnas et longas quas etiam ille michi dixit. sed nec discendi nec scribendi aptitudinem habui, Vidisti ortum sacratissimi pricipis et partum similiter regine celestis. et in vtroqȝ altissimam paupertatem attendere potuisti, Multis enim indiguerunt. et ipsam paupertatem strictissimam seruauerunt, In his pannis complacet sibi. et his sericis delectatur inuolui, Non consolatur christi infancia et lacrime eius. et presepe. et stabulum. garrulos et chatinantes et in scolis ambulantes et amantes primas cathedras, Sed pauperes tribulatos et laborantes. Secundum q̄ ait. bernhardus, O pauper et inops. o primus et nouissimus. hospes in diuersorio. paup in presepio. fugit in egiptum. sedet in asino. cum pauperibus offertur in templo et nudus suspenditur in patibulo, Potuisti attendere in dulcissima matre. et puero ihū maximam corporis afflictionē. bernhardus, Nascitur dei filius cuius in arbitrio erat quodcunqȝ vellet tempus eligē. et elegit quod molestius est, Presertim paruulo et pauperis matris filio. que vix pannos haberet ad inuoluendum. presepe ad reclinandum. et cum tanta necessitas esset nullam audio pellium facere mentionē, Idem christus qui non fallitur elegit quod carni molestius est, Et tamen fratres ipe promissus olim per. ysaiam, Paruulus sciens reprobare malum et eligere bonum, Malum uoluptas corporis. bonum vero afflictio est, Sed q̄dem et hāc elegit et illam reprobauit. puer sapiens verbum infans, Nato itaqȝ domino. angeloꝝ multitudo ibi existēs. suum dn̄m adorauit, Et confestim idem angeli ad pastores iuerunt qui erant ibi ꝓpe per vnū miliare. nunciātes eis ipsam natiuitatē et etiam locum, Exinde ascenderunt ī celum cum canticis et iubilis.

conciuibus suis ea similiter nũciantes, Tota igitur superna curia exhilarata · magnoqꝫ facto ꝛ laudibus et gratiarum actionibus deo patri exhibitis, Venerunt omnes quotquot ibi erant successiue per ordines suos videre faciem domini dei sui ꝛ adorantes eum cũ omni reuerencia · ꝛ etiã matrẽ eius · laudes eidem et cantica personabant. Quis enim eorum auditis nouis remansisset ĩ celo · quin visitasset dñm suum sic humiliter constitutum ĩ terra apl'us ad · hebreos, Et cum introducit primogenitum ĩ orbẽ terre dicit, Et adorent eũ oms angeli dei, Hoc de angelis. Venerũt etiam pastores et adorauerunt eum referentes que audierãt ab angelis. Mater vero prudentissima omnia que dicebant de ipso seruabat ĩ corde suo, Illi aũt gaudentes abierũt, Genu flecte et tu qui tantum distulisti · et adora dñm deum tuum et postea matrẽ ei9 ꝛ reuerent sanctum senem ioseph, Deinde osculare pedes pueri ihũ ĩ presepio iacentis · et roga dñam ut eum tibi porrigat, Vel si pmittat accipere accipias eũ · et int brachia tua retine eum, Intuearis faciẽ eius diligent ac reuerenter deosculare et delectare in eo. Confident hoc agere potes · quia ipe ad pctores venit pro eoꝝ salute et cũ eis hũiliter cõuersatus est et tandẽ seipis dimisit in cibum, Vnde benignitas sua patient se pmittet tangi ꝑ tuo velle · nec imputabitur ꝑsumptioni sed amori · semper tamen cum amore et reuerẽcia hoc facias · quia ipse sanctus sanctorum est postea redde ipsum matri et conspice diligenter ꝙ studiose ꝛ sapienter gubernat eum lactat ꝛ cetera facit obsequia, Sta tu et iuua et si potes, In his delectare iocundare ac sedule meditari memẽto ꝛ quantũ potes fia familiaris dñe et filii sui · ꝛ intuearis faciẽ ei9 sepe ĩ quem desiderant angeli ꝓspicere, Semp tamen dixi cũ reuerencia et tremore pariter ꝛ amore ne patiaris repulsã, Reputare enĩ debes te indignũ ad taliuꝫ conuersacõeꝫ, Hodie est natalis regis etni filii dei viui et puer nat9 est nobis et fili9 dat9 est nobis, Sol q̃ erat ĩ nubilo clare refulsit, Et speciosus forma ꝑ filiis hoĩm suam desideratã faciẽ ostendit. Pax est hominibus annũciata · hodie nascitur deus et vgo parit et ꝑ totum mundũ mellifluí facti sunt celi · et ĩ terra canũt angeli. Et apparuit benignitas et humanitas saluatoris nr̃i dei · et adoratus est deus in similitudĩe carnis, Ideo est dies iubilacõis gaudij et leticie magne.

De circumcisione domini nostri ihũ christi.

Octauo aũt die ĉcumcisus est puer, et manifestatũ est nomen salutis nr̃e, scʒ ih̃s qḋ ab eťno sibi impositũ erat et ab anglo vocatũ p̄usq̄ȝ ĩ vtero ɔciperet, Et hoc est nomen qḋ est supra omne nomen, ut in hoc omne genu flectat̃ celestiũ ťrestriũ ⁊ infernorum, Nec est aliud nomen sub celo in quo nos oporteat saluos fieri, Ait apl'us petrus, Hodie incepit dñs ih̃us suũ sacratissimũ sanguineʒ pro nobis effundẽ, Tempestiue cepit ꝑ nobis pati, ut qui peccatũ non fecit ꝑ nr̃is penã hodie portare cepit, Compatere igit̃ ⁊ plora cum illo q̃a fortit̃ hodie plorauit, In istis sollẽnitatib⁹ mltũ gaudẽ debemus ꝓpter nr̃am salutem, Sed multũ ɔpati et dolere ꝓpter suas angustias ⁊ ťbulacões et dolores, Audisti in nr̃itate quantã afflictionẽ et penam habuit ⁊ penuriã, Et inť alia hec etiaʒ fuit, ꝙ q̃n mater posuit eũ in p̄sepio ad caput ei⁹ posuit quendã lapidẽ inter poĩto forte feno, Et hoc habui a quodã nr̃o fratre q̇ vidit, et adhuc ille lapis ibidem apparet ĩ memoriaʒ murat⁹, Credas ꝙ libentius posuisset puluinar si habuisset, sed cum aliud non habẽt qḋ ponẽt cum amaritudĩe cordis posuit illũ lapidẽ, Audietis hodie ꝙ sanguinem suũ, fudit enĩ caro eius preciosa et tenera cũ cultello lapidĕo incisa a matre, Nonne ergo cõpaciendũ est ei, Certe sic ⁊ etiaʒ dulcissime mr̃i, Plorauit ergo hodie puer ih̃s ꝓpter dolorẽ quẽ sensit in sua carne tenerrima, Naʒ verã carnẽ et passibilẽ habuit sicut ceteri hoĩes, Sed eo plorãte credis ne ꝙ mr̃ potuit lacrĩmas ɔtinere, Plorauit ergo et ipa, quã plorantẽ filius stans in gremio aspiciens paruulam manũ suã ad vultũ ⁊ ad os ei⁹ ponebat q̃̃ si nutu rogans eandẽ ne ploraret, quã enĩ tenerrime diligebat a ploratu cessare volebat, Siliter ⁊ mr̃is viscera totalit̃ ɔmouebant̃ in dolore ⁊ lacrĩmis filii et nutu ⁊ v̇bis ɔsolabat̃ eum, Intelligebat enĩ tanq̄ȝ prudẽtissima voluntatẽ eius, q̄ȝuis nondũ loqueret̃, et dicebat fili si vis me a ploratu cessare, cessa ⁊ tu, Nonne possum te plorante nõ plorare, Et tunc ex compassione mr̃is fili⁹ cum singultib⁹ desistebat, Mater vero et ipsius ⁊ suos abstergebat oculos, vultũ vultui applicabat lactabat eum et oĩb⁹ quib⁹ poterat modis ɔsolabat̃, Et sic faciebat quociẽs plorabat, Qḋ forte sepe pueroꝝ more faciebat, ad ostẽdẽdũ miseriã hũane natẽ quã vere assũpserat, ⁊ ad occltãdũ se ne a diabolo ɔgnoscẽť, Vñ cãit eccl'ia, Vagit ĩfans inť arta poĩt⁹ presepia

De epiphania domini ihu Mathei secundo

Die aũt tredecima puer ihs manifestauit se gẽtibus id ē ma-
gis· qui gentiles erant, Et multa ostendit circa ecclesiam tali
die, Primo recepit eam in psona magorũ qui erant gentiles· quia
ecclesia ex gentibꝫ ē ꝯgregata, Scd̃o eciã desponsata ē xp̃o· & eidẽ p
baptismũ ꝯiuncta, Nam ĩ baptismo desponsant̃ aĩe xp̃o, Tali die
fecit p̃mũ miraculũ ad nupcias· ⁊ tali die fecit miraculũ de multi-
plicacõne panũ ⁊ piscíũ, Quare venerũt magi· ⁊ de ducatu stelle,
& q̃d inter eos ⁊ herodẽ actũ sit· & aliis hmõi· lege textũ euangelii
In p̃nti ergo negocõ sis p̃ns & cerne oclis· q̃re veniunt isti tres re-
ges cũ multitudine magna ⁊ sunt ãte illud teguriũ in q̃ natus est
dñs ihus, Domina vero senciẽs strepitũ et tumultũ accepit pueruz
Intrant illi domũculam· genu flectant ⁊ adorãt puerũ ihm reuẽnt̃
Adorãt eũ vt regẽ· & honorãt vt deũ, Augustinus, Adorãt ĩ carne
verbum ⁊c̃, Vide q̃ magna eoꝝ fides, Quis enĩ credere poterat qꝑ
ille puerulus sic vilit̃ indutus cũ paupcula mr̃e inuẽtus· & ĩ loco
sic abiecto sine societate· sine familia· sine omĩ ornatu· eẽt rex & eẽt
verus deus, Et tamẽ vtrũqꝫ crediderũt, Stant enĩ genu flexi coram
eo· ⁊ colloqunt̃ cũ dña uel per interp̃tem uel p seip̃os · q̃a sapientes
erant & forte linguam hebraicã sciebãt, Querũt ab ea de condicõi
bus pueri, Dña narrat· ⁊ illi omĩa credũt, Conspice bene eos qui
reuerẽter & curialiter stant· loqũtur ⁊ audiũt, Conspice etiã dñam
quia cũ rubore ẽ in v̓bis istis· & oculis ad t̓ram dimissis cũ verecũ-
dia loq̃tur, Non enĩ loq̃tur cũ delectacione· nec delectat̃ audiri vel
uideri, Dñs enĩ dederat ei vigorẽ in hoc magno opere· q̃a illi rep̃n-
tabãt vniu̓sam ecclesiã futuram ex gentibꝫ, Conspice etiã puerum
ihm· nondũ loq̃tur ꝫ stat cũ maturitate ⁊ g̃uitate tanq̃ꝫ intelligẽs
& benigne respicit illos· ⁊ illi multũ delectant̃ in eo tã visu mentali
intus docti & illuminati ab eo· q̃ꝫ corporali· q̃a specõsus forma erat
p̃ filiis hoĩm, Tandẽ ꝯsolatione recepta magna offerũt eidẽ aurũ·
thus· & mirram, Apperientes enĩ thezauros suos et ponẽtes aliquẽ
pannũ vel tapetũ ante pedes dñi ihu· obtulerũt sibi illa tria ĩ ma-
xima quantitate p̃cipue de auro, Alias enĩ pro parua oblatiõe nõ
oportuisset apperire thezauros, De leui enĩ habuissent ad manus se-
uaschalci eoꝝ & tunc reuerenter et deuote sunt osculati pedes eius,

Quod tūc puer sapientissimus vt eo magis cōsolarent̄ & ī amore suo roborarētur. porrexit etiaꝫ deosculandā manū. Signauit etiam eos & bn̄dixit. Illi ergo se indinātes & valefaciētes cū magno gaudio recesserunt ⁊ p aliā viā reūsi sūt ī regionem suā. Quid ergo de isto auro putas factuꝫ qđ erat sic magni valoris. nūqđ dn̄a seruauit et depositū fecit. Vel nūqđ emit agros domos et vineas. Absit. Nō curat de talibꝫ pauptatis amator. Zelans igit̄ dn̄a fortit̄ pauptatē & intelligens filii voluntatem tam intus docentis q̄m signa exterius ostendentis. q̄a vultū forte aūtebat ab auro et vilipendebat. totum infra paucos dies erogauit paupibꝰ. Graue ei erat taleꝫ sarcinam tenere vel deferre. Vnde se ita totalit̄ expediuit. ꝙ quando intrauit tēplum nō habuit vnde agnuꝫ emeret quē offerret. ꝫ emit turtures vel colūbas. Vn̄ racionabile ē crede ꝙ magna fuit oblatō magoꝝ ⁊ ꝙ dn̄a zelans pauptatē. plena caritate dedit paupibꝫ. Et hodie puer ih̄s elemosinam recepit vt paup et etiā mater sua et non solū nō procurabat acq̄rere vel ꝯgregare. Sed etiā q̄ dabantur retinere nolebant. semp ī eis crescebat desiderium paupertatis. ⁊ si bene aduertis etiam humilitatis creuit ꝓfunditas. ī eo ꝙ dn̄s oīum puer ih̄s cū suis & aliis vilia pati voluit. ⁊ nō solū corā ꝑuis. ⁊ paucis sed multis & magnis. scꝫ regibꝫ illis et sociis eoꝝ q̄ꝑpluribus. Et in tali casu & tempore ī quo multū timendum erat. Nam cū venirent et inuenirent regem iudeorum quē & deū esse putabant. Dubitari poterāt ne talibꝫ vilibꝫ de ip̄o visis. reputantes se fatuos ⁊ delusos recederēt sine fide & deuotione. Sed non ꝓpterea cū sit humilitatis amator dans nobꝫ exemplū. ne sub specie alicuiꝰ apparentis boni recedamus ab humilitatis amore. ⁊ ꝙ discamꝰ etiā ī aliorum oculis viles & abiecti velle apparere.

Quō dn̄a ꝑmāsit ī illo loco vbi puerū genuerat pꝰ oblōnē magoꝝ

Expeditis igit̄ magis & versus patriam suam ꝛ̄gressis & tota oblatione paupibꝫ erogata. Adhuc stat ꝛ̄gina mundi cum puero ih̄u & nutricio eius sancto ioseph apud presepe in illo locello pacient̄ ⁊ humiliter. vsqꝫ ad q̄dragesimū diē ac si esset q̄uis mulier alia de populo ⁊ ih̄s esset hō purꝰ ⁊ indigerēt legis obseruatione. Sed q̄a nolebāt ꝑ̄rogatiuas singulares legē seruabāt vt ceteri Stabat aūt dn̄a more aliaꝝ dictam diem expectans ingressura tēpluꝫ.

ſtabat vigilans et attenta ſup cuſtodia filii ſui dilecti, O deus cum
q̃nta ſolicitudine et diligẽcia ip̃m gubernabat, ne vel in mĩmo eẽt
defectus c̃ca filiũ ſuum dilectũ, Cum quãta eciaꝫ reuerẽcia cautela
et pio timore ip̃m ꝯtrectabat, quẽ vere ſciebat eẽ deũ ſuũ ꝛ dominũ.
et flexis genubꝫ accipiebat ꝛ reponebat eũ in cunis, Cum quanta
eciã iocunditate ꝯfidencia et auctoritate materna ip̃m ãplexabat̃.
oſculabat̃, ſtringebat dulcit̃ et delectabat̃ in eo. quẽ cernebat eẽ filiũ
ſuum. q̃ꝫ ſepe. q̃ꝫ curioſe intuebatũr cum in vultu et ſingulis ptibꝫ
ſacratiſſimi ſui corporis. q̃ꝫ ſerioſe ac prudenter tenella membra faſ-
cians ꝯponebat, Sicut enĩ fuit humilima, ſic fuit et prudentiſſima
Vnde in ſingulis officiis et obſequiis vigilanti et dormienti ſedule
mĩſtrabat, nõ ſolũ infantulo ꝫ grãdeuo, O quã libent̃ eũ lactabat.
vix fieri potuit quin magnaꝫ dulcedineꝫ ꝛ inexpertaꝫ p̃ aliis femĩs
in talis filii lactatiõe ſentiret, Sed et ꝺ ſancto ſene ioſeph refert Bñ.
ſe credẽ ꝙ puerũ ſup genua ſua tenẽs eideꝫ frequẽter arriſerit, Stãte
igit̃ dña apud preſepe ꝛ tu cũ ea, ꝛ delectare cũ puero ih̃u q̃a virtꝰ
exit ab ip̃o, Quelibet autẽ aĩa fidel̃ et maxĩe religioſa pſona a die
natiuitatis domĩ vſqꝫ ad purificatiõꝫ debẽt ſaltem ſemel ĩ die apud
predictũ preſepe dñm viſitare. adorare puerũ eiꝰ ih̃m. ꝛ affectuoſe
meditari de paupertate humilitatẽ et benignitate ipſorum,

¶ De purificatione beate marie virginis, Luce ſecundo,

Adueniente igit̃ quadrageſimo die ꝓut ĩ lege ſtatutũ eſt. exiit
dña cũ puero ih̃u ꝛ ioſeph. ꝛ iuerũt de bethleem ĩ irl̃m que
ſunt qñqꝫ miliaria, vt ſcd̃m legẽ ſiſterẽt eũ dño, Vade et tu cum eis
et adiuua portare puerũ ih̃m. ꝛ diligent̃ ꝯſpice ſingula q̃ dicuntur
et fiunt q̃a deuotiſſima ſũt, Adducunt dominũ templi. ad templuꝫ
domĩ, Cũqꝫ intraſſent templũ domĩ, emerũt duos turtes aut duos
pullos colũbarũ vt offerrẽt ꝓ eo. ſicut pro pauperibꝫ fiebat, Et quia
pauprimi erãt. credendũ ẽ magis de pullis columbarũ, q̃a faciliter
et ꝓ mĩori p̃cio inueniũtur, et ideo in lege ponũtur in vltĩo loco, et
euãgeliũ tacet ꝺ agnello q̃ erat oblatio diuitũ, Et ecce ſymeõ iuſtuſ
in ſpũ venit ĩ templũ. et ſicut reſponſũ acceperat nõ viſurũ ſe mortem
niſi vidẽt xp̃m domĩ, Cũ feſtinãter veniens vidiſſet eũ. ſtatĩ ꝯgnouit
eũ ꝓphetico ſpũ, Et accedẽs adorauit eũ inter brachia mr̃is, Puer
aũt benedixit eũ et aſpiciẽs matrem inclinauit ſe volens ire ad eũ,

Quod mater intelligēs q̄uis admirans porrexit euȝ symeoni, Ille
aūt gaudenˀ ⁊ reuerēter ī vlnis suis eū suscipiēs·surrexit benedicēs
deū ⁊ dicēs, Nūc dimittis seruū tuū dn̄e ⁊c̄, Et ꝓphetauit de passiōe
eiꝰ, Superueīt ⁊ anna ꝓphetissa filia phanuel de tribu aser, Reqre
in textu euāgelii, Et adorās eū silˀr loquebatˀ ꝺ eo magnalia, Matˀ
vero sup̱ his admirans·ruminās que om̄ia ꝯseruabat ī corde suo,
Deinde puer ih̄us extendens brachia versus matrē ad eam rediit,
Postea vadūt ad altare processiōȝ faciēdo·q̄ hodie rep̄ntatˀ p̱ vniūsū
mundū· precedūt alacˀter illi duo venerabiles senes ioseph ⁊ symeō
tenētes se p̱ manus·et cū exultatiōe magna iubilātes et psallentes,
Confitemī dn̄o quōȝ bonus ⁊c̄ Fidelis dn̄s in omībꝫ v̄bis suis ⁊c̄,
Redēptionē misit dn̄s ppl̄o suo ⁊c̄, Quoniaȝ hic ē deꝰ nr̄ in ētnum
⁊ in scl̄m scl̄i ip̄e reget nos in secula, Suscepimꝰ deus mi̅icordiaȝ
tuā in medio templi tui, Seq̄tur v̄go mr̄ portans regē glīe· et āna
sociat eaȝ, Vadēs ex latere cū reuerēcia iubilans ⁊ ip̄a, Et gaudio
indicibili laudās deum, Ab istis aūt fit processio·paucis quidem ꝫ
magnis·et rep̄ntantibꝫ q̄si de omī genˀe hominū, Sunt enim inter
eos de mascul̄ ⁊ femīs·senibꝫ ⁊ iuuenibꝫ·virgibꝫ ⁊ viduis, Cū aūt
ad altaˀe mr̄ pueˀit cū reuēncia flectit ⁊ offert dilectissimū filiū suū ꝺo
pr̄i sic dicēs, Accipite patˀ excellētissiē vnigeitū vr̄m·q̄ꝫ b̄m mādatū
vr̄e legis vob̄ offero·q̇a p̄mogeitꝰ meus est, Sed rogo pater ut eum
michi reddatis, Et surgēs dimisit eū sup̱ altare, O deꝰ q̄l̄ ē oblatio
ista· nūq̄ꝫ a scl̄o talis facta fuit nec fiet, Respice bene singula, Stat
puer ih̄us sup̱ altari sicut q̇libet aliꝰ puerulꝰ·⁊ facie matūa r̄spicit
mr̄eȝ ⁊ alios·et huīliter ⁊ pacienˀt expectat q̇d deinceps fieri debeat,
Aduocanˀt sacˀdotes ⁊ redimitur dn̄s tanq̄ꝫ seruus·q̄nq̄ꝫ siclis more
aliorū, Siclus enī genꝰ monete·quibꝫ a ioseph sacˀdoti solutis·matˀ
letanˀt recipit filiū· accepit eciaȝ de maū ioseph p̄dictas aues vt eas
offerat ⁊ genuflectēs manusq̄ꝫ suas tenēs eleuatas·et ocl̄is in celuȝ
porrectis eas obtulit dicēs, Accipite clemētissime pater hāc oblacōȝ
hoc munusculū ⁊ p̄mū dotū·q̇d paruulus puer vr̄ vob̄ hodie de sua
paup̱tate p̄sentat, Sed et puer ih̄us manꝰ suas ad aures porrigēs·
ocl̄os leuauit ī celū, Et nec dū loquens gestibꝫ sil̄ cum mr̄e obtulit·
⁊ posuerunt eas sup̱ altare, Vidisti q̄les oblatores sūt isti mater et
filius·regina celoꝝ ⁊ dn̄s omnium, Nūq̇d potuit talis hostia q̄uis

parua puipēdi vel eciam repudiari, Ablit, Sed pocius per manus
sanctoꝝ angelorum ī supna curia pn̄tata et acceptata valde· ita ꝙ
tota iubilat et exultat, Postea vero beata v̄go adorās et rcōmēdās
se deo patri eťno discessit de ihrl'm visitatura elizabeth· volens videre
iohannem anteꝗ̄ de partibꝫ illis discedēt, Vade et tu semp cum ea
quocūqꝫ vadit· et iuua portare puerum, Cum ergo venisset ad eum
fecerūt magnū festū· et maxīe de pueris suis, Sed et pueri letabanť
adinuicē· et iohannes q̄si intelligēs reuerenter se habebat ad ihm̄,
Accipe eciaꝫ iohannē· q̄a hic puer magnꝰ est coraꝫ deo· si forte bene-
dixerit tibi, Aliquibꝫ aūt diebꝫ mora ibi ꝯtracta redeūt nazareth,
Si aūt ī p̄dictis vis informari de huīlitate et pauptate· ꝯsiderata
oblatione· redemptiōe· ac legis obseruatione· de facili potes adūtere,

¶ De fuga domi in egiptum

Cum ergo pergerēt v̄sus
nazareth· nescientes adhuc sup hoc ꝯsilium domi· ⁊ herodes
pararet se ad necem pueri ihu· angelus domi in somnis apparuit
ioseph dicēs ei· vt cū puero et mr̄e fugēt ī egiptū· q̄a herodes q̄rebat
perdere aīaꝫ pueri, Ioseph vero euigilās excitat mr̄eꝫ et dixit hoc ei,
Ipsa tunc incontinenti surgens nulla mora contracta· voluit iter
arripere, Concussa enī ad hāc vocē sūt omīa viscera eius· ⁊ c̄ca filiū
suū nolebat negligēs inueniri, Quare de nocte ceperunt statim ire
versus partes egipti, Meditare bene predicta et infrascripta· et quō
puerū ihm̄ dormiētē eleuat, Considera eciaꝫ actus ipsius pueri ihu
dum excitať ⁊ non pmittiť iam quiescere· ⁊ ꝯpatē ipi· Attende hic
diligenť· quia bona ⁊ multa ī pn̄ti negotio potes ꝯsiderare, Primo
ꝯsidera queādmodū ī psona sua suscepit ꝓspera ⁊ adūsa, Vt cū silr̄e
tibi ꝯtigerit nō sis impaciens, Nam iuxta montē inueies vallem,
Ecce enī ī natiuitate sua xp̄s magnificatꝰ fuit a pastoribꝫ ut deus
et parū post fuit circūcisus vt peccator, Deinde veientes magi eum
plurimū honorauerūt et nichiloīꝰ ī stabulo remanēs· stabat inter
aīalia vl' bestias et plorabat ut cuiusdaꝫ homūcii filiꝰ, Postea fuit
pn̄tatꝰ ī templo· a symeōe ⁊ anna multū magnificatꝰ et exaltatꝰ·
et nūc ab angelo diciť ꝙ fugiat ī egiptū, Et d̄ multis talibꝫ poteris
in sua vita procedē· q̄ ad nr̄aꝫ instruccōꝫ possumꝰ intorquere, Cum
ergo ꝯsolationē habueris· expecta tribulationē ⁊ econūso, Vnde in
ꝯis nec extolli nec frangi debemꝰ, Dat ergo nobis dn̄s ꝯsolationem

ad spem subleuandaȝ ne deficiam9· et tribulationes ad humilitateȝ
ꝯseruādaȝ ut cognoscentes miseriaȝ nr̄am semꝑ ī suo stem9 timore,
Ad nostram ergo instrucc̄oȝ mediteꝛ̄ ipsum fecisse hoc·⁊ eciaȝ vt se
diabolo occultaret, Secundo ꝯsidera c̄ca dei beneficia et ꝯsolatiões·
ꝙ qui ea percipit nō debet se ꝓferre nō percipiēti·⁊ q̇ nō percipit nō
deiciat̄ nec habēti inuideat, Hec dico q̄a angeloꝝ locutiones fiebant
ioseph et nō matri·cū tamē longe eēt inferior ea, Item eciā q̇ ꝑcipit
licet nō percipiat ꝑ suo velle· nō tamē debet eē ingr̄tus nec murmu-
rare cū eciā ioseph qui tant9 erat apud deū et nō palaȝ ȝ in somnis
tales allocutiões pꝛ̄ciperet, Tercio ꝯsidera quomō dn̄s ꝑmittit suos·
ꝑsecutionib9 et tribulationib9 vexari, Nonne magna erat t̄bulatio
matri ⁊ ioseph·cū videret puerū ad occisiōȝ queri, Quid enī grauī9
audire poterāt, Et erat eis in hoc tribulatio magna·q̄a licet scirent
eū eē filiū dei·tamē poterat sensualitas ipoꝝ turbari ⁊ dicē· dn̄e de9
omp̄s quid op9 est ꝙ iste filius tuus fugiat, Nonne potes hic eum
defendere, Et eciā ī hoc erat tribulatio·ꝙ in terraȝ longinquaȝ opor-
tebat eos ire quā ignorabāt, Et ꝑ vias asperas cū eēnt inabiles ad
eundū, Domia ꝓpter iuuentutē, Joseph ꝓpter senectutē, Ipe eciam
puer quē portare debebāt vix erat duoꝝ mensiū·⁊ peregrinari habe-
bant in terra aliena, Paupes eciā q̄si nichil habētes, Omia enī ista
sunt afflictionis materia, Tu ergo cū tribulaueris·paciēciaȝ habe·
nec credas tibi ab eo dari ꝑuilegium·qd̄ nec sibi tribuit nec matri,
Quarto cōsidera benignitatē dn̄i, Vide ergo q̄ncito ꝑsecuc̄oȝ patit̄
⁊ fugatur de terra natiuitatis sue·⁊ tamē benigne cedit furori ipius·
quē poterat perdere ī momēto, Profunda est hec huilitas et pacien-
cia magna, Nolebat sibi vicē reddere nec offendē·ȝ fugiēdo īsidias
eius vitare, Sic et nos conem̄ facē obiurgātib9·vel rephendentib9·
vel ꝑsequētib9 non resistere·ul' de ipis vindictā expetē· ȝ pacienter
eos portare et ipoꝝ furori cedere ·et ꝙ plus est pro eis orare, Vel ut
alibi dicit̄ in euāgelio, Fugiebat ergo dn̄s ante facieȝ serui diaboli,
Portabat eū virilit̄ tenera et iuuenis valde, Et sanct9 ioseph multū
senex ī egiptū ꝑ viā siluestrē·obscurā·nemorosam·asperā· et īhabi-
tatam·per viam eciaȝ valde longaȝ, Dicitur enī ꝙ ad iter cursoris
sūt xii·ul' xiii·diete·pro eis aūt erat iter duoꝝ mensiū ul' plurium,
Juerunt enī vt dicit̄ ꝑ desertū illud·ꝑ qd̄ transierūt filii isrl'· in quo

steterũt·xl·ãnis, Sed quomõ faciebat ꝺ victu secũ portãdo·vbi eciaꝫ
ul' quõ de nocte q̇escebãt ⁊ hospitabant̃·raro enĩ domos inueīebãt·
uel quomõ poterãt portare penas estus et solis qui erãt ita delicati,
Compatē ergo eis ·q̇a labor difficilis magnꝰ et longus tã ipis q̃m
puero ihũ· Vade cũ eis et iuua portare puerũ et si qua alia portãt·
et seruias in omnibꝫ q̇bus potes· Non deberet videri nob' labor pro
nobilissipis penitēciaꝫ agere· ꝓ q̇bus tantꝰ labor ab aliis et talibus
et tociēs ē assumptꝰ· De his autē que ipis ĩ deserto ⁊ ꝑ viã ꝯtigerũt
q̇a pauca autētica inueniũtur·nõ curo referre, Cum ergo ĩ egiptũ
intrauerũt omĩa ydola ipius prouĩcie corruerũt ·sicut ꝑ ysaiaꝫ fuit
ꝓphetatũ, Ascendet dñs suꝑ nubē leuez·⁊ ingredietꝛ egiptũ ⁊ ꝯmo-
uebũtur simulachra egipti, Iuerũt ad q̃ndaꝫ ciuitatē hermopolim
et ibidē aliquaꝫ domũculã ꝯducētes habitauerũt ibi ꝑ septē annos
ut ꝑegrini ⁊ aduene·paupes et egeni·incogniti et despecti, Hic hic
occurrit pulchra et pia ⁊ valde ꝯpassiua meditatio, Adũtas bene q̃
seqũtur, Vnde enĩ et quomõ viuebãt isti tanto tempore·et nũcquid
mendicabãt, Legitꝛ enim de dña ꝙ colo et acu querebat sibi et filio
necessaria, Suebat ergo et filabat p̃cio dña mũdi amor pauptatis,
Multum ꝑ omēꝫ modũ pauptatē dilexerũt· et eidem ꝑfecte usqꝫ ad
mortē fidē seruauerũt, Sed nũcq̇d ipa ibat ꝑ domos petēdo pannos
⁊ alia in quibꝫ ipa oparetꝛ, Oportuit enĩ hec ꝑ viciniaꝫ innotescere
alias vacasset ab istis·quia ille muliēs nõ poterãt diuinare, Sed
cũ puer ihũs incepit eē q̇nquennis·ul' sic, Nũcquid portabat am-
basiatas mr̃is·petēdo ꝓ ipa ea ĩ quibꝫ opari valēt, Non enĩ hēbat
aliũ scutiferum, Sed nũquid reportabat opa facta·petens ex parte
mr̃is solucõꝫ et preciuz, Nõne ĩ talibꝫ erubescebat puer ihũs filiꝰ dei
et eciã ipm mittēs, Sed et forte aliq̇ciens dũ opꝰ reddidisset et p̃ciuz
petēt·aliq̃ suꝑba·aut rixosa·seu loquax ꝑsona eidē iniuriose respõ-
dit·opꝰ factũ accepit·eũ sine p̃cio expulit ·⁊ sic vacuꝰ domũ rediit,
O quot et q̃nte iniurie fiũt huiusmodi aduenis · q̃s dñs non venit
visitare ꝫ suscipe, Quid eciã si aliquando domum rediēs et famem
paciēs·more pueroꝝ peciit panē·nec vnde daret habuit matꝛ, Nõne
in his et similibꝫ talr̃ ꝯuciebãtur omĩa viscera sua, Consolabatur
verbis filiũ suum ⁊ ope vt poterat ꝓcurabat· et sibi forte aliquãdo
subtrahebat de victu ut filio reseruaret, Hec et similia de puero ihũ

meditari potes, Dedi tibi occasiõz, Tu vero sicut videbit̃ estimabis
ꝯ ꝓsequeris, Sis ꝗ̃ paruul⁹ cum puulo iħu; nec paruipẽdas talia
huilia et q̃ puerilia vident̃ ꝺ ipo meditari, Videt̃ enĩ dare deuocõz,
augẽ amorẽ; accendẽ feruorẽ; inducẽ ꝯpassiõz puritatẽ ꝯ simplicita-
tem ꝯferre; humilitatis et pauptatis vigorem nutrire; ⁊ ꝯseruare
familiaritatẽ, ꝯ ꝯformitatem facere; ac spem eleuare, Nam ad sua
sublimia ascendẽ nõ valem⁹, ꝫ qḋ stultũ est deo sapienci⁹ ẽ homib;
⁊ quod infirmũ potẽcius, Videt̃ enĩ taliũ meditatio tollẽ supbiaz;
cupiditatem eneruare; ac curiositatẽ confundere, Vides quot bona
inde proueniunt, Sis ergo ut dixi cum paruulo paruulus; ⁊ cum
grandescente grandescas semp tamẽ humilitate seruata; ut sequari
eum quocũq; ierit ꝯ intuearis faciem eius semp, Sed in superiorib
attendisti; ꝗ̃ laboriosa fuerit eoꝝ paupertas ꝯ ꝗ̃ verecundia, Et si ex
operib vite victum eos querẽ oportebat qḋ de vestimẽtis dicemus;
quid de vtensilib; scz lectis et aliis infra domũ oportunis, Numq̃d
duplicia habebant et nũq̃ supflua uel curiosa, Hec ꝯtra pauptatẽ
sunt et ideo si habere possent nollent amare ea amore paupertatis,
Sed numq̃d domĩa suendo uł alia faciẽdo opabatur more q̃runda
opera curiosa, Absit, Faciant hec qui perdere tempus non curant,
Non enĩ poterat ipa licet in tanta egestate posita extendere tempu
in vanis; nec aliquo mõ fecisset, Est enĩ piculosum viciũ maxime
in religiosis psonis, Vis videre quõ pmo; q̃a temp⁹ ad laudãdum
deum cõcessum expendit̃ ĩ vanis cõtra ipm, Multũ enĩ pl⁹ de tẽpore
occupat q̃ expediat opus curiosũ, Et hoc valde maluz est; q̃a faciẽti
est causa vane glie, O quociẽs aspicit ꝛcogitat et mẽte reuoluit; eciã
quando nõ operat̃, Et eciã q̃ndo debet deo intẽdere ut pulchrũ op⁹
faciat, Exinde eciã reputat se et vult reputari, Tercio q̃a ei cui facit
opus est causa supbie, Tali enĩ oleo nutrit̃ ignis supbie ⁊ magis
accendit̃, Sicut enim rudia et grossa sũt humilitatis fomentum; sic
ista supbie, Quare; quia ẽ materia retrahenda animaz a deo, Naz
scḋm gregorium, Tanto quis a superno amore disiũgitur; quanto
inferius delectat̃, Quarto quia est ꝯcupiscẽcia oculorum; vnum de
tribus peccatis ad que omnia alia reducuntur, Ad nichilum enim
talia valent nisi ut inde oculi pascantur vane, Nam quociensq̃q
in talibus delectabitur; respicit; ⁊ vane oculos pascit; tam qui facit

q̄ qui portat et vtitur. tociens offendit, Tercio quia multorū aliorꝝ est laqueus et ruina, Nam talia aspiciētes multipliciter possunt offendere. uel malum exemplum habendo. uel delectabilit̄ aspitiendo. uel simile cōcupiscendo. uel iudicando. uel murmurando. uel detrahendo, Cogita ergo quociens deus offendi potest anteq̄ꝫ illa curiositas sit deleta, Omnium autem talium ille qui fecit opus est causa, Vnde si pater doceret filium ꝙ faceret huiusmodi non deberet. quia peccato nulla causa consenciendum est, Vides quot mala ex tali curiositate proueniunt, Adhuc est aliud malum ꝛ peius omnibꝫ. ꝙ curiositas directe obuiat paupertati, Et multa omnia predicta, Est eciam hoc ꝙ leuis et vani ꝛ inconstantis animi est iudicium, Hec autem sic curiose dixi. ut curiosa deuites, Non tamē intelligi debet. quin in aliquo casu liceat facere opera pulchra et delicata. specialit̄ in his que diuino cultui mancipantur, In quibꝫ tamē omnis inordinata affectio et intentio est cauenda, Sed redeamꝰ ad dominaꝫ in egiptum, Et conspice ipsam in laboribus. suendo. filando. texendo. quomodo omnia facit fidelit̄. huiliter. ꝛ sollicite. semper habēdo diligentem curam super dilecto filio suo. et sup gubernatiōe domꝰ. necnon vigiliis et orationibus. iuxta posse erat semper intenta, Ex toto ergo affectu eidem compatere et considera. quia nō habuit ḡtis regnum domina regni, Sed illud forte contingebat sepe. ꝙ alique bone matrone videntes eius paupertatem. sanctam et honestam cōuersationeꝫ. aliqua transmittebat eidem. que humiliter et cum graciarum actione accipiebat, Sed et sanctus ioseph aliquid operabat̄ in arte lignamis. vndiqꝫ occurrit sibi compassionis materia, Tandem cum aliquaꝫ moram cum ea cōtraxeris pete licenciaꝫ recedēdi. et benedictione percepta. primo a puero ihū. deinde a muliē. postea a ioseph genubus flexis cum lacrimis et compassione magna valefacias eis. quia tanq̄ꝫ exbāniti et exules a patria sua sine aliq̄ causa remanent ad pegrinandum ibidem p septem ānos in sudore vultuˢ sui victuri,

¶ De reditu domine nostre de egipto

Completis septem annis quibꝫ dominus pegrinatus est, Angelus apparuit ioseph in somnis dicens, Tolle puerū ꝛ matrem eius ꝛ vade in terram isrl̄. defuncti sunt enim qui querebant animam pueri ad perdendum, Qui accepit puerum ꝛ matrem eiꝰ

et rediit in terram israhel, Et cum fuit ibi. audiens quod archelaus filius herodis regnaret ibi timuit illo ire, Et iterum amonitus ab angelo. iuit in galileam ciuitatem nazareth, Fuit autem reditus eius circa festum epiphanie. scilicet secundo die prout in martirilogio habetur, Vides eciam hoc sicut fuit tactum in superiori tractatu. quomodo dedit consolationes et relationes per partes. et non ita plenas ut appetit et exposcit, Quod ex duobus in facto isto potes perpendere. dum quia in somnis et non palam ut ibi dixi. dum quia inter duas vices dixit ei ad quem locum ire deberet, Et dicit hic glosa quod hoc fit quia ex frequenti visitatione quis cercior redditur, Unde qualescumque sunt nobis. debemus videri magne et inde simus grati. quia semper ex parte sua facit quod nobis utilius esse cognoscitur, Nunc autem circa domini reditum insistamus, Circa quem diligenter attende quia pia est hec meditatio valde, Redeas igitur in egiptum causa visitandi puerum ihesum. quem cum extra forte inter pueros inueneris ipse te videns statim occurret tibi. quia benignus affabilis et curialis est, Tu vero genuflectens osculare pedes eius. et postea inter brachia ipsum suscipias et aliquantulum cum eo quiescas. tunc dicet tibi, Data est nobis licencia ad nostram patriam redeundi. et cras hinc recedere debemus. bona hora venisti quia nobiscum redibis, Cui alacriter respondeas te ex hoc multum gaudere. et quod eum optas sequi quocumque ierit, Et his collocutionibus delecteris cum eo, Dixi iam tibi quod huiusmodi que puerilia videntur meditari multum prodest, Et postea ad maiora transmittunt, Deinde ducet ad matrem et curialiter te honorabit, Tu vero genuflectens fac eis reuerenciam et sancto seni ioseph et requiescas cum eis, Mane sequenti videbis aliquas bonas matronas de conterrata. et eciam homines venientes ad sociandum eos usque extra portam ciuitatis. propter placibilem et sanctam conuersationem ipsorum. Predixerant enim discessum suum per viciniam per plures dies. quia non erat conueniens quod subito quasi furtim recederent, Decens tamen fuit quando venerunt in egiptum. quia timuerunt mortem pueri. Incipiunt enim recedere et ioseph cum hominibus precedit et domina sequitur alonge cum matronis, Tu vero accipies puerum per manum. vade in medio ante matrem, Nam ipsa post se non dimittet eum, Cum autem sunt extra portam. ioseph non se patitur amplius

sociari, Tunc vero aliquis ex illis ꝯpaciens paupertati eorũ puerũ vocat· et aliquos denarios eidē tribuit pro expensis, Verecundabat̄ puer accipere tamen paupertatis amore manum parat· pecuniam accipit verecunde et gracias agit, Hic et plures fecerunt, Vocat̄ etiã a matronis & insuper faciunt idem, Nec min⁹ mater verecũdabat̄ q̃ filius· verũtamẽ eis gracias egit humiliter, Vere hic eis compati potes· cum ille cuius est terra et plenitudo eius· ꝙ se et matre et nutritio suo sic paupertatem artam elegerit et in tanta penuria vixerit. Multum in eis relucet paupertas sanctissima· & nobis amabilem et imitabilem ostendunt, Tandem gracias agentes eis valefaciunt omnibus· et iter suum arripiunt, Sed quomodo redibit puer ihũs infantulus, Difficilior enim michi videtur reditus q̃ accessus, Nam quando venit in egiptum ita paruul⁹ erat ꝙ poterat portari, Nũc autem ita magnus ꝙ portari non valet· & sic paruus ꝙ per se ire non potest, Sed forte aliquis ex illis bonis viris dedit eis uel cõmodauit aliquem asellum super quem ire vellet, O puer egregie et delicate rex celi et terre· quantum laborastis pro nobis et q̃cito cepistis, Vnde propheta predixit in uestra persona. Pauper sum ego & in laboribus a iuuentute mea, Penurias magnas· labores arduos· et afflictiones corporis constantissime assumpsistis· habuistis vosipm quasi odio pro amore nostro, Certe solus hic labor de quo nunc tractamus· ad plenā redemptionẽ sufficẽ debuisset, Accipe ergo puerū ihũm & pone super asellum & fideliter ducas eum· et cum descendere voluerit letanter eum brachiis suscipias & aliquantulum teneas· saltem quousq; veniat mater ei⁹ que aliquãtulũ plani⁹ ambulat· tunc puer ibit ad eā eritq; matri requies magna receptio filii, Vadunt igitur et transeunt per desertum per quod venerunt· iterũ sepe poteris compati ipsis· et respicere eos fatigatos et labore victos· tam de die q̃ de nocte parum quietis habentes. Cum autem fuerint circa finem deserti· inuenerunt iohannem baptistam qui iam ceperat ibi penitenciam agere· cum tamen nullum haberet peccatum, Dicitur ꝙ locus iordanis in quo baptizat iohãnes est ille vnde transierunt filii israhel quando venerunt de egipto per dictum desertũ· et ꝙ ꝓpe illum locum in desertum ipse iohãnes penitenciã fecit, Vnde possibile est ꝙ puer ihũs inde transiens in reditu suo inuenit eũ ibidem,

Meditteris ergo quomodo suscipit eos alacrit. et ibi aliquantulum subsistentes. commederunt cum eo illa cruda cibaria. Tandem in mensa recreatione spiritus habita valefecerunt ei. Tu autem et in aduentu et in discessu genuflectas iohãni deosculans pedes eius. benedictionem petens et ei te recommendans. Excellens enĩ ac valde mirabilis est puer iste. Ipse enim fuit prim9 heremita ac principiũ et via religiose viuere volentium. Fuit etiã virgo purissimus. predicator maximus plusquam propheta. et martir gloriosus. Postea transeuntes iordanem applicuerunt ad domũ elizabeth. vbi magnũ et iocundum festum factum est inter eos. Et ibidem audiens ioseph ꝙ archelaus filius herodis regnaret in iudea. timuit et ammonit9 ab angelo in somnis venit in galileam ciuitatem nazareth. Ecce reduximus puerum ihesum de egipto. et eo reuerso concurrunt sorores domine et alii consanguinei et amici visitandum eos. Ipsi autem nazareth quiescunt ꝛ pauperem vitam ducunt. Exinde autem vsqꝫ ad duodecimum etatis annum pueri ihũ. non legitur aliquid ð eo. Dicitur tamẽ ꝙ verisimile est ꝙ adhuc est ibi fons de quo puer ihs deferebat aquam matri. faciebat enim hec seruitia matri humiliter humilis dominus. Nam nõ habebat alium seruientem. Potes etiã hic meditari. ꝙ cum matre propria sorore domĩe veniebat iohãnes euangelista qui tunc erat annorũ qñqꝫ. Nam legitur de eo ꝙ obiit anno a passione domĩ sexagesimoseptimo. etatis vero sue anno nonagesimooctauo. Et sic tempore passionis domini habebat. xxxi. annos. cum dominus ihus haberet xxxiii annos uel parumplus. Cuꝫ igitur dominus ihus in hoc reditu esset septem annorum. iohãnes erat quinqꝫ. Intuere itaqꝫ ipsos simul stantes et conuersantes. sicut dominus dabit tibi. Hic enim postea fuit ille discipulus queꝫ familiari9 diligebat ihs.

¶ Quõ puer ihs remansit ĩ irlm̃ luce iiii°

Cum autem esset ihs annorum duodecim ascendit cum parentibus in irl'em scdm consuetudinem et preceptum diei festi et durabat per dies septem. Laborabat etiam nunc domin9 in itineribus longis. et vadit vt honoret patrem suũ celestem in festis suis. Est enim amor summus inter patrem ꝛ filiũ. sed maior erat ei afflictio et dolor cordis et acerbior de inhonoratiõe patris ꝛ multiplitiũ commissione peccatorum. qꝫ de honore apparentis ꝛ exterioris põpe

festi leticia. Stabat ergo dominus legis obseruãs legẽ. et inter aliqȝ conuersans humiliter quasi quilibet alius pauperculꝰ. Consumatis autem diebus festi recedentibus parentibus. ipse in irl'm remansit. Attende hic bene pro deo. et ad omĩa que dicuntur et fiunt te presentem exibeas. Valde enim et deuota materia et proficua est hic. Dixi autem iam tibi ꝙ nazareth vbi dominꝰ habitabat. distabat a irl'm per sexagintaquatuor miliaria uel circiter. Cũ ergo mater et ioseph per diuersas vias incedẽtes. venissent insero ad locũ vbi dieta ꝯplebatur. et vbi hospitari debebant. Videns domina ioseph sine puero quem cũ ipso redisse credebat. querit ab eo vbi est puer. Et ille nescio. quia non rediit mecum. Tecum enim rediisse putabam. Tũc illa dolore uehementi concussa cum lacrimis dixit. Non rediit mecum. Video ꝙ filium meum non custodiui. Et volens ire p domos quãtum decenter potuit illo sero. circuibat querens de ipso et dicens. Vidistis ne vos filium meum. Et vix pre dolore et ardore desiderii se cõtinebat. Ioseph vero senex sequebatur eam cũ fletu. Quo nõ inuẽto qualem quietem habere poterant tuipse cogita. et maxime mater q̃ eum arcius diligebat. Et licet a notis confortaretur. tamen non poterat consolari. Quid enim erat perdere ihm. Conspice bene ipsam et vehementer cõpatere quia in amaritudine est. et ĩ angustia anĩa eius in hac hora. Nunq̃m ex quo nata fuit usqȝ tunc fuit in tanta. Non ergo turbemur quando tribulationes habemus. cum etiã matri nõ pepercit deus. Ad suos enĩ eas venire permittit. et signa sunt sue dilectionis. Nobis autem expedit eas habere. Tandem domina in cameram se reducens. ad orationem et planctuȝ se ꝯuertẽs dicit. O deus pater eterne et clementissime. vobis placuit michi dare filiũ vestrum. sed ecce perdidi eum et nescio vbi sit. Reddite michi eum o pater. tollite michi amaritudinem hãc. et docete me filium meum. Respice pater ad afflictionem cordis mei. et non ad negligenciam meam. Incaute me habui et ignoranter feci. sed benignitatẽ vestraȝ peto. Reddite michi ipsum. quia sine ipso viuere nõ possum. O fili dulcissime vbi es. Quid est de te. Apud queȝ nunc hospitaris. Nũquid ad patrem tuum redisti in celum. Scio enim quia deus es et dei filius. Sed quomodo michi non dixisses. Sed et nũquit ab aliquo insidiose es quesitus. Scio enim ꝙ homo vere es ex me natꝰ. et als

ab herode quesitum in egiptum portaui, Pater tuus ab omni malo te custodiat fili mi. Indica michi vbi sis fili mi ꝛ veniam ad te vel tu redi ad me, Parce michi hac vice quia nunq̄m amplius contin-get michi .ut te custodiam negligenter, Nunquit aliquam offen-sam feci tibi fili mi. propter quam ergo causam recessisti a me, O fili mi ne tardes venire ad me . Nunq̄ ex quo nat⁹ es vsq̄ mō fui sine te uel comedi vel dormiui nisi nunc solum, Modo autē sine tē sum et nescio qualiter hoc factuꝫ sit, Tu scis q̄a tu es spes mea vita mea et omne bonum meum. et sine te esse non possuꝫ, Indica ergo michi vbi nunc es et quomodo te valeam inuenire. Talibus ꝛ similibus dictis se mater per totam noctem angustiabat sup dilecto suo filio. Die vero sequenti tempestiue domum exeuntes. querebant eum ꝛ p circumstantia loca, Nam per plures vias patebat reditus, Sicut qui de senis vellet pisas. posset ire per podiobonizzi. per colle. aliaq̄ loca. hac igitur de causa circūeundo ibant per alias vias querentes eum inter cognatos et notos, Quo ꝛ tunc non inuento. mater sine spe anxiebatur ꝫ non poterat consolari. Tercia vero die redeuntes in irl'em. inuenerunt eum in templo sedentem in medio doctorum. Tunc ipsa videns eum exhilarata quasi reuiuisceret. genu flexit ꝫ cum lacrimis gratias egit, Puer autem illis videns matrem venit ad eam, Quem ipsa inter brachia suscipiens ꝛ stringens et osculās dulciter ponit uultum ad vultū suum. et tenens in gremio aliquā-tulum sic cuꝫ eo requieuit. neq̄ enim tunc loqui ꝓ teneritudine po-tuisset, Postea respiciens eum dixit ei. Fili quid fecisti nobis. sic ego et pater tuus dolentes querebamus te, Et ille, Et quid est ꝙ me que-rebatis. nesciebatis quia in his que patris mei sunt oportet me esse. Quod verbum illi non intellexerūt, Dixit ergo ei mulier, Fili. volo ꝙ redeamus ad domum nostraꝫ, Num vis redire nobiscum, Et ille respondit. ego faciam quod placuerit vobis. Et rediit cum illis na-zareth, Vidisti ergo afflictionem matris ī predicto negotio. Sed q̄d fecit iste benedictus puer in illo triduo, Conspice eū attente quomō se reducit ad hospitale pauperum. et cum verecundia petit se hospi-tari et ibidem comedit. et hospitatur cum pauperibus puer ihesus. Conspice eum sedentem inter doctores vultu placido sapienti ꝛ reue-renti. ꝫ audiebat et interrogabat eos q̄si ignorans. q̄d ex huīlitate

faciebat · et etiam ne ipsi verecundarentur super mirabilibus responsis eius, Considerare autem potes in predictis tria valde notabilia. Primum quod qui vult deo adherere · non debet inter consanguineos conuersari sed ab eis discedere. Nonne autem puer ihesus a se dimisit dilectissimam matrem · cum operibus patris sui intendere voluit · et etiam postea quesitus inter cognatos et notos non fuit inuentus, Secundum quod qui spiritualiter viuit · non miretur si aliquando arida mente remanens · videtur sibi derelictum se esse a deo · et cum hoc matri dei contigerit, Non ergo mente tabescat · sed diligenter eum querat per continuum exercitium spiritus · in sacris meditationibus et bonis operibus persistendo · donec reinueniat eum. Tercium quod non debet quis esse proprii sensus uel proprie voluntatis, Nam cum dominus ihesus dixisset quod oportebat me patris operibus intendere · mutauit consilium et matris voluntatem secutus est · et recessit cum ea et nutritio suo et erat subditus illis, In quo etiam admirari potes eius humilitatem, Hec non sunt de textu. Anshelmus, Exhinc idest duodecimo anno vsque ad tricesimum annum saluatoris, Miror quod se transtulit calamus scriptoris · hinc forsan suggeritur animo lectoris · ne se nimis publicent acta iunioris. Et bernhardus super hoc verbo, Cum esset ihesus annorum duodecim. Vbi inquit eras bone ihesu post illud triduum, Quis tibi cibum ministrauit vel potum, Certe vt per omnia te nostre conformares paupertati et omnes vite humanas miserias et calamitates susciperes · quasi vnus de turba pauperum stipem per ostia mendicabis, Quis michi dabit illarum bucellarum mendicatarum participem fieri · uel saltem illius diuini edulii reliquiis saginari.

Quid dominus ihesus fecerit a duodecimo anno usque ad principium tricesimi.

Reuersus igit̄ dn̄s ih̄us a templo et irl'm cū parentib⁹ suis in ciuitatē erat subditus illis. et habitauit cū illis ibidē abinde vsq; ad p̄ncipiū tricesimi anni. nec in scripturis repitur. q̄ in tp̄e isto fecit aliq̄d. quod videt̄ valde mirabile, Quid ergo meditabim̄ fecisse, Stetit ne dn̄s ociosus tanto tempore. ut nichil facēt dignuz recitacōe et scripta, Si eī fecisset. cur nō fuisset scriptū. sicut reliqua facta sua, Omīo videt̄ stupor, Sed attende hic bene. quia patenter videri potis. q̄ nichil faciēdo fecit magnifica, Nichil eī de fc̄tis ei⁹ a misterio vacat, Sed sicut v̄tuose loq̄batur et operabat̄. sic v̄tuose tacebat et q̄escebat et se subtrahebat, Magister igit̄ summ⁹ aliq̄ndo docturus v̄tutes et viam vite. cepit a iuuētute sua opa v̄tuosa sed modo mirabl'i et incognito. ac ītroactis temporib⁹ inaudito scilic; se reddendo in ꝯspectu hoīm inutilē abiectū et insipientē. ut d'uote et sine omī temeraria assercōe cogitari potest. tamen cū hac modificatione suscipe oīa q̄ tibi affirmo. que ꝑ auctoritatez sacre scripture vel doctoꝝ sacroꝝ non ꝓbantur. ut etiā in p̄ncipio tibi dixi, Subtrahebat ergo se a ꝯsortio et conu̇sacōe hoīm, Ibat ad synagogam idest eccl'iam. stabat ibi multa in orōe. in loco viliori se ponens. redibat domū. stabat cū mr̄e et aliq̄n suū nutciū iuuabat. ptrāsibat eundo et redeūdo int̄ hoīes ac si non inueniret homines, Mirabātur cuncti cernētes iuuenē nichil facē quantū apparebat laude dignum, Expectabāt enī q̄ mag̃fica facēt et opa ꝓbi viri, Cum enī puer erat ꝓficiebat etate et sapīa corā deo et hoībus. sed ecce crescēs et perueniens ad vicesimū annū et vicesimūquintū et ultra. nulla opa faciebat p̄cedencia spēm aliq̄ꝫ ꝓbitatis et vilitatis, Stupebāt vehement̄ et deridebāt dicētes, Iste est q̄dam inutilis. iste est ydeota et homo de nichilo et stultus et insipiēs. nec etiā l'ras discit, Et int̄ gētes in ꝓuerbiū venit q̄ erat grādis et captiuus. et hunc viuendi moꝝ sic tenebat ꝯmunit̄ et cōtinuabat. q̄ apud omnes cōiter vilis et abiectus ꝛputabatur, Quod bene per ꝓphetam antedictum fuit in ꝑsona eiu⁹, Ego sum v̄mis et non homo obꝓbriū hoīm et abiectio plebis, Vides igit̄ q̄d faciebat. nichil faciendo reddebat se vilē et abiectū oībus ut dixi, Sed an hoc tibi parū videt̄ ipse q̄dem nō indigebat, Sed ego certe in operib⁹ nr̄is. nullū maius reputo nec difficilius cognosco ad altissimū gradum michi ꝑuenisse videtur.

ad difficilimū qui ad hoc pueīt ut ex corde ⁊ aīo vere ⁊ nō ficte ita
se vincit ac dn̄atur aīo suo et supbo supcilio carnis sue· q nō velit
reputari ħ sperni ut abiect⁹ et vil̄, Mai⁹ ē hoc q̄ꝫ vincē vrbes, Iuxta
sententiā salomōis dicētis, Meli⁹ est paciens viro forti· ⁊ q̄ dn̄atur
aīo suo expugnatore vrbiū, Vsqꝫ igit̄ q peruenias ad gradū istuz
nichil tibi videat̄ fecisse, Nam cum in veritate oms simus inutiles
etiā cū bene fecerim⁹ iuxta v̄bum dn̄i, Quousqꝫ in hoc abiectionis
gradu non sum⁹ sed ī vanitate ɔsistim⁹ et ambulam⁹, Quod etiā
apl̄us manifeste ostēdit dicens, Qui se existimat aliq̄d esse cum ni-
chil sit ip̄e se seducit, Si igit̄ queras quare dn̄s ih̄us hunc modū te-
nuit r̄spondeo tibi nō q̄a indigēt sed ut nos instruēt, Vnde si non
discam⁹ inexcusabiles sumus, Abhoīabile ꝑ⁹sus est· si se erigit ver-
miculus ⁊ v̄miū esca futur⁹· vbi sic se humilians abiecit dn̄s maie-
statis, Si aūt absurdū hoc alicui videat̄· et q sit inutile· ⁊ q euā-
geliste multa obmiserunt et silēa dicat· respōderi potest q non erat
inutile tāte v̄tutis exercitiū p̄bere· pmo erat vtilimū et omni v̄tutū
rectū ac stabile fundamentū, Sed ex verbis ipsius dn̄i ī euangelio
iohannis sic habemus, Cum venit paraclit⁹ quē ego mitto vobis
sp̄m veritatis q̄ a p̄re ꝑcedit ille testimoniū phibebit de me· et vos
testimoniū phibebitis q̄a ab inicio mecū estis· scilicet p̄dicationis,
Et petr⁹ ī electione scī mathie dicit, Oportet ergo ex his viris qui
nobiscū ɔgregati sunt ī omni tempore quo intrauit et exiuit inter
nos ih̄s incipiēs a baptismate iohānis, Tunc autē incipiens erat
annorum triginta, Sed nec ip̄e iohānes eius p̄cursor fuisset· si dn̄s
ih̄s prius eo p̄dicasset, Item si p̄us incepisset quō non fuisset notu⁹
in tot ānis a vicinis q̄ dicebāt, Nonne hic est fabri fili⁹ cum postea
in paruo tp̄e dauid filius vocaret̄ et a cecis, Si ergo citius incepis-
set vl̄ aliqua notabilia fecisset scripta eēnt saltē vl̄ aliq̄ ex eis nec sic
ex toto oms euāgeliste tacuissent, Hoc āt q̄d dico videt̄ ip̄e· b̄nhard
sentire ut infra dicet̄, Quōcunqꝫ aūt se hēat vitas· ego sic meditari
piū et valde vtile puto· fabricabat igit̄ dn̄s ih̄s sic faciēdo gladium
humilitatis· vt sibi dictū fuāt per ꝑphetam, Accingē gladio tuo sup
femur tuū potentissime, Nullo quippe detecius gladio q̄ꝫ humilitatis
deiecit supbū adūsariū in ḡnali, Nam gladio potencie sue vl̄ ma-
gnitudis nō legi q fuerit vsus vinci sed potius ecōtrario· ꝑ illo enī

tempore quo eo maxime indiguissꝫ scꝫ tempore passionis. idē ꝓpheta conquestus est ad deū prēm ꝓ filio dicens, Auertisti adiutorium gladij eius ⁊ nō es auxiliat⁹ ei ī bello, Prius cepit facere q̄ꝫ docere, Docturus enim erat, Discite a me quia mitis sum ⁊ hūilis corde. Hoc ergo pmo facere voluit et non ficte ꝫ ex corde. nō enī in eū poterat cadere similacō, Sed pocius intantum fundauit se ⁊ ꝓfūdauit ī hūilitate. vilitate. ⁊ abiectione. ⁊ sic se ī conspectu omniū adnichilauit. ꝙ etiam postq̄ꝫ predicare cepit ⁊ loq̄ altissima ⁊ diuīa et facere etiam miracula ⁊ magnifica opera non reputabāt eum, sed vilipendebant ⁊ deridebant dicentes, Quis est hic, Nonne hic est fabri fili⁹. Et similia, Exinaniuit ergo semetipsum formaꝫ serui sed accipiens. et non cuiuscunqꝫ serui inutilis per abiectam conuersationem, Considera omnes actus eius tam preteritos q̄ꝫ futuros ⁊ semper inuenias quomodo relucet in eis humilitas semper enim hūilitatem seruauit vsqꝫ ad mortem et etiam post mortem, Sicut patet quando in fine discipulorū pedes lauit et crucis patibulū sustinuit. p resurrectionē etiā glosos vocabat discipulos suos fratres, Et vn̄ dixit magnitudineꝫ, Vade dic fratrib⁹ meis. Ascēdo ad patrem meuꝫ, Et paulo, Saule saule q̄d me psequeris, Et ī die iudicij dicet, Quamdiu fecistis vni de fratribus meis minimis michi fecistis, Non sine causa hāc virtutem tantū amauit, Sciebat enim ꝙ sicut inicium omnis peccati supbia. sic humilitas fundamentū omnis boni, Sine hoc fundamēto frustra fit edificiū, Vnde non de vginitate nec de pauptate nec ō aliq̄ virtute vł opere sine hūilitate confidas, Qualit̄ aūt possit acq̄ri ostēdit hic dn̄s. q̄a p sui vilificacōeꝫ ī ocul' suis et alioꝝ ⁊ p exerciciū hūiliū operū, Sic enim dicit. bn̄hard⁹, Qui vult hūilitatē oportꝫ ꝙ p̄cedit hūiliatio. sicut pacia precedit pacē et lectio sciām, Cum te ergo hūiliari videris hēas hoc signū in bono. q̄a argumentū est gracie apropiquātis, Vnde parū est cū per seipm nos hūiliat deus si tunc libent̄ accipit̄. si nō accipit̄ libent̄ qn̄ per aliū hoc facit sapia, Sed redeam⁹ ad intuendū actus et vitam dn̄i ih̄u speculi nr̄i. sicut est pn̄cipale ꝓpositū nr̄m, Considera igit̄ illam familiā sup oēs alias benedictā paruā scꝫ ꝫ valde excellam. paupem vitā ⁊ hūilem ducentē. felix ioseph senex quēbat ꝙ porat de arte lignaminis, Domina vero colo ⁊ acu p̄cio laborabat

faciebat et alia dom9 obseqa que multa sunt, Parabat victū spōso et filio et huiusmodi expediēcia, Non enim habebat seruientē, Cōpatē igitur sibi · quā sic suis manib9 opari et laborare oportz, Cōpatē eciā dño ihu qa ipe eā iuuabat fideliť et laborabat in quib9 poterat, Veit vt ipe dicit mīstrare ƺ nō mīstrari, Nō ego imponēda mensa · cubilib9 aptādis · et aliis secretiorib9 dom9 eā iuuabat, Intuē igiť eū bene humilia obseqa facietez · et eciā dñaz · et adiuua eos familiariť, Conspice quō tres ipi simł ad vnaz mensam ɔmedunt per singulos dies · nō lautas et exqsitas cenas ƺ sobrias sumētes · et postea colloquntur inuicē, Non inania et ociosa verba · ƺ spū sācto et sapia plena · nec min9 mente reficiūtur q̄ȝ corpore et eciā quomō post aliqtem recreacōz ad orationē se ɔdūnt ī cubilib9 suis, Nō enī erat eis dom9 ampla ƺ parca, Meditare eciā tria cubicula ī aliqua camerūcula · scz · vnū ꝓ quolibet eoꝝ, Et intuere dominū ihm super vnū se in orationē sero ɔponere per singulas noctes tam longissimi temporis · sic humiliť · sic viliter · vt qsqȝ alius paupculus ō populo, Sic eciā pseuerāter · et qlibet sero respicias eum in hoc statu, O deus abscondi te qre sic affligebas corp9 illud innocētissimū, Vnius qppe noctis pegrinatio · sufficē debebat ad toci9 mūdi redempcōz, Amor vos ad hoc cōpellebat immēsus vehemēter zelabat ꝓ oue pdita vrīs humeris ad celestia reportāda, Vos rex regū et deus etnus · qui oīm penuriā releuatis et omia submīstratis omib9 habundanť ꝓut exigit cuiusqȝ conditio, Vob tantā paupertatē · vilitatē · asperitatem · afflictionē · et laborē · vigilando · dormiendo · abstinēdo · ɔmedendo · et aliis vestris oiodis actib9 p tam longa tēporis spacia reseruastis, Vbi sunt ergo querētes ocia corporis curiosa et ornamēta et vana, Non didicim9 ī scolis huius magistri qa talia volum9, Sed nūqd eo sapiētiores sumus · ipe nos docuit verbo et exemplo humilitatem pauptatē afflictionē corpis et laborem, Sequamr ergo talē mgrm q fallē nō vult nec falli potest, Et habētes victū et vestitū scdm aplm his ɔtēti sim9 ad congruentē necessitatē · nō ad superhabundāciaz · aliis eciam virtutum exerciciis studiose insistentes,

¶ De itinere domini ihu ad baptismum,

Completis igiť vigitinouē annis etatis sue · qb9 vt dictū est sic preciose vixerat et abiecte · dñs ihus ait matri, Tempus est

ut vadam et glorificem et manifestem prēz meū celestē et ostendam me mundo isti, et operer animarū salutez ꝓ q̄ pater me misit huc, Conforteris ergo mat̄ carissima q̄a cito redibo ad te, Et genuflectēs humilitatis magister peciit benedic̄cōnē, Ipa vero genuflectens filiū cū lacrimis eū amplexans tenerrime dixit. Fili mi benedicte, Vade cum benedictione p̄ris tui et mea, esto memor mei citoq̄ꝫ redire memento Sic igit̄ reuerenter se licencians ab ea et nutricio suo ioseph iter arripuit a nazaret v̄sus irl'm ad iordanem. ubi erat iohannes baptisans, qui locus distat a irl'm p septuagintaquatuor miliaria, Vadit enī solus domin9 mūdi. nondum autē habebat discipulos, Intuere igit̄ eū pro deo, q̄modo vadit solus pedib9 nudis. per tam longa itinera, et vehement̄ ꝯpatere eidem, Quid ē enī hoc cogitare O domine quo vadis? Nōne vos estis sup omnes reges terre? Vbi ergo sūt barones et comites duces et milites equi et cameli elephātes et currus saliue et frequencia comitiue? Vbi ē turbaꝝ clangor et instrumētoꝝ sonit9 et vexilla regalia? Vbi q̄ precedant ad hospicia et necessaria p̄parāda? Nōne vt dicit̄ pleni sūt celi et t̄ra maiestatis gl'e v̄re, q̄mō ergo sic itis inglorii? Nōne uos estis cui ministrabāt miliamiliū ī r̄gno v̄ro, Cur ergo sic sol9 incediitis et pedib9 nudis Sed mō operi causaz, q̄a regnū v̄rm nō ē de hoc mūdo, Ideo exinanistis vosip̄m formaz serui accipiēs. nō regis, Fact9 estis sicut vnus ex nob̄ pegrin9 et aduena sicut oīs patres nr̄i, Fact9 estis seru9 ut nos fiam9 reges, Venistis vt nos ad regnuz p̄ducatis, viā ponēdo an̄ ocl'os nostros p quā illuc valeam9 ascendere, Sed q̄re ipam negligimus, q̄re nō sequimur. q̄a certe regnū nr̄m ē ex hoc mūdo, nec ꝯsideramus nos esse pegrinos, Sed vana ꝓ veris, caduca ꝓ certis. temporalia ꝓ et̄nis acceptam9 et amplectim̄, Sed si nō illa seq̄rem̄ nō retardarem̄ post vos currere ī odorem vngentoꝝ v̄rorū, Si enim sine sarcina tēporaliū ī ista transitoria vita essemus, q̄si iaz trāsacta reputando leuit̄ sperneremus, Vadit ergo dn̄s ih̄s. sic humilit̄ continuatis dietis q̄lscq̄ꝫ p̄ueniat ad iordanē, elemosinā petendo p uiā ob pauptatis amorē, Non enī portabat pecuniā, Perueniēs igit̄ ad iordanē inuenit iohannē baptizantē peccatores. et turbā magnam que illuc accurrerat ad p̄dicationē eius. habebant enī eum q̄si xp̄m, Dicit ergo ei dn̄s ih̄us, Rogo te ut me cū ip̄is baptizes, Iohannes

vero intuens eũ et spiritu ꝯgnoscẽs timuit, et reuerenter dixit, Dñe
ego a te debeo baptizari, Cui dñs. sine modo, sic decet implere omẽz
iusticiã, Non dicas hoc mõ ne me diuulges, q̃a nondũ venit tẽpus
meũ ȝ me baptiza, Nũc enĩ ẽ temp9 humilitatis nõ maiestatis, Idõ
implere volo omẽm humilitatez, q̃ tres habet g̃dus scdm glosã. sup
isto loco, Primus ẽ subdere se maiori et non p̃ferre se eq̃li, Secund9
subdere equali et non p̃ferre se minori, Tercius ẽ sũmus, subdere se
minori, Et hũc g̃dum tenuit xp̃s hic, Ideo omẽz humilitatẽ imple=
uit, Vides quomõ augmentata ẽ eius humilitas a p̃cedenti tracta
tu, Subicit enĩ se hic seruo suo, hic se vilificat et seruum iustificat et
magnificat, Sed et ĩ alio cõsidera q̊mõ augmentata est eius humi=
litas, Nam vsq3 mõ cõuersat9 est humilit̃ q̃si humilis ⁊ abiect9. hic
aũt etiaȝ peccator voluit apparere, Peccatoribꝫ enĩ iohannes p̄dica=
bat penitenciã ⁊ eos baptizabat, Et dñs ih̃s coram eis et inter eos
voluit baptizari, Et licet idez dici posset de circũcisione. q̃a ibi volu=
it apparere peccator, tamen hic plus ẽ. quia corã turba publice. ibi
occulte, Sed nõne hic timendũ fuerat cũ ip̃e ammodo vellet intẽde=
re ad p̄dicandũ ne sperneretur vt peccator, Sed nõ ꝓpterea dimisit
humilitatis mag̃r quin profundissime se humiliaret, Voluit ergo
apparere peccator ĩ abiectionem et despectũ sui. ꝓpter nos instruen=
dos, Econtrario nos volum9 apparere ꝙ nõ sum9. ĩ laudez ⁊ gl̃am
nostrã, Si q̇d enĩ in nob̃ ꝓbitatis videt̃ esse ostendim9, defect9 vero
celamus, cũ simus peccatores et mali. talis ergo ẽ humilitas nostra
sed iam ad baptismum dñi redeamus, Postq̃ ergo iohannes vidit
voluntatez dñi, obediuit et baptizauit eũ, Nũc ergo intuere ipsum
bene, Spoliat enĩ se dñs maiestatis sicut q̇libꝫ alius homũculus, et
mergitur ĩ aquis frigidis tempore magni frigoris ꝓ nostro amore,
Operatur nostrã salutẽ ꝯstituẽs sacramentũ baptismatis et lauans
nostra crimina, Desponsat sibi vniũsalez ecclesiaȝ ⁊ singularit̃ om̃s
animas fideles, Nam in fide baptismi anime desponsant̃ xp̃o. sicut
oseas ꝓpheta dicit ĩ p̃sona dñi, Desponsabo te michi ĩ fide Et eccl̃ia
cantat hodie celesti sponso iũcta ẽ ecclesia quoniam ĩ iordane lauit
xp̃s nostra crimina, Vnde in hoc ope mirabili tota trinitas se ma=
nifestat. q̃a spussanctus descendit et req̇euit sup eũ ĩ specie columbe,
Et vox p̃ris insonuit, Hic ẽ fili9 meus dilect9 ĩ quo michi ꝯplacui,

erant missi angeli, Quid ergo circa hec meditabimur, In mõte nãq3
illo no erat habitatio hominum et cibi parati, Sed an alibi parata
cibaria portauerunt ei angeli sicut otigit danieli, Cum enĩ abacuk
pphta parasset pulmentũ messoribꝫ suis, portauit eũ angelus per
capillos de iudea ĩ babilonem ad danielem ut cõmederet, et postea
ĩ momẽto reportauit, Ammonemur ergo hic vt hũc modũ assuma=
mus et iocundemur cum dño in hoc prandio suo, Senciatq3 mater
sua excellentissima de hac eadem iocunditate et victoria, pie autẽ et
deuote sic meditemur, Veniũt angeli sathana ĩpulso ĩ multitudine
magna ad dñm ihm, et adorantes eum pcidentes in terram dicen=
tes, Saluete domine ihu deus nr̃ et dominus noster, Et dominus
benigne et humiliter respicit eos, Et etiam cũ capitis inclinatione
recepit, cogitans se fore hominẽ minoratũ paulominꝰ ab angelis,
Dicũt ei angeli domine multũ ieiunastis qd vultis ut vobis pare=
mus, Et ille, Ite ad matrẽ carissimã et siqd habet ad manꝰ deferte
quia de nullis cibis sic libenter vescor sicut de suis, Tũc duo ex ipsis
pergentes et in momento fuerunt corã ea, et eã reuerenter salutãtes
faciũt ambasiatam, et modicũ pulmentũ qd sibi et ioseph paraue=
rat et panem cũ tebalia idest mappa et aliis oportunis portant, Et
forte domina aliquos pisciculos si potuit pcurauit, Reũsi ergo pa=
rant ĩ plana terra, et mense benedictionẽ solenniter pagũt, Cõspice
aũt hic eum bene ĩ singulis que agit, Sedet enĩ in terra cõposite et
curialiter et sobrie comedit, et circũstant angeli ministrantes domĩo
suo, Alius seruit ei de pane, alius de vino, alius parat pisciculos, et
alii cantant de canticis syon et iocundant et diẽ festũ agũt corã eo
Sed dici liceat pmixtum ẽ eis hoc festũ cõpassione pmaxima, pter
qd et nos deberemus plorare, Conspiciũt enĩ eum reuerent et cõside=
rantes deum et dominũ suum et tocius mũdi creatorẽ qui dat escã
omni carni sic humiliatũ et sustentatione cibi corporalis indigentẽ
et cõmedentẽ sicut ceteri de populo mouent cõpassione, Credo nãq3
q si corde eum affectuose sic stantem respiceres et eum aliqliter dili=
geres, ex valida cõpassione clamares et diceres, O domine qñta pro
me fecisti, Omnia opera vestra plena sunt stupore, Adiuuate me vt
ego aliqd patiar pro vobis, qui pro me et pro nobis tanta tulistis,
Certe si hoc solum attenderes deberet te in eius amorem compellere,

Tandez sumpta refectione dicit angelis ut reportant res, et dicant matri quod cito redibit ad eam, Ipsis aũt reuersis dicit omnibus, Redite vos ad patriã et ad gaudia vestra, Me enĩ adhuc oportet peregrinari, Rogo autem vos ut me recommendetis patri et toti curie celesti. Qui procidentes in terram et benedictionem petentes, redierunt ad patriam et de eius victoria et his nouis totam celestem curiã repleuerunt, Dominus aũt ihesus volens redire ad matrem, cepit de mõte descendere, Conspice bene eum quomodo solus uadit pedibus nudis dominus omnium, et ei vehemẽter cõpatere, Venit aũt ad iordanẽ Quem iohannes videns ad se veniẽtem ostendit eum digito dicẽs. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi, Ipse est sup quẽ vidi spiritum descendentem quando baptizaui eum, Et etiam altera die dum videret eum ambulantem iuxta iordanem dixit similiter, Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccata mundi, Tũc andreas et vnus ex discipulis iuerunt post ihesum, Benignus dominus sciens eorum et omnium salutem, ut daret eis de se fiduciam et audaciã, vertit se ad eos et dixit, Quid quritis? At illi dixerunt, Rabbi vbi habitas? Et ipse duxit eos ad domum in qua tunc residebat in partibus illis, Et steterunt vna die cum eo, Postea duxit andreas fratrem suum petrum ad ihesum. Quem alacriter suscepit, sciebat enĩ quod de eo esset facturus, Et dixit ei, Tu uocaberis cephas, Et sic in aliqualẽ noticiã et familiaritatẽ uenit cum eis, Postea volens dñs ihesus redire in galileã ad matrem discessit de partibus illis et cepit reuerti, Quem etiã nunc spaciendo respice, et vade semper cum eo, Nam solus uadit more solito, pedibus nudis per tam longam vigintiquatuor miliariũ viã, Compaciendo etiam considera quid domina faciebat illo tempore, que priuata erat filio tam dilecto, Cum autem domũ deuenisset mater eum vidẽs et vltraque dici potest exhilarata, surgit et occurrit et in amplexus strictissimos recipit, Cui ipse reuerenter inclinauit et etiam nutritio suo ioseph et cum eis solito more remansit, Hic potes cõsiderare qualiter mater eum interrogat de omnibus que in isto medio contigerunt. qualiter ei fuerat et qualiter ei cõpaciebat aspiciendo eũ sic macilentũ et pallidũ.

De appercione libri in synagoga. Luce decimo.

Huculsque per dei gratiam vitam domini ihesu ordinate tetigimus. parũ uel quasi nichil de his que sibi contigerunt uel per ipsum

facta sunt obmittentes. Sed non sic deinceps facere intendo q̄a nimis esset longum omnia que dixit uel fecit i meditationē redigere. Sufficit eni q̄ rez p eū factaꝫ vel dictā ante mētis oc̄los ponam⁹. ⁊ more beate cecilie i secreto pectoris portemus. ita q̄ cōusemur cū eo ⁊ ei familiares fiamus. Nam i hoc videtur haberi maior deuotio ⁊ dulcedo et q̄si tot⁹ fructus haꝝ meditationū in hoc videt̄ ↄsistere. ut semꝑ intueam eū deuote i aliquo actu suo. ut q̄ndo stat cū discipl'is quādo cū peccatorib⁹. q̄ndo loquit̄ eis. q̄ndo p̄dicat turbe. q̄ndo vadit. sedet dormit. vigilat. ↄmedit. vel aliis ministrat. quando sanat egrotos uel alia miracula facit. In his autem et similib⁹ considera omnes actus et gestus suos et maxime contemplans faciem eius si potes eā ymaginari q̄d super omīa p̄dictā videtur michi difficilius sed credo q̄ reficeret iocundius. Illud etiam attente obserua si forte ipe te cum benignitate respiciat. Et hoc tibi sit ꝑ recursu et doctrina oīm que sequnt̄. Et vbicūqꝫ factū narrauero si aliter non expressero singulares meditationes uel ista obmisero. recurras ad hūc locuꝫ et sufficit tibi. Meditationes aūt deinceps nō tractabo ꝑlixe nisi ꝑraro usqꝫ ad passionē domini de qua nichil ē obmittendū. Ad meditationes ergo sequentiuꝫ accedamus. Postq̄ꝫ dn̄s ih̄s rediit a baptismo ↄūsabatur humilitatis magister humilit̄ ut ante solit⁹ erat. Cepit tamen paulatim se manifestare aliquib⁹ p̄dicando et docendo. naꝫ eni p totū annū sequentem p̄dicationis officiū assumpsisse publice legit̄. usqꝫ ad miraculū de nupciis. q̄d fuit in eodē die quo baptizat⁹ fuit anno reuoluto. Et si aliq̄ndo p̄dicabat et discipuli baptizabāt non tamē adeo p̄dicationeꝫ ipam p se ⁊ suos discipl'os freq̄ntabant ante iohannis incarcerationē ut postea. p hoc tribuens humilitatis exemplū stupendū. dum iohanni se longe inferiori in p̄dicationis officio ꝑut ex supiori pie pcipi potest humilit̄ deferebat. Non ergo cepit cū boatu et pompa ꝫ humiliter ⁊ paulatim. Quadaꝫ igit̄ die sabbati dū esset in synagoga cum aliis in ecclesia iudeorū. surrexit legere in libro ysaie. Et legit in loco ubi scriptum est. Spiritus dn̄i super me ꝑpter q̄d vnxit me euangelizare pauperibus misit me. Et cū plicuisset libruꝫ dixit. Hec scriptura hodie impleta est in aurib⁹ vr̄is. Conspice igitur eum q̄modo humilit̄ suscipiēs lectoris officiū benigno et placito vultu legit inter eos et exponit scripturam. Idem

ego sum ille de quo loquimur. et ora oim eorũ erant in eo intenta. ꝓpter efficaciam verborum et aspectũ humilem et decorũ, Fuit enim pulcerrimus. fuit eloquentissimus, De quo dictum fuit, Speciosus forma pre filiis hominum. Diffusa est gratia in labiis tuis,

¶ De vocatione discipulorum, De prima iohãnis pmo, De scda Luce qnto, De tercia mathei qrto, De vocatione mathei.

Cepit etiã ihs vocare discipulos et se sollicitũ reddere circa nr̃aꝫ salutem. semp tamẽ humilitate seruata. et vocauit petrum et andreã trib⁹ vicibus, Primo qndo erat circa iordanẽ et tũc venerũt ad aliqlem eius noticiã, Secundo de naui qndo ceperunt pisces ut narrat lucas v° capitulo, Tũc enĩ secuti sunt eũ animo redeũdi ad ꝓpria. ceperunt tamẽ audire doctrinaꝫ eius, Tercio de naui ut narrat matheus cum dicit. Venite post me faciaꝫ uos piscatores hominum. tunc eniꝫ relictis omnib⁹ secuti sunt eum. Similiter vocauit iacobum ꝛ iohannẽ in predictis duabus vicib⁹ ultimis. et in eisdeꝫ locis continetur de ipis in quib⁹ ꝯtinet̃ de petro et andrea. Vocauit etiaꝫ iohannem de nupciis Jeronimus i textu tamẽ euangelii non habet̃, Itẽ vocauit philippũ dicens, Sequere me. Insup et matheũ publicanũ, De modo vero vocationis alioꝝ non ẽ scriptũ. Cõsidera ergo eum et ꝯspice i pdictis vocationib⁹ et ꝯuersatione cũ ipis. quomodo affectuose uocat eos. reddens se eis affabilem. domesticum. ꝛ benignũ. et obsequiosum. attrahens ꝛ intus et extra ducendo et eos ad domũ matris et familiariter vadens ad domũ eoꝝ, Docebat eos etiaꝫ et curam habebat de ipis precipuam. sicut pater de vnico filio, Dicit̃ etiam ꝙ qndo i aliquo loco dormiebat cũ eis. surgẽs denocte recoopiebat eos. qa tenerrime diligebat eos, Sciebat enĩ quid de eis erat facturus, Et qꝫuis essent homines rudis ꝯuersationis ꝛ humilis nationis. tamẽ pncipes mũdi et duces i bello spirituali oim fideliũ constituturus erat eos. Et cõsidera ꝙ deo a qlib⁹ cepit ecclesia. Noluit dominus eligere sapientes et potẽtes huius seculi. ne ipsoꝝ potestati aut scientie ascriberent̃ opa q̃ fienda erant. sibi hoc reseruauit ꝛ sua bonitate sapientia et potentia nos redemit,

De miraculo facto ad nupcias mutationis aque in vinum.

Quãuis dubiũ sit cuius fuerint nupcie in chana galilee, Nos tamen meditemĩ fuisse iohannis euangeliste. sicut in ꝓlogo

iohannis ieronimꝰ affirmare videtur, In eis dn̄a nostra non fuit
inuitata ut extranea ꝫ q̇a maior & dignior int̄ sorores, Fuit enī ibi
ī domo sororis q̄si ī domo sua & tanq̄ ministratrix & dn̄a nupcia=
rum. qꝺ̊ ex tribus colligere possumus. Primo ex eo qꝺ̊ in euangelio
continet̄ ꝙ mater ih̄u erat ibi. Sed et de ih̄u et discipulis q̇ fuerant
vocati & de aliis q̇ fuerāt ibi intelligi potest. cū ergo soror eiꝰ maria
salomee vxor zebedei iuisset ad eā nazareth. que distat ab chana per
quatu.. miliaria uel circa. dicēs ꝙ volebat facere nupcias filio suo
iohann.. ip̄a iuit cum ea et preuenit aliquot dies ad p̄parationem
ita ꝙ quando alii fuerunt inuitati iaꝫ ipsa erat ibi, Secundo pos=
sumus colligere ex eo ꝙ ip̄a ꝓpendit defectum vini, Vnde nō erat si=
cut vna ex discumbentibus. ꝫ sic ut ꝑ eius manꝰ res ibant et vidit
sibi deficere vinū. Si enī tunc discubuisset. nunq̇t non iuxta filium
inter hoīes mater verecundaret̄, Et si alibi inter mulieres. nūquit
ꝓpendisset defectuꝫ vini magis q̄ alii, Et si ꝓpendisset nūquit surre=
xisset de prandio et iret ad filiū, Incōuenientia hec vident̄ & verisil'e
est ꝙ tunc non discūbebat, De ip̄a nāq̄ dicit̄ ꝙ erat valde obseq̇osa
Tercio colligit̄ ex eo ꝙ ip̄a p̄cepit ministris ut irent ad filiū et face=
rent qꝺ̊ mādaret eis. Et sic videt̄ ꝙ p̄esset eis. et ꝙ nupcie guberna=
bant̄ ꝑ eam et ideo sollicita fuit ne ibi defectus ꝯtingeret, Ideo scꝺ̊m
hūc modū conspice dominū ih̄m inter alios ꝯmedentem sicut vnū
quēuis de popl'o et sedentem in loco humili. nō inter maiores ꝓut
ex hocipso loco colligimus, Non enī superboꝝ more volebat primos
recubitꝰ ī cenis, Naꝫ docturꝰ erat, Cū inuitatus fueris ad nupcias
recumbe ī nouissimo loco, Ipse vero prius cepit facere q̄ docere, Cō=
spice etiam dominā obseq̇osam alacrem et sollicitam in cunctis rc̄te
et ordinate faciendis et p̄bentem et ostendentē ministris q̇d & q̄liter
discumbentibꝰ deferant Cūq̄ post finem ꝯuiuii rediret ad eā mini=
stri dicētes, Nō habemꝰ plus de vino qꝺ̊ apponamꝰ et ipsa respōdit
Ego ꝓcurabo vobis ꝙ habebitis expectare parūper. et exiēs ad filiū
qui humiliter ut dixi sedebat in fine ꝓpe ostiū camere, Dixit ei, Fili
mi vinū hic deficit. ⁊ hec soror nr̄a ē paup ⁊ nescio q̄lit̄ habere possi=
mus. Qui respondit. Quid michi & tibi ē mulier, Dura respōsio
sed ad naturaꝫ fuit scꝺ̊m bn̄bardū qui in hoc loco viᵒ ꝯmone ep̄hie
dicit, Quid tibi et illi dn̄e, Nonne qꝺ̊ filio et matri, Quid ad illam

pertinere queris. cum sis benedictus fructus ventris eius imaculate
Nonne ipsa est que saluo pudore te pepit. in cui9 utero nouē mensib9 morat9 es, Cuius vgineis uberib9 lactat9 es, Cū qua duodeciz annoꝝ factus de irl'm descendisti et eras subdit9 illis, Nunc ergo domine quid molestus es illi dicēs. quid michi et tibi, Multū ꝑ omēz modū. ꝫ manifeste iā video ꝙ non velud indignans aut ꝯfundere volens vginis ⁊ matris tenerā verecundiā dixeris ꝗꝺ michi et tibi. cum venientib9 ad te iuxta ꝑceptum eius ministris. nichil cūctatus fecerit qꝺ suggessit. Vt ꝗꝺ ergo sic respondeat, Prius utiqꝫ ꝓpter nos et ꝯūsos ad dn̄m. ut iaz non sollicitudinib9 carnalib9 circa parentum necessitudines ille impediāt exēcitiū spirituale, Quadiu enim in mundo sumus. debitores nos cōstat esse parētib9, At postqꝫ reliquimus nosmetipos. multomagis ab eoꝝ sollicitudine liberi sum9. Vnde legimus fratrē quendaz in heremo ꝯūsantē. cū ad eum frater carnalis auxilii ḡtia aduentasset respondisse. ut iret ad alteꝝ fratrē eoꝝ cum ille utiqꝫ iaz obisset. Cūqꝫ admirat9 ꝗ venerat responderet. quia ille obiit. heremita se qꝫ simili᷑ obisse respondit, Optime ergo nos docuit dn̄s ne sollicitisimus super ꝓpinquos carnis nr̄e plusqꝫ religio postulat. q̄ndo ip̄e matri ⁊ tali matri respōdit. Quid michi et tibi ē mulier, Sic et alio loco cū suggereret a quidaz. quoniā mater eius ⁊ fratres starēt foris q̄rentes ei loqui. respondit. Que ē ma᷑ mea et ꝗ sūt fratres mei, Vbi modo sunt ꝗ tam carnali᷑ et inaniter suꝑ carnalib9 ꝓpinquis suis sollicitisūt. ac si adhuc viuerēt et ipse cū eis, Hucusqꝫ bn̄hard9, De hac ergo responsione ma᷑ nō diffidēs sed de sua benignitate confidens vel ꝑsumens. rediit ad ministros et dixit, Ite ad filiū meū et quodcūqꝫ vobis dixerit facite, Qui euntes iuxta mandatū impleuerūt ydrias aq̄, Quo fc̄o dixit eis, Haurite nūc ⁊ ferte architriclino. In hoc aūt duo nota, Primo discretionem dn̄i. quia primo misit honorabili viro. scd̄o ꝙ ip̄e sedebat longe ab eo cū diceret. ferte illi quasi ab eo remoto. Sed cū ille sedebat in loco honorabiliori. colligere possum9 ꝙ dn̄s nolens sedere ibi nec iuxta elegit sibi locū humiliorez, Ministri ergo dederūt vinū et illi et aliis diuulgātes miraculuz. quia ip̄i sciebant quomodo factum fuerat ⁊ crediderunt in eum discipuli eius, Finito autem conuiuio domin9 ih̄s vocauit iohannem seorsum dicens, Dimitte hanc vxorem tuaz

et sequere me quia ad alciora te perducam. qui secutus est eum, In hoc ergo quod dominus nupciis interfuit. matrimonium carnale approbauit tanquam a deo institutum, Sed in hoc quod vocauit iohannem de nupciis. apte dedit intelligi. quod longe dignius est spirituale matrimonium quam carnale. Recessit ergo inde dominus ihesus volens ad salutem hominum publice et palam intendere. Prius autem voluit reducere matrem ad domum suam, Talem enim dominam talem societatem decebat habere. Accepit ergo eam et iohannem et alios discipulos et iuerunt capharnaum iuxta nazareth, Conspice igitur quomodo vadunt per viam mater et filius humiliter et pedestres vadunt multum se amant, O quales duo sunt illi, Nunquam alii tales in terra visi fuerunt. Conspice etiam discipulos reuerenter sequentes et auscultantes uerba domini. non enim ipse erat ociosus. Semper quippe ipse aliquod boni faciebat vel dicebat, Non poterat in tali comitatu tedium comitantibus generari.

De sermone domini in monte. mathei v°.

Conuocans dominus ihesus discipulos suos seorsum a turbis ascendit cum eis in montem thabor iuxta nazareth ad duo miliaria. ut eos imbueret eloquiis suis. Decebat enim ut eos prius instrueret quos super alios constituturus erat magistros et duces. Tunc ergo de multis eos instruxit et sermo ille pulcerrimus fuit et copiosus, Nec mirum quem os domini compilauit, Docuit autem eos de beatitudinibus. de oracione. de ieiunio et elemosina. aliisque plurimis ad virtutes pertinentibus que in ipso poteris reperire. lege eum diligenter et sepe et commenda memorie quia in ipso dicuntur. quia spiritualia sunt et tamen nunc non prosequor. quia nimis foret longum. nec tales expositiones videntur semper in meditatione cadere. Hic ergo tangere sufficiat quod dominus inicium huius sermonis a paupertate incepit. dans intelligere quod paupertas est tocius spiritualis edificii fundamentum primarium, Non enim expedite potest sequi paupertatis speculum. qui oneratus est temporalibus rebus, Unde dicit, Beati pauperes quoniam etc, Conspice igitur et considera dominum ihesum humiliter in terra sedentem super illo monte et discipulos circa eum et quomodo stat inter eos quasi vnus ex eis. et quomodo affectuose benigne pulcre et efficaciter loquitur eis. inducens eos ad predictos actus virtutum. Respice etiam discipulos quomodo reuerenter humiliter et deuote et cum tota mentis attentione aspiciunt in eum et auscultant illa verba mirifica et ea memorie commendant et iocunditate magna fruuntur tam in verbis quam in aspectu, In hac autem

consideratiōe iocunderis et tu ī eo aspiciendo ac si eū videres loq̄ntez et approximādo eis. si forte vocat⁹ fueris et immorādo ibidē ut dominus tibi dabit. Completo vero sermone conspice ipsum dominum ihesum vna cum discipulis descendentem de monte et cum eis familiariter loquentem etiam eundo per viam. Et quomodo ille cet⁹ simplicium gradatim sequitur eū. Non curiose ordinati. sed sicut pulli post gallinaz. et quilibet ut melius audiat cupit eidem magis appropinquare et etiam quomodo turbe affectuose occurrūt sibi et infirmos suos eidem sanando offerunt. Ipse vero sanabat omēs. Hic potest interponi qualiter dominus dixit matri. q̄ ām̄odo optebat eam esse sine ipo ad plurimū. q̄a volebat intendere predicacionib⁹. In his et aliis factis suis meditare per te.

¶ De filio centurionis et filio reguli a dn̄o liberatis mathei. viii°.

In capharnaum erat quidam centurio idest centuz militum dn̄s et seruum habebat infirmū. Misit ergo fide plenus ad dominum ih̄m ut eum curaret. Humilis autem domin⁹ respōdit. Ego veniam et curabo euz. Quod cū sciuit cēturio remisit ad eum dicens. Domine nō sum dign⁹ ut intres sub tectū meū sed tantū dic v̄bo et sanabit puer meus. Ih̄s autem reconmendans fidem eius. non iuit vlteri⁹ s3 seruum a languore curauit. Cum autē ī eadem ciuitate esset q̄daz regulus. Idest paruus rex. Iuit personaliter ad ih̄m rogans euz ut veniret ad domū suam et sanaret filium suum infirmuz. At dn̄s ih̄s ire noluit tamen filium sanauit. In his aūt considera merituz fidei p̄pter centurionem. et humilitatem dn̄i volentis ire ad seruum et refugientis pompam reguli. Considera etiam q̄ non debemus acceptare personas. plus enim hic honorat domin⁹ seruū militis q̄3 filiū regis. Sic et nos debemus nō ad oculum seruire. nec secundum exigenciam exterioris pompe. sed secundum necessitatem uel bonitatez eius qui seruicio indiget et nō ad complacenciaz sed ex caritate seruiamus.

¶ De paralitico misso per tectum a dn̄o liberato. mathei. viii°.

In ciuitate predicta capharnaũ, Cum dñs docet ĩ quadã domo et essent ibi congregati pharizei, et legisdoctores multi ex omni castello iudee irl'm et galilee, Venerũt quidã volẽtes ingredi domum cum paralitico quẽ portabãt ut a dño sanaret̃, Cũq3 propter multitudinẽ non possent ascenderũt sup tectũ domus et inde intromiserũt eum et posuerũt ante ih'm, Dñs vero vidẽs fidẽ illorũ dixit dimittunt̃ tibi peccata tua, Ipe autem pharizei et legisdoctores obseruãtes eum ex malitia intra se dicebãt eum plasphemasse deum, quia solus deus potest pcta dimittẽ et ipe hoc attribuit sibi quẽ purũ hoĩe3 esse credebant, Ait ergo benign9 dñs et humil' scrutãs corda et renes hoim, Quid cogitatis mala ĩ cordib9 vr̃is, Et addidit ut sciatis qa filius hoĩs ptatem habet in terra dimittẽdi pcta, Et reũsus ad paraliticũ ait, Surge et ambula, Ille aũt liberat9 statim sanus surrexit, et oẽs stupor inuasit, Hic potes considerare multa bona et pulcra, Primo quia ex hoc fuit cõuicta cecitas iudeorũ, Nam maĩfeste cognoscere potuerũt dñm ih'm xp̃m esse deũ qui dimittebat peccata, Secundo quia propter pcta veniũt infirmitates, et propter absolucoẽm pctorum aliqñ contingit libatio corporũ sicut etiã habebis infra de cato apd piscinã, Cum dicit ei a dño, Ne amplius peccet ne ampli9 sibi contingat, Tercio cõsidera q3 magnũ sit meritũ fidei, Nam etiã alteri9 fides alteri prodest sicut supius proxime habuisti ĩ seruo centurionis, sic et infra habeb' in filia chananee ĩ cui9 fide filia fuit sanata, Hoc quotidie cõtingit ĩ pueris qui baptizant̃, q si ante discrecõis annos moriant̃, ĩ alteri9 fide susciviũt grãm p quã in merito xp̃i saluant̃ qđ est contra quosdã hereticos maledictos, Circa meditandu3 vero de ipo conspice int̃ illos sedentem et benigne malignis respondentẽ et miraculũ facientẽ, Recurre semp ad gñalem consideracõ3 quã t̃ dedi

¶ De socru symeõis libata, mathei viij° marce x° et luce x°

Contigit dñm ih'm in ciuitate predicta capharnaũ diuertẽ ĩ domũ symeonis petri vbi, socrus ei9 magnis febrib9 tenebat̃ Huius ergo dñs familiarit̃ tetigit ei9 manu3 et curabat eam, adeo vt incõtinenti surrexit et ei et discipl'is mĩstrauit, sed qđ mĩstrauerit eis nõ est scriptũ, Cogita ergo q ĩ domo paupis discipl'i sui, paup comedit pauptatis amator, Aliqua vero cibaria grossa et que cito

parari poterant eis apposita sunt, Considera ipm dnm iuuantem pparare maxime i domo discipuli sui et quis humilia cogita siue d tobalia poneda, siue de tiatis lauandis et silibus, Talia enim fecit hũilitatis magister, qui mistrare venerat nõ ministrari et se familiariter ad sedendũ ponebat i medio mense et comedebat alacriter precipue cum i prandio relucebat paupertas quã sic amabat,

De dormicõe dñi i nauicula, Mathei octauo et, Marci quarto,

Intrans dñs ihs i nauiculam cũ discipulis suis, Posuit se ad dormiendũ tenens caput sup ceruiculi, Ipse enĩ mltum vigilabat de nocte i orõnibus, multumq3 de die i predicacõib9 laborabat, Cunq3 dormiret orta tẽpestate discipli periclitari timebãt 3 nõ audebãt eũ excitare, Timore autem coacti excitauerũt eum dicẽtes, Dñe salua nos perimus, qui surgẽs increpauit eos de modica fide et impauit mari et ventis et cessauit tempestas, In predictis ergo actibus suis intuere eum qualiter dormit, et cõpatere ei et qualiter tenet caput et qualiter etiam surgit a somno dũ vocat eũ et silia scdm generalẽ regulã supdictam, Hoc tamen cõsiderare potes qp licet circa nos et facta nra dñs videat dormire, maxime qñ tribulamur semper tamen diligẽcior est sup custodia nra, Et id circo debemus esse constantes in fide de nichilo hesitantes,

De filio vidue a domino nostro suscitato, Luce septimo,

Cum semel iret dñs ihs i ciuitatem naym obuiauit mltitudi hoĩm portancium quendã iuuenem filium vidue mortuum ad sepulchruz, Pietate igit pius dominus mot9 tetigit feretrum, et portantes steterunt ipe autẽ dixit, Adolescẽs tibi dico surge, et statiz surrexit qui fuit mortuus et reddidit eum matri sue, Omnes autez stupuerunt et laudauerunt eum dicẽtes, Quia propheta magnus surrexit i nobis et qa deus visitauit plebem suã, i consideracõibus autem ut supra dixi recurre,

De puella suscitata, et martha libata, mathei, ix° et, marci, v°

Ad peticionem cuiusdam ex principib9 ibat dñs ihs cum eo ad sanandã filiam suit infirmã q̃ dicit fuisse martha soror marie magdalene que intra se dicebat, Si tetigero tantuz fimbriã vestimenti ei9 salua ero, Et cũ timore apropĩquãs tetigit, et libata est, Dixit autẽ ihs, Quis me tetigit, Respondit petrus, Dñe, turbe

opprimũt te & affligũt te et tu dicis q̄s me tetigit, Vide hic paciam dñi, Nam sepe ↄp̄mebat̄ a t̄bis q̄a volebat ei appropinq̄re, Ih̄s aũt sciebat q̄d dicebat ⁊ iter̄ dixit Quis me tetigit tetigit me aliq̄s· ego sensi v̄tutē de me exisse, Tũc martha vidēs q̄a nō latuit eũ tremens accessit ad eũ ⁊ corā oīb⁹ ob quā causā eũ tetigit dixit ⁊ negocium publicauit· libenter eā dñs sanauit cum qua ml̄tam familiaritatē postea habuit · In hoc mirac̄lo habes fidei commissiōez· habes etiā q̄ dñs mirac̄la vult nota esse ꝓp̄t vtilitatez cōmunem, Sed quãtum in se ꝓp̄t hũilitatem abscōdebat, Vt hic etiaz habes, Qd̄ eni diuina fecit potestate fidei illi⁹ attribuebat, Habes etiaz hic q̄d est valde notabile ad hũilitatis custodiaz sicut beatus Bn̄⁹ introducit hoc mō, Quib⁹ pfecte dño viuens pt̄ appellari fimbria q̄si vltima pars vestimenti dñi· ꝓpter suā vtilem reputacōm, Qui sic ad tantum statũ puenit q̄ sciat se a dño exaudiri ĩ liberãdis infirmis vl̄ aliis miraculis nō extollat̄ ꝓpterea nec sibi attribuat q̄a non ipse sed dñs facit, Quãuis hic martha tangēt eũ ad cuius tactum se libari ↄfidebat & sic contingit nec tamen a fimbria ʒ a dño v̄t⁹ libacionis exiuit, Vnde ip̄e dñs dixit, Sensi v̄tutē ex me exisse, Nota hic bn̄ & nichil impetuũ tibi attibuas q̄a totũ ē a dño, Tãdem domin⁹ ih̄s iuit ad domum pn̄cipis illi⁹ et inuentaz filiam mortuaz suscitauit, Nam ascendēs ad domũ duxit secũ, Petrũ iacobũ & iohãnem & patrem ⁊ matrē puelle & inuenit eos flentes & dixit illis, Recedite, Non ē eni mortua puella ʒ dormit, Et aliq̄ deridebãt eũ sciētes q̄a mortua erat, Et eiecta turba intrauit ad eaz & tetigit manum eius dicens, Tabita idest puella ti dico surge, Et statī surrexit, Et misit ei dare manducare· Et exiit fama ĩ vniũsā terrā, Hic nota paciencíaz dñi q̄mō vilipēdebat̄ tam alta maiestas et similia vt supra meditare·

De conuersione magdalene, Luce octauo·

Curialissim⁹ dñs inuitat⁹ q̄daz die a symone leproso iuit ad prandẽdũ cũ eo q̄d facere solit⁹ erat· tũ ex sua curialitate· tũ ex benignitate & zelo quem habebat ad saluãdas animas p̄ q̄b⁹ de celo descẽderat, Comedẽdo enim cũ homib⁹ ⁊ conuersando cũ eis ad amorez sui eos attrahebat· tũ etiam ex amore pauptatis, Nam ip̄e pauperrim⁹ erat, Et de mundi huius substancia p̄ se ⁊ suis nichil sumpserat, Hũiliter enim et cũ ḡciaꝝ actione speculũ hũilitatis cũ

inuitabatur recipiebat pro loco et tempore. Audiens autem magdalena quod in domo symonis predicti recumberet quem forte iam ipsum predicantem audierat semper enim et ardenter amabat licet nondum hoc compalasset tacta dolore cordis intrinsecus pro peccatis suis et amoris eius igne succensa, Considerans quod sine ipso salutem habere non poterat et amplius differre non valens perrexit ad locum conuiuii, Facie autem inclinata et oculis ante duiuas transiens non quieuit donec peruenit ad dilectum suum, Et tunc illico ad pedes prostrata, visceroso dolore pariter et rubore repleta, de peccatis suis procumbens vultu super ipsius pedes ex quadam confidencia, quia intra se iam eum et super omnia diligebat cepit fortiter fletibus et singultibus habundare et tacite intra se dicere, Domine firmiter credo sic ac confiteor vos deum ac dominum meum esse. in magnis autem et multis offendi maiestatem vestram, peccaui in omnem iusticiam vestram. et multiplicata sunt peccata mea super numerum harene maris, Sed ad vestram misericordiam confugio et veniam peto, emendare peccata parata et numquam a vestra obediencia discedere, Non paciar queso a vobis repulsam. quia aliud non possum nec volo habere quam vos solum quem super omnia diligo, Non ergo me repellatis a vobis, sed punite ut libet misericordiam tamen peto, Interim autem lacrime decurrentes largiter pedes domini balneauerunt et lauerunt, Vnde hic manifeste videre potes quod dominus ihesus discalciatus ibat, Tandem a fletu cessans, et cum perpendit indignum iudicans quod sue lacrime dominum contigissent capillis suis eos abstersit, Ideo autem capillis, quia secum aliud preciosius non habebat quo eos tergeret, Et etiam quia ea quibus ad vanitatem vsa fuerat. ad vtilitatem conuertere intendebat et etiam ne uultum a domini pedibus elongaret et amore crescente osculabatur eosdem et amanter et sepe, Quia etiam pedes propter itinera et discaltiacoem squalidi erant eos vngebat precioso vngento, Conspice igitur bene ipsam et super his morose mediteris ob eius deuocionem. quia ita singulariter a domino deo fuit dilecta et etiam quia sollemne factum fuit hoc valde, Conspice etiam dominum ihesum quam benigne suscipit eam et quam paciencter sustinet quicquid facit cessat et quiescit a comedendo donec negotium impleatur, Cessant et conuiue et omnes super hanc nouitatem mirantur, Symon autem vehementer iudicat eum in corde suo quod a tali femina se permittebat tangi quasi non esset propheta nec eam cognosceret, Dominus autem cogitacionibus cordis eius respondit, et se verum prophetam ostendit et exemplo debitorum conuincit, Et volens

recedimus, Nemo respondet verbũ nemo donat quitꝗ̃ ꝫ iudicium fidei sequere non experimentũ tuũ q̃a fides vera experimentũ fallax. Que est ergo veritas fidei nisi q̃ꝺ ꝓmittit filius dei Quitq̃t orantes petitis credite q̃a accipietis et fiet vobis. Nemo paruipendat orationem suã. q̃a deus non vilipendit sed anteꝗ̃ exeat de ore tuo. deus scribit eam ĩ libro suo et vnũ de duobus indubitãt sperare debem⁹ q̃a aut dabit q̃ꝺ petim⁹ aut q̃ꝺ nobis nouit vtilius. Nos enĩ nescimus orare sicut oportet. ꝫ miseret̃ deus super ignorancias nostras et oracõnẽ benigne. suscipiẽs q̃ꝺ nobis non ẽ vtile aut nõ tamcito dari necesse ẽ minime tribuit, Oratio tamẽ infructuosa nõ eit. Sic et pat̃ carnalis puero q̃renti panẽ libent̃ porrigit q̃renti cultellũ nõ cõcedit sed magis ipe panẽ quẽ dederat frangit. Tria aũt possum⁹ petere. Duo sunt p̃ntis t̃pis. bona corporis et bona anime. terciũ ẽ b̃titudo vite eterne, Orandũ ẽ ergo ꝓ necessitatibꝫ corporis. tamẽ cũ intẽcione pueniendi ad aliud, Et q̃ sic orat nõ videt̃ illa petere ꝫ illud ꝓpter q̃ꝺ alia postulam⁹ ꝫ frequẽcius et ardẽci⁹ ꝓ g̃tia dei obtinẽda. Sed ꝓ vita eterna ardentissime cõtinue et toto corde. Sic ergo oratio que ꝓ tẽporalibꝫ sit restricta circa solas necessitates. ꝫ q̃ ꝓ virtutibꝫ aĩe sit libera et pura. ꝫ q̃ ꝓ om̃ibꝫ celestibꝫ sit ĩ om̃i h̃uilitate ꝯfidens de sola miseracõne diuina, Sed redeam⁹ ad dñm ih̃m, Dum ergo dñs eẽt orãs ĩ mõte. discipl'i erãt ĩ mari afflicti et ãgustiati vehementer. q̃a vent⁹ erat eis contrari⁹ et nauis ꝓcellibꝫ et fluctibꝫ iactabatur. Conspice eos et compatere eis q̃a ĩ magna sunt tribulacõne, Tẽpestas eniꝫ inuasit eos et tempus nocturnum ẽ et absq̃ꝫ dño suo sunt. Quarta aũt vigilia noctis descendit dñs ih̃s de mõte et ambulans super mare appropinquit eis, Conspice igit̃ eum ꝓ deo et vide q̃mõ fatigatus ex vigilia longa et oratione ꝓlixa solus descendit noctis tẽpore de mõte laboriose et forte petrose pedib⁹ nudis et q̃mõ vadit supra mare firmo vestigio sicut super terrã, Cognouit aũt creatura creatorẽ suũ, Cum aũt appropinquit naui discipl'i clamauerunt timentes et putantes fantasma esse, At benignus dñs nolẽs eos ampli⁹ vexari securauit eos dicẽs. Ego sum nolite timere. Tunc petr⁹ confisus de potencia dñi ad iussum ipius dñi cepit et ipe ambulare supra mare ꝫ postea titulãs cepit mergi sed dextera dñi ne mergeret̃ erexit. In hoc loco dicit̃ super marcuꝫ, Supra mare ambulare facit

ut ostendat diuinam potenciam, Mergi fecit ne infirmitate obliui-
scat ne putet se equalē deo et ne supbiat, Intrauit aūt dn̄s nauez et
cessauit quassatio et oīa sūt pacata. Discipli vero eū reuerent suscē-
perūt multūqȝ gauisi sūt et in qete magna remāserūt. Cōspice bene
ipm ac discipl'os i oīb9 pdictis. qa pulchra et deuota sunt valde, In
hoc aūt facto moralit cōsiderare potes qa nobiscū sic facit spūaliter,
Patit enī et sustinet ut electi affligant i hoc mundo in interiori et ex
teriori hoīe. qa flagellat om̄ez filiū quē recipit. Sed q sunt extra di-
sciplinā. nō filii sed adulterini sūt, Expedit nobis flagellari et affli-
gi hic, Nam inde erudimi. v̄tutes acqrim9 et cōseruamus. et quod
magis est inde eterna gaudia expectamus. Quare non debemus ī
eis frangi sed affectare eos, Non ergo mireris si dominus permisit
sanctos discipl'os suos qs ita diligebat vexari p̄cellis. considerabat
enī vtilitatē ipoꝝ nec etiaȝ mireris si permittat vexari amicos suos.
Pluries enī legit discipl'oꝝ nauiculā fluctib9 et ɔtrariis v̄etis exagi-
tatā. ȝ nunq̄ȝ submersā. Pacient igit te habeas ī adūsis et gaudent
amore ei9 q in se et suis hanc viam excellsam tenuit et monstrauit.

De chananea liberata. mathei. xv°. et. marci vii°.

Cum dn̄s ih̄s laborās circuiret pdicādo et curando infirmos.
Accessit ad euz mulier chananea idest de terra chanaan. que
erat gētiliuz et nō iudeoꝝ rogās eū ut liberaret filiā ei9 q a demonio
vexabat. Erat enī fidēs ī eū qp hoc posset facē. et dn̄o nō respondēte
nichilomin9 instabat et pseūabat clamās ac petēs ab eo miscdiaȝ.
intantuȝ ut discipli p̄ ea rogarēt, Cūqȝ dn̄s respōderet nō debē dari
panē filioꝝ canib9, Ipa se hūilians respondit ut saltem more canis
posset de micis habē. et sic meruit exaudiri, Conspice igit dn̄m et di-
scipl'os et etiā ipaȝ ī pdictis iuxta modū ti datum supius. Nichilo-
min9 ɔsidera v̄tutes hui9 mlieris et eas ad tuaȝ vtilitatē cōūte que
maxie fuerūt, Primo fuit fides magna q se usqȝ ad filiam extendit,
Scda orōnis pseuerācia et nō solū pseuerās fuit ȝ inportuna. quaȝ
importūitatē dn̄s acceptat et ad eā inuitat ut sup̄ dictū ē ī tractatu.
Tercia hūilitas p̄fūda. Nam nec negauit se canē nec reputauit se
dignā int filios reputari ul' habē panē integꝝ. ȝ ɔtēta fuit de micis
accipe vnde valde se hūiliauit. ideo qd postulauit obtinuit, Sic et tu
si corde integro ī orōne pseuerās te hūiliaueris. certissime credas qd

apte monstrare quod omnia in dilectione consumantur. Dixit: dimittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum. Ad eam dixit. Vade in pace. O verbum delectabile et suaue quam libenter illud magdalena audiuit: et quam iocunde recessit et ad eum perfecte conuersa deinceps honeste et sancte vixit: et eidem et matri eius perseueranter adhesit. Meditare igitur hic diligenter et tantam caritatem imitari coneris que hic maxime verbo et ope a domino commendatur. Hic enim expresse habes quod caritas inter deum et hominem pacem reformat et operit multitudinem peccatorum. Quantitas enim cuiuscumque anime extimatur de mensura caritatis quam habet ut que habet multum caritatis magna fit que parum parua que vero nichil dicente apostolo. Si caritatem non habuero nichil sum. Sine hac enim impossibile est placere deo: cum qua placet quecumque placet. Studeas ergo toto corde virtute et ore caritatem habere: que facit omnia dura et aspera libenter portare pro deo et proximo.

Quomodo iohannes baptista misit discipulos suos ad christum. mathei quinto et luce septimo.

Gloriosus miles et precursor domini iesu iohannes baptista cum esset in vinculis: et ab herode esset incarceratus propter iusticie defensionem: quia redarguebat eum quod tenebat vxorem fratris sui viuentis volens inducere discipulos suos ut sequerentur dominum iesum cogitauit ad ipsum eos mittere. Vt auditis verbis et visis eius operibus exardescerent in amore eius et sequerentur ipsum. Iuerunt igitur ad eum ex parte iohannis dixerunt. Tu es qui venturus es an alium expectamus. Dominus autem iesus magnam turbam habuit apud se. Conspice bene ipsum quomodo multum placide recepit nuncios iohannis: et quomodo sapienter: primo factis: postea verbis respondit eis. In eorum igitur presentia surdos sanauit et mutos et cecos: et multa alia miracula fecit et populo predicauit. Et postea illis inter alia dixit. Ite et nunciate iohanni que audistis et vidistis. Iuerunt igitur et ea retulerunt iohanni que ea libenter audiuit. Illi autem discipuli ut pie creditur christo firmiter adheserunt. Dominus autem iesus post illorum discessum: valde iohannem coram populo laudauit: scilicet quod erat plus quam propheta: et quod inter natos mulierum maior eo non surrexit: et de aliis ut in euangelio habes. Tu igitur conspice dominum iesum dum reuerenter predicat et dum illa miracula facit ut supra.

De obitu iohannis baptiste mathei xiiii°: marci vi°.

Hic potest occurrere consideratio valde pia de morte ipsius beati iohannis baptiste. Cum igitur herodes ille nequissimus et adultera

illa pessima simul forte cōdixissent illū occidere, ut peccati sui redar-
gutorem non haberent. ꝯtingit ut ī die cōuiuii saltaret misera filia
ipsi9 herodiadis & dareť ei caput iohannis sub iureiurando & sic
fuit ī carcere decollatus, Vide quantus vir et viliter ꝛ q̄ enormiter
regnante & impāte neq̄cia occubuit, O deus q̄liť hoc fieri ꝑmisisti,
Quid ē cogitare ꝙ taliť moriať iohānes. q̄ tāte ꝑfectōnis & sancti-
tatis erat ut putareť esse xp̄s, Igiť si vis hoc negotiū ruminare post
nepharia opa illoꝝ cogita magtudinē et excellētiaꝫ singularē ꝛ tūc
vere poteris stupere, Audisti superius q̄mō a dn̄o fuit cōmēdatus,
Audi etiam q̄mō cōmendať a sanctis ꝛ beat9 iohānes vbiq; maior
ī omib9 & singulis mirabilis sup oēs, Quis ita glose annūciatus
est, q̄s sic specialiť ī mr̄is vtero sp̄u sancto legiť fuisse replet9, Quem
legistis intra mr̄is vteꝝ exultasse. eius natiuitateꝫ vidisti eccl'iam ce
lebrare, Quis sic puer heremū cōcupiuit, Quis sic sublimiter legiť
ꝯuersat9, Quis peñteciaꝫ & regnū celoꝝ ꝑmo ostēdit, Quis regē
gl'ie baptizauit, Cui se ꝑmū sic ẗnitas aperte reuelauit, Cui tale te-
stimoniuꝫ ꝑbuit dn̄s, Quē sic honorat eccl'ia, Assistat enim eū oīb9
ordinib9 sanctoꝝ ꝛ angl'oꝝ. ymmo videť q̄si ꝑferre, Et iohannes os
aureuꝫ sil'r summe extulit eū ī ſmone dicēs iohānes stola vtutum,
Si ergo adinuicē compares excellentiam & dignitatē iohis et pro-
funditatē sceleꝝ eoꝝ q̄ ipm occiderūt. merito habebis materiā stupēdi
ac mimurādi. mittiť spicl'ator ut amputet caput ei9 ac si eēt aliquis
vilissim9 et pessim9 homicida, Conspice igiť eum reuerenter ꝛ cum
dolore. q̄liter ad iussum vilis ꝛ neq̄ spiculatoris collū parat. hūil'r
genuflectit. & ḡtias deo agens poit sactissimuꝫ caput sup aliq̄ trūco
ul' lapide & pacienť ictū sustinet q̄usq; totaliť abscindať, Ecce q̄mō
vadit iohānes amic9 ꝛ intim9 dn̄i ih̄u & ꝯsanguine9 ꝛ dei maxie
secretari9, Vere nob magna cōfusio ē. ꝙ paciam ī q̄buscunq; adū-
sitatib9 nō habem9 iohēs innocēs morte ꝛ tlem morte sustinuit pa-
cienť. et nos pleꝝq; peccatis aggūati ꝛ ira dei digni, Non possum9
etiam paruas iniurias & ḡuamina tollerare ymmo plerumq; nec
verba, Dn̄s aūt ih̄s erat tūc ī ptib9 illis iudee, sed non ī terra illa,
Cum aūt obit9 ei9 fuisset ānunciat9 fleuit pius dn̄s pugilē suū &
cōsobnum et fleuerunt discipuli eius cū eo fleuit eciā beata virgo q̄
ipm natū de terra leuauit & tenerrime eū dilexit. sed dn̄s ꝯsolabať

mrẽ suam, Ipa vero dicebat. fili quare nõ defendisti eũ ne sic moreret. Et dñs ad eam reuerenda mr̃ nõ expediebat ei talis defensio. Nam ipse ꝑ meo patre mortuus est et ꝑ defensione sancte iusticie. Cito enim erit i ei⁹ gloria ipse ei pater intendit suos, defendere tali mõ i hoc mundo. qa non sunt hic diucius moraturi nec eoꝝ pria ẞ ẽ sed i celis. Iohannes ẽ solutus a vinculis nec ẽ vis i mõ moriẽdi. Seuit hostis i eum q̃ntum potuit. sed ipe regnabit cum patre meo i eternũ. Igit̃ cõsoleris mater carissima qa iobi semp erit bene. Postea vo elapsis aliqb₃ diebus discessit dñs ihs de partib⁹ illis et rediit i galileam. Tunc aũt i p̃dictis oibus te p̃sentem exhibeas et ea mediteris deuote et q̃cunq₃ dominus ierit eum sequaris.

De locucione dñi cũ muliere samaritana ad puteũ. iobis iiii°.

Cum aũt dñs ihs de iudea i galileam rediret. que via est lxx. miliarioꝝ et amplius ut pluries tibi dixi et transiret per samariam fatigatus ẽ ex itinere. Conspice hic eũ ꝑ deo q̃mõ fatigat⁹ et sudorẽ emittẽs plane icedit. Sepe fatigat⁹ ẽ et tota vita sua laboriosa fuit. Posuit ergo se ad sedendũ sup quendã puteũ et q̃escebat. Discipuli autẽ iuerũt ad q̃rendu₃ cibos i ciuitate Venit ergo q̃dam q̃ vocabat̃ lucia ꝑ aqua ad ipm puteũ. dñs aũt cepit loq̃ cũ ipa et de magnis factis tractare et seipm eidem manifestare. De q̃bus aũt cum ea loquebat̃ et q̃liter discipuli redierũt et q̃liter ad v̓bum mulieris ciuitas venit obuia₃ ei et q̃liter ipe cũ eis iuit stetit et discessit non intẽdo referre. Plana enim ẽ euangelica hystoria lege ipam. Et cõspice ipm dñm i oib₃ actib₃ supradictis. Ex ipa aũt hystoria q̃dam pulchra et vtilia nota. Primo hũilitatem dñi ihu. tũ qa sol⁹ remansit dñs ihs hũilis. discipulis i ciuitatem eũtib₃. Confidenter enĩ se habebãt ad eũ tum etiã qa ipe cũ illa muliercula sola de tam magnis factis loquebatur sic et sic tractabat humilit̃ ac de pari loquebatur adinuicem. Non enim dedignabatur eam sed talia cum ea dicebat ꝙ si multis sapientissimis respondisset de talib₃ magnũ fuiss₃. Non sic supbi faciunt. Si enĩ ampullosa v̓ba sua funderunt int̃ paucos ne dũ cum vno ea ꝑdita reputarẽt nec illos reputarent dignos suscipere v̓ba sua. Secundo paupertatem ipius et corpori^s afflictionem cõsidera et nichilomin⁹ hũilitatem mixtam cum eis. Habes enim hic ꝙ discipuli iuerũt i ciuitate₃ ad querẽdos cibos et

q̄sitos portauerũt q̄ð mãducaret. Sed vbi credis eos manducasse. Certe ibi ad puteũ ul' ad aliq̄ȝ riuũ uel fontẽ. Vide igit̃ q̄liter fatigatus ac famelicus reficiebat̃. Non credas q̄ in hac sola vice casu sic factum fuerit, sed scd̃m ↄsuetudinem suam. Vnde aperte hic colligere potes q̄ hũilis dñs ac pauptatis amator cũ ibat p̱ mũdum sepe ↄmedebat extra ciuitatẽ ⁊ hominũ habitacões ad aliq̄ȝ riuuȝ ul' fontẽ quãtumcunq̄ȝ fatigat⁹ ul' afflict⁹ foret. Non habebat cocta & exq̄sita cibaria. Non vasa curiosa nec delicata vina bibebat ȝ aquam viuam ex ip̄o fonte viuo q̄ vineas fecundabat ⁊ creauerat et omnia q̄ mouent̃ ĩ aquis & panem ut pauper sedens ĩ terra humiliter cõmedebat. Tercio cogita q̄mõ intentus erat studio sp̄uali, Nam cum discipuli eũ ut ↄmederet ĩuitarẽt dixit, Ego cibũ habeo manducare quẽ vos nescitis, Meus cib⁹ ẽ ut faciã voluntatẽ eius q̄ misit me, Nec voluit mãducare sed expectauit illos qui veniebãt de ciuitate ut eis p̄us p̄dicaret q̄ opari volens ea q̄ spirit⁹ erant q̄ȝ ea q̄ erant corporis quantũcunq̄ȝ tũc indigeret, Conspice igitur eum in p̄dictis ⁊ ei⁹ virtutes studeas imitari. [s]tarent eũ inde. luce x°.

Quomõ dñs ih̄s fuit duct⁹ vsq̄ȝ ad superciliũ montis ut p̄cipi-

Cum rediisset dñs ih̄s nasareth & illi ab eo miracula peterẽt et ip̄e eos miracl'o ĩ dignos ostenderet. Furore succensi expulerunt eũ extra ciuitatẽ, Benignus dñs ante ip̄os fugiebat ⁊ ipsi seq̄bant̃ eũ, Quid tibi videt̃ ĩtantũ furor eoꝝ exarsit & creuit ut ipsum vsq̄ȝ ad supciliũ mõtis duxerũt. ut inde eum p̄cipitarent, Dominus autẽ diuina v̄tute trãsiens p̱ medium illoꝝ ibat, Nondũ enĩ mori elegerat, Et dicit hic glosa. quia dicit̃ q̄ dñs ih̄s de manib⁹ eorum lapsus de mõte descẽderet ⁊ sub rupe lateret saxũ subter fugit. & locũ ei dedit quantuȝ eit sua capacitas ac si fuisset de terra & ruge vestes ip̄ius ibi remanserunt ac si ibi sculpte essent, Conspice igit̃ eũ ante ip̄os fugientẽ & latentem sub rupe & cõpatere affliccõnib⁹ suis & ĩ humilitate ac paciencia ipsum imitari.

Quomõ dñs ih̄s sanauit quendã habentẽ manũ aridam.

Quadam die sabbati docebat dñs ih̄s in synagoga & ibi erat q̄dam habens manũ aridã, Fecit aũt ih̄s eũ stare ĩ medio & q̄siuit ab illis sapiẽtib⁹ si licebat ĩ die sabbati bene facere, Ipsi vero tacuerũt, Dixit autẽ ih̄s habenti manũ aridã. extende manũ tuam

⁊ extendens sanatus est, Pluries ĩ die sabbatorũ ihũs fecit miracula ad cõfusionẽ iudeorum. q carnalit legem intelligebant quã deus spũaliter obseruari volebat, Non enim ĩ die sabbati erat a bono opere cessandũ. et ab operibꝰ caritatis. ſꝫ a peccatis et operibꝰ seruilibus, At illi scandalisant inde multuꝫ et cõspirabãt contra eũ et dicebãt, Non ẽ hic homo a deo q sabbatũ nõ custodit, Dñs aũt ꝓpterea nõ dimittebat sed studiosus faciebat ut eos erueret ab errore, Considera igit eũ ĩ pdictis operacionibꝰ et eiꝰ exemplo nõ cesses ab opere bono qͣuis alius scandaliset iniuste. A bono ergo opere necessario ad salutẽ anime. aut etiã ad ꝓfectũ spiritꝰ cõferente. cessare nõ debes ꝓpt scandaluꝫ alicuiꝰ, A cõmodo vero corporis scdm pfecte ciuitatis indigentiã abstinẽdũ est ꝓpter scandalũ fratris. ro. xiiii°. Bonũ est nõ manducare carnẽ ⁊ non bibere vinũ, Neqꝫ ĩ q frater tuus offendit scandalisatur aut infirmatur.

¶ De multiplicatione panum. mathei. xiiii°.

De duabus vicibꝰ legit ꝙ benignꝰ dñs multiplicauit paucos panes ⁊ exinde multa milia hominuꝫ saciauit, Nos tamen ĩ vnã redigamꝰ meditacionẽ ⁊ ĩ ea cõsideremꝰ verba ⁊ facta ipiꝰ, Dixit enĩ tũc. misereor super turbam qa ecce iã triduo sustinent me nec habent quod manducẽt ⁊ si dimisero eos ieiunos deficient ĩ via, Quidã aũt ex eis venerũt delonge, Et postea multiplicauit panes ita ꝙ oẽs cõmederũt habundanter, Considera igit plura ⁊ bona ⁊ specialit qͣmõ dñs ihũs erat tã misericors et curialis ⁊ gtꝰ qꝫ discretꝰ ⁊ circũspectꝰ, Primo cõsidera ꝙ erat misericors qa misedia traxit eũ ad subueniendũ illis, Et ideo dicit, Misereor super turbã, Nam misericordia eius plena est terra, Scdo curialis ⁊ gtus ex causa quam assignat qa ecce iã triduo sustinẽt me Vide curialitatẽ ⁊ gtitudineꝫ magnã ⁊ mirabilẽ, Nam qͣsi ꝓ benefitio ab eis recepto sic loquitur cũ ĩ veritate iporum bonũ eẽt et nõ suũ, Sed sic ẽ ⁊ ut alibi dicit, Delicie mee esse cũ filiis hominuꝫ. cũ sibi nichil accrescat. nobis autem ꝓueniat salꝰ, Illos aũt q eũ secunt ac pcepta ⁊ monita eiꝰ custodiũt diligit dñs. nec manũ suã eis claudit quĩ eis subueniat plene cum eis expedit. Tercio discretus ⁊ circũspectus eo ꝙ cõsiderabat iporuꝫ indigẽciaꝫ ⁊ ĩpotẽciaꝫ qͣꝓpter deficere poterãt, Vides ergo qꝫ sapida ⁊ melliflua illa verba fuerũt, Sic quottidie nobis spũalit cõtingit,

Non enī habemus q̄d manducem⁹ nisi ip̄e det. Et ī via deficim⁹ si ieiunos dimittit. Et sine ip̄o non possum⁹ ī aliq̄ negotio spirituali ꝓuidere. Non ergo habem⁹ elationis materiā. cū de manu dn̄i aliq̄ꝫ spiritualem ꝯsolacōnem ꝑcipim⁹. Vel cum aliq̄ꝫ ꝓfectū sp̄ūalis exercicii sentim⁹. q̄a nō a nobis sed ab ipso est. Et si bene attenderis quanto pfecciōres sunt serui dei et deo ꝓpinq̄ores et ī domo eius excellenciores. tanto hūiliores eos videbis quia nichil sibi attribuūt nisi peccata et defectus. Et quantomagis quis ei apropiquat. tātō amplius ē illuminat⁹. Et ideo dei magnificēciā ꝛ suā miseriaꝫ clarius videt et sic ī eo locū nō habet sup̄bia ul' vana glīa que ex ignorācie cecitate ꝓcedūt. Non enī q̄ deū uel se bene cognosceret et examinaret sup̄bire posset. Est etiā lōga via qua ad deū venim⁹ ꝛ specialiter de mei similib⁹ loquor. q̄ ī tā longaꝫ regioneꝫ digressi sum⁹ ꝑ peccata. Ad euꝫ igiť rediēs q̄s dicit̄ de lōga via venire. Post verba sibi dicta fecit xp̄s facta. Conspice igiť eū qualiť illos panes accipiēs ꝛ pater gr̄ias agēs dedit discipl'is ut apponerēt turbe ꝛ ī manib⁹ eoꝝ multiplicauit ut oēs ꝓ suo libitu cōmederēt ꝛ multa suparēt fragmenta. Considera etiā q̄liť aspicit eos cōmedē ꝛ ī eoꝝ iocūditate letat̄. Considera etiā alios q̄mō sup miracl'o isto admirāt̄. Vnus ad alteꝝ inde loquit̄ letant̄ et cū gr̄iaꝝ accōne manducāt nō solū corporis ꝫ saltez aliq̄ ex ip̄is etiaꝫ mētaliť pfeccōnem ꝑcipiente[s]. Sed nunq̄d fuit ibi dn̄a nostra ut ꝛ ipsa de panibus libenter mulierib⁹ porrigeret et de ipaꝝ recreatione gauderet. Et scriptura de hoc non loquit̄. Tu aūt meditare prout dn̄s dederit tibi.

De fuga dn̄i ih̄u quando turba voluit eum facere regem.

Postq̄ꝫ dn̄s saciauit turbas ut ī superiori tractatu cōtinet̄. Illi voluerūt eū facere regē. Considerabāt q̄ posset eoruꝫ necessitatib⁹ subuenire. Cognoscens aūt dn̄s voluntatē ipoꝝ. fugit ab eis ī montē. Ita q̄ illi nō ꝑpenderunt nec eū tunc inuenire potuerunt. Noluit ergo tēporaliť honorari. Et inde q̄mō nō ficte sed vere fugit hūc honorē. Misit enī discipl'os ꝑ mare ꝛ ip̄e ascēdit ī montē. Vt si cum inter discipulos iteꝝ quererēt. ip̄m inuenire neq̄rent. Discipl'i auteꝫ nolebant separari ab eo ꝫ ip̄e cogit eos intrare nauiculam et transfretare. Bonū erat eoꝝ desideriū. scilicet. velle stare cum dn̄o suo semꝑ. sed ipse aliter ꝓuidebat. Conspice igiť nūc eos ꝓ deo. q̄modo

inuiti ab eo discedunt et quomodo dominus ihesus coegit eos et ostendens penitus se ita velle. quod vadunt in naui sine ipso et tunc ipsi humiliter obediunt quantumcunque graue videatur eisdem. Hic quottidie nobiscum facit. Vellemus enim quod a nobis non discederet vllo tempore. sed ipse aliter agit cum anima. Vadit et redit pro velle suo sed pro nostro bono. Et forte ideo subtrahit se secundum. bernardum. ut auidius reuocetur et forcius teneatur. Vnde aliquando similabat se longius ire non quia hoc volebat. sed quia volebat audire. Mane nobiscum domine quia aduesperascit. Et ire quidem dispensatiuum. Redire autem semper est voluntarium. Ergo si moram fecerit expecta eum quia veniet et non tardabit. Sed quomodo non tardabit si moram fecerit. Non tardat quo ad merita. sed tardat quo ad votum. debet anima dominum reuocare instanter et interim pacienter sustinere procellas maris exemplo discipulorum intrancium naui et expectare liberacionem. Et redeamus ad dominum ihesum. Ingressis namque discipulis in mare ipse solus ascendit in montem et sic euasit manus ipsorum qui querebant eum. Vides cum quanto studio regnum declinauit et honorem. exemplum nobis dedit ut ita faciamus. Non enim pro se sed pro nobis fugit. Cognoscebat enim quanti periculi sit ad honores aspirare. siue prelaciones. siue pompos. siue sciencias. Et hoc probatur multipliciter. Primo quia oportet eum procurare et nutrire amicos quibus habeat honores et augeat et in huiusmodi multa faciunt ad amicorum complacenciam que sunt contra deum et contra consciencia et etiam faciunt fieri. Secundo quia inuidet habentibus et detrahit ut ipse honorabilior habeatur et sic in odium et in inuidiam labitur. Tercio quia se reputat et reputari optat honore dignum et sic cadit in elacionem et superbiam que demergit hominem in profundum. quia deus superbis resistit. humilibus autem dat graciam. Multos enim habebit contradictores antequam perueniat. O quam difficilis via. Et dato quod perueniat dicit scriptura. quod potentes potenter tormenta paciuntur. Et non loquor de sollicitudinibus et anxietatibus quas quis patitur hic: sed in futuro. Semper quasi est in amaritudine oculus eius et alii sensus. quia sepe videt cui se posteriorem iudicat uel putat ab aliis reputari. Si autem volumus ad uerum honorem peruenire. ascendamus ad christum uel cum christo ad paradisum. Sed vix inueniuntur qui paciantur se trahi et qui velit duci per viam mandatorum tuorum. Sed multi blandiuntur sibi superbi de honore saeculi sub spetie lucri. quasi hoc exerceat ad eorum salutem sed vltimam si fieri posset sic fideliter ministrarent sicut fiducialiter se ingesserunt. Sed

impossibile est q ex amara radice ambicois oriat fructus caritatis. Nam scdm cris. sup matheu tale quid bene est vti honoribus. ac si aliquis cu puella speciosa couerset et leges accipiat ne i ipsaz vnq oculos iniciat impudicos.

¶ Quomo dns ihs orauit i monte et descendens ambulauit sup aquas vbi petrus mersus e. math. xiiii. marci. vi. ioh. v.

Sicut i superiori tractatu habuisti. Dns ihs coegit discipulos intrare nauim et ipe solus ascendit i monte. Compleamus ergo q dns ihs opatus est post illud miraculuz de panibus quia ista materia contigua e. Et ea q i istis tribus tractatibus cotinent simul facta fuerut ipsa tamen tibi diuisi ut melius cape posses et ut eoru moralitates possent melius explicari. Postq ergo nauem discipuli intrauerut ipe i motez ascedit et ibi stetit i oratione vsq ad quarta vigilia noctis idest tres ptes recesserunt et quarta restabat. Ex quo habes q dns ihs pnoctabat i oratione. Et pluries legimus eu orationi intedisse. Conspice igit eum qualit orat et se huiliat cora patre. qrit solitaria loca et solus vadit ad ea. Affligit se et vigilat vigilias longas. Intercedit pastor fidelis p ouibus suis. Orat eni no p se sed p nobis tanq aduocatus noster et mediator apud patre Orat etia ut exemplu nobis daret oradi. frequent eni inde discipulos monuit et hoc opere coprobauit. Vnde dicebat eis. qnia oportet semp orare et non deficere. Et qniam oportunitas orationis impetrat qd poscit pponens exemplu de iudice et vidua. luce. xviii. Hortat etiam ad confidenciaz impetrandi petita. Petite et dabit vobis. ppones istud exemplu de amico diuitis pper importunitate pane petentis. luce. ii. Est eni virtus eius efficax ad impetrandu omnia pficua. Ideo p principali exercicio. exercicium orationis debemus habere. Nichil aliud necessariis curis exceptis. debet tantu delectari quantu orare. qa oratio facit coiungi et morari et couersari cu deo. Nam ut dicit. bn. Sepe corde tepido et arido ad orationem accedimus. pseueratibus mox ut fundit gtia pinguescit pectus et replet viscera inundatio pietatis. Et si sit q preuiat lac cocepte dulcedinis vberum fundere non tardabut ut experiri vident qbus studiu e frequent orare. Sed quid e q licet ab oratione cessemus vix vnq experiri videt aliquis nostruz quis sit fructus sue orationis. Sicut ad orationem accedimus sic inde

quitq̄t pecieris obtinebis. Et sicut apl'i orauerūt ꝓ chananea. sic et angelus tuus ꝓ te orabit et offeret orationē tuā deo. Qui scōm. bn̄.

Vn⁹ ex sodalib⁹ sp̄osi i hocap̄o deputat⁹ mi̅ster et arbit mutue salutacionis. O q̄mō delectat̄ i hoc ut cōuersus ad dn̄m dicit. Grās tibi ago dn̄e q̄a desideriū cordis ei⁹ tribuisti ei. Et voluntate labioꝝ eius nō fraudasti euz. ip̄e enī ē q̄ i omī loco sollicitat. sedul⁹ mouet et suggerit aīe dicēs. Delectare i dn̄o et dabit ti peticiones cordis tui. Itez si morā fecerit expecta eū. q̄a veiet ⁊ nō tardabit. Ad dn̄m aūt. Sic ceruus desiderat ad fōtes aq̄ꝝ. ita desiderat aīa mea ad te deus. Item tota die expādit ad te man⁹ suas. dimitte illaz q̄a clamat post nos. Respice de celo ⁊ visita desolatā. Fidelis est ergo nuncius q̄ discurrit medi⁹ int̄ dilectū et dilectā vota offerēs. et reddēs dona. Excita istuz et placat illū. Interdū licet etiā raro rep̄ntat eos parit sibi siue hāc rapiēs siue illū adducēs siue q̄pē domestic⁹ ē et not⁹ i palacō nec verēt repulsā. Et q̄ttidie videt faciē p̄ris. Hucusqz. bn̄. Vides q̄z fidelit̄ āg'li n̄ri seruiūt nob. ideo q̄ttidie debem⁹ eos reuereri. laudare ⁊ honorare et ḡtias agē i eoꝝ p̄ntia. q̄ semꝑ nobiscū sūt nichil illicitum uel t̄pe cogitare dicē uel opari debem⁹. Vnde. bn̄. sup illo v̄bo. Angelis suis deus mādauit de te ⁊c. Quātuz debēt ti hoc v̄bum ꝯferre reuerēciaz. deuocōem et fiduciā. Primo ꝓ p̄ntia. scd̄o ꝓ beniuolēcia. tercō ꝓ custodia. Caute ergo āmbula vbi sūt āgeli i oīb⁹ viis tuis. sicut mādatū ē eis. Tu ergo nō audeas illo p̄nte q̄d me p̄nte nō auderes. Nos aūt nō debem⁹ eē ingr̄ti illis q̄ deo ex tāta caritate obediunt et nobis in tanta necessitate subueniūt. Sim⁹ ergo deuoti eis.

Quomō aliqui ex v̄bis domini scandalisati sunt. math xxvi°.

Non mireris si ex v̄bis et factis n̄ris aliq̄n scādala oriūt quantūcunqz fidelit̄. ⁊ bn̄ fiāt cū ip̄i dn̄o q̄ errare nō potat pluries cōtigit. Dū enī q̄daz vice pharisei dn̄z introgarēt. q̄re discip'li tui nō lauāt man⁹ q̄n māducāt. Dn̄s aūt dure respōdit eis icrepādo eos. q̄ exteriorē mūdiciā q̄rerēt nō interiorē q̄rebāt. De hoc illi scādalisati sūt ꝫ dn̄s nō curauit. Alia vice dū dn̄s sp̄ūalia v̄ba docēt i synagoga aliq̄ ex discip'lis ei⁹ tanq̄ carnales nō intelligētes recesserunt nec de hoc etiā curauit. Sed ad duodecī discip'los ait. Nunq̄t et vos uultis abire. Cui petr⁹ ꝓ se et aliis respōdit. Dn̄e ad quez ibimus Verba vite etne habes. Cōsidera igit̄ i p̄dictis cū et aliis similibus

q̄mō publice loq̄bat̄ ⁊ docebat veitatez nō curas de scādalo p̄uotuꝫ. Nota etiā h̄ plura. p̄mo ꝙ ꝓpt alteri⁹ scādalū nō debes recedē a vi-tate iusticie. Scd̄o q̄a de interiori mūdicia magis debem⁹ curare q̄ꝫ de exteriori honestate. Qd̄ alibi dicit dn̄s expressius. luce scd̄o. Tercō ꝙ sp̄ualit̄ viuē debem⁹. ita qd̄ v̄ba dn̄i nō videant̄ nob̄ extranea sicut illis discipl̄is q̄ recesserūt. Sed poci⁹ cognoscam⁹ ip̄a eē vite et̄ne. ut simul cū duodecim imitemur ip̄m perfecte.

De retbucōe relinquenciū omnia ⁊ xp̄m sequencium. mathei. xix.

Cvm fidel' et prudēs discipl's. symō petr⁹ q̄reret a dn̄o ih̄u xp̄ se cū suis discipl̄is de retbucōe ip̄oꝝ. Rn̄dit dn̄s int̄ alia ꝙ oēs q̄ tp̄oralia dimittētes ip̄m seq̄rent̄ cētuplū accipēt ī hoc mōo. ⁊ vitā et̄nā ī futuro. Nota bn̄ hanc retbucōez et gaude gaudio magno. et laudes ⁊ g̃tias referēs dn̄o. ꝙ ad talē negociacōez te adduxit ut ma nualit̄ de vno recipia^s cētuplū ⁊ nichilomi⁹ postea vitā et̄naꝫ. Hoc aūt cētuplū sp̄ualiū et nō corpaliū reꝝ ē. scꝫ ɔsolacōez int̄naꝝ v̄tutū q̄s p expīēciā cognoscam⁹ nō p doct̄nā. Cū eī aīa gustat odorē pau-ptatis. nitorē castitatis. ⁊ pacie ceteraꝝq̄ꝫ v̄tutū saporē et delectat̄ in eis. nōne cētuplū tī recepisse videt̄. Et si vlteri⁹ ascendat ut recipiat visitacōez sp̄osiq̄ꝫ ei⁹ p̄n̄cia glie͛t. Nōne tūc recipit pl⁹q̄ꝫ mille cētu-plū omniū qd̄ dimisit. ꝓ eo ēgo veꝝ ē qd̄ loq̄t̄. Veitas nō fallit qui-cētuplū reddat ī hoc mūdo. ⁊ nō tm̄ semel ꝫ pl'ies. V n̄ ita afficit ex tali gustu ⁊ accēdit̄ ꝙ nō solū qd̄ dimisit ꝫ qd̄ mūdū ābitret̄ ut ster-cora ut sp̄osū suū lucri facē possit. Et paꝝ tī videt̄ fecisse V n̄ bn̄. Forte dicit aliq̄s secl'aris. ostēde m̄ cētuplū qd̄ ꝓmittis ⁊ libēs dimisa reli-q̄. Vt q̄d ostēdā. Fides nō h̄t meritū cui hūana racō p̄bet expimētuꝫ deficit scrutās scrutinio. Nisi credideris nō ītelliges. Māna abscōdi-tū ē qd̄ ī apok. victor ut ꝓmittit̄. Nōne nouū qd̄ nemo scit n̄ q̄ acci-pit. An nō deniq̄ꝫ oīa possidet cui oīa coopāt̄ ī bonū. An nō centu plū h̄t oīꝫ q̄ implet̄ sp̄ūsācto q̄ xp̄ꝫ h̄t ī pectore n̄ qd̄ lōge ē pl⁹q̄ꝫ cētu-plū. visitacō sp̄us paraduti et p̄n̄tia xp̄i. Quaꝫ magna īq̄t dulcedi-nis tue visitacō dn̄e quaꝫ abscōdisti timētib⁹ te. pfecisti eis q̄ sperāt ī te. Hoc ēgo cētuplū adepcō filioꝝ ē glia cōscīe regnū dei. qd̄ itra no^s ē esca et pot⁹ ꝫ iustīa et pax et gaudiū ī sp̄ūsācto. Gaudiuꝫ sane nō tm̄ ī spe glie. ꝫ ī t̄bulacōib⁹. Hec ē illa pax quā suis reliq̄t xp̄s. q̄ su-pat oēꝫ sensū. cui oē ɔcupitū mōi nō potīt cōpari. quā expt⁹ nouit ⁊ iexpt⁹ ignorat. quā nemo scit n̄ q̄ accipit. Letem̄ igit̄ ⁊ reg̃ciem̄ deo ꝙ etiā ad cētuplū r̄cipiēdū vocati sū⁹. Hucusq̄ꝫ bn̄ licꝫ nō isto ordīe.

Veniens ihs i parte cesaree philippi q̄siuit a discipl'is quid dicerēt de ipo, et etiā qd ipi sentirēt, Et ò aliis qdā r̄spoderūt et dicebāt, de se aūt dixit petrꝰ pro se et ꝑ aliis, Tu es xp̄s filius dei viui, Et dominus ad eū, Tu es petrus et sup hāc petrā etc, Et tunc dedit ei et suis successoribꝫ claues ligādi et soluendi sup t̄ram, Conspice eū et ipsos vt sup, Et nota ꝙ etiā hic habes, ꝙ petrū quem ita magnificauerat parū pīꝰ vocauit sathana, eo ꝙ ꝓpter amorē carnalem quē ipe petrus habebat ad ipsum disuasit ei de passione sua vt nō fieret, Et tu dn̄i exemplo habeas oīs ꝑ adūsariis qui ꝑ corporali alleuiatione ab exercitio et bono spirituali volūt te retrahere

¶ De transfiguratione dn̄i i mōte thabor mathei xvi et marci vii

Assummens dn̄s ihs tres ex discipulis suis ascendit i montē thabor, et transfiguratus ē ante eos, ostendēs se eis glosum Venerūt insup moyses et helias loq̄ntes cū eo de passione sua futura, Dicebāt aūt, Nō expedit vt moriaris, q̄a vna gutta sanguinis tui redimeret totū mundū, Dominus autē ihs dicebat, Bonus pastor animā suaz ponit ꝑ ouibꝰ suis, sic et me facere oportet, Affuit etiā ibi sp̄s sanctus i specie nubis lucide, et vox patris facta ē i nube dicens, Hic est filius meus dilectus, in quo michi ꝯplacui ipm audite, Discipuli vero ceciderūt i terrā, et cū excitati sūt nō viderūt nisi solū ihm, Cōspice bene p̄dicta et te p̄ntē exhibe q̄a magfica sūt

¶ Qualiter dn̄s duabꝫ vicibus eiecit de tēplo emētes et vēdentes,

Duabus vicibꝫ eiecit dominus ihs de tēplo ementes et vendentes qd inter magna eiꝰ miracula deputat̄, Nā licet eū alias vilipenderent, tūc tamen ante eū omēs fugerūt, Et q̄uis essent mlti nō se defenderūt, sed ipse solus cū quibusdam funiculis omēs eiecit, Et hoc ido q̄a terribilem se eis ostendit i facie, Accensus eni zelo vehementi, ex eo ꝙ pater suus sic inhonorabat̄ ab illis, maxime i loco vbi magis honorari debebat fecit ipas eiectioēs, Cōspice bene ipm et cōpatere eidē, q̄a et ipe ꝯpassionis dolore plenꝰ ē ac nichilominꝰ time, Nos eni q̄ in tēplo dei sumꝰ, de speciali et magna ipiꝰ gratia deputati si secularibꝫ negociis, vt ipi faciebāt nos implicemꝰ cū ad laudem dei semper debeamus intendere, merito ab eo eiectionem et indignationem eius timere possumus et debemus, si ergo non vis isto timore vexari nulla ratione secl'aribꝫ curis te audeas implicare

De probatica piscina

Erat in ihrl'm quedā agrū ɔgregatio·ī qua lauabant oues de quibus fiebat sacrificiū, In ea dicit fuisse lignum crucis, Quolibȝ āno sel' ɔmouebat ab angl'o ·& tūc sanabat aliq̄s īfirm⁹ sȝ qui p⁹us descendebat in aquam post eius ab angelo motionem, Unde multi infirmi ꝓpterea iuxta eā morabant ɔtinue, Erat autē quidam infirmus iacens in grabato paraliticus p tres ānos· hūc ergo ih̄s quadaȝ die sabbati curauit, Conspice bene ip̄m eūtem ad infirmū humiliter·et loquentē more solito, In hoc autem facto tria notātur, Primū q̄a sicut domin⁹ req̄siuit infirmū si vellet sanari, Ita nobis sine nostro consensu salutē non dabit, Et ideo inexcusa-biles sūt peccatores consenciētes volūtati domi͂ & sue saluti, Quia scd'm augustinū, Qui creauit te sine te nō iustificabit te sine te, Secundū quia multum cauere debemus ne relabam͂ in peccatū·q̄a si sanati a dn̄o ꝛcidiuam⁹ digne nr̄a ingr̄titudo acri⁹ puniet, Sicut huic dixit dn̄s, Uade ⁊ amplius noli peccare·ne deteri⁹ tibi aliq̄d contingat, Tercium quia maligni de oībus perdūt·sicut boni de omībus lucrantur, Nam cū hic liberat⁹ portaret grabatū et diceret ei a iudeis· ꝙ hoc non licebat die sabbati, Ipse respondit, Qui me saluū fecit ille michi dixit, Tolle grabatū tuum & ambula, Nam dicebant· q̄s est ille qui te saluū fecit, Et sic recipiebāt ꝙ possent re-prehendē· nō ꝙ poterāt laudare, Sic curiales & carnales homines in malam iudicant partem frequent que vident·et q̄si de omnibus perdūt, Spiritualiter autē viuentes om̄ia referūt cū laude dei· siue sit prosperitas·siue adūsitas & nō dubitant q̄n ratione om̄ia fiant domi͂o cūcta cū ratione op̄ante vl' iuste permittēte & om̄ia ī bonā partē interp̄tantur, Iuxta doctrinā beati Br̄n·dicentis, Caue aliene conūsationis eē·aut curiosus explorator·aut temerari⁹ iudex, Etiā si perperaȝ actum quid deprehendas nec sic iudices ꝓximū· magis aūt excusa intentionē si op⁹ nō potes· utputa ignorātiaȝ subrepcōȝ siue casū, Q si oēȝ dissi͂latiōnē rei certitudo incusat suade nichiloī⁹ ip̄e tibi·⁊ dicito apud te metip̄m, Uehemens fuit nimis temptatio· q̄d de me illa fecisset si accepisset ī me potestatē, Hec· br̄hard⁹, Quō autē de oībus lucrant sp̄uales & de suis et alienis pc̄tis & de rebus nociuis et dyaboli opibus· ostendit br̄n, Dyabolus eiusq̄ satellites

cũ sit semper maligna intencio. nocere quidem semp cupiunt, Sed bonis emulatoribus quibus dicit̃, Et q̇s ẽ q̇ vob̃ noceat si boni emulatores fueritis, Absit vt possint magis aũt prosunt. et nolẽtes coopãtur ĩ bonũ bonorum, Hec Bernhardus. Lauant enim manus suas in sanguĩe peccatoris, Sis ergo spũalis et omĩa cedẽt tibi in bonum, Et videlicz huiusmodi tribulatio ad tolleráciaz tribulationum et temptationũ et animi quietẽ, Nam per huiusmodi ɔtinuũ exercicium posset q̇s venire ad tantã animi tranquillitatem. q vix aut raro de aliq̇ turbaret̃, Vnde eccl'astici, Nõ ɔtristabit iustũ q̇tquit accidit ei,

¶ Quõ discipli domĩ vellebãt spicas ꝓpt famẽ. mathei duodecĩo

Discipuli domĩ ihu quadã die sabbati esurientes. nec habẽtes vnde procurarẽt q manducarent, Ibant ꝑ agros in q̇bus erant segetes. et vellebãt spicas et fricabant manibus et ɔmedebãt, Reprehendebant̃ autez a phariseis dicentibus, Hoc non licere die sabbati, Dominus autẽ defendebat eos, Et multa faciebat dominus ĩ die sabbati, Vt dixi sup̃ de habẽte manũ aridã sanato, Intuẽ discipulos et compatẽ eis in tãta necessitate ɔstitutis. quis gaudenter hospĩ faciebãt ob pauptatis amorẽ quã ante v̇tutes et btitudines cõmendauat eis eorũ mgr̃ et dñs, Quid tamẽ est cogitare pncipes mũdi pñte oĩm conditore ad tã arduã et tenuẽ pauptatẽ redactos. vt tali pabulo more animalium oporteat sustẽtari, Aspiciebat eos dñs et ɔpaciebat̃ eis q̇a tenerrime diligebat eos. ꝫ nichilominus gaudebat tã ꝓpt eos q̇s in hoc multũ mereri sciebat q̃ꝫ ꝓpter nos q̇bus multum relinq̇bat exemplũ, In hoc enĩ exemplo multas v̇tutes ɔficere possumus. nam hic mirabiliter paupertas relucet pompa mundi ɔtempnenda ostendit̃ sumptuosa et saporosa cibaria destruunt̃, Et gule voracitas cũ turpi sua vẽtositate et insaciabili appetitu totalit̃ eneruat̃, Tu ergo hoc aĩatus exemplo totis viribus pauptatem amplectere. q̇ sic emituit in dño et dña matre eius et p̃fatis mũdi pncipibus et omnibus qui pfecte xp̃m imitari voluerũt pauptatez. dico cordis nõ tantũ ĩ exterioribus, Nã v̇tutes in aĩa collocãde sũt, Paupertas enĩ nõ reputat̃ v̇tus scd̃m Bñ. ꝫ pauptatis amor, Amicicia pauperũ. regũ amicos ɔstituit, Amor pauptatis reges, Naz celorũ regnum pauperum est. beatus qui post illa non abiit que possessa onerant amata inquinant amissa cruciant,

De ministerio marthe et marie. Johannis quarto

Cum quodam die dñs ihs iret ī bethaniā ad domum marthe et marie ipse toto affectu diligētes eū et tiuerent et multuȝ alacrit susceperūt eundē, Et martha quez soror maior stati se parauit ad refectionem honorabilem ei et discipulis procurādum, Maria vero ad pedes dñi se posuit, Et dominus nolēs esse ociosus loquebat more solito verba vite eterne, Ipsa vero ocul' et auribus ī eū intenta. iocūdabat in verb' eius. vltra quam dici potest nec quicquam aliud cogitabat, Martha vero moleste hoc tulit et eā compelli a dño ad laborādum secuȝ in misterio postulauit. sed contrariā setenciā reportauit. et mariā optimaȝ partem elegisse audiuit, Maria vero que in verbis dñi quiescebat. ad clamorē sororis quasi a somno euigilās de quiete sua timuit. et facie inclinata in terrā siluit. sed post dñi rñsponsionem securius et iocundius sedit Deinde parata refectione et domino cessante loqui. cōtinuo surgit aquam manibus eius parat. et deinceps semper eideȝ assistēs fidelissime seruit, Conspice bene dñm ingredientē. et ipsas eū letissime suscipiētes et. deinceps alia ī predictis eorum actibus attende que pulcherrima sūt Scire aūt debes quod per istas duas sorores dicūt sancti duplicem vitaȝ intelligi. scȝ actiuam et cōtemplatiuam. et scdm istā duplicē vitam continue nos viuere oportet, Actiua vita designat per marthā, Cōtemplatiua per mariā, Sed actiue sūt due partes, Prima pars ē qua quis exercet se principalit ad suā vtilitatem corrigendo se et emendando a viciis et informando virtutibus, Et istud idē secūdario fit ad vtilitatē etiā proximi per opera iusticie. et obsequia pietatis et caritatis, Secūda pars ē quando quis suū exerciciū cōfert principalit ad utilitatem proximi. quamuis etiā ad suū meritū. vt ē alios regendo docēdo et adiuuando ī animarum salutem vt faciūt prelati predicatores doctores et huiusmodi Et int has duas partes actiue vite ē contéplatiua vita. vt iste sit ordo Primo vt quis se exerceat et laboret in oratione. sacra lectione. et aliis operibus bonis et obsequiosis. sed ī conuersatione cōmuni corrigendo se a viciis et acquirendo virtutes, Secūdo vt quiescat ī contéplatione solitudinē mentis querens. et soli deo vacuus toto posse, Tercio predicta duo exercicia virtutibus et vera sapiēcia imbutus illuminatus et feruidus effectus ad salutem aliorum intendat, Tria sūt genera contemplationis. duo principalia propter perfectos. terciū addit pro imperfectis, Primū pro perfectis

est contemplatio de eterni regis maiestate. eternitate. diuinitate. et gloria, Secundum est contemplatio de felicitate et gloria celestis curie uel ciuitatis superne, Tertium quod incipientibus et imperfectis contemplatio humanitatis christi. que in hoc libello describitur a qua incipiendum est quod vult ascendere ad maiora, Numquam enim ad sublimia dei mente eleuare te posse confides nisi in hac te diligenter et longo tempore exerceas, Et hanc contemplationem non oportet ut precedat vita actiua. tum quia de rebus corporalibus est scilicet de actibus christi secundum humanitatem, Unde tanquam facilior non solum in perfectis. sed rudibus proponitur intuenda. tum quia in ea sicut in actiua et viciis purgamur et virtutibus imbuimur, Unde hec cum actiua concurrit, Non autem dicitur quod actiua debeat precedere contemplationem, Verum et in aliis suis sublimioribus generibus scilicet celestis curie et maistatis dei. que tantum perfectis reseruantur, Sciendum est quod si volumus introduci in istam duplicem vitam. quod prima pars actiue requirit socialem conuersationem inter alios. quia melius. et cicius quis propositum suum consequitur, Erubescit enim inter alios de viciis que habet. et de virtutibus quas non habet. et ideo in vtrisque se corrigit quod in solitudine sic non contingeret. quia in ea nec ipse quisquam penderet, Non enim esset qui corrigeret nec coram quo erubesceret propterea proficit in correctionibus. et moribus aliorum cum est in congregacione, Conatur enim vitare defectus in quibus alij corripiuntur et displicent adipisci virtutes in quibus alij commendantur et placent, Hic igitur te oportet facere donec fueris in actiua. ut caute obserues et virtutes tuas et aliorum vicia proponendo tibi virtutes et mores aliorum, Unde bernhardus, Ve michi inquit. vnus ex nostris qui monachum viuum in vigiliis considerauit. in quo triginta virtutes numerauit quorum quidam vnam non inuenio in me, Et fortasse ille nullam tantam habebat quanta huius ipsa religiose emulacionis humilitas, Nam si forte in re aliqua maior tibi fratre aliquo gratia collata videtur. sed in multis si bonus emulator fueris iudicare te potius inferiorem, Non enim si forte laborare aut ieiunare plus illo potes et ille te paciencia superat humilitate vel caritate, Quid tota etiam id quod videris habere insipienti cogitacione versaris, Esto magis sollicitus ut scias quod desit tibi, In contemplatiua autem vita longe aliter te viuere oportet quia contemplator soli deo vacare debet. et manere in solitudine saltim mentis, Nichil enim ad eum de aliquibus rebus communibus uel propriis nichil de proximis quantum

ad obsequia corporalia pro illo tpe, Sed oroe deuotioe compassione
intendit ad eos, Nichil etiam ad eu de seipo, Omnia breuit debz p9
tergum pıcere et tamq̃ insensibil. et mortu9 esse ut soli deo vacare
possit. nisi necessitas eum implicet vl inuitu oportet. q minoretur
actu et taceat exemplo marie. q̃ quacuq̃ et quocies inpellata fuerat
semp tacuit. et dimisit dnm responde et facere. et nuq̃ conqsta est q
soror sua reliquit ea sola vacare, Sed et dns semp respondit et defen
dit ea a phariseo indignante sorore coquerete discipulo mmurante
vel discipl'is, Debet ergo contéplator oia dimitte et maxie exercicia
corporalia si vult vacare deo qa talis occupatio recte opponit vaca=
tioni et est vnu de maioribus impedimetis q̃ possit habe contéplator,
Contéplationem aute vident quatuor impedire scdm. bnhardum,
Primu est infirmitas corporis vel defectus, Tantu eni aia ad corp9
afficit q i eo paciente fame uel sitim vel frigus uel huiusmodi. siue
infirmitatez et i quacuq̃ parte corporis contéplare no delectat. nisi
dns facet de gratia speciali, Scdm sollitudo carorz et occupationum
Nam sicut puluis iniectus i oculu corporalem impedit visum ei9.
sic cura terrenoru actuum confudit intellectu, Tertiu est peccatu. et
hoc dupliciter, Primo cu peccatu est i aia, Scda causa fuit et dlectu
est p contritionez et cofessionem. sed i memoria reuocat, Nam sicut
tenebre impediut visum corporalem. sic peccatu cum est i aia impe=
dit ipam quia tenebrosa est, Quare contéplator tpe cotemplacois
debet cauere a cogitacoe peccatorz, Omni qdem tpe debem9 peccatoes
nos reputare. sz singularit non debem9 reflectere cogitacoem nram
super aliquo uel aliqbus peccatis tpe quo volumus contemplari,
Quartu fantasma corporaliu ymaginationu et hoc difficili9 aliis
supdictis. et ideo multu valet i hoc statu solitudo, Oportet eni con=
téplante esse surdu. mutum. et cecu. ut videns non videat. audiens
non intelligat. nec loqui delectet, Ideo ita abstract9 sit ab his trasi=
toriis. et deo diunctus q i audiendo. videndo loquedo. no minuat
cursum suu. sz faciat cursum suu quantu potest, Et si qn necessitas
ad id cogitat no reportet ymagines. que p has fenestras ad aiam
intrant, Vnde sicut contéplatiuus sicut actiu9. mores alior obser=
uare no debz. ne inde fantasmata reportz. Ergo magis cessare debe9
a seculariu collocutione. Hec de impedimetis contéplationis dicta

sufficiant. Querit si vita contemplatiua pferatur actiue q̃a dicitur
mariã sibi optimã partẽ elegisse, Si aũt hoc verũ est vbi erit illud,
Si quis michi ministrauit. honorificabit illũ pater me9, Et illud,
Qui maior est vr̃m ꝛc̃, Que etiã cõsolatio laboranti. si quasi ĩ eius
sigillacõe partẽ sororis videt̃ attollere, Respõdeo. vnũ videt̃ e duob9
quia ibi de electiõe maria laudat̃ ꝙ pars ip̃a quantũ in nob̃ est sit
in oĩbus eligenda. Aut ut neutra eligẽda fuisse dicat̃ scꝫ ꝙ ĩ partẽ
aliquã p̃apitasset sentenciã sed ĩ obedienciã preceptoris ad utrum=
libet sis parat9, Vnde dicit psalmista, Paratũ cor meũ deus patum
cor meũ, Vt ostẽdat ꝙ parat9erat ꝛ vacare deo ꝛ ꝓximis mĩstrare,
Hec est pars optima q̃ auferri nõ potest, Bonũ enĩ acq̃rit gradum
qui bene mĩstrauerit. forte meliorẽ quẽ qui bene vacauit deo, Opti=
mum aũt q̃ perfect9 ẽ in utroqꝫ, Ex his sumit̃ vitã contẽplatiuam
proferendã actiue, Que autẽ sit maioris meriti deus nouit, Credo
tamen ꝙ q̃ maioris amoris fert̃ magis mẽtur, Sed ĩ contẽplatiua
videt̃ quis magis affici ad amorē ⁊ maxĩe speculari deũ. frui deo.
conũsari cũ deo. ⁊ eius cognoscẽ voluntatẽ. que ad contẽplatiuum
spectant, Et hoc vident̃ tenẽ scĩ ꝙ contẽplatiua sit maioris meriti,
Sed quicq̃d erit deus vult de utrisqꝫ, Et sicut multa membra in vno
corpore. nõ eundem actum habẽt. Ita nos multos ĩ ecclesiis multis
modis deo seruire oportet. ⁊ nõ oĩbus idem sp̃us dat̃ sed alij datur
spiritus sapiẽ ꝛc̃. Vnusquisqꝫ ergo ĩ sua vocacõe ꝑmaneat. ut qui
aptus ad contẽplationem mẽtur in ea. q̃ vero minĩstio ꝓximorum
exerceat se in illo. Nam ⁊ dñs sicut dicit ꝙ maria optimam elegit
partẽ. sic cũ petro suas oues cõmẽdauit sub sui amoris examine ter
ei hoc impressit, Hucusqꝫ de dictis. bñhardi. Quãuis pluries dicat̃
ꝙ contẽplator soli deo vacare debeat. ⁊ ceta obmittẽ. hoc verum est
generalit̃. ſꝫ non semp, Nam ꝓpter tria a iocunda contẽplatione se
ad tp̃us sepat ⁊ se recipit ĩ actiuam, Prima causa est ꝓpter lucrum
animaꝝ ut habet̃ sup̃ quo contẽplatiua p̃cedit scđam partẽ actiue,
Sciens enĩ sponsa voluntatẽ sponsi zelãtis aĩarum salutẽ. exit ad
tempus cũ est necessariũ ad ipsam operandam, Et postea redit ad
contẽplationem, Scđa ratiõe officij imminentis, Nam cũ prelatus
subditoꝝ necessitatib9 intendẽ habet obmittit tunc contẽplationē.
Vnde dicit. bñhard, In tali casu non q̃ram q̃ mea sunt. nec quod

michi est utile, sed quod multis. Id michi utile iudicabo, Jd solum deprecor ut fiat acceptū eis fructuosumqꝫ ministeriū meum, si forte vl' ex hoc in die mala inueniā miscdiam ī oculis pr̄is eorum, Dicit etiam ꝙ cōperit aliquem ꝓfecisse ex suis monitis. tunc non piguit pretulisse curā sermōis ꝓpo ocio et q̄eti, Vt cū ex sermone iracūdus mutatur ī mitē, supbus ī hūilem pusilanis in fortē ⁊c̄, Tertia qn̄ more suo recedēte sponso non sentit aīa solitas consolacōes, Vadit enim ⁊ redit sponsus ꝓ suo velle ut sup̄ dicitū qn̄ voluerūt facē dn̄m regem. cuꝫ recedit aīa languet ex desiderio ipsius et toto conatu suo reuocat eum dicens, Reūtere dilecte mi, Si nec tunc redit inuocat sodales sponsi idest angelos ī auxiliū suuꝫ ⁊ dicit, Adiuro vos filie irl̄m. ut si videritis dilectū meū nunciate ei. q̄a amore langueo, Si nec sic redire dignatᷣ aīa sciens voluntatē sponsi, reducit se ī actiuā vt vel sic fructificet sponso. quia non decet contemplatiuum esse desidiosum, Hec de contemplatione dicta suffitiant.

¶ Quō dn̄s ih̄s predixit iudeis ꝙ etiam deuoluereᷣ ad gentiles ad similitudinē cultoꝝ vinee qui filiū dn̄i sui occiderunt. mathei. xxi°.

Dominus ih̄s redemptor nr̄ zelans aīarum salutē. pro quibus venerat, passiturus et suā. oībus modis nitebatur eos ad se trahere. ⁊ de inimicoꝝ faucibꝫ eripere, Vnde nitebatᷣ aliqn̄ sermonibus blandis et hūilibus, Aliqn̄ minis et terroribus. et sic variabat modos ⁊ remedia salutis. ꝓut expedire videbat ꝓ loco ⁊ tempore et audientiū varietate, In hoc autē loco fuit vsus contra phariseos et principes vbis duris et exemplo terribili. et ita iuste ⁊ vere ꝙ ipsi quidam detulerūt sentēciam contra se, Proposuit aūt eis parabolaꝫ de cultoribꝫ vinee. q̄ nuncios dn̄i venientes ꝓ fructibꝫ occiderunt et etiā filiū eius, Querenti aūt q̄ pena digni erant puniri ab illo dn̄o Responderunt, Malos male pdet et vineā suam locabit aliis ager, Et hoc domi9 approbās intulit sic, Auferetᷣ a vobis regnū dei idest ecclesia. et dabitᷣ genti facienti fructuꝫ eius idest gentilibꝫ ex quibus sumus nos ⁊ vniuersaliter ecclīa, Inposuit aūt exinde de angulari lapide q̄ significabat ipm et debebat iudeos ꝯfringere, Tunc illi intelligentes ꝙ de ipis essent hec parabole. non correcti ꝫ magis irati sunt. q̄a eos excecauerat malicia eoꝝ, Conspice bene ipm ī predicti9 humiliter sedenteꝫ inter illos nepharios. sed tamen cum auctoritate

loquentē ⁊ cū ptate et vigore v̄tutis denunciantē eis casum ꝓpum
¶ Quomodo voluerunt cape dn̄m ih̄m in sermone. mathei. xxii°.
Sicut multis modis nitebat̄ dn̄s ih̄us operari salutē iudeorū. ita ecōtrario illi oībus quib₉ poterāt modis conabant̄ ad eꝰ detractionē ⁊ interituz. Cogitauerunt ergo eum decipe. ſ; defecerunt scrutātes scrutinio. Miserunt ergo ex deliberato ꝯsilio discip̄los suos cum familiaribus herodis regis. ut querent an liceat dari censum cesari an nō. Cogitauerunt enī ꝙ ex hoc redderent eum exosum uel cesari uel turbe iudeoꝝ. q̄si nō posset contra se respondē. At ille scrutator cordiū cognoscens eoꝝ maliciam. Respondit. Rꝫ que ad deum pertinebant deo. ⁊ q̄ ad cesarem cesari reddēnt. Vocās eos ypocritas qui v̄bis blandis aīo fallaci loquebant̄. illi aūt sua intenciōe fraudati. cū verecundia recesserūt. Conspice ip̄m attente ut sup̄. Et etiaꝫ considera hic ꝙ nō vult dn̄s. ꝙ prelati ⁊ dn̄i temporales ī suo debito defraudent̄. Vnde peccatū est ⁊ male collectuz non soluere pedagia et gabellas. que per dn̄os tp̄ales debite ⁊ equaliter ordinantur ⁊c.
¶ De ceco de iericho a domino illuminato. luce. xviii°.
Benignus dn̄s qui ex nimia caritate de sinu p̄ris ꝓ nr̄a salute descendit. sciens quia tēpus sue passionis instabat. ad eūduz versus irl'm se ꝓ ip̄a sustinenda parauit. quā ⁊ discipulis tunc p̄dixit ſ; nō intellexerūt eū. Cum ergo appropinq̄ret iericho. cecus quidam sedebat iuxta viā mendicās. ⁊ cū intelligēt ih̄m inde transire. clamabat fortiter mis̄ꝛdiam. et licet increparet̄ a turbis non verecundabat̄ nec tacebat. Ad cuius fidem et feruorem dn̄s ih̄s respiciens. fecit eum ad se reduci ⁊ dixit. Quid vis ut faciā tibi. O dulcissimum v̄bum quid vis ut faciā tibi. Et cecus ad eum. Domine ut videam lumen. Et pius dn̄s concessit dicens. Respice ⁊ sic eum illuminauit. Cōspice dn̄m ih̄m ⁊ curialitatē eius ꝯsidera diligēter. Et meditare hic de v̄tute fidei ⁊ oꝛōis. nō displicet deo ymmo placz. Simile habuisti sup̄ de chananea. Et ip̄e docet ī hoc eodem capit'lo. ꝙ oportet semp̄ orare ⁊ nō deficē. Dans exinde de iudice a q̄ vidua importunitate impetrauit qd̄ petebat. Alibi etiā dat exemplū de eo qui de nocte ꝯmodauit panes ex importunitate petēti. Et sic pseuerantibus ī peticōe. facit dn̄s quicquit iuste ac debite petit̄ a deo. Ita ut dn̄s dicat singulis. Quid vis vt faciā tibi. Et facit ymmo etiam

sepissime plus facit quam petitur et quantum homo audeat petere, Exemplum habes in zacheo de quo infra proxime dicetur, Igitur pro constanti habeas quod quicquid fideliter et constanter pecieris a domino obtinebis, Nec verecundari debes sicut nec iste cecus, nec chananea, nec zacheus verecundati sunt petere gratias et eas obtinuerunt, Sic nec nos verecundari debemus seruire deo et peccata dimittere et gratias nobis necessarias postulare Habere namque pudorem et verecundiam quandoque pertinet ad magnam virtutem quandoque ad magnum vitium, Est enim pudor adducens peccatum, et est pudor adducens gloriam, Que in huius ceci consideratione veniunt, Potes considerare de duobus aliis cecis tunc a domino illuminatis quando exiit de iericho, Iste enim fuit ante ingressum illuminatus, De illis dicitur mathei, xx°, vbi ponit nomen vnius, Nam eodem modo clamauit vt iste et responsum et lumen a domino receperunt,

Qualiter dominus ihesus intrauit domum zachei, luce, xix°,

Cum dominus ihesus ingrediens ciuitatem iericho ambularet per eam zacheus princeps publicanorum hoc audiens et desiderans eum videre, nec valens propter multitudinem turbe, ascendit arborem sicomorum vt vel sic eum videre posset, Ihesus autem cognoscens fidem eius et acceptans desiderium, Dixit, Zachee festinans descende quia hodie in domo tua oportet me manere, tunc ille descendit et cum magno gaudio et reuerencia suscepit ac ei conuiuium preparauit, Vidisti curialitatem domini ihesu plus dedit zacheo quam ipse desiderasset, Dedit ei seipsum quod ille petere ausus non fuisset, Hic ergo habes de virtute orationis, Nam desiderium magna vox et magna oratio est, Vnde propheta, Desiderium pauperum exaudiuit dominus preparationes cordis eorum audiuit auris tua, Et moysi dicit dominus, Quid clamas ad me, cum ipse tunc ore taceret sed corde loqueretur, Conspice igitur dominum sedentem et comedentem cum illis peccatoribus, Posuit se in medio mense cum zacheo, et aliquis ex illis honoratus posuit in capite familiariter et domestice conuersabatur cum illis, ut eos ad se traheret, Conspice etiam discipulos libenter cum eisdem peccatoribus conuersantes et colloquentes cum eis et eos ad bona opera confortantes, Sciebant enim hanc esse voluntatem domini magistri sui et salutem illorum cupiebant,

De ceco a natiuitate a domino illuminato, iohannis, ix°,

Cum iret ihesus per ierusalem, Vidit cecum a natiuitate cui nomen dicitur fuisse zedonius et humilis se dominus inclinans, Fecit lutum

de sputo et liniuit oculos eius mittens eum ad natatoria siloe ut lauaret. Iuit ille cecus et lauit oculos et lumen recepit. Hoc miraclm fuit sollennit examinatu ab illis maliuolis et cessit in confusionem ipsorum. Vide historiam euangelii quia satis plana et pulcra est. In predictis conspice dnm ut supra. Conspice etia quam magna fuit huius gratitudo. quia iste constanter et viriliter defendit partem dni ihu et contra ipos pncipes et maiores iudeorum nec i vno verbo pepercit eis. cum tamen non vidisset dnm ihm. Multum est commendabilis vtus gratitudinis et deo accepta et detestabile vitium magnitudinis. De qua materia. bnhardus. Disce ad singula dona gratias agere. Diligenter considera inquit que tibi apponunt. ut nulla scilicet dona dei debita gratiaruactione frustrent. non grandia non mediocra non pusilla. Deniq iubemur colligere fragmenta ne pereant. Idest nec minima beneficia obliuisci. Nucquid non perit quod datur ingrato. Ingratitudo enim inimica est anime. exinanico meritorum. virtutum dispersio. bonorum perdico. Ingratitudo uentus nros exsiccans sibi fontem diuine pietatis racone miscdie fluenta gtie. Hec. bn.

¶ Quomodo dominus ihus absconduit se et exiuit de templo quando iudei voluerunt eum lapidare. iohannis octauo.

Ecce quot incipiut misteria passionis dni. Dum igit dominus ihus quadam vice predicaret i templo et doceret inter alia. Si quis sermonem meu seruauerit mortem no videbit ineternum. Illis aute inter alia respondentibus. An es tu maior patre nostro abraham q mortuus est. Dixit dns ihus. Antequa abraha fieret ego sum. Ex quo verbo sumentes occasione. quasi impossibile uel mendatium loqueretur. tulerunt lapides vt lapidarent eu. Ipse vero absconduit se et exiuit de templo. quia nonduz venerat hora passionis eius. Conspice igitur euz hic bene cum dolore vehementi. quia dns omniu sic vilipendebat ab illis neqssimis seruis. Et quomo volens eorum furori cedere abscondit se i aliquo loco templi post aliquam columnam uel inter aliquas psonas. Intuere ipsum et discipulos meste et inclinato capite tanq imbecilles et debiles recedentes.

Quomo alia vice iudei uoluerunt lapidare dnm. iohannis. x°.

Cum quada alia vice i festo enceniorum idest dedicacois templi. dominus ihs esset i porticu salomonis circudederunt illu illi

lupi rapaces cum furore maximo stridentes dentibus ī eum dicētes. Quousqꝫ aīas nr̄as tollis. si tu es xp̄s dic nob̄ palā, At mitissim⁹ agnus respōdit eis hūilit̄ dicēs, Loquor vob̄ ꝛ non creditis, Opera que ego facio ī nomine patris mei ipsa testimonium ꝑhibent de me. Conspice ip̄m nunc bene ⁊ totū negotiū, Ipse q̄dem humiliter eis loquebat̄, Ipsi vero cū furore caninis latratib⁹ perstrebant ī eum ex omni parte. sic vt eū circūdabant, Tandem nō potuerunt occultare venenū cordis sui, Acceperūt ergo lapides sed dn̄s ih̄s nichilominus blando sermone locut⁹ est eis dicēs, Multa bona opera ostēdi vobis. propter qd̄ eorū vultis me lapidare, Et illi. inter alia. quia cum tu homo sis facis teip̄m deū. Vide miserabilem insaniā, Ipi volebant scire si esset xp̄us. ⁊ quia v̄bis hoc et opibus ꝯprobabant volebant eum lapidare, Vere excecauāt eos malicia eoꝝ. nec aliq̄ꝫ excusacōez habere possunt. qn̄ potuerunt ⁊ debuerunt credere dn̄m ih̄m fuisse filiū dei, Quia vero nec tunc venit hora ei⁹. exiuit d̄ manib⁹ eorum et recessit transiordonē in locū vbi iohannes baptista erat. q̄ distat ab ierusalem per decem ⁊ octo miliaria et ibi stabat cum discipulis suis. Conspiciamus igitur tam ipsum q̄ꝫ discipulos suos ꝯtristatos recedere et eis compaciamur toto posse.

¶ De resuscitatione lazari. iohannis. decimoquinto.

Presens miracl'm valde celebre multūqꝫ sollenne cum deuotione meditandū occurrit, Et ideo sic nos attētos exhibeam⁹. ac si presentes fuissem⁹ his que hic dicta vel facta fuerūt ⁊ libent̄ conuersemur cum dn̄o ih̄u ⁊ discipul' eius, Et etiā cū ista benedicta familia sic deo deuota et a dn̄o liberata. scꝫ lazaro martha ⁊ marie magdalene, Languente igit̄ lazaro. sorores ei⁹ p̄dicte q̄ familiarissime dn̄o erant miserūt ad eū ad locū in quē recesserat. scꝫ transiordonē ut sup̄ dictum ē dicētes. lazarus frater nr̄ quē amas infirmabat̄ et ampli⁹ non dixerūt, Vel quia hoc sufficiebat amanti et bene intelligēti. vel quia timebāt ip̄m ad se vocare. cū scirent maiores iudeoꝝ insidiare eidem ⁊ cupe mortē eius, Dn̄s aūt ih̄s audito nuncio siluit ꝑ duos dies. ⁊ postea dixit discipulis suis inter alia, Lazarus amicus nr̄ dormit ⁊ cetera require euāgelium, Et ista iteꝝ dixit eis, Lazarus mortu⁹ est ⁊ gaudeo ꝓpter vos ut credatis quia nō eram ibi, Vide mirabilem bonitatē dn̄i. dilectionē ac sollerciā circa discipulos suos.

Indigebant enī adhuc maiori robore et virtute, Vnde ipse libenter procurabat eoꝝ profectū, Redierunt ergo et venerunt ꝓpe bethaniā. Martha vero cū sciuit exiuit obuiā ei, Et ꝓcidens ad pedes eiꝰ dixit. Dn̄e si fuisses hic frater meꝰ nō fuisset mortuus, Dn̄s vero respōdit ꝙ resurgēt et ō resurrectōe adinuicē aliqua tractabāt, Postea mittit eam ꝓ maria, Hanc vero dn̄s singularissime diligebat, Ipsa uero cum sciuit festina surrexit et venit ad eū, Et procidens similia verba maria dixit, Dn̄s aūt ih̄s videns dilectā suā sic afflictā lacrimosam et desolatam de fratre suo. nō poterat etiā ipe lacrimas continē, Vnde tunc lacrimatus est, Conspiciamus igiť nunc bene ipsum et illas et discipulos, An nō credis ꝙ et ipsi fuerint lacrimati. post aliq̄ moraꝫ sic plorantibꝫ cunctis dicit dn̄s, Vbi posuistis euꝫ, Ipse tamen bene sciebat. sed more humano locutꝰ est, Tunc ille dixerunt, Dn̄e veni et vide, Et duxerunt eū ad sepulcrū, Vadit igitur dn̄s ih̄us in medio duarum soroꝝ cōsolans et ꝯfortans eas, Ipe vero intantū de p̄ n̄cia sua consolabanť. ꝙ quasi oīs doloris et oīs rei oblite in eū solūmō intendebant, Cumq̄ sic incederent tres simul ꝑ viam dicebat maria magdalena, Domine q̄liter fuit nobis exquo recessisti a nob. dolor vehemens fuit michi de vr̄o recessu. et tamen dum hic erat de mora non timebaꝫ, Cum aūt vos redisse audiui magnū gaudiū habui. sed nichilominꝰ timeo et multū timeo, Scitis enī quāta aduersū vos machinanť p̄ncipes et maiores nr̄i. et ꝓpterea nō fuimꝰ ause mittē ꝙ veniretis, Gaudeo ꝙ vos venistis. sed rogo vos ꝑ deo ꝙ caueatis vobis ab eorū insidiis, Dn̄s autē respondebat, Non timeatis quia super his pr̄ prouidebit. Et collationādo inuicē venerūt ad monumentum, Tunc iussit dn̄s ih̄s ex eo leuari lapidem suprapositum. sed ꝯtendebat martha dicēs. dn̄e fetet q̄triduanus nunc est, O deus vide mirabilem amorē istaꝝ sororū erga dn̄m ih̄m, Nolebāt etiā ꝙ fetor tangēt nares eiꝰ, Nichilominꝰ tamē ꝑmmo multomagis dn̄s fecit lapidē leuari. quo facto ipe dn̄s ih̄s eleuatis oculis ī celū dixit. Gratias tibi ago pr̄ q̄m exaudisti me, Ego vero sciebaꝫ quia semper me audis. ꝫ ꝓpter istos dico ut sciāt quia tu me misisti, Aspice nūc bene orātem et ꝯsidera zelum eiꝰ ad aīarū salutē, Deinde clamauit voce magna dicēs lazare veni foras et statim reuixit et ꝓsiliit foras. ligatus tamen sicut fuerat sepultꝰ. Discipuli vero ad dn̄i preceptum

soluerunt eum. Qui solutus se genuflexit et etiam ipe sorores genu flectentes gratias dn̄o ih̄u de tanto benefitio egerūt. et duxerūt eum ad domū suā. Stupuerūt aūt q̄ ibi fuerāt et hoc viderunt. Et diuulgatum est hoc miracl'm a deo. ut multitudo magna de irl'm. et aliis partibus venirent ad videndum lazarum suscitatum. Et principes iudeorum se confusos reputarent et de ipso occidendo cogitarent.

De maledictione ficus. mathei. xxi°. Et marci vicesimo.

Quamuis scd'm fidē ymaginarie maledict̄o fic9 et p̄ntatio adulteri i tēplo fuisse credantur post aduentuz dn̄i i irl'm super asello. quia tamē videt̄ acri9 nichil post ip̄m aduentū meditari nisi de sua cena et passione ꝛ eoꝝ circūstanciis. Ideo cogitaui hic ponere ista duo. Cum ergo dn̄s ih̄s vadens v̄sus irl'm esuriret vidit ficum ornatam et pulcrā de foliis. ꝛ appropiquans. et nō inueniens ficus maledixit ei. et statim aruit ita ut mirarent̄ discipl'i. Conspice igit̄ eum et discipulos i predictis iuxta formā ḡnalem sup̄dictam. Considera etiā quia mistice hoc factū est a dn̄o. cū sciret non esse tempus ficuum. Per talem ergo arborē virentē foliis. fructib9 aūt carentem. intelligi possūt v̄bosi et loq̄ces sine operibus. Necnon ꝛ ypocrite et silati. q̄a exteriorē apparenciā h̄ntes interi9 vacui sūt et infructuosi.

De muliere in adulterio deprehensa. iohannis. octauo.

Vigilabant i maliciis suis pessimi p̄ncipes iudeorū et pharisei contra dn̄m ih̄m et sollicite ꝑtractabant quō eum ꝑ astutias et fallatias vincēt et notabilem ꝑp'o reddēt. s; retorq̄bantur i eos sagitte eorū. Cum igit̄ quedā mulier fuisset i adulterio dep̄hensa. et scd'm legem debuisset lapidari. Adduxerunt eam ad ih̄m in templo querentes q̄d de ipa faciendū esset. quia voluētes euz in ꝑplexitatem vt si legem seruandā dicēt notaret̄ de crudelitate et i misc̄dia. si non seruandā de iniustitia. Sapiens aūt dn̄s eorum cognoscens renes et corda et declinare sciens eoꝝ maliciā. inclinabat se hūiliter et digito scribebat i terra. Et ut dixit. crisostim9 scribebat pc̄ta eoꝝ. Erāt aūt illa scripta tante v̄tutis. q̄ quilibet ipoꝝ ꝯgnoscebat pc̄ta sua. Dn̄s aūt erigens se dixit. Qui sine pc̄o est vr̄m p̄mus in illam lapidem mittat. Et iteꝝ se inclinauit curial' dn̄s etiā pro emulis ꝛ adu̇sariis ne scilicet verecundarentur. Sic illi discesserunt omnes ꝛ euanuerūt eoꝝ astucie. Mulierem aūt monitā ne amplius peccaret licenciauit.

Conspice igitur eum bene in oibus pdictis. Ioh. effre · iohãnis · v°.

De ospiracõe iudeoꝝ cõtra dñm ihm ⁊ de fuga eius i ciuitatem

Appropinquante tpe quo dñs ihs disposuerat nram redempcõz per efusionez sui sanguis · ordinauit diabolus satellites suos et acuit corda eoꝝ contra ipsorum dñm usqꝫ ad occisionẽ ipsius · ⁊ ex bonis opibus maxime ꝓpter resuscitacõem lazari · magis ac magis accendebant tanqꝫ magis inuidia tabescentes, Non valẽtes igitur suũ furorem ꝯcelare, Collegerũt põtifices et pharisei ocilium · i quo caipha ꝓphetante deliberauerũt ipm agnũ innocentissimũ occidere. O prauuz cõciliũ o pessimi duces ppl'i ⁊ osiliarii neqssimi, Quid agitis miseri qd uos furor exagitat tantus q ordinatio est hec · quod propositũ · que causa occisiõis dñi dei nri, Nonne ipse i medio vrm est quẽ tamen nescitis ⁊ intelligit oia vba vra et scrutatur renes ⁊ corda, Sed si oportet fieri vt deliberastis · tradit enim eum pr suus in manus vras, Sed p vos occidet sed non ꝓ vobis, Ipse qdem moriet et resurget vt saluet ppl'm suũ ⁊ vos phibitis, Diuulgatũ autẽ fuit istud osilium · ꝫ sapiens dñs volens dare locũ ire ⁊ etiã qa nõdum erant oia cõpleta · abiit i regionẽ iuxta desertũ i ciuitatẽ effrez · et sic fugit hũilis dñs ante faciẽ neqssimoꝝ seruoꝝ, Conspice igit pdictos nepharios i consilio pessimo estuantes. Conspice etiaz dñm ihm et discipl'os recedẽtes ⁊ imbecilles ⁊ paupes, Quid tũc putas magdalenam dixisse · ꝫ ⁊ qlis animi mr dñi erat · cũ sic euz redire videret et audiuit causam quare · quia scilicet volebant eũ occidere, Potes hic meditari dominã et sorores eius tunc remansisse cum magdalena · et dominum ihm omnes eas osolatum fuisse de cita sua reũsione,

¶ Quomõ dñs rediit bethaniam vbi maria magdalena vnxit caput et pedes eius precioso vngento · mathei · vicesimosexto.

Sicut i supioribus ad nraz instructionẽ dñs ihs fugiẽdo usus est prudencia · ostendẽdo qꝫ ꝓ loco ⁊ tpe furorem psequenciuz caute declinare debemus, Ita nunc vtitur fortitudie · quia debito tpe imminẽte spõte redit vt se offerat passioni ⁊ se in psequenciũ man9 tradat, Hic al's vsus fuit tpancia cũ fugit · qn turbe voluerunt eum facẽ regẽ, Et etiã fuit usus iustitia · cũ voluit tanqꝫ rex honorari · qn plebs cũ ramis arboꝝ occurrit eidẽ, Statis tamen modeste honorem voluit · ⁊ ideo asellum ascendit ut hic dicit · bernhardus in sermone

dominice oliuarum, Istis quatuor virtutibus, Prudẽcia fortitudine tẽpancia et iustitia vsus est dñs ad nr̃am instructiõẽ, Rediit aũt dñs ih̃s ante diẽ sabbati palmarum bethaniam. q̃ est ppe irl'm quasi ad duo miliaria et ibi fecerũt cenã i domo symõis leprosi, Sed et ibi fuerũt lazarus martha et maria. quia erant forte cõsanguinei vel multum domestici eiusdem symonis, Tunc maria fudit sup caput ei9 libram vngẽti pciosi et de eo vnxit ei caput et pedes. et qd alia vice fertur in eadem ex contricõe. nunc fecit ex deuocõe, Diligebat enĩ eũ sup oĩa. et de obsequendo eidẽ nõ poterat saciari, Sed de hoc murmurat pditor iudas. p qua dñs respondit eã solito more defendit. Nichilominus tamen pditor mansit indignat9. et inde pditiõis occasiõnẽ assumpsit. et die mercurii sequenti dñm ih̃m p trigĩta argenteis vẽdidit. Conspice igit' eũ cenantẽ cũ illis amicis suis et cõuersantem cum eis illis paucis dieb9. scz usq3 ad passionẽ suã. sed i domo lazari, Dom9 namq3 ipius et sororũ eius erat suũ refugium tẽpale. ibi comedebat de die et dormiebat denocte cum discipulis suis, Ibi mr̃ eius dña nostra cum sororib9 suis q̃escebat, Multum enĩ honorabãt oĩs et maxime magdalena semp sociando eã. nec ab ea nullaten9 discedebat, Conspice bene ipam. quia stat timore pterrita de dilectissimo filio suo. nec ab eo illo tẽpe se diuidebat, Et cũ defendẽt dñs a murmure magdalenã dicens, Mittẽs hoc vngentũ in corpus meũ ad sepeliendũ me fecit. An nõ credis q huius vbi gladius mr̃is aĩam pertransiret Quid enim de morte sua poterat expssius dicẽ, Similit' et alii oĩs stabãt perterriti et anxiis cogitacõibus pleni. colloquẽtes adinuicem vnus cum altero hincinde. materiã illorum qui hñt dura et adũsa tractare. Et maxime timebãt qñ ibat i irl'm qd faciebat q̃libet die, Multa enĩ ab ista die sabbati usq3 ad diẽ cene locutus est iudeis et operatus est palam i irl'm. de q̃bus nõ intendo referre. nisi de aduẽtu sup asello. ne meditatio ipius passiõis impediat', Sumus enim i ianuis passiõis, Vnde totũ tuũ recollige spm ne ad alia sis distract9. ut tam ad hec misteria q̃ precedũt q̃ ad ipam passionẽ mẽte vaca. et cura etiam puigili possis intendẽ et interĩ libent' cõuerseris i bethaĩa cũ pdictis

De aduentu dñi ih̃u super asello. mathei. xxj°. Et. marci x°.

Frequentabantur misteria. implebant' scripture p dñm ih̃m. appropinquante tẽpe quo zelabat remedium mundo conferre

per xp̄i corporis passionez, Igitur die sequenti sūmo mane · parauit
se ad eundū in irl'm nouo ꝛ assueto modo · ʒ sicut fuerat ꝓphetatum.
Cumq; ꝓgere uellet mr̄ pro affectu retrahebat eū dicēs. Fili mi quo
vis ire · tu scis ꝯspiracōem ꝯtra te factā · quō vadis int̄ eos, Rogo te
vt non vadas, Similit̄ et discipulis & aliis videbat̄ intollerabile ꝙ
ibat ꝛ vt poterāt retrahebāt eū, Dicebat magdalena · magister non
eatis ꝑ deo · vos scitis ꝙ desiderāt mortē vr̄am, Si vos itis ī manib᷒
eoꝝ hodie vos capiēt ꝛ habebūt intencōez suā, O deus quō diligebat
eum et quō erat cū eis amaꝝ quicq̄d leserat ip̄m, Ip̄e vero alit̄ dispo:
nebat · q̇ vniuersoꝝ salutez sitiebat, Et respōdit eis, Volūtas patris
mei est ꝙ ego uadā, Non timeatis · quia ip̄e defendet vos & hoc sero
huc illesi redibimꝰ, Cepit igit̄ ire & illa parua ꝯmitiā ʒ fidel' · secu:
ta est eū, Cum aūt veīt betphage scʒ viculū quēdaʒ ī medio itineris ·
misit duos discipulos ī irl'm vt adducēnt asinā et pullū eiꝰ aligatos
in loco publico · ad ministeriū paupum deputatos, Quo facto dn̄s
ih̄s sup asinam p̄mo ꝛ parū post sup pullū hūiliter ascendit · super
quos discipuli vestimēta sua posuerāt · & sic eq̄tabat dn̄s mundi. Et
q̄uis iustissimū foret eū honorari · honoris tamen tp̄e talib᷒ de ꝯtra:
riis et faletis vsus fuit, Conspice nunc ip̄m bene ꝛ vide ip̄m quō in
hoc suo honore vitupauit honorabilem pompā mundi, Non enim
fuerunt hec frenis & sellis deauratis et faletis delicatis ornata more
pulcro mundiali · ʒ vilib᷒ pannis & duobus funiculis · cū esset rex
regum & dn̄s dn̄ancium, Turbe aūt cū hec sciuerūt exierūt obuiaʒ
ei ꝛ vt regē cū ẏmnis et canticis · cū vestiū proiectione suoꝝ arboꝝ ꝛ
ramoꝝ fraccōe · ac leticia magna susceperunt, Dn̄s ih̄s cū illa leticia
immiscuit fletū, Nam cū fuit ꝓpe irl'm fleuit sup illā dicens, Quia
si cognouisses & tu · scʒ fleres. Et debemꝰ scire ꝙ trib᷒ vicib᷒ legimus
dn̄m fleuisse · vna de morte lazari scʒ humanaʒ miseriaʒ · alia hic · scʒ
humanam cecitatē & ignoranciā. Et enī fleuit hic · ꝙ nō cognouit
tempus visitatiōis sue, Tertia vice fleuit ī passione sua · scʒ hūanaʒ
culpam ꝛ maliciam · quia videbat ꝙ passio sua suffitiebat · sed non
omnibus ꝓficiebat · quia nō reprob' ac duris corde et impenitentib᷒.
De hac lacrimacōe dicit̄ hebreis, Cum clamore valido ꝛ lacrimis ex:
auditus est ꝓ sua reuerencia, De his trib᷒ vicib᷒ habetur ī textu · sed
et al's tenet ecclesia ꝙ fleuit infantulus, Vnde cantat, Vagit infans

inter arta posit9 presepia, Quod fecit ut misterium incarnationis dyabolo celaret siue occultaret, Conspice ergo nūc bene ipm flentem nam et flere debes cū eo, Flet enī largit et fortiter. quia non similate sz vere dolebat de ipis, Unde corde amaro flebat eoꝝ periclm etnale. Predixit etiā ipoꝝ esse excidium tpale, Conspice etiaz discipulos qui diligenter vadunt semp iuxta euz. cū timore et reuerencia, Ipi sunt barones et comites siue domicelli et adextratores, Conspice etiā mrez cum magdalena et aliis feiabus sequentib9 attente cū eo, Nec credē debes ꝙ ipo flente potuerit mr et alii sui discipuli lacmas continere. Intrauit ergo dn̄s ih̄s cū isto triūpho et honore turbatū in ciuitatē. de quo ciuitas fuit tota comota, Venit aūt ad templum et eiecit vendentes et ementes. et hec fuit scda eiectio. et stetit dn̄s ih̄s publice in templo predicans ppl'o et respōdens pn̄cipibus et phariseis usqz q̄si sero, Et sic licet sic honorat9 fuisset ab illis. non inuent9 est aliquis qui etiā inuitaret ad bibendū, Tota igit die ipse et sui ieiunauerūt et sero cum eis bethaniaz rediit, Conspice igit nunc bene ipm. quia valde humilit vadit per ciuitatem cum illis paucis qui sic honorifice venerat mane, Ex quo potes cōsiderare ꝙ parum est curandum de honore mundano. q̄z sic termiatur ī breui, Potest etiam cōsiderare quomodo magdalena et alij gaudebāt quando honorabatur a turbis. et multomagis cum bethaniam redierunt illesi.

Quomodo dominus ih̄us mortem suam predixit matri sue.

Hic potest intponi meditacō valde pulcra. de q̄ tamen scriptura non loquit, Cenante nāqz dn̄o ih̄u die mercurij cū discipulis eius ī domo marie et marthe et matre eius cuz mulieribus, In alia parte. magdalena ministrans rogabat dn̄m dicens, Magister sitis memor ꝙ vos facietis pasca hic nobiscū. rogo uos ut non denegetis hoc michi, Quo nullaten9 aqescente sed dicēte ꝙ ī irl'm facēt pasca. Illa recedens inde cū fletu et lacrimis vadit ad dn̄am. et his ei narratis rogat vt eū ipsa ī pasca teneat, Cena igit facta vadit dn̄s ih̄s ad matrem et sedit cū ea seorsum colloquens cum ea. et copiaz ei sue presencie p̄bens. quam ī breui subtractur9 erat ab ea, Conspice nūc bene eos pariter sedentes. et quō dn̄a eum reuerenter suspicit et cum eo affectuose morat et similiter quomō dominus se reuerenter habet ad ipsam, Ipis ergo sic colloquentibus. magdalena vadit ad eos et

ad pedes eorum sedens dicit, Domina ego inuitabam magistruz vt hic faceret pasca nobiscum, Ipse vero videt̃ ire velle in ierusalem ad pascandum ut capiatur ibi. rogo vos ut non permittatis eum ire. Ad quem mater fili mi rogo ut nõ sic fiat. ꝫ facias hic pasca, Scitis enim ꝙ insidie ad te capiendũ parate sũt et ordinate. Et dominus ad eandem, Mater carissima voluntas patris est ut ibi faciã pasca. quia redemptionis aduenit, Modo implebuntur omnia que de me scripta sunt. et facient ĩ me quicquit volũt, At ille cũ ingenti dolore audierũt. quia bene intellexerũt ꝙ de morte sua dicebat. Dixit ergo mater vix valens verba formata proferre, Fili mi tota concussa sum ad vocem istam et cor meũ dereliquit me. ꝓuideat pater quia nescio quid dicam. nolo sibi contradicere. sed si sibi placeret rogo eum ut differat ad presens et faciem⁹ hic pasca cum istis amicis nostris, Si vero sibi placebit poterit videre d̃ alio modo redempcõis sine morte tua. quia omnia possibilia sunt ei. O si videres int̃ hec verba dñam plorantem. moleste tamen ac plane. ac magdalenam tanꝗ̃ ebriam de magistro suo largiter et magnis singultibus flentem. Forte nec tu posses lacrimas continere, Considera in quo statu esse poterant. qñ hec tractabantur, Dicit ergo domin⁹ blande consolans eas, Nolite flere. scitis ꝙ obedienciam patris me oportet implere, Sed procerto confidite. quia cito reuertar ad vos et tertia die reuertar incolumis. In monte ergo syon secundum voluntatem patris faciam pasca. Dicit autem magdalena. exquo non possumus hic euz tenere. sim⁹ et nos in domo nostra in ierusalem sed credo ꝙ nunꝗ̃ habui pasca sic amarum, Acquieuit dñs ꝙ et ipsa in dicta domo faceret pasca.

De cena domini. mathei. vicesimosexto, Et. marci. decimoquarto, Et. luce. vicesimosecundo, Et. iohannis. tredecimo.

Aduenientꝫ iam tempore et imminente miserationum et misericordiarum domini. quo disposuerat saluam facere plebẽ suam et eam redimere nõ auro vel argento sed precioso sanguine suo. Voluit cenam notabilem facere cũ discipulis suis anteꝗ̃ ab eis discederet. insignũ memoriale recordacõnis et etiã vt impleret misteria que restabant, Fuit autẽ hec cena magnifica. et magnifica sunt que ibi fecit dominus ihs, Ad que intuenda te cum attentione summa pñtem exhibe. quia si hoc digne et vigilanter feceris. non patietur

curialis dominus te redire ieiunium, Circa ea que ĩ cena illa facta fuerunt· quatuor per ordinem meditanda occurrunt, Scilicet ipsa corporalis cenatio, Pedum discipulorũ per dominum ihm christum ablutio, Sacramenti sui corporis sacratissimi institutio· per ipsum pulcerrimi sermonis compositio, De quibus per ordinẽ videamus. Circa primum attende· ꝙ petrus et iohannes iuerũt iussu domini ihu ad quendam amicum suum in montem syon vbi erat cenaculum magnum stratum ad prandendum pasca, Sed etiam dominus ihus cum aliis discipulis die iouis aduesperascente iam die ciuitatem intrauit et ad ipsum locum iuit. Aspice igitur nunc ipm stantem in aliqua parte domus et colloquentẽ cum discipulis salubria. Et interim ĩ cenaculo parabatur pro eis p aliquos ex septuaginta discipulis. Legi namq̃ in legenda beati marcialis· ꝙ ipse cum aliquibus ex septuaginta fuit ipo sero ad ministrandum domino ihu et duodecim recũbentibus. Sed etiã aquam portauit ipse domino ihu· quando lauabat pedes discipulorum, Cum autem omnia in cenaculo essent parata, Dilectissimus iohannes predictus qui sollicite ibat et redibat ad videndum et iuuandum in preparatione prefata, Venit ad dominum ihesum dicens, Domine vos potestis cenare quando placet uobis· quia omnia parata sunt, Conspice nunc bene morose cuncta que dicuntur et fiunt· quia viscerosa sunt valde nec abbreuianda sunt sed dilatanda sicut cetera facta domini ihu. In hoc enim est maxima vis omniuz meditationum de ipso· sed hic magis propter excessiua amoris insignia que in hac cena fuerunt. Surgit igitur dominus ihesus et discipuli eius cum eo, Iohannes vero eius lateri se iungens· ab eo se deinceps nõ separat, Nullus enĩ sic fideliter ac familiariter adhesit eidem vt iohannes, Nam cum captus fuit secutus est eum in atrium principis sacerdotum· nec ĩ crucifixione· nec in morte· nec post mortem dimisit eum quousq̃ fuit sepultus, In hac autem cena iuxta eum sedit licet iunior esset aliis. Intrant ergo cenaculum omnes lauant manus et circumstantes benedicunt mensam, Aspice bene p singula, Scire aũt debes ꝙ ipa mensa erat in terra· et more antiquorũ sederunt in terra ad cenam.

Erat autē ut credit᷑ quadra de pluribꝫ tamē tabulis · quā ego vidi rome in eccl'ia lateranensi ⁊ eam mēsuraui · Est autem ī vno q̄dro duoꝝ brachioꝝ ⁊ triū digitoꝝ · & ī alio quadro duorū brachiorū ⁊ palmi vl' cca · ita ꝙ omēs ī vno cathino comedē poterant · ⁊ ꝓptea nō intellexerūt eū discipl'i quādo dixit, Qui intingit mecū manū in cathino hic me tradet · q̄a omēs intingebāt, Benedictōne igitur facta ꝑ dexterā dei · sedēt cca mēsam · iohāne sedente iuxta dominū ih'm · Tunc defertur ei agnus paschalis, Sed attende ꝙ dupliciter potest hic meditari, Vno mō ut sedeant vt tibi dixi, Alio mō vt stēt recti cū baculis ī manibꝫ comedentes agnū cū lactucis agrestibꝫ ⁊ alia obseruātes q̄ in lege mandabant᷑ · dūmodo postea sedeant ad aliq̄d aliud comedendū vt ex pluribꝫ locis colligit᷑, Nam nec iohā-nes sup̄ pectus dn̄i recūbere nisi sedendo potuisset, Delato igitur agno pascali asso, Accipit eū ver⁹ ⁊ immaclat⁹ agnus sc3 domin⁹ ih's · q̄ erat in medio illoꝝ tanq̄ꝫ ille q̄ mīstrat, Scidit eū ī frustra · discipulis alacriter porrigit & ad comedendū cōfortat, Ipi vero comedebāt sed alacritatē non capiebāt · sꝫ pauidi ne nouitas ↄtra ipsū dn̄m fiet, Cenātibꝫ aūt eis patefecit factum ap̄t⁹ & int᷑ alia dixit, Desiderio desideraui hoc pascha mādu care vobiscū anteq̄ꝫ paciar, Vn⁹ autē vestꝝ me traditur⁹ ē Hec aūt vox ī corda ipsorum tanq̄ꝫ gladius intrauit ⁊ comedere cessauerūt inspiciētes seipsos ⁊ dicentes, Nūq̄d ego sum rabbi, Aspice nūc ipos bene & cōpatere tā dn̄o ih'u q̄ꝫ ipis · q̄a ī magno dolore positi sūt, Ille aūt ꝓditor ne viderētur hec verba ꝑtinere ad ipm comedere nō cessauit · Iohannes vero ad instanciā petri ↄsuluit & dixit, Dn̄e q̄s est q̄ tradet te, Et dn̄s tanq̄ꝫ singularis dilecto familiarit᷑ ei apparuit, Iohannes vero stupefactus & cordialiter gladiat⁹ versus eū se inclinauit ⁊ sup̄ pectus ei⁹ recubuit, Petro aūt dn̄s nō dixit · q̄a ibi dicit augustin⁹, Si ipe sciuisset illū ꝓditorē dentibꝫ discerpisset · sed ꝑ petꝝ figurant᷑ actiui ꝑ iohannē cōtemplatiui, Vt augustinus dicit ī omelia q̄ legit᷑ ī festo beati iohannis, Vnde habes hic argumētum ⁊ figurā · ꝙ contemplatiu⁹ nō intromittit se de actib⁹ extrinsecis, De ipis etiā offensis dei vindictā nō expetit · sed inde interi⁹ gemit ⁊ ꝑ orōnem se ad deū conuertit & forcius ei ꝑ ↄtēplacōem approximās eiq̄ꝫ adherēs omīa sue dispositioni ↄmittit & de tempore vacationis hoc intellige · cum

habet copiaȝ sponsi, Nam aliqñ idem ipe cōtemplatiuus et zelo dei & animarū exteri⁹ exit ad ꝓximū vt dicūt sancti, hoc etiam habes ꝙ nec ipe iohannes dixit petro quis ad ei⁹ nutum q̄sisset, Ex quo potes colligere ꝙ cōtemplatiuus secretuȝ domini reuelare nō debet Vnde legitur de sancto francisco ꝙ reuelacōnes occultas nō diuulgabat exteri⁹ nisi quantum fraterne salutis zel⁹ vrgebat vel supne reuelacōnis instinctus, Conspice igit̄ nunc domini benignitatem quomodo suum dilectuȝ supra pectus suum retinet, O q̄ tenerrime se adinuicē diligebāt, Conspice etiā alios discipulos ml'tuȝ mestos ad hanc domini vocem nō cōmedentes ȝ adinuicem aspicientes & super his consiliuȝ capere nescientes et hec de primo capitulo dicta sufficiant, Circa secundum vero diligent̄ attende, His nanqȝ sic se habentib⁹ surgit dn̄s ih̄s a cena surgūt statiȝ et discipl'i ignorātes q̄ ire velit, Ipe nanqȝ descēdit ī alium locū cum eis ī eadem domo, Vt dicunt qui locū viderūt et ibi omēs sedere facit aquā sibi iubet afferi pōit vestimēta lintheo se precingit & aquā mittit ī peluim lapideaȝ vt lauet pedes ipoꝝ, Recusat petr⁹ ꝛ tot⁹ stupefact⁹ rē sic suo iudicio indecentem recusat siue declinat, Sed audita xp̄i cōminacōe sapient̄ ꝯsilium mutat in meli⁹, Consiđa nūc tu bn̄ singl'os act⁹ ꝛ cū admiracōe cōspice q̄ gerunt̄, Inclinat se summa maiestas ꝛ hūilitatis mḡr vsqȝ ad pedes piscatoꝝ, Stat incuruat⁹ & genub⁹ flexis corā ipis sedētib⁹ lauit ꝓpriis māibus ꝛ abstergit ꝛ deosclat̄ omniū pedes sed et illud supexaltat hūilitateȝ quod & ipi ꝓditori eadē obseqa p̄bet, O q̄ admiranda ē tāta benignitatis ꝛ hūilitatis ꝓfūditas, Hoc aūt cōpleto misterio redit ad locū cene, Et iteꝝ recūbens eos ad suum imitandum exemplū confortat, Potes auteȝ hic meditari ꝙ dn̄s ih̄s exemplū dedit nobis isto sero qn̄qȝ magnarū virtutum, Primo hūilitatis vt dictum est lauando, Scđo caritatis ī sacmento sui corpis & ī sermone q̄ ē mōitis caitatis plen⁹, Tercō paciē ī sustinēdo ꝓditorē suum & obꝓbria multa qn̄ fuit captus et ductus vt latro, Quarto obediēcie eundo ad passionem et mortem ex obedīa pr̄is, Qn̄to orōnis orādo trib⁹ vicib⁹ ī orto, In his ergo v̄tutib⁹ eū imitari coneꝛ, Et hec de scđo articulo, Circa tercū vero meditādo obstupesce illā dignatissimaȝ caitatē qua se nobis tradidit & semetipm reliq̄t ī cibū, Cum ergo lotis discipl'oꝝ pedib⁹ iterū

recubuisset. volens finez dare legalibꝫ sacrificiis et nouum incipere testamentū. seipm verū sacrificiū facit et accipiens panē et eleuans oculos ad patrem cōfecit sui corporis altissimū sacramentū. et dans discipulis dixit, Hoc ē corpus meū qḋ ꝓ vobꝭ tradet, Siliter et calicē dicens, Hic ē sanguis meus q̄ pro vobis effundet. Aspice nūc bene ꝓ deo q̄modo diligent et deuote facit ꝓdicta et manibꝰ ꝓpriis cōmūicat illā benedictā et dilectam familiam suam et tandem in amoris r̄cordationem subiūxit Hoc facite ī meā cōmemoratione. hoc ē illud memoriale qḋ animaz grātam facit cū suscipiat digne manducando, Vel etiā fideliter meditando et totā deberet ignire et inebriare et in ipm dn̄m ihm ꝑ amoris vehementia et deuotionis totalit̄ transformare, Nichil maiꝰ carius dulcius vel utiliꝰ nobis relinq̄re potuit q̄ seipm, Ipe nāq ē qḋ in sacramēto altaris hodie sumimꝰ, Ille idez est q̄ de v̄gine mirabiliter incarnatus et natus pro nobis mortem sustinuit. q̄ surgens gl'ose et ascendens v̄tuose sedet a dextris dei Ipe qui creauit celū et terraz et omīa q̄ in eis sūt. qui potest nobis dare vitā et mortē paradisū et infernū, Et hoc de tercio, Circa q̄rtū vero ad omnez cumulum supeffluētem attende alia dilectionis insignia, Fecit enī eis s̄mōez pulcherrimū plenū carbonibꝫ ignitis dilc̄tonis Cōmunicatis nāq discipulis et pessimo iuda. licet scd̄m aliquos ī cōmunione non fuerit, Dicit dn̄s ipsi iude. qḋ facis fac cito, Iudas autē infelix iuit ad p̄ncipes sacerdotū q̄bus eū die mercurii p̄cedēti vendiderat. xxx. argenteis, Et peciit ab eis cohortē ad ipm capiendū Interim vero dominꝰ ih̄s fecit discipulis dictū sermonem. ex cuius hortatu vtili et veneranda magnitudine q̄nq p̄ncipalit̄ meditāda assume Primo q̄lit̄ p̄dicēs eis discessū suū cōfortās eos. dicebat nāq Adhuc modicū sum vobiscū. sed non relinq̄ vos orphanos, Vado et venio ad vos, Iterū autē videbo vos et gaudebit cor v̄rm, Hec et siīlia q̄ succincte ꝑtranseo dicebat eis. q̄ corda ipoꝝ totalit̄ penetrabāt Nō enī de suo discessu poterāt aliq̄d pacifice tollerare, Secūdo circa sermonē mediteris. q̄liter cordialit̄ et instant̄ instruxit eos de caritate dicēs pluribꝫ vicibꝫ, Hoc ē mandatuz meū vt diligatis inuicem sicut dilexi vos et ī hoc cōgnoscēt oīs q̄ mei estis discipl'i. si dileāōz habueritis adinuicē, Et alia huiusmodi q̄ in textu poteris reperire, Tercio circa s̄monez mediteris q̄modo monuit eos ad obseruāciaz

mandatoꝝ suoꝝ, Si diligitis me mandata mea ſuate, Et si ꝑcepta
mea seruaueritis manebitis ī dilectione mea, Et alia huiusmodi,
Quarto circa sermonem mediteris q̄modo dat eis ɔfidēciam circa
tribulationes q̄s eis ꝑdixit esse futuras hoc mō, In mūdo ꝑssuram
habebitis, In me aūt pacē. sed ɔfidite q̄a ego vici mūdum, Et iteꝝ
Si mund⁹ vos odit, scitote q̄a me priorē vob̄ odio habuit, Mūdus
aūt gaudebit vos vero ɔtristabimini, sed tristitia vestra vertetur in
gaudiū, Et similia, Quinto q̄modo sue q̄lr̄ ipe domin⁹ ih̄s aspi-
ciens ī celū se ɔūtit ad patrē dicēs, Pater serua eos q̄s dedisti michi
Cū essem cū eis ego seruabam eos nūc ad te venio, Pater sancte ego
pro eis rogo nō ꝓ mūdo. et nō ꝓ eis tantū ſ ꝓ omib⁹ qui credituri
sūt ī me per eos, Pater quos dedisti michi. volo ut vbi ego sū et illi
sint mecū, Vt videāt claritatē meā, et alia huiusmodi q̄ vere erāt
corda scindencia, Mirum certe q̄modo discipuli q̄ tā vehemen̄t dn̄m
amabāt. hec ūba sustinere potuerūt, Si ergo q̄ in hoc ſmone dicta
sūt attente discusseris, et ruminādo meditaberis diligen̄t, in eorum
dulcedine reqēsces meritoq; inardescere poteris ī tantā dignationē.
benignitatē. ꝓuidenciā. diligenciam. et caritatē. & etiā alia ꝑ eum
hoc sero gesta, Conspice igit̄ eū dū loquitur q̄modo efficacit̄ deuote
delectabilit̄ loquens imprimit discipulis suis q̄ narrat et pascaris ī
amenitate aspect⁹ eius atq; uerboꝝ, Conspice etiā discipl'os q̄modo
stant mesti capitib⁹ inclinatis lacrimātes et suspiria dātes, sūt eni;
pleni tristicia usq; ad sūmum, Et de hoc ipa veritas exhibet testimo-
nium dicens, Quia hoc dixi vobis tristicia impleuit cor uestrum,
Inter alios aūt ɔspice iohannē eidem familiarit̄ coherentem. q̄liter
diligenter & attēte aspicit hūc dilectū suū omīa ei⁹ ūba recolligit,
Ipe enī solūmodo ea describēs tradidit nobis, Inter alia q̄ꝫ dicit eis
dominus ih̄s, Surgite eam⁹ hinc, O q̄nt⁹ pauor tūc ī eos intrauit
nesciētes q̄liter vel quo ire deberēt et de ipius ſeparatione plurimum
formidātes, Nichilomin⁹ etiā postea locutus ē eis ɔplendo ſmonē
vel ī aliquo loco uel eundo ꝑ viam. quoniā q̄ magis potest magis
ei appropinq̄t, Congregati pergentes sicut moris est pullorū ꝑgere
post gallinā. impellēdo eū iā vn⁹ mō ali⁹. et desiderio approximādi
et audiendi uerba ipius, Ipe vero libēter sustinebat ab eis, Tandē
cūctis cōpletis misteriis vadit cū eis in ortum transtorrētem cedron

et ibi suum proditorem et armatos expectat, Que autem sequntu
ad passionem spectant ideo tibi eadem reseruamus,

De passione domi ihu, Mathei. xxvi°. et. xxvii°. Marci. xiiii°. et. xv
Luce. xxii°. et. xxiii°. Johannis. xviii°. et. xviiii°.

Occurrit nūc ut de passione dñi tractem⁹. sedula meditatione i
ipa debet psistere, Naz perscrutāti eaz multa possunt occurrē
inspirāti. q̄ sibi presagia et pn̄cipia glie vidēnt, Te igit̄ hortor vt si
vigilanter attēdisti p̄missa que de ipi⁹ vita dicta sunt, Hic multo
vigilancius totū apponas animuz et v̄tutē. vt affectuose. diligent̄.
morose. et pseuerāter nō p saltus uel tedio animi mediteris in illa.
quia hic maxie apparet illa ei⁹ caritas que corda nr̄a deberet totalit̄
ocremare. Cuncta vero cū solita modificatiōe accipere. scz q̄ sic pie
meditari possunt vt narrabo, Non enī in hoc opusculo aliq̄d affir-
mare intendo. q̄d nō p scripturā sacrā ul' dicta sanctoꝝ vl' opiniōes
approbatas affirmet ul' dicat̄, Videt̄ autē michi posse nō incōgrue
dici. q̄ non solū illa penal̄ et mortalis crucifixio dñi ihu. s̄ eciaz ea
que pcesserūt eandē sunt vehemētissime ɔpassiōis amaritudie ⁊ stu-
poris, Quid enī est recogitare q̄ ipe dn̄s nr̄ ihus sup omnia deus
benedict⁹ ab hora qua de nocte capt⁹ fuit vsq; ad sextā crucifixiōis
sue horaz fuit in bello cōtinuo dolorib⁹ obprobriis illusionib⁹ et tor-
mētis. nō enī sibi dat̄ vel modica reqes, Sed i quo bello et conflictu
audi et vide, Alius enī apprehendit eū. alius insurgit. alius ligat.
ali⁹ exclamat. alius impellit. ali⁹ blasphemat. alius expuit in eū.
ali⁹ vexat. alius circūuoluit. ali⁹ interrogat. alius falsos ɔtra eum
inq̄rit testes. ali⁹ inquirētes associat. alius falsū testimoniū contra
eū dicit. ali⁹ accusat. ali⁹ deludit. alius oc'los velat. ali⁹ faciē cedit.
alius colaphizat. ali⁹ eū ad colūpnaz ducit. alius eū percutit. aliu'
vociferat. ali⁹ eū insultant̄ ad descendū suscipit. alius ad colūpnaz
ligat. ali⁹ in eū impetū facit. alius flagellat. ali⁹ eum purpura in
ɔtumeliaz vestit. alius spinis eū coronat. alius arundinē in manu
eius ponit. ali⁹ furibūde de manu eius accipit ut spinosum caput
feriat. ali⁹ nugatorie genuflectit. ali⁹ vt regē salutat, Hec et multa
similia nō solū alius s̄ alii plurimi intulerūt, Ducitur ⁊ reducitur
spernit̄ et reprobatur. voluit̄ et circūflecti huc atq; illuc tanq̄ stult⁹
et inbecillis, Sed tanq̄ latro et impiissim⁹ malefactor mō ad annaz

modo ad caipham· modo ad pilatū· modo ad herodez· et iterum ad pilatū· et ibidem· modo intus· modo foras, Deus me⁹ ꝯ dñs meus qd est hoc, Nonne hoc tibi videt durissimū ⁊ amarissimū ꝯ ɔtinuū bellū, Sed expecta parūper ⁊ duriora videbis, Astant contra eum viuaciter ꝯ ɔstant pncipes seniores ꝯ milia ppli· ac clamāt ab oīb⁹ vnanimit ut crucifigat· ɔsentit a iudice ꝯ sentenciat, Vt crucifigat tradit militib⁹, Vt crucifigat crux humeris ipi⁹ imponit iā fractis et laceratis ī qua crucifigat, Concurrūt vndiqꝫ ciues ⁊ aduene taz maiores qꝫ eciā vilissimi ribaldi viniqꝫ potatores nō ad ɔpaciendū ſ ad deridendū, Nemo est q eū cognoscat ſ cum luto ⁊ immūdiciis impetūt et affligūt, Et dū ignomiaz suā portat factus ē ī pabolaz, Contra eū loquebant qui sedebāt in porta ⁊ ī eum psallebant qui bibebāt vinū, Impellit et anxiatur trahitur et acceleratur ꝯ sic fatigatus flagellatus totusqꝫ maceratus et obprobriis saturat⁹ usqꝫ ad summū· nō sinit requiescē non eē in ocio, Vix pt refocillare spiritū quousqꝫ puentū est ad caluarie locū· locū vndiqꝫ immūdissimum ꝯ fetidissimū· et hec omia cū impetu et furore fecerūt, In ipo autē loco et finis et qes belli de quo tractauim⁹ imponit, Sed que est illa qes crucifixio et lectus doloris, Ecce qlis qes asperior bello est, Vides ergo quomō vsqꝫ ad horā nonaz ppessus ē longū et durū et ɔtinuū bellū, Vere intrauerūt aque usqꝫ ad aīaz suā, Et vere circumdederūt eum canes multi terribiles et feroces et vere ɔsiliū malignācium obsedit eum q ut gladiū bis acutū exacuerunt ī eum et linguas et manus, Ex istis que dicta sunt expedita videtur q de passiōe dñi dici possūt sūmatim in trib⁹ primis horis usqꝫ ad sextaz· scꝫ matutinali prima et tercia, Sed meditatio passiōis in hora matutiāli nō sic est precurrenda, Non ē enī tanta amaritudo dolor et pena dñi ihu sic leuiter ptractanda, Hec enī in quadaz generalitate sup dicta sunt· ſ videamus supra diligenter singula, Non enim nos deberet tedē illa cogitare· que ipsum dominum non fuit tediosum tollerare,

¶ Meditatio passionis xpi hora matutinali,

Preassumēdo igit meditatiōes istas a pncipio passionis et ɔsequēdo p ordinē usqꝫ ad finem· d quib⁹ sicut videtur tangaz· tu vero ut placet exerciteris ī amplioribus ut dñs tibi dabit, Attēde igitur ad singula ac si pñs esses· et cerne eū attente· cū a cena exien

sermone ↄpleto in ortū cū discipulis suis, Vadit vltimo nūc ab eis itinere sociādus quomō affectuose socialit̄ ac familiariter eis loquit̄ et ad oracōȝ hortat̄, Quomō eciā ipe pusillū adest ꝑ iactum lapidis ꝓgrediēs huilit̄ ac reuerēter, positis genubꝫ orat patrē, Hic parū per sustine mirabilia dn̄i dei tui mēte pia reuolue, Orat nūc dn̄s ihus, ꝗ et hactenus legit̄ orasse pluries ꝗ ꝓ nob̄ tunc ut aduocatus noster, nūc aūt ꝓ se orat, Compatē sibi et admirare ꝓfundissimaȝ huilitatē suaȝ, Cum enī sit deꝰ patri suo coet̄nus et coeq̄lis, oblitus videt̄ se eē deū et orat ut homo, stat tamq̄ꝫ q̄dam homūculus de ꝑplō dn̄i orās, Considera eciā ꝑfectissimaȝ obediēciā, Quid enī orat, certe orat patrem ut nō moriat̄ si ei placet, et cū patre expedire habet hoc negociū, et nō exaudit̄ scd̄m aliquaȝ dico volūtatem que ī eo erat, Fuit enī ī ipo multiplex volūtas ut iā dicā ꝛ in hoc eciaȝ tu ↄpatē, Vult enī pater ut peitus moriat̄ ꝫ ei q̄ꝫuis vero unico xp̄o filio nō parcit ꝗ pro nob̄ omībꝫ tradidit illū, Sic enī deꝰ dilexit mundū vt filiū suū vnigeītū daret, Dominus aūt ihus hāc obediēciaȝ suscipit et exequit̄ reuerēter, Vide eciā tercio loco indicibilez ad nos caītatez tam p̄ris q̄ꝫ filii ↄpassiōe admiratiōe et veneratione dignissima, pro nobis hec mors inducit̄ et sustinet̄ ꝓpter nimiaȝ caītatē iporū, Orat ergo dn̄s ipe ihus p̄rem prolixe dicens, Mi pater demētissiē rogo te ut exaudias oracōȝ meaȝ et ne despexeris deprecacōȝ meam, Intende michi et exaudi me q̄a ↄtristatꝰ sum in exercitatiōe mea et anxiatꝰ est ī me spūs meꝰ et in me turbatū est cor meū, Inclina ergo ad me aurē tuā et intende voci depcatiōis mee, Tibi p̄r placuit me ī mūdum mittē ut ꝓ iniuria uob̄ facta ab homīe satisfacerez, Et statī cū voluisti dixi, ecce ego vado, Et sicut ī capite libri scriptū est de me ut facerē volūtatē tuaȝ sic volui, et veritatē tuam et salutare tuū dixi, Pauper sum et in laboribꝫ a iuuētute mea faciēs volūtate tuam et omīa que mandasti paratꝰ complē que restat, Si tamē p̄r miserere potest tolle a me tantaȝ amaritudinē q̄nta michi parata ē ab adūsariis meis, Vides enim q̄nta machinantur adūsum me et quot ꝫ quāta falsa michi imponūt, ꝓpter que accipe aīaȝ meā ↄciliati sūt, Sed pat̄ sancte si feci ea, si ē iniq̄tas in maībꝫ meis si reddidi retribuētibꝫ michi mala decidā ab inimicis meis iracūdis, Ego enim q̄ tibi placita sunt feci semꝑ, Ipsi vero posuerūt aduersum me mala

pro bōis et odium ꝓ dilectiōe mea, et discipulū meū corruperunt et
suū ducē ad prodendū fecerūt, Et appenderunt mercedē meā trigita
argēteis q̇bus appreciatꝰ sū ab eis, Rogo igit̄ te pr̄ mi vt trāsferas
a me calicē istū, si aūt alit̄ tibi videt̄, nō mea volūtas ȝ tua fiat, sed
exurge ī adiutoriū meū festina pat̄ vt me adiuues, Dato enim dul-
cissime pater ꝙ me nescierunt filiū tuū, quia tamē innocentē vitaȝ
cū eis duxi et multa eis beneficia ꝯtuli, nō deberēt ī me sic crudeliter
existere, Recordare namq̧ ꝙ steterim ī ꝯspectu tuo ut loquerer pro
eis bonū et aūterē indignacōȝ tuaȝ ab eis, sed nūquid redditur pro
bono malū, Ipi q̧ foderūt foueā aīe mee et mortē michi turpissimā
parauerūt, Tu vides dn̄e ne sileas et ne discedas a me quōȝ tribu-
latio proxima ē et nō est qui adiuuat, Ecce ꝓpe et ī ꝯspectu tuo sūt
omēs qui tribulāt me querētes aīaȝ meā, Improperiū expectat cor
meū et miseriaȝ, Et rediēs dn̄s ih̄us ad discip̄los suos excitās eos et
deorando ꝯfortās, Iterū scdo et tercio ad oracōȝ rediit ī trib, scȝ diu-
sis locis distātib adinuicē p iactū lapidis, Non quātum excuciēs
brachiū proicē pt̄, ȝ q̄ntū sine magna violēcia lapideȝ mitteret, Et
vt habui a quodā nr̄o fratre q̇ ibi fuit, adhuc in ipis locis sūt vesti-
gia ecclīarū q̄ ibi facte fuerūt, Rediēs igit̄ ad oracōȝ ut dixi secundo
et tercio eūdem sermonē orauit, et addidit pat̄ iuste si sic decreuisti vt
peitus crucis patibulum ꝓ huāno genē subeam, fiat uolūtas tua,
Sed recōmēdo tibi dilectissimā matrē meā et dilectos discip̄los meos
quos huc usq̧ seruaui cū eēm cum illis, Pater mi serua eos a malo
et interim ille sactissimꝰ sanguis corpois sui vndiq̧ ī modū sudoris
erūpens ī hac agonia siue certamīe diū prolixius orat usq̧ ī terram
habūdant̄ decurrit, Considera igit̄ eū q̄nta est angustia aīe sue, ȝ et
illud hic adūte ꝯtra impaciēciā nr̄aȝ q̇a dn̄s ih̄s trib vicib orauit
anteq̧ a pr̄e responsiōȝ accipet, Cū autē sic orat et anxiat̄ dn̄s ih̄s,
ecce angelꝰ pn̄ceps michael astitit ꝯfortās eū et dicēs, Saluete dn̄e
meus ih̄us, oracōȝ vr̄am et sudorē sanguineū pr̄i vr̄o obtuli ī ꝯspe-
ctu tociꝰ supne curie et oīs ꝓcidētes supplicauimꝰ, ut calicem hūc
transferat a vob̄, Et respōdit pat̄, Nouit dilectissimꝰ filius meus ꝙ
humaī generis redemptio quaȝ sic optamꝰ, sine sui sanguīs effusiōe
decēter fieri nō pt̄ et ideo si salutē vult aīarū eū optet pro ipis mori,
Quid ergo fore decernitis, Tunc respondit dominus ih̄us angelo,

Salutē aīarū omīū volo et idēco poci⁹ eligo mori ut saluent̄ anime quas ad suaȝ imaginē creauit pat̄· q̄ȝ velim nō mori ⁊ aīe nō redimant̄· fiat ergo volūtas p̄ris mei , Et angel⁹ ad eū , Confortamini et agite virilit̄, Excelsū enī decet magnifica facē, Cito pertransibunt penosa et ꝑpetuo glo͛sa succedēt · dicit pat̄ ꝙ semꝑ vobiscum est et ꝙ matrē v̄ram ⁊ discipl'os ip̄e seruabit eosq̄ȝ vob̄ reddet incolomes, Et huīlis dn̄s humilit̄ et reuerēter suscipit hanc cōfortacōȝ eciā a sua creatura ↄsiderās se eē mioratū paulo m⁹ ab angel'· scȝ dū est in hac lacrimarū valle , Et sicut ↄtristabat̄ ut homo sic ex verb̄ angeli fuit ↄfortatus ut homo et valefecit et rogās ut patri eū recōmendaret et toti celesti curie, Surgit igit̄ t͛cio ab oratiōe tot⁹ sanguīe madefact⁹, Quē ↄspice tergentē sibi vultū vl' forte eciā ī torrēte lauantē totūq̄ȝ afflictuȝ reuerent̄ cerne intimeq̄ȝ ↄpatē q̄a nō sine ingēti acerbitate doloris hoc sibi ↄtingē potuit, Dicūt tamē sapiētes et expositores ꝙ orabat dn̄s ih̄s p̄reȝ · non tā timore paciēdi q̄ȝ misc͛dia poris ꝑpl'i ꝙ compaciebat̄ iudeis q̄ de sua morte perdebant̄, Non enī ip̄i debebāt eum occidere q̄a erat ex eis et ī lege eoꝝ cōtinebat̄ et tāta eis cōtulerat beneficia, Vnde orabat patrē si fieri posset cū salute iudeoꝝ ꝙ credat multitudo genciū recuso passiōȝ, Si vero iudei excecādi ut alii videantur nō mea volūtas ȝ tua fiat , Fuit enī in xp̄o tunc quadruplex voluntas· scȝ volūtas carnis et hec nullomō volebat pati, Volūtas sensualitatis et hec remurmurabat ⁊ timebat , Volūtas rationis et hec obediebat et ↄsenciebat, Naȝ iuxta p̄la· Oblat⁹ ē q̄a ip̄e voluit· et fuit ī eo volūtas diuitatis et hec impabat ⁊ sentēciaȝ dabat, Igit̄ quia ver⁹ erat homo ⁊ ut homo in magna erat angustia positus , Intime q̄ȝ potes compatē ei, Considera et vide diligēter omēs actuˢ et singulas afflictiōes dn̄i dei tui , Venit autē post hec ad discipulos suos et dicit eis· dormite iam et req̄escite· qui et ibideȝ aliquātulum dormitant, Bonus aūt pastor vigilabat suꝑ custodia pusilli gregis sui , O grandis amor vere ī finē dilexit eos· cū in tāta agonia posit⁹ ꝓcurabat eoꝝ quietē, Videbat aūt alonge adūsarios suos venientes cum facib⁹ et armis· nec tameȝ discipl'os excitauit nisi cum prope et iuxta eos fuerūt , Tunc aūt dixit eis, Sufficit satis dormiuistis, Ecce qui me tradet appropinquat· Et adhuc eo loquēte venit ille nequaȝ ante illos iudas pessimus et osculatus est eū· Dicit̄ ꝙ moris est dn̄i

ihu discipulos quos emittebat in osculo recipere redeuntes, Et propterea proditor illi osculum in signum dedit et precedens alios, cum osculo rediit quasi dicat, Non sum ego cum istis armatis sed rediens more solito te saluto, Aue rabbi. O vere proditor nequissimus. Intuearis ergo bene et prosequaris dominum quomodo benigne suscipit ipsius infelicis amplexus et oscula proditoria, cuius paulo ante pedes lauerat et summo cibauerat cibo. Et quomodo se patitur capi ligari percuti et furibunde duci ac si esset malefactor et omnino impotens se ad defendendum, quomodo eciam compatitur discipulis suis fugientibus et errantibus, Sed et ipsorum dolores cernere potes quomodo inuiti et dolentes gemitus et suspiria dantes ut orphani et timore perterriti recedebant et magis augebatur eorum dolor, cum videbant eorum magistrum et dominum suum sic viliter trahi et canes illos trahentes ad victimam quasi agnum mansuetissimum et immaculatum sine resistencia sequi, Conspice nunc eum quomodo ducitur ab illis nequissimis de torrente versus ierusalem festinanter et anxie manibus post tergum ligatis exclamidatus tunica succinctus non curiose capite discoopertus et curuus ex fatigatione et vehementi acceleratione incedens, Cum autem presentatur principibus sacerdotum et senioribus congregatis, illi quasi leo capta preda exultant et examinant, falsos procurant testes, condemnant et expuunt in eius sacratissimam faciem, oculos velant colaphizant et alapis cedunt dicentes, Prophetiza quis est qui te percussit, Et multis obprobriis vexant, In omnibus se pacienter habentem et hic in singulis eum conspice et compatere, Tandem illi maiores recesserunt mittentes eum in quendam carcerem subtus solarium qui adhuc videri potest uel eius vestigium, et ligauerunt eum ibidem ad quandam columpnam lapideam cuius pars postea murata fuit et adhuc apparet ut habeo a quodam fratre nostro qui vidit. Dimiserunt nichilominus eum et cum eo aliquos armatos ad tuciorem custodiam, qui eum per totam noctem residuam vexarunt derisionibus et maledictis vacantes, Intuere igitur qualiter illi audaces et pessimi conuiciantur eidem dicentes, Credebas te esse meliorem et sapientiorem principibus sacerdotum et sapientibus nostris, Que stulticia tua erat, non debebas contra eos tuum aperire os, Quomodo fuisti ita ausus sed nunc apparet stulticia tua, Tu stas modo sicut

conuenit paribus tuis, Dignus proculdubio es morte et tu habebis eam. & sic per totam noctem modo vnus modo alius insultat verbis et forte factis contra eum, Quanta enim dicunt et faciunt isti mercenarii vilissimi cum possunt indiscrete et irreuerenter, Intuere dominum verecundum et pacienter tacentem ad omnia tamquam in culpa deprehensum. vultu in terra dimisso et vehementer compatere, O domine ad quorum manus venisti quanta est paciencia tua, Vere ista est hora et potestas tenebrarum, Et sic stetit rectus ad istam columnam ligatus vsque admane, Interim autem iohannes vadit ad dominam et socias infra domum magdalene in qua cenam fecerant & narrat cuncta que domino et discipulis contigerunt, Tunc indicibilis planctus eiulatus et clamor factus est, Intuere eas & compatere quia in afflictione maxima et dolore vehementissimo sunt de dilectissimo domino suo. quia bene vident et credunt ipsum esse moriturum, Tandem domina secedit in partem et ad orationem se conuertit dicens, Pater reuerendissime pater piissime pater clementissime recommendo vobis filium meum dilectissimum. recommendo vobis vnigenitum vestrum dilectissimum. non sitis ei crudelis qui cunctis estis benignus, Pater eterne morietur ne filius meus, Nichil enim mali fecit. sed pater clementissime si redemptionem vultis humani generis per alium modum obsecro faciatis, Omnia possibilia sunt uobis rogo vos pater iustissime si vobis placet non moriatur filius meus liberate ipsum de manibus peccatorum et reddite eum michi, Ipse per obedienciam & reuerenciam vestram non se iuuat. dereliquit seipsum et tamquam imbecillis et impotens est inter illos, Vnde vos eum iuuate, Hec et his similia orabat domina toto affectu et toto conatu suo & cum amaritudine magna, Compatere nunc ei quam sic cernis afflictam,

Meditatio passionis xpi ad primam et quomodo principes sacerdotum duxerunt dominum ihesum christum ad pilatum presidem,

Mane autem tempestiue redierunt principes et maiores populi et fecerunt ei ligari manus post tergum dicentes eidem, Veni nobiscum latro veni ad iudicium hodie complebuntur maleficia tua. modo apparebit sapiencia tua et sic duxerunt eum ad pilatum et ipse tamquam nocens eos sequebatur cum esset agnus innocentissimus, Cum autem mater et iohannes et socie exissent ut venirent ad eum et pergentes

summo mane foras occurrerunt eidem in biuio. et videntes eum sic vituperabiliter et sic enormiter et tanta multitudine duci quāto replete sunt dolore dici non posset, In illo autem mutuo aspectu fuit dolor vtriusqꝫ, Nam ipse dominus affligebatur multū ex cōpassiōe quam habebat ad suos maxime ad matrem, Sciebat enī qꝫ pro ipō dolebant vsqꝫ ad mortem. siue vsqꝫ ad euulsionem anime a corpore, Considera igitur et intuere ista diligenter per singula quia multuꝫ sunt compassiua, Ducitur ergo ad pilatum et illi alonge sequuntur quia appropinquare nō possunt, Acusatur ab illis ā multis, Ipse vero tacebat et pauca presidi locutus est. Preses ergo non videns in eo causam mortis remisit eum ad herodem. Herodes vero cupiēs videre de suis miraculis gauisus est. sed nec miraculum nec verbum aliquod ab eo habere potuit. Igitur de hoc reputans eum stultū fecit in derisione eum indui veste alba et remisit eum pilato, Et sic vides qualiter dominus non solum malefactor. sed eciam stult9 reputat9 est, Ipse autem pacientissime omnia tollerabat, Intuere et hic eum dum ducitur et reducitur dimisso vultu et verecunde incedentem et omnium clamores conuicia et subsannationem audientem et forte lapidum percussiones et immundiciarum suscipientem, Et respice eciam matrem et suos cum indicibili dolore alonge sequentes, Reducto autē eo ad pilatum. illi canes cū audacia magna et cōstācia prosequntur suas accusationes, Sed pilat9 causam mortis non inueniens in eo nitebatur eum dimittere. Dixit ergo corripiam eum et dimittaꝫ, O pilate pilate tu dominum castigas nescis quid agis. quia nec mortem nec flagellum meretur. rectius ageres si te ad suū nutum corrigeres, Jussit autem eum flagellari, Spoliatur ergo domin9. ad columnā ligat̄. durissime flagellat̄. stat nud9 coraꝫ hoīb9 iuuenis elegās et verecund9 speciosus forma p̄ filiis hoīm. Suscipit spurcissimorum flagella dura et dolorosa caro illa innocentissima et tenerrima mundissima et pulcherrima. Flos omnis carnis et tociu9 humane nature repletur liuorib9 et fracturis, Fluit vndiqꝫ sangui9 de omnibus partib9 sui corporis. superadditur reiterat̄ inspissatur liuor super liuorem. quousqꝫ tam tortoribus q̄ꝫ inspectorib9 fatigat9 iubetur solui, Columna aūt ad quam ligatus fuit vestigia cruoris ostendit ut continetur in historiis. Hic ergo eum diligent̄ considera

per longam moram. & si hic ei non compateris cor lapideũ te habẽ reputa, Tunc impletum est quod ait ysaias. Vidimus eum inquit et non erat aspectus & reputauimus eũ quasi leprosum et humiliatũ a deo, O domine ihesu quis fuit ille tam audax et temerarius qui te expoliauit, Et qui illis audatiores qui te ligauerunt & qui illi audacissimi qui te flagellauerũt. Sed tu sol iusticie tuos radios subtraxisti et ideo sic tenebre & tenebrarum potestas omẽs sunt te potẽtiores, Amor tuus et iniquitas nostra sic te fecit imbecillem, Maledicta sit tanta iniquitas pro qua sic affligeris, Soluto autem domino a columna. ducunt eũ sic nudum sic flagellatum per domũ perscrutãdo pro pannis qui dispersi et proiecti fuerãt p domũ ab expoliatoribus. Intuere eum bene afflictum & trementem propter frigus, Erat enĩ frigus ut euangelium dicit, Cum se vellet reuestire contendunt impiissimi quidam dicũt pilato, Domine hic se regem facit vestiamus et coronemus eum more regio, Et tunc accipientes quandã clamidẽ sericeam rubeam et veterem et turpem vestierũt eũ et spinis coronauerunt, Cerne igitur eum in actibus suis singulis et afflictionibus. quia omnia hec faciũt et sustinet que ipsi volunt. Purpurã suscipit. caput corone spinee parat. arundinem manu tollit et ipsis genuflectentibus et ut regem salutantibus tacet et obmutescit, Cerne nunc eum cum cordis amaritudine & maxime cũ arundine caput ipsius plenum spinis grauiter et sepe percutitur & quomodo depresso collo pacienter cum dolore magno acerbos ictus suscipit. Perforabãt nãque caput eius sacratissimum acerbissime ille spine. ac totum sanguine madefaciebant, O miseri quomõ vobis adhuc tremebundum apparebit caput illud quod nunc sic percutitis, Illudebant enim ei tanquam regnare volenti et non valenti, Omnia sustinet tanquam eorum seruus. sed nec illis suffecerat quod ad maiorem illusionem totam cohortem cõgregauerunt. sed et coram pilato et toto populo adducunt eũ foras publice sic illusum et portantem spineam coronam et purpureum vestimentum, Cerne pro deo eciam nũc quomodo ad terram dimissa facie stat coram tanta multitudine vociferante & clamãte, Crucifige crucifige semper eum decidentes et insultantes quasi sapiẽtiores fuerit eo et quasi modo appareat quod ipse insipienter se habuerit contra principes et phariseos qui sic eum captari fecerunt et ad talem finẽ pouci

et sic nō solum dolores ꝛ penas ꝫ etiaꝫ obprobria suscipiebat ab eis.

Meditatio passionis domini ihu christi ad terciam.

Cum igitur tota multitudo iudeorū vocib9 magnis clamat ut crucifigatur ⁊ sic condemnatur a preside misero pilato, Non recordantur benefitiorum et operum eius, Non mouentur propter innocenciam eius et quod crudelius videtur non retrahuntur ꝑpter afflictionem quaꝫ ei vident. sed exultent et gaudent principes et maiores ꝙ habent intentum suum prauum. rident ꝛ derident eum qui est verus et eternus deus ꝛ eius mortem accelerant quantū possunt. Reducitur autem domin9 intus. spoliatur purpura illa et adhuc nudus coram illis est et datur sibi reuestiendi licencia. Attende igitᷣ hic diligenter etiam et staturam eius considera in singulis actibus. ut intime compaciaris ac simul pascaris, Auerte autem parumper a deitate. et eum purum hominem considera ꝛ videbis iuueneꝫ elegantem nobilissimum innocentissimum ⁊ amantissimum. totum flagellatum et sanguinibus liuorib9 respersum. pãnos suos vndiqꝫ sparsim proiectos de terra colligere et cum quadaꝫ verecundia reuerentia et rubore se coram illis ipsum semper irridentib9 reuestire. ac si foret omnino infirmus derelict9 a deo ⁊ omni auxilio destitutus. Intuere igitur eum diligenter ꝛ pietate et compassione mouearis. Nam modo recolligit vnam tunicam. modo aliam et sic coraꝫ illis se reuestit, Redeas postea ad deitatem et considera illam immensam eternam et incomprehensibilem ac imperatoriaꝫ maiestatem incarnatam. se flectentem humiliter ad terram inclinantē pannos recolligentem et se cum reuerentia ꝛ rubore sic vestientem ac si esset homo vilissimus. ꝑmo quidam seruus emptitius sub illorum dominio cōstitutus et ab eis pro aliquo excessu correctus ⁊ castigatus, Intuere etiam eum diligenter et humilitatem suam admirare ⁊ imitare et eidem conforma teipsum, Eisdem etiam cōsiderationib9 compatiēs intuere potes eundeꝫ cum ad columnaꝫ ligatus et sic enormiter flagellatus est et reuestitus, Ducunt eum foras ne mortem differāt, Et tunc venerabile lignum crucis longum grossum ⁊ multum graue ponunt super humeros suos. quod agnus mansuetissimus pacientᷣ suscipit et portat, Et ut dicitur in historiis. opinio est crucē domini quindecim pedes habuisse in altuꝫ et tunc acceleratur et obprobriis

saturatur ut est in principio tactum. Ductus autem fuit foras cum socijs suis duobus utique latronibus. hec est societas sua. O domine ihesu sapientissime quantam verecundiam vobis faciunt isti amici vestri latronibus vos associant, Sed et deterius faciunt. quia crucem vobis portandam imponunt. quod de latronibus non legit᷑. Unde non solum iuxta prophetam ysaiam, Cum iniquis deputatus est. sed iniquorum iniquior. Indicibilis est domine paciencia vestra. Cerne igitur hic eum bene quomodo uadit curuus subtus cruceꝫ et vehementer anhelat. Compatere igit᷑ ei et tu inquantū potes in tot angustijs et obprobriorū renouationibꝫ positus, Quia vero mesta mater propter multitudineꝫ gencium ei appropinquare nō poterat iuit per aliam viam breuiorem celeriter cum iohanne et sociabꝫ suis ut alios precedens eidem appropinquare valeret, Cum autem in cō-cursu viarum extra portam ciuitatis eum habuerit obuium. cernēs eum sic oneratum ligno tam grandi quod primo non viderat. semi mortua facta est pre angustia. nec verbū dicere potuit nec dominus ei, Ita acceleratus est ab eis qui eum ad crucifigendū ducebant. Ulterius autem dominus procedens parumper. vertit se postea versus mulieres flentes et dixit eis. Filie irl'm nolite flere super me, Ut in euangelio continetur, Et in his duobus locis adhuc apparent vestigia ecclesiarum que ibi facte fuerunt in horum memoriaꝫ. vt habui a quodam nostro fratre qui vidit. Qui etiā dicit ꝙ mons caluarie vbi fuit crucifixus distabat a porta ciuitatis quantuꝫ locus noster. Unde nimis erat portatio crucis. Cum ergo vlteriꝰ processisset et ita esset fatigatus et confractus ꝙ amplius portare nō possit. deposuit crucem, Illi autem pessimi differre nolentes mortem eius timentes ne pilatus sentenciā reuocaret quia ostenderat voluntatē dimittēdi eum. cogerunt quendaꝫ ut crucem portauit, Ipsum auteꝫ sic exoneratum sed ut latronem ligatum duxerunt ad locū caluarie, Nonne igitur hec que in matutinali prima terciaque hora passus est videnť tibi absque aliqua crucifixione vehemētissimi doloris esse et amarissimi. ac etiam horroris valde stupendi, Certe sic puto et multum ad compassionem valentia ymmo compassionem facientia. quinymmo compassionem inferentia, Hic igitur completa videntur que de his tribus horis dicenda sunt.

Meditatio passionis xpi in hora sexta et nona.

Cum igitur dominus ihs vituperabiliter ductus ad locuz cal-
uarie fetidũ peruenit, aspicere potes operarios malos vndiqz
nequiter operari. His autez toto mentis intuitu te presentem exhi-
beas et intuere diligenter singula que fiunt contra dominũ et etiaz
que dicuntur et fiunt ab ipso et p ipsum. Videas oculis mẽtis aliqs
figere crucem in terra, alios parare clauos et martellos, alios pare
scalas et necessaria instrumenta, alios ordinare quis quid facere de-
beat, et alios spoliare ipsum. Spoliatur ergo et est coram tota mul-
titudine et nũc tercia vice nouantur fractura ꝓpter pannos ad car-
nem applicatos. Nunc primo conspicit mater et videns filium suũ
sic aptatum dolore mortis, affligitur tristatur etiam supra modum
et cum rubore qꝫ eum videt totaliter nudum. Naz etiam femoralia
non dimiserunt ei. Accelerat ergo et approximat filio, amplexatur et
cingit eum velo capitis sui. O in quanta amaritudine nunc ẽ aĩa
sua. Non credo qꝫ verbuz ei facere potuisset. Si amplius facere posset
faceret, sed non potest eum iuuare. Eripitur ergo filius suus furibũ-
de de manibus suis et ducitur ad pedem crucis. Hic modũ crucifixi-
onis diligenter attende. Ponuntur due scale vna retrorsum alia ex
brachio sinistro sup quas malefici ascendunt cũ clauis et martellis.
Ponitur etiaz alia parua scala ex parte anteriori attingẽs usqz ad
locum ubi pedes affigi debeãt. Conspice bene singula. Compellitur
dominus ihs crucem ascendere per hanc paruam scalam. Ipse aũt
sine rebellione et contentione humiliter facit quicqd uolunt. Cum
igitur ĩ superiori gradu illius parue scale peruenisset vertit ad crucẽ
renes et aperit illa regalia brachia et expandit manus pulcerrimas
et excelsas porrigens eas crucifixoribus suis. Aspicit in celum ad pa-
trem dicens. Ecce pater hic sum vsqz ad crucẽ me humiliare voluisti
pro amore humani generis. Placet accepto et me tibi pro eis offero
quos michi fratres esse uoluisti. Accepta ergo et tu pater et deinceps
placabilis esto michi mei amore et omnẽ veterem maculã absterge
et elonga ab eis. Pro eis enim me tibi offero. Qui autem post crucẽ
est, accipit manum ipsius dexterã et eam cruci fortiter affigit. Quo
facto ille qui est ex latere sinistro sinistram accipit manum et trahit
quantum potest et extendit et alium clauum immittit et percutit et

configit, Descendunt post hoc illi de scalis et remouentur omnes scale. Pendet dominus ex grauedine corporis deorsum trahentis solum clauis manibus infixis sustentatus, Nichilominus occurrit et alius et per pedes quantum potest trahit, Et eo sic extento, alius configit ambos pedes durissime clauo vno. Sunt tamen qui credunt quod hoc modo fuerit crucifixus, scilicet cruce existente in terra eum crucifixerunt et postea sic crucifixum leuauerunt et crucem fixerunt in terra, Et si hoc magis placet, conspice qualiter ipsum capiunt despectabiliter sicut ribaldum vilissimum et prosternunt super terram siue super crucem in terra furibunde, brachia ipsius accipientes et post violentam extensionem crucifigentes supra etiam de pedibus factum intuere quos traxerunt quantum valuerunt. Ecce crucifixus est dominus ihesus et sic in cruce extensus quod dinumerari possunt omnia ossa eius. Sicut ipse per prophetam conqueritur, Fluunt vnde sui sacratissimi sanguinis ex illis magnis scissuris et sic coangustatus est quod se mouere non potest nisi in capite. Illi tres claui sustinent tocius eius corporis pondus dolores acerbissimos tollerat et vltra quam dici potest uel cogitari affligitur. Pendet inter duos latrones, vndique pene, vndique obprobria, vndique conuitia, Nam nec sic angustiato a conuiciis pereunt. Alii blasphemant dicentes. Vach qui destruit templum dei, Alii vero dicunt. Alios saluos fecit seipsum saluare non potest, Et alia multa conuitia dicunt, Sed et principes sacerdotum exclamabant dicentes. Si filius dei est descendat nunc de cruce et credimus ei, Sed et milites qui crucifixerunt, Diuiserunt sibi vestimenta eius in presentia ipsius. Et hec omnia dicuntur et fiunt presente mestissima matre sua, cuius compassio multum augmentabat filii passionem, Et econuerso ipsa cum filio pendebat in cruce et pocius elegisset mori cum eo quam amplius viuere, Vndique angustie sunt et tormenta sentiri potuerunt, narrari non possunt, Stabat mater iuxta crucem filii inter crucem et crucem latronis. Non auertebat oculos a filio, angustiabatur vt ipse et toto corde orabat ad patrem dicens, Pater et deus eterne placuit vobis ut crucifigeretur filius meus, Non est tempus ut eum a vobis repetam sed videtis in quanta angustia est anima sua, rogo vt mitigetis eius penas, Pater recommendo uobis filium meum. Et insuper filius rogabat patrem pro ea tacite intra se dicebat, Pater mi vide quomodo

afligitur mater mea, Ego debui crucifigi non ipsa · sed ipsa mecū est in cruce. Sufficit crucifixio mea qui tocius populi peccata porto. Ipsa nichil tale meretur. Vides etiã desolatam tota die merore cōfectam, Recōmendo eam tibi vt dolores eius tollerabiles facias. Erāt autem iuxta crucem cum domina iohannes et magdalena et due sorores domine · scilicet maria iacobi et maria salomee et forte alie etiā que omnes et maxime magdalena sua dilecta discipula vehementer flebant nec poterant cōsolari de suo dilecto domino et magistro. Cōpaciebantur domino et domine et sibiipsis, Sepe renouabat̄ dolor eis · quia semper addebatur passio domini sui vel in conuiciis vel in factis, Dominus autem in cruce pendens etiam vsque ad exitum spiritus non fuit ociosus · sed faciebat et docebat vtilia pro nobis. Vnde dixit septem verba que scripta in euangelio reperiūtur, Primū verbum fuit in ipso crucifixionis actu cū orauit pro crucifixoribus suis dicēs. Pater ignosce illis quia nesciūt quid faciunt, Quod verbū magne paciencie magni amoris et indicibilis benignitatis fuit. Secundū fuit ad matrem cum dixit. Mulier ecce filius tuus. Et ad iohannē. Ecce mater tua. Non vocauit eam matrem scilicet suam pre amoris vehementis teneritudine ne amplius doleret, Tercium fuit ad latronem bonum cum dicit, Hodie mecum eris in paradiso. In quo eius largissima misericordia euidenter apparet, Quartum fuit cum dixit. Hely hely lamazabatani, Hoc est deus meus deus meus vt quid dereliquisti me quasi dicat, Pater tantum dilexisti mundū quod me pro ipso tradidisti et derelicti videris. Quintum fuit cum dixit, Sicio, In quo verbo fuit magna compassio matris et sociorum eius et iohannis et ipsis pessimis fuit magna leticia. Nam licet exponi possit quod animarum sitiebat salutē · tamen in veritate sitiuit · quia propter euacuationem erat totus desiccatus intus et arefactus, Et cum illi maligni cogitare non possent in quo amplius nocerent ei · tunc acceperunt vexandi materiam. Vnde dederunt ei fel et acetum, Maledictus furor eorum quia pertinax et quantum potuerunt nocuerunt, Sextum verbum fuit cum dixit, Consumatum est · quasi dicat, Pater obedientiā quā michi dedisti perfecte compleui et adhuc quicquit mandare vis faciam, Ego enim in flagella paratus sum, Sed totum quod de me scriptum est consumatum est si tibi placet reuoca me, Et pater ad eum.

Veni dulcissime fili, Bene omnia fecisti, Nolo ꝙ amplius anxieris.
Veni quia in sinu meo et inter brachia te suscipiam. Et tunc cepit
languere vel componere oculos more morientium et totus palescere
modo claudendo modo aperiendo et caput inclinare modo in vnaꝫ
partem modo in aliam deficientibus viribus et venis iam vacuis.
Tandem addidit septimum verbum cum clamore valido et lacrimis
dicens, Pater in manus tuas ꝯmendo spiritum meū. Et hec dicens
emisit spiritum inclinato capite versus patreꝫ quasi gratias agens
eidem ꝙ ipsum reuocabat tradens ei spiritum suū. Adhūc clamorē
conuersus est centurio qui ibi erat ⁊ dixit. Vere filiꝰ dei erat iste au-
diens ꝙ clamans expirauit. Nam alii homīes cum moriuntur cla-
mare nō possūt et ideo ī eū credidit. Fuit aūt ita magnꝰ iste clamor
ꝙ sicut dicunt sancti vsqꝫ ad infernum auditus fuit, O qualis tunc
erat anima matris. cum sic penose videbat eum deficere languē la-
crimari et mori, Credo ꝙ propter angustiarum multitudinē absor-
pta erat et quasi insensibilis facta. uel semimortua facta est. Nunc
quippe multo magis q̄m quando obuiant ei cum crucem portauit.
Quid tunc magdalena fidelis et dilecta discipula. quid iohānes p̄
omnibus dilectus. quid autem due sorores domine faciebant. Sed
quid facere poterant replete amaritudine erāt confecte doloribus ī-
ebriate absinthio irremediabiliter flebant, Ecce dominus pendet in
cruce mortuꝰ. recedit tota multitudo. remanet mestissima mater cuꝫ
illis quatuor, Ponit se ad sedendum iuxta crucem contemplatur di-
lectum suum. expectat a deo auxiliuꝫ quo ipsum rehabere ⁊ sepelire
valeant, Sed si tu bene contemplaris dominum tuum considerare
potes ꝙ a planta pedis vsqꝫ ad uerticem nō est in eo sanitas, Non
enim est in eo menbrum nec sensus corporis qui suam infirmitateꝫ
et afflictionem siue passionem non senserit.

¶De mora domine nre iuxta crucē cca horam vespertinam

Commorantib⁹ ergo ⁊ sedentibus verecūda domi matre atq̧ iohanne magdalena ⁊ sororib⁹ matris domī ab vna pte iuxta crucem ⁊ aspicientib⁹ q̄si sine intermissione dominū ihm̄ sic pendentē in cruce inter latrones sic nudū sic afflictū sic mortuū et sic ab oībus derelictū, Ecce armati multi veniebant a ciuitate v̄sus eos q̄ mittebant̄ vt ipis crucifixis frangerēt crura ⁊ occiderēt eos ⁊ sepelirēt, ne i magno die sabbati corpa eoꝝ remanerent in cruce pendencia, Tunc domīa et omnes surgūt et aspiciūt et vident eos ⁊ nesciunt quid hoc eē possit, Renouat̄ tamen dolor pauor ⁊ timor crescit, Multū quippe domīa timet et nescit quid faciat, Dicit autē fili mi dulcissime, q̄re redeūt isti q̄d amplí⁹ tibi facē volūt, Nonne te occiderūt fili mi, putabam ipos eē saciatos de te, sed vt video adhuc te mortuū p̄sequnt̄ fili mi, Nescio q̄d faciā te nō a morte d̄fendē potui ꝫ veniaꝫ et stabo iuxta crucē tuā ad pedes tuos fili mi, Rogo patrē tuū vt eos tibi placabiles faciat, ego aūt q̄d potero faciā, Et tūc oēs q̄nq̧ flentes iuerūt et posuerūt se ante crucē domī, Appinquāt aūt illi cū furore et strepitu magno et vidētes latrones adhuc viuē frāgerūt eius crura ⁊ occidūt deponūt et in aliquā foueā valde velocit̄ p̄iciūt, Redeūtib⁹ aūt illis v̄sus dn̄m ihm̄ timens mater ne simile facēnt filio tacta dolore cordis intrinsecus ad arma sua recurrit, scꝫ ad huilitatē sibi innatā et genib⁹ poītis et brachiis eleuatis vultu lacrimabili ⁊ voce rauca sic eos alloquit̄ dicens, Viri frēs rogo vos p̄pter deum altissimū, ne me amplius vexare uelitis in dilectissimo filio meo, Et e⁹ sū mestissima mr̄ ei⁹ et scitis q̄ frēs nūq̄ꝫ vos offēdi nec aliquā iniuriā vobis feci, Et si fili⁹ meus visus ē uobis contrarius ipm̄ peremistis et ego remitto vobis omēꝫ iniuriā et offensam ⁊ offensā filij mei, Hanc tamē misericordiā mecū facite, ne confringatis eum ut saltē integrū tradere valeā sepulture, Non expedit ut eius crura frāgatis, Videtis enī quia iā mortu⁹ est et magna hora est q̄ decessit, Iohannes vero magdalena et sorores matris domini stabant genu flexi cum ea et amarissime omnes flebant, O domina quid est q̄ agitis ad pedes nephandissimorum statis an oratis inexorabiles pietate flectē creditis impijssimos et crudelissimos et humilitate superbos, Abhominacō est superbis humilitas, Incassum

laboratis, Vnus ergo longin⁹ noīe tūc impius ⁊ sup̱bus ꝫ postea
ꝯūsus martir ⁊ sanctus, porrigens lanceā de longe illoꝝ ploratus
et p̄ces ⁊ rogamina cōtemnens· lat⁹ dn̄i ih̄u dextrū aperuit uulnē
grandi, Et inde exiuit sanguis et aqua· tūc mater semimortua ceci-
dit int̄ brachia magdalene· Johannes aūt dolore vrgēte assumpto
vigore insurgit cōtra illos dicēs eis, Viri neq̄ssimi q̄re hanc impie-
tatem facitis, Nōne videtis q̄a mortu⁹ est· quare uultis etiaꝫ hanc
matreꝫ suā occidere, Discedatis q̄a nos sepelimus eum· tūc illi sicut
dn̄o placuit discesserūt, Excitat̄ aūt domina surgit q̄si euigilans·
q̄rit q̄d fit de dilecto filio suo, Respōdent nō esse factam contra eum
postea aliq̄m nouitateꝫ, Resuspirat et anxiat̄ et respiciens filiū sic
uulneratū dolore mentis atterit̄, Vides quociens hodie mortua est·
tociens certe quociens videbat ꝯtra filiū fieri nouitatem, Vide nūc
implet̄ ī ea q̄d sibi dixit symeon, Tuam inq̄t animā ip̄ius gladi⁹
pertransibit· nam pluries hodie hoc sibi ꝯtigit, Sed nunc vere filii
corpus ⁊ matris animā hui⁹ lancee gladius p̱forauit, Ponūt aūt
se om̄s ī t̄ra ad sedendū ꝯ̱pe crucē· nesciūt q̄d facere debeāt, Corpus
enī deponere et sepelire nō possūt· q̄a nec vires habent sufficientes·
nec īstrumēta q̄bus deponāt, Recedē aūt eo sic manente nō audēt
⁊ diu ipsi sic remanere nō valent nocte appropinquante Vides in
quanta ꝯplexitate sūt, O de⁹ benigne q̄modo p̱mittis hāc nostrā ex
oībus electā mundi speculū ⁊ redinatoriū nostꝝ sic tribulari· tēp⁹
ē vt aliq̄ntulū respiraret, Interī aūt plures alios veniētes viderūt
per viā· scꝫ ioseph ab arimathia et nycodemū ducentes secuꝫ alios
portātes secū instrumēta q̄bus corpus deponāt de cruce et q̄si centū
libras mirre ⁊ aloes et veniebāt ad sepeliendum dn̄m, Tūc omnes
surgūt cū magno timore O de⁹ q̄nta est afflictio istorū hodie, Circū
spiciens aūt iohānes dicit, Ecce ꝯgnosco hic ioseph ⁊ nycodemū,
Tunc domina resumptis virib⁹ dicit, Benedictus deus noster qui
mittit auxiliuꝫ nobis memor fuit nostri et nō dereliquit nos, Fili
occurras eis q̄a ip̄i veniūt ī auxiliū nostꝝ· Vadit ergo iohānes ob
uiam eis velociter et attingentes se adinuicem amplexant̄ cū fletu
magno nō valentes p̱ magnā horā sibi adinuicē loq̄ p̄ cōpassiōis
teneritudine ⁊ abundancia doloris et fletus, Postea veniūt versus
crucem ⁊ querit ioseph q̄ ibi sint cū dn̄a ⁊ q̄d est de aliis discipulis,

Dixit aũt iohannes, Ille que ibi sũt sorores dñi sũt & magdalena de discipulis aũt respõdit se nescire qa null⁹ ibi hodie fuit, Querit de his q̃ ɔtra dñm facta sunt et narrat eis iohannes p singula, Cũ autẽ fuerũt ꝓpe locũ genuflectentes ac flentes adorauerunt dñm, Applicantes aũt recepti reuerẽter p dominam et alias socias cum genuflexiõne & inclinaciõne vsq; ad terrã, Insup & ipi genuflectentes cum ploratu magno steterunt sic p magnam horam, Tandem domina dixit, benefecistis habẽtes memoriã magistri vr̃i qa multũ dilexit vos & fateor vobis qa ĩ aduentu vr̃o visum est michi nouã oriri lucem, Nesciebam⁹ enim quid facere debẽmus, dñs aũt vobis retribuat, Et illi dolem⁹ ex toto corde nostro de his omnibus que contra ipsum facta sũt, Preualuerunt impij contra iustũ libenter eripuissem⁹ eũ a tanta ĩiusticia si potuissem⁹, Saltẽ hoc modicum obseqũ dño et magistro nr̃o p̃stabim⁹, Surgẽtes ergo parauerunt se ad deponẽduz eũ, Tu vero vt ĩ aliis locis dixi diligẽter & morose attẽde deposiciõnis modũ, Ponunt̃ due scale a lateribꝫ crucis opposite, ioseph ascẽdit sup scalã lateris dextri, Satagit extrahere clauũ ipi⁹ manus ʒ difficile ẽ hoc, qa idem clau⁹ grossus et long⁹ est & ĩ loco valide cõfixus et sine magna suppressione man⁹ dñi non videt̃ posse fieri, ʒ nõ ẽ vis qa fidelit̃ facit & totum acceptat dñs, Euulso illo iohãnes, clã ãnuit ioseph dictuz clauũ sibi porrigi ne ipm dña videat, Deinde nychodem⁹ extrahit aliũ manus sinistre & clam similiter dat iohãni, Descẽdit nychodem⁹ & venit ad clauũ pedum, Ioseph vero sustentat corpus domini, Felix q̃dem ipe ioseph, qui sic dñi corp⁹ meruit sustentari siue amplexari, Tunc pẽdentẽ dexteraz manũ dña reuerenter suscipit, ponit ad vultũ suũ intuet̃ & osculat̃ cũ lacrimis & variis suspiriis, Euulso aũt clauo pedũ paulisper descendit ioseph et omnes accipiũt corp⁹ dñi & ponũt ĩ terram, Dña suscipit caput cum scapulis & ponit ĩ gremio suo, Magdalene vero pedes aput quos olim tantã g̃tiaz meruerat, Alij circumstant & omnes faciũt planctuz magnuz sup eum, Omẽs eni̇̃ plangunt eum amarissime q̃si vnigenitum, scdm q dicit propheta.

¶ Meditatio passionis xp̃i ad completorium

Post aliq̃ moralaz cum nox appropinq̃ret, rogat ioseph dñaz ut permittat eũ inuolui lintheaminibꝫ et sepeliri, Ipsa vero

ostendebat dicēs, Nolite tā cito fratres mei michi meū filiū accipe, Vel me secum sepelite, Fleuit lacrimis irremediabilibꝫ, aspiciebat uulnera manuū et lateris, mō unū modo aliud aspiciebat et uultum eiꝰ et caput, Videbat spinarꝫ puncturas, depilacōnē barbe, faciem exputā et sanguine deturpatā et caput tonsū et de flēdo et aspiciēdo non poterat saciari, Legi enim in q̄dam scriptura, ꝙ dn̄s cuidam deuote sue reuelauit ꝙ ipse fuit tonsus capillis et depilatus barbe, Sed euangeliste nō scripserūt oīa, Et quod fuerit tonsuratꝰ nesciret ꝓbare p scripturam, sed depilacōni barbe probari posset, Dicit enim ysaias ī ꝑsona dn̄i ipiꝰ, Corpus meum dedi ꝑcucientibꝫ et genas meas vellentibꝫ, Vnde ipa mater hec flebiliter aspiciebat et morose vidē volebat, Tardēte autē hora dicit iohānes, Dn̄a cōdescēdamus ioseph et nycodemo et ꝑmittatis aptari et sepeliri corpꝰ dn̄i nr̄i, q̄a ꝓpter nimiam moram possent pati calumniam a iudeis, Ad hanc vocem dn̄a tanq̄ʒ g̃ta et discreta cogitans ꝙ ipa iohāni cōmissa est: noluit ampliꝰ cōtendere, et signās ac benedicēs eū ꝑmisit aptari ut voluerūt, Tunc iohannes nicodemꝰ et alij ceperūt inuoluere corpꝰ: et aptare cū lintheamine sicut mos erat iudeis, Dn̄a tamen semper tenebat caput ipsius ī gremio suo, quod sibi reseruauit aptandum et magdalena pedes, Cum autem venerūt ad crura ꝓpe pedes, dicit magdalena, Rogo vos ut ꝑmittetis me aptare pedes apud quos sū tantā mīam cōsecuta, Quibꝫ ꝑmittētibꝫ illa ipos pedes tenebat et videbat̄ deficē p̄ dolore, et q̄s alias lacrimis cōpunccionis irrigauit: nūc multomagis habundācijs lacrimarum doloris et cōpassionis largiꝰ lauit, Aspiciebat pedes sic uulnātos et ꝑforatos et desiccatos: et sanguinolentos et amarissime flebat, Nam ut veritas de ipa per= hibuit, Dilexit multuʒ et ideo fleuit multum, maxime ī hoc vltimo obseq̄o dn̄i et magistri sui sic afflicti, sic flagellati, sic uulnerati, sic mortui et sic ad nichilū redacti vix cor sibi ī corpore stare poterat et libēter expirasset ad pedes dn̄i sui, Non videbat remedium doloris sui, nec ꝯsueuerat ei ī talibꝫ obseq̄, Nonū et vltimū obsequm est q̄ꝺ ei nūc p̄stat ꝺ̄ ī hoc ipa p̄ntanda amaricat̄ aīa sua, quia nō potest illud facere ut vellet et discerneret, Vellet enim totuʒ corpus lauare vngere et bene aptare, sed nō est tempꝰ neq̄ʒ locus, Non poterat plꝰ non poterat aliud, facit ergo q̄ꝺ potest saltem pedes lauit lacrimis,

Tandē deuote abstergit amplexat̄ et osculatur et inuoluit et aptat fidelit̄ q̄melius nouit, Sic ergo aptato reliquo corpore respiciūt ad dn̄m vt ipa cōpleat et oms planctum reincipiūt, Tūc ipa vidēs qꝫ ampli⁹ differre nō potest, ponit uultū suū sup filii et dicit, Fili mi dilectissime ī gremio te mortuū teneo, duꝝ ē diuorciū mortis, iocunda et delectabilis fuit inter nos ꝯūsacō, et sine q̄rela et offensa inter alios fuim⁹, q̄uis tu innocēs occisus sis fidelit̄ fili mi tibi seruiui et tu michi, Sed ī hac tua pugna dolorosa nec pater tibi auxiliari voluit nec ego potui, Vnde teipm̄ dereliq̄sti ꝑpt̄ amorē humani genis qd̄ redimere voluisti, Dura penosa et cara nimis ē ista redempcio, de q̄ tamē gaudeo ꝑpt̄ salutē hominū, ꝫ ī tuis dolorib⁹ et morte tua vehement̄ affligor, q̄a scio qꝫ nūquā peccasti et sine culpa occisus es morte turpissima tam amare Modo ergo fili mi disiuncta ē nostra societas et me a te seperari oportet, Sepeliam ergo te ego mestissima mater tua, ꝫ postea quo ibo et ubi morabor fili mi, Quomodo sine te viuere potero, Tecum ergo libēcius sepelirer, Vt ubicūqꝫ tu esses ego silr̄ essem tecū, Sed exquo nō possū corpore, sepeliar tamē mēte Animā meā ī tuo tumulo sepeliā cū corpore tuo, eam tibi ꝯmitto, eā tibi cōmēdo, O fili mi q̄ anxia est sepacio ista, Et interī ex abundancia lacrimaꝝ multomagis lauit faciē filii q̄ magdalena pedes Abstersit aūt et deosculās eū et oculos eius ī quodā sudario ipsum caput inuoluit et diligent̄ aptauit, Tandē iteꝝ benedixit et signauit eū, Et tūc oms adorantes flexis genub⁹ et pedes eius deosculantes, accipiūt et portant ad monumentū, Domina tenebat caput et magdalena pedes, reliqui vero stabant ī medio, Erat q̄ppe ibi ꝑpe locū crucifixionis ipm̄ sepulchrū p vnū iactuꝫ lapidis vel circa, In quo eū sepelierūt genub⁹ flexis et fletib⁹ magnis singultib⁹ et suspiriis validis, Quo sepulto mat̄ iteꝝ benedixit et amplexat̄ eū et stat sup dilecto filio suo, et eleuantes eā posuerunt magnū lapidem ad hostium monumēti, Joseph redire volens ī ciuitatem dicit domine Domina mea rogo vos ꝑpter deū et ꝑpt̄ amoreꝫ filii vr̄i et magistri mei, vt diuertatis ī domū meā, Scio enī qꝫ domū ꝑpam nō habeti⁹ vtamini mea vt vr̄a et omīa mea sūt vestra, Similit̄ et nycodemus dicebat, O q̄lis ꝯpassio, regina mūdi nō habet vbi caput suū redinet, et hos lugubres dies et viduitatis sue sub alieno tecto eaꝫ reuti

oportet, Vere dies viduidatis sūt isti· q̇a dn̄s ihūs erat eius filius et sponsus· pater et frat̄ et om̄e bonū· et om̄ia simul eo mortuo p̄didit, Vere vidua ē et derelicta· ꝛ quo diūtat nō habet· Ipsa autē se indinans humilit̄ et gracias agens· respondit se esse ꝯmissam iohanni Quibus iohannes adhuc eam rogantibꝫ respōdit ꝙ uolebat eam ducere in montē spon· ī domū ī qua cenauit mḡr heri sero et ibidē stare volebat cū ea, Illi ergo se indinantes dn̄e et adorātes sepl'chrū recesserūt, Et isti vt dicit euangelium remanserunt sedentes contra sepulchrū· Appropinq̄nte autē nocte dicit domine iohannes, Non est honestū hic morari vel de nocte redire in ciuitatē· et ideo si vobis placet recedamꝰ, Tūc surgit et genuflectētes ad sepulchꝛ amplexat̄ et benedixit sepulchꝛ, Et dicit fili mi nō possū amplius stare tecum ego recōmendo te p̄ri tuo, Et subleuatis oculis in celū cū lacrimis et affectu magno ait, Pater eterne recōmendo vobis filium meum· et animā meam quā dimitto cū ip̄o· et ceperūt recedere, Cum autem fuerūt ad crucem ibi genuflexit ip̄a· ꝛ adorauit crucem dicens, Hic req̇euit filius meus et hic est sanguis eius p̄ciosus, Similit̄ et om̄s fecerūt, Cogitare nāq̄ potes ꝙ ipsa fuit prima que crucem domini adorauit· sicut et prima fuit q̄ natū filiū adorauit, Exinde recedunt versus ciuitatē et p̱ viam se sepe vertebat retro aspiciens, Cum autē fuerūt ī loco ubi sepulchꝛ et crucem videre amplius non potuissent: vertit se et genuflectit et adorauit, Insup̱ et om̄s fecerūt cū lacrimis, Appropinq̄ntes aūt ad ciuitatē sorores domine velauerūt eā tanq̄ viduam cooperientes quasi totū uultū eius et p̄cedebant, Domina q̄ inter iohannem et magdalenā sequebat̄ sic velata, Tūc magdalena volens ī ingressu ciuitatis sumere viam· q̄ ducit ad domū suā: et illuc eos ducere, Preuidit sibi ante et dicit, Dn̄a p̄cor vos amore mḡri mei· vt eamꝰ ad domū nostram· et ibi melius stabimꝰ, Scitis quoniā libēter veniebat ad eam· et ip̄a vr̄a ē et omnia mea vr̄a sūt, Rogo vt veniatis et hic plangere reincipiūt, Domina vero tacente: et sic annuēte versus iohannē adhuc illa rogat iohānem, Ipse vero respondit, Decencius ē vt eamus ad montem spon· ꝛ maxime quia sic respondebimus amicis nostris· ꝫ tu pocius uenias cū ea, Tunc magdalena· bene scis ꝙ ueniā cū ea q̄cunq̄ ierit· ꝛ nunq̄ dimittā eam, Intrantibꝫ autē illis ciuitatem· cōcurrunt vndiq̄ virgines ꝛ

matrone bone q̄ ꝓpendere potuerunt: et associãt cõsolantes eam per viam et vndiq̄ fit planctus magnus. Sed et boni homines per quos transibat ꝯpaciebantur eidem et mouebant̄ ad fletum dicẽtes. Certe magna iniustitia facta ē hodie p principes nostros ꝯtra filiũ isti⁹ dñe et deus ꝓ eo magna signa ostẽdit, Caueãt qđ fecerint, Cũ autẽ venerũt ad domũ tunc ipa se vertẽs ꝟsus dominas illas inclinauit se gracias agẽs. Ipe vero inclinãtes et genuflectẽtes fecerũt magnũ planctum. Intrauit ergo domina domũm et magdalena et sorores domine post eam, Iohannes vero ponẽs se sup hostio rogauit illas vt redirent ad domos suas q̄a hora tarda erat. Et gratias agens ei⁹ hostiũ clausit, Tũc dña p domũ circũspiciens dicebat, Fili mi dilectissime ubi es q̄a hic te nõ video, O iohãnes ubi ē filius meus, O magdalena vbi est mḡr tuus, O sorores dilecte ubi est filius meus, Recessit a nobis gaudiũ nostrũ. delectatio nostra. et lumẽ oculorum nostroꝝ, Recessit aũt cũ magna angustia vos vidistis et hoc ē quod michi auget dolorẽ. q̄a recessit tot⁹ afflict⁹ totus lacerat⁹ tot⁹ anxi⁹ et etiam sitibundus coactus oppressus et violentatus nec ei ī aliquo subuenire potuimus, Omnes dereliquerũt eũ ⁊ ipe pater ei⁹, Deus omnipotẽs eũ noluit adiuuare et q̄ꝫcito hec oĩa facta sũt vos vidistis cuius vnq̄ꝫ vel sceleratissimi hoĩs fuit sic accelerata p̄cipitata et fulminata ꝺamnatio, O fili mi hac nocte captus fuisti mane p̄ꝺiꝺi traditus et tercia ꝯdemnat⁹ ⁊ iam mortuus es, O fili mi q̄ꝫ amara est ista tua sepatio et memoria turpissime mortis tue, Tandẽ iohãnes rogat ut desisteret a fletu et ī hũc modũ ꝯsolat̄ eam. Tu aũt si scires eã ꝯsolari et cõfortare ꝙ parũper cõmederet et alios ꝯmedere faciat q̄a adhuc ieiuni sunt et eis parare et seruire experiaris vires suas, Et postea benedictione a dña accepta et ab aliis singul' recedẽ[ter discedas.]

Meditatio passionis dñe nostre in die sabbati,

Mane aũt sabbati stabant in domo ianuis clausis domina et alie socie domine vnacum iohanne afflicte et dolorose tanq̄ꝫ orphane et plene merore nõ loquentes sꝫ memorãtes hesterne tribulationis ⁊ angustie, Sedebãt simul aspiciebãt se adinuicem raptum sicut ꝯtingere cõsueuit magna p̄ssura et calamitate grauatis, Pulsatum aũt fuit ad hostium et timuerũt quia omnino securitas eoꝝ discesserat, Iuit aũt iohannes ad hostium et aspiciẽs cognouit petꝝ

et dixit, Petrus ē, Et domina, aperias ei, Ingreditur igitur petrus verecunde, cū singultib9 magnis ꝛ fletib9, Et tūc oīs plorare incipiunt, nec aliqđ verbum poterant loqui, Postea successiue veniunt et alii discipuli et ipi plorantes, Tandem cessantes a fletu incipiūt loqui de domino suo, Dixit ergo petrus, Ego verecūdor et ɔfundor in meipo, nec deberem in vr̄o vel hominum aspectu apparere, quia dominuz meum qui me intantū diligebat sic dereliqui et negaui, Insup et alii cū pcussione palmarum manuū et lacrimis se redarguebant, quia eum dereliqrant, Tūc dicit domina, Magister bon9 et pastor fidelis recessit a nobis, et nos remansimus uelut orphani, sed spero firmiter ꝙ rehabebimus eum, Et vos scitis qa benignus ē filius meus benedictus sit ipse et multum vos diligebat, Nō dubitetis quin bene reconciliabitur, et libenter remittet om̄em offensam siue culpam, Tantus autē fuit pmissione patris, furoris impetus contra eum, te ita pualuit maloꝝ audacia, ꝙ non potuissetis eum iuuare etiam existentes cum eo, Et ideo nolite turbari, Respondit petrus, uere ita est vt dicitis, Nam et ego q̄ tantū inicia vidi, tanto fui timore pcussus in atrio capphe, ꝙ vix credebam euadere et ideo eum negaui, Nec fui memor ꝙ michi predixerat q̄ɫꝫ me respexit Tunc querit ei magdalena, quid ei p̄dixerat, Et r̄spondit de negatione sua et narrauit totum, Et addidit ꝙ etiam alia plura p̄dixit eis in cena de passione sua, Dicit domina, Vellē audire de his que dicta et facta fuerunt p eum in cena, Et petrus annuit iohanni vt ipse referat, Iohannes vero incipit et narrat omnia, Similiť et petrus querit de passione dn̄i et iohannes etiaꝫ dicit totum, Et sic tam de his q̄ꝫ de aliis que fecit dn̄s ih̄s cum eis narrant adinuicē modo vnus modo alius, et sic totam diem de ipo sermocinando pcurrunt O q̄ꝫ attente auscultabat magdalena, ꝫ attenci9 domina, O q̄ciens ipsa dicebat ī narratione gestoꝝ benedictus sit filius me9, Intuere ergo eos diligēter et cōpatere, qa in magna afflictione sunt, Quid enī est videre ꝙ domina mundi ꝛ pn̄cipes ecclesiaꝝ et oīm populoꝝ et duces tocius exercitus domini sic timorosi, et afflicti stant reclusi ī quadam domūcula nesciētes qđ facere debeant, nisi ꝙ se confortāt et confortantur de factis et verbis domini sui, Domina tamen stabat mēte tranqlla et placata, qa certissimā spem habebat de r̄surrectiōe

filii sui et in ea sola remansit fides in die sabbati, Et ideo specialiter dies sabbati attribuitur ei. Non tamē ipa domina gaudenter stare poterat ꝓpter memoriā passionis filii sui. Sero aūt facto post solis occasum cum licuit operari. Maria magdalena et altera maria venerunt emere aromata ꝑ faciendis vngentis. Sero aūt p̄cedenti cū redirent a sepultura domini. ceperant parare usq3 ad solis occasum postea siluerunt. Nam sabbatum custodiri oportebat a solis occasu die veneris usq3 ad aliū solis occasum. Nunc ergo vadūt emere aromata. Intuere ⁊ tu eas diligenter incedentes mestis uultibus more viduarum. et applicātes ad aliquā apotecam alicuius forte deuoti domini eis opatientis. ⁊ libenter satisfaciētis eaꝝ volūtati, Ipe vero postulant aromata et eligant q̄ meliora possunt et p̄cio soluto redeunt. parantes se ad faciendum vnguēta, Conspice igitur hic diligenter quomodo fideliter et deuote laborāt ꝑ dn̄o suo cū lacrimis ⁊ suspiriis scd̄m q̄ melius sciunt, Domina vero et apostoli aspiciūt et forte adiuuant quib9 factis nocte siluerunt, Hec quidem ē meditatio die sabbati de domina sociabus et discipulis.

¶ Meditatio quid dominus fecerit in die sabbati.

Venit aūt meditatio q̄d ih̄s fecerit ī ipo die sabbati, Nā statim q̄ mortuus fuit descendit ad inferos ad sanctos patres et stabat cum eis et tūc fuerunt ī gloria, Nam visio dei p̄fecta est gloria, Considera igitur hic attente q̄nta fuit eius benignitas ī infernum descendere q̄nta caritas quanta humilitas, Poterat enī vnū angelū ad eos mittere et facere ipsos seruos suos liberari et sibi p̄sentari vbi voluisset. ꝫ hoc non sustinuisset amor suus et humilitas sua ꝑ ipsuz in infernū descendit et non ut seruos ꝫ eos ut amicos eius visitauit dominus omniū ⁊ stetit cum eis etiā ibidez usq3 ad diem dominicū ꝓpe aurorā, Cogita bene de his et admirare et imitari coneris, Iubilauerunt aūt sancti patres in suo aduentu et repleti sunt iocūditate immensa omni displicencia ꝓcul pulsa et stabant ī laudib9 et canticis cū eo, Quas laudes ī hūc modū potes meditari eos ymaginando ac si essent cū corporib9 sicut post resurrectionē erūt similit̄ et animam domini ih̄u, Cum autem presenserunt eius aduentum occurrerunt ei gaudenter seipsos exhortantes atq3 dicentes,

¶ Canticum sanctorum patrum de limbo.

Leuate capita vestra q̄a ecce venit redemptio vestra, Consurge cōsurge irl'm solue vincula colli tui, Ecce saluator venit vos soluere a vinculis, Tollite portas pn̄cipes vr̄as et eleuamini porte etn̄ales et introibit rex gl'e, Et pcidentes adorauerūt om̄s eū, Dein de surgētes cōtinuauerūt laudes dicētes, Benedict⁹ q̄ uenit ī nomīe dn̄i de⁹ dn̄s et illuxit nob̄, Tu es de⁹ nr̄ et absq̧ te nō erat adiutor. Redemisti an̄ias nr̄as et tā duro cāceri mācipatas. O inestimabil' dignatio caritatis ut seruos redimeres animā tradidisti sedentes in tenebris et ī vmbra mortis taz benignissime visitasti, Nūc effugasti tenebras a nob̄ et vincula nr̄a disrupisti, Conūtisti portas ereas. et vectes ferreos ɔfregisti, Qui educis vinctos ī fortitudīe et electos tu=os ī leticia, Nūc aūt adorem⁹ eū in secl'a. Et om̄s pcidentes adora=uerūt eū, Tūc r̄spōdit dn̄s ih̄s eis et dixit. Attendite ppl'e me⁹ vocē meaz pax vob̄ et salus etn̄a. Ego enī sū dn̄s et deus vr̄. q̄ eduxi uos de t̄ra egipti, Vacate et videte q̄a ego sum q̄ creaui et seruaui uos et redemi vos, In capite libri scriptuz ē de me. Vt faciā volūtatez p̄ris mei et ad vr̄az salutez descendi. Pauper sū ego a iuuētute mea, In=tendebā ad saluādas om̄s gētes. ʒ filii alieni mētiti sūt michi, Ami=ci mei et pximi mei adūsū me cogitabāt mala michi. Om̄s vidētes me deriserūt me, Circūdederūt me canes multi. Cōciliū malignāci=um obsedit me, Et fui flagellat⁹ tota die et castigatio mea ī matu=tinis. Foderūt man⁹ meas et pedes meos. dinumerauerūt oīa ossa mea. Et dederūt ī escā meā fel et ī siti mea potauerūt me aceto. Et dormiui et sepult⁹ sū, Et adhuc caro mea reqescet in spe, Ego autez speraui ī te pater et adiciā sup oēz laudē tuā, Tu es refugiū meum a tribulatione mea que circūdedit me, Protexisti me a ɔuētu mali=gnanciū. Attēde ergo dn̄e et miserere mei et retribuā eis. Benedictū sit nomē maiestatis tue ineternuz. et replebit' maiestate tua oīs t̄ra fiat fiat. Et sancti p̄res. Domine refugiū fact⁹ es nob̄ a genātione in genātionez. Nisi q̄a tu dn̄e adiuuisti nos. semp ī inferno fuisset an̄ia nr̄a. Sed memor nr̄i fuisti dn̄e de⁹ nr̄ et r̄demisti nos ī sangui ne tuo. Ostendis faciē tuā quaz desideram⁹ vehement'. Omnis terra adorat te et psallat tibi psalmū dicat nomini tuo dn̄e. Et pcidēte' adorauerūt eū cuz gaudio magno et leticia magna. Et huiusmodi laudib⁹ et cāticis et iubilationib⁹ steterūt ī limbo usq̧ ppe auroraz

dominice diei et in ospectu etiam multitudinis angelorum ibidem existenciũ ꝗ cũ eis iubilanciũ. Tũc accepit eos ab inferis ĩ exultatione et ante eos gl'ose ꝓcedens posuit ĩ paradiso deliciaꝝ. Aliq̃ uero morula facta cũ eis iocunde et cum helia ⁊ enoch eũ recognoscẽtibꝫ et adorãtibꝫ ꝗ exultantibꝫ, Dixit eis, Tempus est vt excitem corpus meum Vadam ⁊ reassumã illud. Qui omnes ꝓcidentes dixerunt Ite domine rex glorie ⁊ cito redite si placet q̃a gloriosissimũ corpus vestrum videre plurimum affectamꝰ. Habes igitur que circa dñm iħm et matrem eius et discipulos et sanctos patres meditari posses in die sabbati ante resurrectionẽ. Et bñhardus tamẽ vt creditur de passione xp̄i dicit ĩ quodã ſmone de cruce. Meditare inq̃t positionẽ crucifixi corporis et vide si aliq̃d in eo ẽ q̃d non paret ꝓ te ad patrẽ Diuinũ illud caput multiplici spinaꝝ dēsitate dēsatum usq̃ ad cerebri teneritudinẽ confixũ est dũ figitur spina. Spinis peccatoꝝ suoꝝ ait dominus ꝑ ꝓphetam circũdedit me populus iste, Ad quid hoc non doleret caput tuũ ne tua vulneretᷣ intentio, Caligauerunt ĩ morte oculi sui et illa luminaria q̃ illuminant orbẽ et ad horã extincta sũt, Nonne illis obtenebrãtibꝫ tenebre facte sunt sup vniũsã terrã, Et illa duo magna luminaria cũ illis luminaribꝫ sublimata sunt, Hoc aũt totũ factum est ut aũterentur oculi tui ne viderent vanitatẽ et si viderent nõ adhererent, Aures ille que ĩ celis audiũt Sanctus sanctus dñs deus sabaoth. audierũt ĩ terris. Demonium habes, Crucifige crucifige eũ, Vt q̃d istud, Ne aures tue absurdescerent ad clamorẽ pauperis, Ne reciperent auditũ vanũ, Ne detractionis virꝰ aperte susciperetᷣ, Speciosa illa facies sponsi p̄ filiis hoĩm sputis illita ẽ afflicta colaphis addita delusionibꝫ, Sic nãq̃ scriptũ est, Ceperũt cõspuere ĩ eũ et pcutere faciẽ eius et illudere ei dicentes, Prophetiza nob̄ quis ẽ q̃ te pcussit, Quare hoc vt facies tua illuminaretur ꝗ diceretᷣ de te vultus eius nõ sunt amplius ĩ diũsa mutati Os illud q̃d docet angelos et hoĩes qui dixit et facta sũt felle et aceto potatũ ẽ, Sed et hoc factum est, Vt veritatẽ ꝗ iudiciũ loqueretᷣ os et cõfiteretᷣ dñm deũ suuz. Manus ille q̃ celos formauerũt extense sunt in cruce clauisq̃ transuerberate durissimis. Vt manus tue extenderentᷣ ad inopẽ, Vt dicere possis, Anima mea ĩ manibꝫ meis semꝑ. Quod tenemus ĩ manibꝰ nõ facile obliuiscimᷓ. ꝫ et q̃ animã suam

bone imprimit operationi non tradit eam obliuioni. Pectus illud in quo sũt omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi lancea militari pforssum ē. ut pect9 tuũ a malis cogitationib9 mũdaretur et mundatũ sanctificaret. sanctificatũ oseruaretur. Pedes illi quorum scabellum adorare debemus quoniam sanctum ē. dura transfixione confixi sunt ne pedes tui festinarent ad malum sed currerent viam mandatorum domini. Quid plura. Foderunt manus meas et pedes meos dinumerauerũt omia ossa mea. Pro te carnē et animā suam posuit ut corpus et spiritũ tuum sibi uendicaret totum se totum te cõparauit. Et gloria et honore coronatus in dextera maiestatis tue dñe assistit vultui tuo pro nobis. Caro eni et frat noster est. Respice dñe ī faciem xpi tui qui tibi usqz ad mortem obediens factus est nec recedere deberent ab oculis tuis cicatrices eius imppetuũ. Vt memineris q̃ntaz ab eo satisfactionē p peccatis nr̃is satisfactiõz rceperis. Vtinam appendas peccata nostra q̃bus meruimus et calamitatem quam pro nobis passus est innocens filius tuus. Certe his grauior apparet et magis digna vt effundas sup nos mĩ̃icordiā quam sint illa ut p peccatis nostris cõtineas ī ira mĩ̃icordias tuas. Gratias tibi dñe pater referat omnis lingua supabundantia pietatis tue q̃ vnico filio cordis tui non pepcisti. sed p nobis omĩb9 illũ tradidisti ī mortem. ut eũ tanq̃ fidelem aduocatum corã te haberemus ī celis Et tibi domine ihũ fortissime zelotes q̃d gratiarum retribuaz ut digne retribuam ego homo puluis et cinis et vile figmentum. Quid eniz p nostra salute facere debuisti et nõ fecisti. Certe ab pmo pedis vsqz ad summuz vticis. totũ in aquis passionũ te dimersisti. Vt me totũ de illis extraheres et intrauerunt usqz ad animā meā. Nam et animam tuam in mortem tradidisti ut meam perditam redderes.

¶ De resurrectione domini apparicio prima et quomodo domin9 iesus apparuit matri sue.

Veniens dñs ihs cum honorabili multitudine angelorum sũmo mane et reaccipiēs illud corpus sanctissimum ex ipo monumento clauso processit ppria virtute resurgendo. Eadem autē scilicet summo mane maria magdalena et iacobi et salome licencia a domina petita ceperunt ire cum vngento ad monumētum. Domina autem domi remansit et statim recurrit ad orationē et orauit dicēs.

Pater demētissime pater piissime sicut scitis mortuus est filius me⁹
Inter enim duos latrones cruci fuit affix⁹. et ego sepeliui eum ma-
nib⁹ meis. quem ego concepi sine corrupcione. portaui sine labore.
peperi sine dolore, Recessit a me tot⁹ flagellatus. tot⁹ afflictus. tot⁹
laceratus sitibund⁹ et violentatus, Omnes surrexerūt contra eum.
Discipuli eius dereliquerunt eum et ego mestissima mater eum iu-
uare nō potui. et cor meuz dereliqt me et vtus anime mee et lumen
oculorū meorum, Vos autem pater piissime noluistis eum iuuare
apud quem ē omīs potentia. ꝫ potēs estis domine eum michi resti-
tuere incolumem, Rogo igitur maiestatem vestram ut eum michi
reddatis, Vbi ē eniz ipe, Quare tardat tantū ad me redire. rmittite
obsecro eū michi. qa ania mea nisi videam ipsum non qescit, O fili
mi quid est d te. quid agis dilectissime fili. quid moram contrahis.
Quādo uenies ad me rogo te ne ampli⁹ differs redire ad me, Tu
enī dixisti, Tercia die resurgā. Nōne fili mi hodie ē dies tercia, Nō
heri sed post heri fuit illa dies mala et amara valde. dies calamita-
tis et meroris. tenebraꝝ et caliginis. separationis et mortis tue. ergo
fili mi hodie ē tercia dies. Exurge igitur gloria mea et omne bonū
meum et redi ad me, Super omnia te desidero videre. Consolet me
tuus reditus quaz sic cōtristauit discessus. Letificet me tua psentia
quaz sic absentia contristauit, Reuertere ergo dilecte mi, Reuertere
fili mi veni domine ihu. Veni vnica spes mea ueni gaudiū cordis
mei veni desideriuz anime mee. Sic igitur orante et lacrimas dulcit
emittente, Ecce subito venit dominus ihs ī veste albissima vultu se-
renus speciosus et gaudiosus. et dicit ei quasi ex latere. Salue sācta
parens. At illa statim se vertens, Es tu inquit filius meus ihus. et
genuflectens adorauit eum. Et dominus similiter genuflexit dicens
Dulcissima mater ego sum, Resurrexi et adhuc sum tecū, Eis autē
surgentibus ipa cum gaudio amplexans eum vultū vultui. appli-
cans fortit stringebat rquiescens totaliter super eum et ipe alacriter
sustentabat eaz, Postea considentibus eis pariter curiose et diligēter
intuebatur ipsum in vultu et cicatricibus manuum et p totū corp⁹
querens si ab eo omnis dolor discesserat, Et ille, Reuerēda mater oīs
dolor a me recessit et mortem et doloreȝ et omnes angustias supera-
ui nec de cetero inde aliquid sentiam. Et illa, Benedictus sit pater

tuus qui te michi reddidit·exaltatum et laudatum sit nomen eius et magnificatum in secula, Stant igitur et colloquntur adinuicez gaudentes et pasca ducentes delectabiliter et amanter, Et narrat ei dominus ibus qualiter populum suum liberauit et magnalia que fecit in illo triduo Ecce enim magnum pasca, Et hec est dies quam fecit dominus·exultemus ergo et letemur in ea,

¶ Quomodo angelus locutus est mulieribus,

Maria magdalena et alie marie iuerunt summo mane ad monumentum, Vt in euangelio habetur mathei xxviii°·marci xvi°·luce xxiiii°, Et euntes ut dixi cum vngentis ad monumētum Dum fuerunt extra portam ciuitatis reuocabant ad memoriam afflictiones et penas magistri sui, Et in omnib loci in quibus notabiliter aliquid contra ipsum vel per ipsum factuz fuerat aliqntulum subsistebant genuflectentes et osculantes terrā gemitus et suspiria dantes atqz dicētes, Hic obuiamus ei cū cruce super collo qndo mater eius semimortua facta est, Et hic se vtit ad mulieres·hic crucem deposuit fatigatus et super illum lapidem appodiauit parūper Hic fuit ubi ita fortiter impulerunt et expuerunt in euz·ut uelociꝰ ambularet et eum quasi currere coegerunt, Hic spoliauerunt eum nudū·et hic eum in crucis patibulo affixerunt, Et tunc cū clamore magno et inundatione lacrimarum procidentes in facies suas adorauerunt et osculate sunt crucem adhuc precioso sanguine domini rubricatam, Deinde surgentes et euntes versus sepulcrum dicebant adinuicem, Quis reuoluet nobis lapidem ab hostio monumenti, Et respicientes viderunt reuolutum lapidem·erat quippe magnus valde et angelum domini sedentem sup eum, Qui dicit eis, Nolite timere etc·ut in euangelio continetur, Ille vero fraudate spe sua·qa putabant corpus domini inuenire· Non attendentes ad uerba angeli cōterrite redeunt ad discipulos dicentes corpꝰ dn̄i esse sublatuz, Tunc ergo petrus et iohannes cucurrerunt ad monumentum, Vt habetur luce xxiiii°·et iohannis xx°, Conspice bene ipos·currūt ipi currunt magdalena et socie post eos, Omnes currunt ad querendū dominum suum cor suum et animam suā, Currunt multū fideliter multumqz feruenter multumqz anxie, Cum autem peruenerunt ad monumentum respicientes in ipo·non inuenerunt corpꝰ sz viderūt

lintheamina et sudariū et recesserunt, Compatere ipsis quia in af-
flictione magna sunt, Querunt dominū suum et non inueniunt et
nesciunt ubi amplius eum querere debent. igitur dolentes et flentes
discesserunt, Marie vero ut habetur luce xxiiii°. remanserunt ibidez
et respicientes in monumentum viderunt duos angelos stantes in
albis q̄ dicunt eis, Quid queritis viuentem cum mortuis, Ille aūt
nec tunc attenderunt ad uerba eoꝝ nec aliq̄ꝫ ꝯsolacionem receperūt
de visione angeloruz q̄a non querebant angelos sed dominum an-
gelorum. ymmo ille due marie conterrite et quasi absorpte elonga-
uerunt se inde aliq̄ntulum et sedebāt dolentes. Maria uero ut habet
iohannis xx° nesciens quid aliud facere deberet. quia sine magistro
suo viuere non poterat nec ibi eū inueniebat. et ubi eum quereret
amplius ignorabat. stabat ad monumentum foris plorans. Iterū
ergo respiciens in monumentum quia semꝑ sperabat ibi eum inue
nire ubi sepelierant. Vidit ipsos angelos sedentes qui dicūt ei. mu-
lier q̄d ploras. quem q̄ris. et illa, Tulerūt dominuz meum et nescio
ubi posuerūt eum, Vide mirabilem oꝑationez amoris, Paulo ante
audierat ab vno angelo q̄a resurrexerat et postea a duobus q̄ viue-
bat et nō recordabatur et dicit, Nescio q̄d etc̄, Amor hoc fecit, Quia
vt dicit hic origenes, Anima sua non erat ubi ipse erat. sed ibi erat
ubi magister suus erat. Nesciebat cogitare loqui uel audire nisi de
ip̄o. Cum aūt sic ploraret nec de angelis aliq̄d curaret amor suus.
magister suus nō potuit ammodo tenere se, Dominus ergo ih̄s re-
fert hec matri sue et dicit q̄ vult ire ad consolandum eaz, Que hoc
multum acceptat et dicit. Fili mi benedicte vade in pace et cōsoleris
eam quia multū diligit te et de tua morte plurimum doluit et me-
mento redire ad me et amplexans dimisit eum, et iohis xxii°

Scd̄a apparitio q̄liter apparuit marie magdalene. mathei xxvi°

Venit igitur ad monumentum ubi erat magdalena et dicit ei
Mulier quid ploras. quem queris, Et illa eum non ꝯgnoscēs
adhuc ut ebria respondit dicens, Domine si tu sustulisti eum dicito
michi ubi posuisti eum et ego eum tollaz. Conspice bene eā quomō
lacrimabili vultu suppliciter et deuote ipsuz exorat ut doceat eā illū
quem querit, Semper enim sperabat audire aliqua noua de dilecto
suo, Tunc dominus ad eam dixit, Maria. Ipsa vero q̄si reuiuiscēs

et recognoscens ad uocez eum indicibili gaudio dixit. Rabbi. idest magister, Domine vos estis quem q̃rebam. quare vos tãdiu michi celastis. et currẽs ad pedes eius osculari voluit. Dominus vero uolens animũ suũ eleuare ad celestia. vt non quereret euz ammodo in terra dixit. Noli me tangere. non enĩ ascendi ad patrem meũ ꝫ dic fratribꝫ meis, Ascendo ad patrem meum et patrẽ vr̃m. Et addidit. Nonne dixi tibi ꝙ tercia die resurgerez. quomõ ergo me in sepulcro querebas. Et illa. dico uobis magister q̃a tant9 dolor de acerbitate passionis et mortis vr̃e cor meũ repleuerat. ꝙ oĩm oblita de nichilo recordabar nisi de corpore vr̃o mortuo et de loco ubi sepeliueraz ip̃m et ideo vngenta hec mane detulerã, Benedicta sit magnificẽtia vr̃a que resurgere et ad nos dignata est redire, Stant igitur dilecti cum iocũditate et gaudio maximo, Ipsa vero curiose aspicit eũ et interrogat de singulis et responsũ alacriter recepit, Nũc ergo et hoc semꝑ est magnum pasca licet autẽ sic a principio eidem domin9 respõdit vix credere possum quin eũ familiarit̃ tangeret anteq̃ꝫ inde discedẽt deosculando pedes et man9 ꝫ dispensatorie sic fecit a principio, Vel quia talem se ostendebat qualis erat in corde suo scd̃m comunem expositionem, Vel q̃a ut dixi uolebat ipi9 animuz erigere ad celestia. scd̃m ꝙ bn̄hardus videtur annuere, Pie namq̃ꝫ credi potest quam sic amanter et singularit̃ ante omẽs qui scripti reperiant̃ visitabat ad letificandũ eam non turbandam faciebat, Misterialit̃ igitur nõ pertinaciter dixit illud verbũ. quia non ꝑtinax neq̃ꝫ dur9 benignissimus dñs et maxime diligentibus, Post aliq̃ꝫ vero morulã discedit domin9 dicens q̃a et alios oportet eum visitare, Tunc magdalena q̃si alterata sicut nolens vnq̃ꝫ discedere ab eo dicit ei, Domine vt video vestra ɔūsatio non ẽ ammodo nobiscũ sicut consueuerat, Rogo ne obliuiscamini mei. Mementote tot beneficioꝝ quot michi ɔtulistis ne pereant ꝛ familiaritatis quam habuistis ad me et etiam dilectionis ꝛ recordemini mei domine deus meus, Et dominus ad eã. Noli timere et confide constans esto quia semꝑ tecum ero, Tũc ip̃a benedictione ab eo recepta et christo discedente uenit ad socias et hec nũciauit eis. Ille vero de resurrectiõe domini gaudentes. sed ꝙ non viderant eum dolentes recedunt cum ea,

¶ Tercia apparicio quomodo apparuit tribus mariis.

Cum ergo iste tres marie simul pergerent anteq̄m venirent ad civitatē apparuit eis dn̄s dicens. pax vobis, Ille vero vltraq̄ dici potest exhilarate procidētes tenuerunt pedes ei9, Hic igitr siliter et querunt et accipiunt responsuʒ iocunditatis et faciunt magnum pasca, Dicit eis dominus ih̄us. Dicite fratribus meis q̄ vadant in galileaʒ. ibi me videbunt sicut p̄dixi eis, Vides hic q̄ magister humilitatis vocat discipulos fratres suos, Nunq̄ hāc virtutē dimisit. Tu autem si de p̄dictis vis intelligentiam et consolationem habere recordare de his que supra sepe dixi, Vt scilicet in omnibus locis et factis ita sis animo ac si presens esses et corpore,

Quarta apparitio quomō ioseph ut habet̄ i euāgelio nicodemi.

Discedens igitur domin9 ih̄s ab eis. apparuit ioseph qui eum sepelierat. Captus enī erat p̄pter eum a iudeis et reclusus in quodam cubiculo sigillato et post sabbatum eū interficere volebāt. Apparuit ei dominus ih̄s et faciem eius extersit obsequium dedit et saluis sigillis in propriam domum reportauit,

Quinta apparicio qualiter apparuit iacobo minori.

Apparuit etiā dn̄s ih̄s iacobo minori q̄ vouerat se nō comestururum nisi videret dn̄m resuscitatuʒ, Dixit ergo ei et his qui cū eo erant et deinde panē accipiēs benedixit et dedit ei dicens, Comede dilecte frater mi q̄a filius homīs resurrexit a mortuis, Ista vero refert ysidorus licet in euangeliis non reperiantur,

Sexta apparitio qualiter apparuit petro. luce xxiiii°.

Cum magdalena et socie redeūtes domū narrantes discipulis resurrexisse dominū, Petrus merēs q̄ dn̄m suū non viderat nec quiescere valens p̄pter amoris vehementiaʒ. discessit ab eis et solus ibat v̄sus sepulc̄ꝝ nesciebat enī ut alibi eum quereret, Dū ergo p̄geret dn̄s ih̄s eidē apparuit dicēs pax tibi symō, Tunc petr9 percuciens pectus suū p̄cidens in terram cū lacrimis dixit, Domine dico meā culpā q̄a te dereliqui et pluries te negaui et deosculat9 ē pedes eius, Dominus autem ip̄m erigens osculatus est eum dicēs Pax tibi noli timere. omnia peccata sunt tibi dimissa. ego bene sciebā et p̄dixi tibi, Nūc ergo vade et confirma fratres tuos et confide q̄a mortē et oēs aduersarios deuici, Hic igitur similiter fit magnuʒ pasca, Stant et colloquntur adinuicem et diligenter petrus aspicit eum et singula

notat, Benedictione uero recepta rediens ad dn̄am et ad discipulos omnia narrauit, Scire aūt debes q̄ de apparitione facta dn̄e nichil ꝯtinet̄ in euangeliis, Ideo aūt ipsā posui ⁊ ante alias p̄misi· q̄a sic videt̄ tenere ecclesia· Vt ī legenda de resurrectione dn̄i plenꝰ ꝯtinet̄,

Quomodo redijt ad sanctos patres,

Dominus igit̄ ihs cū discessit a petro nondū visitauerat s̄ctos patres post resurrectionez suā quos ī paradiso deliciaꝝ dimiserat, Rediens ergo ad eos ꝓcedens ī stola candida cuz multitudine angelorū, Quē ipsi ī tanta gloria ꝯspicientes alonge cū indicibili gaudio et exultacōe canticis ⁊ laudibꝫ susceperunt eū dicētes, Ecce rex n̄r, Venite occurramꝰ obuiaz saluatori n̄ro, Magnū p̄ncipium et regni eius nō erit finis, Dies sanctificatꝰ illuxit nobis venite oēs et adorate dn̄m et ꝓcidentes in terra adorauerūt eū, Et surgentes et stantes corā eo reuerent̄ et iocunde cōpleuerūt laudes suas dicentes, Vicit leo de tribu iuda, Refloruit dn̄e caro tua adimplens nos leticia cū vultu tuo· delectacōnes in dextera tua usq3 ī finē, Resurrexisti gloria n̄ra exultabimꝰ et delectabim̄ in te, Regnū tuū dn̄e regnuz omniū seculoꝝ ⁊ dn̄atio tua in omni generatione et generationē et nos nō discedimꝰ suscitabis nos ⁊ nomē tuū exaltabimꝰ, Precursor pro nobis ingressus es pontifex factus ineternū, Hec dies quā fecit dn̄s exultemus ⁊ letem̄ in ea, Cantate domīo canticū nouū q̄a mirabilia fecit, Saluabit sibi dextera eius et brachiū sanctū eius, Nos aūt populꝰ eius ⁊ oues pascue eius venite adoremꝰ, Appropinq̄nte hora vespertina dicit eis dominꝰ ihus, Cōpacior fratribꝫ meis q̄a ꝓpt̄ mortē meā ꝯtristati et cōterriti sunt et disp̄gentur sicut oues errātes et multū desiderāt me videre, Vadā ergo ⁊ ostendā me eis At illi ꝓcidētes adorauerūt eū et dixerūt, Sic fiat dn̄e ut dixisti,

Septia apparitio q̄mō dn̄s ihs apparuit duobꝫ discipl'is eūtibꝫ ī emaus,

Dvm ergo duo ex discipulis eius irent ꝟsus castellū emaus q̄si desperati de seipso et irent tristes de his q̄ acciderant cōferendo Venit dominꝰ ihs et iūxit se ipis in specie p̄egrini, Et ibat cū illis interrogans eos ⁊ respondēs· conferēs ꝟba salubria vt ī euangelio ꝯtinet̄, Tandē coactus ab eis intrauit cū eis et manifestauit se illis Hic aūt diligent̄ attende ⁊ ꝯsidera multiplicē bonitatē ⁊ benignitatez domini tui, Primo quia non potuit eiꝰ feruens amor ferre suos

sic errare et ɔtristari. Vere fidus amic⁹ est fidelis comes et benignus
dñs iũgit se ipis. querit tristicie causã ⁊ exponit eis scripturas in-
flãmans corda eorũ ad omẽ rubiginẽ extirpandã, Sic nobiscũ fa-
cit spiritualiť quottidie, Si enĩ aliq̃ grauati ꝯplexitate vel accidia de
ipso loq̃ntur statim adest confortãs et illuminãs corda nr̃a. Et etiã
inflãmans ĩ amorem sui, Optimũ enĩ remediũ est ɔtra tales pestes
loqui de deo, Sicut dicit ꝓpheta. Quã dulcia faucib⁹ meis eloquia
tua sup mel et fauũ ori meo, Et iteꝝ. Ignitũ eloquiũ tuũ vehemenť.
Similiť etiam cogitare de deo. Vnde idẽ ꝓpheta dicit, Concaluit cor
meũ intra me ⁊ ĩ meditacõe mea exardescit ignis, Scd̃o ɔsidera bo-
nitatẽ ei⁹ nõ solũ ex amore ut dixi ȝ etiã ex hũilitate ꝓfũda. Cõspi-
ce bene ipm̃ q̃modo hũiliter vadit cũ eis q̃si vn⁹ ex eis dñs omniũ.
Nõne tibi videť ad ꝑmordia hũilitatis redisse, Exemplũ nobis est
simile faciẽdi, Sed ĩ alio attende dñi hũilitatẽ. q̃a nõ est dedignat⁹
hos discipulos inferioris g̃dus, Nõ enĩ erãt isti de apostol' ȝ de aliis
minorib⁹ discipl'is et tamen familiariť iũxit se ipis vadit et loquiť.
nõ sic elati. nollẽt enĩ nisi cũ precipuis viris et magnis brigatũ ɔũ-
sari et ambulare, Iterũ ĩ alio relucet hec sua hũilitas, Nã si cõside-
ras videbis ꝙ volũt ampulosa sua v̾ba spargere inť paucos, Sed
dñs etiã cũ duob⁹ loq̃tur archana sua. nõ vilipẽdit paucos. ymmo
nec etiã vnũ sicut olim fecit cũ samaritana, Tercio ɔsidera dñi bo-
nitatẽ q̃ntũ ad p̃sens negociũ q̃mõ instruit discipl'os suos ĩ mori-
b⁹ r̃ficit ⁊ ɔsolať, Cõspicias ergo eũ quomõ fingit se longius ire vt
eoꝝ augeat desideriũ ut inuiteť ⁊ teneať ab eis et q̃mõ postea beni-
gne intrat cũ eis. panẽ accipit et benedicẽs manib⁹ suis sactissimis
frangit et porrigit et seipȝ reuelat, Et hoc quottidie nobiscũ facit in-
uisibiliť, Nã teneri vult et inuitari p desideria orões et sãctas medi-
tationes, Et ideo orare oportet et nõ deficere ut ipe docuit Qualiter
aũt ista fecit ad nr̃ã erudicõẽ ut scilicȝ intẽdam⁹ ad opa pietatis et
hospitalitatis, Et quomõ nõ sufficit diuina eloq̃a legere uel audire
nisi opere cõpleanť, In omelia bti g̃gorii sup hoc euãgelio poteris
plani⁹ edoceri, Nõ autẽ dedit istis discipl'is tũc magnã sui copiã. ȝ
statĩ porrecto eis pane euanuit ab oculis eoꝝ. Nã etiã alios ɔsolari
volebat cũ q̃b⁹ tamẽ etiã istos ẽ ɔsolat⁹. ¶ die resurrectionis.
Octaua apparitio quomõ apparuit dñs ih̃s discipl'is reclusis in

Redierũt ergo p̄dicti duo discipl'i statī in ihrl'm. et inuenientes alios discipl'os cõgregatos absente thoma. eis ista narraue-runt & audierũt pariter q̄a surrexit dn̄s & apparuit symoni petro Tūc dn̄s intrans ad eos ianuis clausis stetit in medio eoꝝ ⁊ dixit eis. pax vobis, Discipuli vero ꝓcidentes ī t̄ram. ⁊ suā culpā dicen-tes ꝙ sic eū dereliq̄rāt ip̄m alacrit̄ susceperūt, Dominꝰ autē. surgite inq̄t fratres mei q̄a om̄ia peccata sūt vobis dimissa, Stat igit̄ dn̄s familiarit̄ int̄ eos ostendit eis manꝰ & latus apperit eis sensum ut intelligāt et ꝯgnoscant resurrectionē suā. petit ab eis si aliq̄d habe-ant ad manducandū, Et mādūcat coram eis partem piscis assi et fauum mellis, Insufflat in eos et dat eis sp̄msanctū, Vides q̄modo om̄ia ista plena sūt om̄i iocūditate et leticia, Gauisi sunt discipuli viso dn̄o et letant̄ corā eo q̄ primo sic erāt expaucfacti, O q̄꞉ libenter porrexerūt eidē ut ꝯmederet. q̄꞉ fidelit̄ ei ministrabant & q̄꞉ iocunde assistebāt eidē, Conspice etiā dn̄am esse ibidē. q̄a discipuli cōgrega-bant̄ ad eā, Vides etiā indicibili gaudio ista ꝯspicere et iuxta filiū suū familiarit̄ sedere ⁊ si q̄d expedit seruire alacrit̄, Dominꝰ autem ih̄s libent̄ suscipit om̄e seruiciū de manibꝫ eius ⁊ eā reuerent̄ hono-rat cū discipulis suis, Non autē obmittas magdalenam dilectam discipulā ⁊ apl'oꝝ apl'aꝫ conspice q̄modo more solito sedet ad pedes magistri sui, Diligent̄ audit verba eiꝰ et si potest etiā ip̄e gaudiose ac toto affectu eidem ministrat, O q̄lis ē ista domuncula nunc ⁊ q̄꞉ g'l'osum habitare ī ea, Nōne tibi videt̄ etiam nūc hoc esse magnum pascha si aliquid deuotionis es puto ꝙ sic, Sed parū tūc stetit dn̄s cū eis q̄a erat iam q̄si sero. Tamē forte etiā ip̄i cogerūt eū aliq̄ntu-lū plꝰ stare rogātes ne sic cito recedēt, An nō credis ꝙ magdalena sedens ad pedes iuxta eū tenet eum p̄ pānos ꝯfidenter & cū reuenti audacia ne disceđeret ita cito, Erat enī indutus vestimentis albissi-mis glorie sue, Si enī eū tenebat nō p̄sūptuose sed ꝯfident̄ faciebat sic diligēs. sic dilecta. nec dn̄o displicebat, Teneri enī uult vt patet in duobꝰ discipulis eūtibꝫ ī emaus, Tandem dn̄s reuencia matri exhibita siliter et ab ea r̄cepta benedicens om̄es discessit ab ies, Ipsi vero de cita reuisione rogauerūt eundē, Remanserūt aūt famelici et sitibūdi de dn̄o suo. de q̄ tantam copiam habere ꝯsueuerant eū sepe suspiriis ⁊ desideriis r̄uocātes, Vidisti q̄ciens hodie habuisti pasca,

Nam omēs iste apparitiones in die pascatis fuerūt. Sꝫ forte audisti sed nō sensisti. qui nec forsitan ī passione ꝯpassionē habuisti, Credo enī ꝙ si in passione ꝯuti scires et mētem habēs vnitā et non sparsā ad sclāria vl' supflua vl' curiosa. ī q̄libet vice sentires pasca, Tunc vō dn̄s redijt ad sanctos patres q̄ coram eo nō ociose sed iocūditatis laudibꝫ insistebāt. Quid autē dicēnt ip̄e nouit, Tu auē imaginādo eos cū corporibꝫ ut sup̄ dixi potes cogitare ꝙ recolentes beneficia deo gr̄cias agebāt p singulas natiōes, Primo offerētes se laudare eū tanq̄ dignū omni laude, Scd̄o recognoscēdo deum suū, Tercio numerando ipsa beneficia, Quarto exhortādo omēs ad laudandum, Quīto ip̄m adorādo, In quibꝫ omibus eos diligent' conspice et reuerēter attende q̄a valde deuota sūt et vtilia nō solū ad p̄ntes meditationes sꝫ eciā ad laudes et cātica que hic in p̄ria exhibent', Incipiens adā ꝓ se et sua gn̄acōē et stās corā eis alacrit' et reuēnt' sic dicit.

¶ Canticum ade pro se. et pro sua generatione.

Exultabit cor meū ī salutari tuo cantabo tibi q̄a bona t̄buisti michi et psallā noī tuo altissimo, Tu es q̄ fecisti celū et t̄ram mare et oīa q̄ ī eis sunt, Oīa ī sapīa fecisti impleta est t̄ra possessiōe tua, Manꝰ tue dn̄e fecerūt me et plasmauerūt me totum ī circuitu, Dedisti michi intellectū ut seruarē mādata tua, Omnia subiecisti pedibꝫ eiꝰ oues et boues vniūsas insup et pecora campi, Ego vero cum ī honore essem nō intellexi compatus sum iumētis insipiētibꝫ et silis factus sū illis, Transgressus sū mandatū tuū ꝓpterea mal' repleta est aīa mea ī inferno appropinquit Misericordias tuas domine ineternum cantabo, Et exaudies de templo scō tuo vocē meā. Et eruisti aīam meā de manu inferi, Tenuisti manū dexterā meam et ī volūtate tua deduxisti me et cū gl'a suscepisti me, Eruisti aīam meā vt nō piret ꝓiecisti pꝰ tergū oīa pc̄a mea, Tu me lauasti in sanguīe tuo q̄ ego rapui tu exsoluisti, Misericordias tuas dn̄e ineternum cantabo, Venite adoremus et procedamus ante dominum deum nostrum, Et procidentes adorauerunt eum.

¶ Canticum noe pro se et pro sua generatione.

Tunc surgens ille scūs noe singularit' electus a deo ē toto orbe terrarū ꝓ se et sua gn̄atione sic fuit laudes dn̄i prosecutus, Confitebor tibi dn̄e ī toto corde meo ī cōsilio iustoꝝ et ꝯgregatione,

Laudabo nomē dei cū cātico et magnificabo eū ī laude, Cū velles de suphcie tre hominē delere quē creaueras, Tu disrupisti fontes et torrētes tu ampliasti fluuios ethan, Omīa q̄ voluisti fecisti in mari et ī omib9 abissis, Tūc auditā michi fecisti mīsicordiā tuā Diluuiorum inhabitare me fecisti Misisti d̄ sūmo et accepisti et assūpsisti me de aquis multis, O dn̄e excelsa tua et fluctus tui sup me transierūt Non me dimersit tempestas aque q̄a firmasti archaȝ tuā altissime, Non abiecisti vt d̄scenderes visitare nos ī pace Domin9 enī noster venit pauprum suoꝝ recordat9, Venite ergo filii et cōsiderate opera dei terribilis ī ɔsiliis sup filios hoīm, Cantate domīo cāticū nouū q̄a mirabilia fecit, Et procidentes adorauerunt eum,

¶ Canticum abrahe ysaac et iacob ꝓ se et suis generationibus,

Fidelis q̄ꝫ abrahā et cūctoꝝ fideliū p̄ncipiū et forma, Necnon ysaac et iacob ꝓ se et sua gen̄atione sic dn̄o cecinerūt, Confitebimur tibi de9 ɔfitebim̄ et inuocabim9 nomē tuū, Narrabim9 mīsicordiā tuaȝ et ī laude tua gloriabimur, Notā fecisti ī populis virtutem tuā r̄demisti ī brachio tuo filios iacob et ioseph, Memores erim9 dn̄e testamēti tui q̄d disposuisti ad abrahā et iuramēti tui ad ysaac, Et statuisti illud iacob in preceptū ī testamētum et̄nū, Non dimisisti hominē nocere nob et corripuisti ꝓ nobis reges, Elegisti nos ī hereditatē tuā nomē a seruis tuis sūpsisti De semine nr̄o sal9 hominum factus es vt ꝓmisisti, Nō enī angelos dn̄e ꝫ abrahe semē apph̄endisti memor fuisti verbi sancti tui, Nos gracia tua r̄demisti mōtes israhel ramos vestros expādite florete et fructus facite q̄a lux mūdi domin9 ī gl̄a resurrexit, Cantate ei cāticū nouū bene psallite ei in vociferacōe, Qui timetis deū laudate eū vniuersum semē iacob glorificate eū, Exaltem9 dn̄m deū nr̄m et adoremus scabellū pedū eius quoꝫ sanctum est, Et omnes ꝓcidentes adorauerunt eum,

¶ Canticū moysi et aaron phinees et iosue ꝓ se et suis gen̄aciōib9

Ad hec illi viri sublimes duces castroꝝ et populi dn̄i, Moyses aaron phinees et iosue ꝓ se et sua generatione dn̄m totalit̄ laudauerūt Cantabim9 tibi domine gloriose etenī magnificat9 es uehemēter, Fortitudo nostra et laus nostra dn̄e factus es nobis in salutem, Narrabimus laudes tuas et v̄tutes et mirabilia q̄ fecisti, Signa ī manib9 nr̄is posuisti ī pharaonē et in oēs seruos eius et

abstulisti ppl'm tuū de medio eorū i manu potēti ꝛ brachio excelso, Diuisisti mare rubꝝ in diuisiones ꝛ eduxisti nos ꝑ medium eius, Eduxisti nos cū argēto et auro et nō erat in tribubꝫ nr̄is infirmus, Dedisti nobis manna ad manducandum panem angelorū manducauimus, Deduxisti populum tuum per desertum in manibus nostris, Lex tua immaculata conuertens animas quam nobis in digito tuo conscripsisti, Quam dulcia faucibus meis eloquia tua dum nobiscū dn̄e loq̄baris, Dedisti nob̄ t̄ram genciū ꝯsiderabilem, Nunc aūt tu domine deus noster ꝛ legifer noster ad nos saluādos descendisti, Et vos filii videte opa dei ⁊ glorificate nome ei9, Jubilate domino omnis t̄ra psalmum dicite nomini eius date gloriam laudi eius, Et omnes procidentes adorauerunt eum,

¶ Canticum dauid pro se et sua generatione,

Post hoc dauid rex ppl'i domi ac ꝓphetarū eximius et psalmorꝫ ac canticorꝫ p̄cipuus compilator tali cantico pro se ⁊ sua generatione dominū oravit dicēs, Deus canticū nouū cantabo tibi in psalterio decacordo psallaꝫ tibi, Qui das salutē regibꝫ qui redemisti dauid seruum tuum, Memor fuisti dn̄e dauid ꝛ oīs māsuetudinis eius, Subtulisti eū de gregibꝫ ouiū ⁊ i regē dn̄e vnxisti regeꝫ isrl' h̄editatis tue, Fecisti ei nom̄ grāde ꝛ p̄cinxisti eū v̄tute ad bellū Jurasti michi nec me frustrat9 es de fructu v̄etris mei nasci, Semp sit filia mea benedicta p cui9 sacrū vterū ꝑmansisti, Ineternum non obliuiscar iustificationū tuarū quia in ip̄is viuificasti me, Adhuc multiplicasti sup misericordiam tuaꝫ ꝓphetā in isrl' me dedisti, Ad hāc vocē iūxerūt se ysaias iēmias ezechiel daniel ⁊ omēs ꝓphete ad dauid ad laudes exoluēdas dn̄o ⁊ sil' cū eo deinceps dixerūt icerta et occulta sapiē tue dn̄e manifestasti nobis, Audiebam9 q̄ loq̄baris in nob̄ ꝛ magnifica nobis reuelabas, Spectauim9 salutare tuum dn̄e vt nob̄ ante promisisti, Ecce nunc faciē tuaꝫ ostendis ⁊ ades q̄ nobiscum loquebaris, Omnes igitur genuflectamus quoniaꝫ ip̄e est dominus deus noster, Et procidentes adorauerunt eum omnes,

Canticū Esdre Neemie ꝛ ceterorꝫ de transmig̃tiōe babiloīs,

Propterea illi viri excelsi Esdras neemias ꝛ cetei ĩ transmig̃tione babiloīs laudes dn̄o ih̄u exoluerūt, Confitebimur tibi domīe in toto corde nr̄o narrabim9 mirabilia tua, Deus in sancto

via tua qa deus magnus sicut de⁹ nr̄ tu es deus q̄ facis mirabilia, Sup flumina babilonis illic sedimus et fleuim⁹ dū recordaremur syon, Sed in humilitate nostra memor fuisti nostri, Omnes gentes plaudite manib⁹, Iubilate deo in voce exultacōnis, Nos autē ppl's tuus et oues pascue tue, Et omnes pcidentes adorauerūt eum.

Canticum symeonis iohānis baptiste et illoꝝ q̄ fuerūt tpe xpi.

Cum autē nō solum ō antiquis patrib⁹ ul' generacōnib⁹ sed etiam de ipsius domini ihesu tempore plures inter sanctos patres pus in lymbo et nunc ī paradiso terrestri ꝯsisterent, Veluti symeon iust⁹ iohannes baptista. sacratissimi innocētes et felix ille latro cū domino crucifixus volentes et ipi laudes psoluere domino sic dixerunt, Confitebimur tibi domine secūdum iusticiam tuam et nomini tuo psallem⁹, Deus tu docuisti nos a iuuentute nr̄a et vsq₃ nūc mirabilia tua, Tu es agnus dei q̄ tollis peccata mūdi, Tu es q̄ omnium misereris, Sicut audiuim⁹ sic te vidimus oclis nr̄is, Ex ore infancium deus. et lactentiū pfecisti laudē ꝓpter inimicos tuos, Modicū q̄dem laborauim⁹ et multā gl'iam nob̄ ꝯtulisti, Et vidi⁹ gl'iā tuā gl'iā q̄si vnigeniti a pr̄e plenum ḡtia et veritatis, Et oēs pcidentes adorauerūt eū, Quia vero non ē verisimile q͞p ad laudem cessarent omnes sancti, Quoꝝ ibi multitudo copiosa aderat. cū hoc sit eoꝝ pn̄cipale offitiū et restauracionis sue cognoscebāt bn̄fitium, Ideo et ipi exultantes taliter coram domino iubilarunt.

Canticum angelorum

Alleluia all'a all'a, Te decet ymnus deus in syon et tibi reddetur votum ī irl'em, Ymnū tibi dn̄e all'a cātabim⁹ de canticis syon. Exaltare sup celos deus et sup oēm terrā gl'a tua. Confessionem et decorem induisti amict⁹ lumie sicut vestimēto all'a. Omia p te facta sunt all'a all'a all'a, Exultasti ut gigas ad currendā viam a summo celo egressio tua all'a, Cum eēs rex nr̄ et deus āte secl'a fecisti te pauperem all'a, Minorasti te paulominus ab angelis ut nr̄as ruinas restaurares alleluia, Benigne fecisti in bona voluntate tua syon ut edificent̄ supna irl'm all'a, Habitantes ī domo tua ī secla seculorum laudabunt te domine all'a. Regnabit ī secula tua deus syon ī omi generacōne et generacōne. Et p omnes vicos tuos cantabitur all'a all'a all'a. Tu facis angelos tuos spiritus et ministros tuos ignem

dentem. Tu numeras multitudinē stellarū ꝛ omnib9 eius nomīa vocās. Benedicite angeli dn̄m laudate eum omēs angeli eius alleluia all'a all'a. Et plura alia q̄ obmitto. Et tunc omnes ꝓcidentes adorauerūt eum. In his canticis et laudib2 stabant omnes sancti patres ꝛ angeli corā dn̄o assistentes ei reuerēter alacriter ꝛ deuote et tanq̄ gl'osi et beati cōtinue iubilabant, Conspice ergo eos ꝛ tu cū leticia ꝛ ꝯgratulare eis et attēde q̄ dicunt ꝛ disce deū venerari laudare et ḡtias agere ꝛ sua beneficia recognoscere ꝛ toto conatu stude ad illam gloriā pergere, Vbi semp̄ cum tam nobili multitudine ī ꝯspectu dei tui ī laudib9 perseueres.

Nona apparicio q̄mō apparuit vndeci discipulis ianuis clausis.

Aduemente autē die octaua resurrectionis. Iterū apparuit dn̄s iħs discipl'is suis ianuis clausis ꝛ erat thomas cum eis qui p̄ma die nō fuerat, Et cū alii narrassent ei ꝙ viderāt dn̄m respōdit, Nisi videro ī manib9 eius fixurā clauoꝝ ꝛc̄, Dicit ergo pastor bon2 ꝛ de pusillo grege suo sollicit2, Pax vobis. Deinde dicit thome, Infer digitū tuū huc et vide manus meas ꝛ affer manū tuā ꝛ mitte ī latus meū ꝛ noli esse incredul2 sed fidelis, Tunc thomas ꝓcidens tetigit cicatrices dn̄i ꝛ dixit, Dominus meus ꝛ deus meus, Hoīem enim vidit ꝛ deū credidit, Dixit etiā suā culpam de hoc ꝙ ip̄e dereliquerat eū sicut ꝛ alii dixerūt, Dn̄s aūt erigēs eū dixit, Noli timē. oīa sunt tibi dimissa, Hoc aūt de thome dubitacōne dispēsatorie p̄missū ē ut euidēciorib9 argumētis dn̄i resurreccō ꝓbaret̄, Prospice aūt hic diligēter ꝛ cōsidera solitam benignitatē hūilitatē et feruētē amorē ip̄i2. quo scꝫ monstrat thome ꝛ aliis discipulis uulnera sua ut tolleret oēm obscuritatē de cordib9 eoꝝ ad ip̄oꝝ et nr̄am salutem ꝛ vtilitatē, Reseruauit q̄ꝫ dn̄s cicatrices uulneꝝ ꝓpter tria, Maxime ut fidem faceret apl'is de sua resurreccōe, Et ut ip̄as ostendat patri quādo uult placare eū et īterpellare ꝓ nobis, Est enī nr̄ aduocat2. et etiā ut eas monstret reprobis ī die iudicii, Stat igit̄ dn̄s iħs cū matre ꝛ discipulis suis p̄ aliq̄ꝫ morulā loquēs de regno dei, Et ip̄i cū eo ī leticia magna audientes illa verba excelsa et aspiciētes faciē eius plenam gaudio et decore, Attende bene et vide eos circūstantes sed ꝯnam familiarius iuxta eum. Magdalena vero semp̄ ad pedes eius, Considera ita ꝛ tu reuerenter ꝛ verecunde ꝫ gaudenter alōge

tamen si forte misedia mot⁹ faciat reuocari. Tandez dicit eis ꝙ vadant i galileam i monte thabor, Vbi dicitur et ibi apparebit eis et benedictione data discessit ab eis, Ipsi vero remanserūt ut prius famelici et sitibundi de ipso ꝗ plurimum confortati.

Decima apparicio facta discipulis i galilea i monte thabor.

Post hec discipulis ad locum dictum pergētib⁹, Iterū apparuit eis domin⁹ dicens. Data est michi omnis potestas i celo et i terra. Ite et docete omēs gētes baptisantes eos i nomine p̄ris et filii et spiritussancti. Docentes eos seruare quecunq₃ mandaui vobis et confortemi q̄a ego vobiscū sum vsq₃ ad cōsumacōez secli, Adorauerunt autē eū i suo aduentu et stant nūc i magna iocunditate cum eo, Considera bene eos et ea q̄ dicta sunt mō ipis, Nam magnifica sunt valde, Manifestat enī eis q̄liter ē dn̄s omnium, Dat eis mandatum de p̄dicando. dat formā baptisandi, Dat ei⁹ vigorē p maximū. dum dicit ꝙ semp erit cū ei⁹, Vides quantā iocunditatem dat eis et quot ostendit insignia caritatis, His igit̄ dictis p dn̄m et eis benedictione exhibita disparuit ab eis. ¶ tib⁹ et comedit cū illis.

Vndecia apparicō q̄mō dn̄s ih̄s apparuit septē discipl'is piscan-

Discipuli vero adhuc i galilea remanserūt, Iuerūt autē q̄dam vice piscatū ad mare tyberiadis septem ex ipis et per totam noctem nichil ceperūt, Mane facto dn̄s iterū apparuit eis et stetit i littore maris, Attēde autē hic que acta sunt q̄a iocundissima sunt, Querens ergo dn̄s si aliquid cepissent et respondentib⁹ non, Dixit, Mittite i dextrā nauigii rethe et iuenietis, Miserūt ergo et magnaz multitudinez ceperūt, Dixit itaq₃ iohēs petro dn̄s est, Tunc petrus nudus existens succinxit se tunica et festin⁹ venit p mare, Alii vero nauigio venerūt, Et cū descendissent viderūt piscem positum super prunas et panem paratū, Domin⁹ enī hoc eis parauerat fecit etiaz de piscibus eoꝝ et assari, Et simul cum eis cōmedens fecit cōuiuium et festum magnū cum eis i littore maris et cōsueto hūilitatis more ministrans eis panem porrexit fregit piscem et sil'r dedit eis, Stant ergo reuerent̄ multūq₃ alacrit̄ isti septez discipuli cū dn̄o suo pariter comedentes cum eo. Aspiciunt faciem eius desiderabilē et iocundam exultantq₃ i cordibus suis. Accipiūt de sacratissimis manibus eius escas delectabiles et reficiunt̄ non minus mētaliter q̄₃ corporaliter.

O quale cõuiuiũ est istud, Conspice ergo bene p singula & si potes piscaris cum eis, Attende nichilominꝰ q̃ sequnt̃ quia pulcherrima sunt ⁊ vtilia, Nam completo isto sollenni cõuiuio· dixit dñs petro· Diligis me plꝰ his· ⁊ petrus, Dñe tu scis q̃a amo te, Dicit ei dñs, Pasce agnos meos, Et ter sic interrogãs recõmendauit ei gregẽ suum, In quo dñi caritatẽ ⁊ benignitatẽ solitã considera, Aperte enĩ vides q̃mõ diligenter ⁊ affectuose imprimit reiterat ⁊ reconmendat aĩas nostras petro, Iterũ aũt dñs post hec p̃dicit petro mortem ipiꝰ dicens, Cum esses iunior cingebas te ⁊c̃ significãs qua morte esset moriturus qui p passionem crucis glorificaturꝰ eẽt deũ, Et cum de iohanne petrus q̃reret, Hic aũt q̃d ⁊c̃, Respondit dñs· sic eum volo manere donec veniam· quasi dicat, Nolo ꝙ p viam passionis me sequat̃ sed ĩ senio & ɔtemplacione requiescet· q̃uis alii discipuli intelligerẽt ꝙ non moreret̃, Sed non erat magnũ donũ· tum melius sit dissolui ⁊ esse cum xp̃o, Attendisti q̃ multa ⁊ magnifica dicta ⁊ facta sunt ĩ hac apparicione, Post hec disparuit dñs ab eis & more solito rediit ad sanctos patres, Discipuli vero cum magno gaudio remanserunt et postea remearunt ĩ irl̃m. Duodecima apparicio q̃mõ dñs ih̃s apparuit plꝰq̃ quingentis fratribus simul·

Terum autẽ apparuit dñs plusq̃ q̃ngentis fratrib; simul· sed quo loco et quando nõ est scriptũ, Et stans benignus dñs inter eos p̃dicans ⁊ loquens de regno dei magna eos iocũditate repleuit, Habes ergo duodecĩ appariciones dñi post resurrecc̃õnem eius vsq; ad ascẽsionem· absq; duab; cũ ascensione xp̃io dicẽdis & sic fuerũt q̃tuordecim, Scire nanq; debes ꝙ ĩ euangeliis nõ sunt scripte nisi decem, Nam q̃mõ apparuit matri nõ est scriptũ ĩ aliq̃ loco· ʒ sic pie credit̃, Quomõ aũt apparuit ioseph habet̃ ĩ euangelio nychodemi, Quomõ iacobo scripsit apl's ad corintheos, Et etiam ut refert ysidorus, De ista etiã sc; de q̃ngentis fratribus scribit dictus paulus ibidem, Alie vero scripte sunt ĩ euangeliis, Potes etiaʒ meditari de pluribꝰ· nam verisimile ẽ ꝙ benignꝰ dñs sepe m̃rem & discipl'os visitabat ⁊ magdalenã dilectam discipulam cõfortans et exhilarãs eos qui sic vehementer de sua passione fuerãt cõtristati et cõterriti· Quod etiaʒ beatus augustinꝰ sentire videt̃ dicens de tp̃e post resurrecc̃õnem· nõ oĩa inquit scripta sunt, Crebra erat cum eis eius cõuersacio, Et forte

etiã ipsi sancti pr̃es maxime abraham et dauid ad quos specialiter facta fuit ꝓmissio de filio dei, Veniebant cũ eo ad visitandũ illam excellentissimã suã filiam mr̃em dñi. q̃ ꝓ eis et oĩbꝫ gr̃iaꝫ inuenit et genuit redemptorẽ, Qui ꝗ letanter eã aspiciebant et reuerent̃ se inclinabant eidem ꝛ omĩ qua poterant benedictõne colebãt. ꝗuis non viderent̃ ab ea, Potes etiã cõsiderare benignitatẽ caritatẽ hũilitateꝫ dei more solito de quibus facim⁹ mencõnem et ĩ omnibꝫ factis eiꝰ relucent, Qui etiaꝫ postꝗ gl'ose vixerat et resurrexerat. peregrinari voluit adhuc p. xl. dies. ut suos discipulos cõfirmaret et roboraret, Digne nanqꝫ post tot annoꝝ curricula. post tot laborũ afflictioneˢ. post tam ignominosaꝫ et acerbã morteꝫ poterat triũphator ad suaꝫ gloriã remeare et p suos angelos cõfirmare et cõfortare apl'os suos ꝓ suo nutu, Sed hoc non paciebat̃ caritas sua. ꝑsonalit̃ voluit cõuersari cũ eis apparẽs eis p dies. xl. ĩ multis argumẽtis et loquens de regno dei. ꝓ eis hoc fecit ꝛ ꝓ nobis ꝫ nõ adũtim⁹, Dilexit ꝛ diligit sic vehementer ꝛ non diligitur. tum ad talem ac tantum ignem non solum calefieri sed ardere deberemus.

¶ De ascensione dñi nr̃i ihu xpi.

Circa dñicaꝫ ascensioneꝫ te vigilem esse oportet. ut si vnꝗ toto mentis conatu te ꝑsentẽ exhibuisti verbis et factis eius. nũc facias mltomagis, Nam hec sollennitas oẽs supat alias|ut clariuˢ infra ostendaꝫ, Et saltẽ hoc te animet ad attencõneꝫ. ꝙ nũc dñs discessur⁹ est corporali pñtia|completo sue peregnacionis cursu, Vnde verba ꝛ facta ipsius sunt attẽcius consideranda, Quelibet autẽ aĩa fidelis deberet sponsum suuꝫ dñm suũ et deũ suũ ĩ eius discessu vigilantissime obseruare|et q̃ p eum dicunt̃ et fiũt viscerosius amplecti. et eidem se deuocius et humilius recõmendare animũ suũ totaliter ab aliis abstrahere, Quadragesimo itaqꝫ die a resurreccione. sciens dñs ihs q̃a venit eius hora ꝙ transeat de hoc mundo ad pr̃em cum dilexisset suos q̃ erãt ĩ mundo. nũc vero ĩ fine dilexit eos, Accipiens igit̃ de paradiso terrestri sanctos patres et omnes illas sanctas aĩaˢ et benedicẽs helie et enoch ibi remanẽtibꝫ et adhuc viuentibꝫ. venit ad discipl'os suos q̃ adhuc erãt ĩ cenaculo ĩ monte syon cum matre ipius et aliis, Et apparens eis voluit ante suuꝫ discessum prandere cum illis. ĩ signũ memorialis dileccõnis et gaudii, Omnibus ergo

simul cū leticia magna ī hoc vltimo conuiuio dn̄i sui dicit eis dn̄s ih̄s, Temp⁹ est ut reuertar ad eū q̄ me misit, Vos aūt manete hic ī ciuitate q̄usq₃ induamini v̄tute ex alto· q̄a infra paucos dies replebimini sp̄ūsancto ꝑut vobis promisi· postea ibitis per vniuersum mundū p̄dicantes euangeliū meū· baptisantes credentes· et eritis michi testes usq₃ ad ultimū terre, Exprobrauit etiā eis īcredulitatē ipoꝝ· q̄a is q̄ viderāt eū resurrexisse nō crediderunt sc₃ angelis suis, Hec nūc maxime fecit cū eos p̄dicando mittebat quasi diceret eis, Multomagis debebatis vos angelis credere etiā anteq̄ me videritis q̄ gentes· q̄ credent vobis p̄dicantib⁹ & me non videbūt, Fecit etiā hoc ut recognoscētes defectū suū remanerēt hūiliores· ostendens eis ī suo discessu quantū placebit ei eoꝝ hūilitas· q̄si eā peculialit̄ recōmendaret eisdē, Querētib⁹ aūt eis de tēporib⁹ futuris noluit respōdere q̄a nō expediebat eis· Stant ergo comedūt et loqunt̄ et gaudēt ꝑpter p̄ntiā dn̄i sui· ſ₃ nichilomin⁹ turbati ꝑpter discessum, Tanti enī amoris teneritudīe diligebāt eū· ꝙ etiā verba discessus sui non poterāt eq̄ animo sustinere, Quid autē dicā de m̄re eius iuxta eum prandente q̄ sup oēs sic intēse eū amabat, An non credis ꝙ ad hec verba discessus filii materne dilectionis tacta ⁊ conmota dulcedine reclinaret caput suū sup filiū & recūberet sup pectus eius, Nam si iohannes fecit ī cena, Nunc multomagis meditare potes de ipsa, Vnde suspirās cū lacrimis eū rogabat dicēs, Fili mi si discedere vis ducas me tecū, Dn̄s aūt cōsolans eā dicebat, Rogo mat̄ carissima ne feras moleste discessum meū q̄a vado ad p̄rem Te aūt remanere hic expedit ad temp⁹ ad cōfirmādos credentes· postea veniā ad te & ad summā te gl̄iam meā assumā, Ad quē mater· fili mi dulcissime fiat voluntas tua , Nam ego nō solū remanere sed & mori parata sum ꝑ aīab⁹ ꝑ q̄bus ⁊ tu mortuus fuisti· sed esto memor mei, Dn̄s aūt & eā discip̄los ⁊ magdalenā cōsolabat̄ dicens, Non turbet̄ cor v̄rm neq₃ formidet, Non relinq̄ vos orphanos vado ⁊ venio ad vos ⁊ semp ero vobiscū, Tandem dicit eis ꝙ vadant ad montē olueti· q̄a inde volebat ascendere, Et tunc disparuit ab eis, Mater igit̄ & omnes alii sine mora iuerūt ad p̄dictū mōtem q̄ est ꝑpe irl'm ad vnū miliare· & ibidem iteꝝ apparuit eis dn̄s ih̄s, Ecce q̄mō hodie habes duas apparitiones, Tunc amplexatus est matrem valefaciens ei &

mater euz tenerrime. Discipuli aũt & magdalena et omẽs alii ꝓci=
dentes & lacrimãtes deosculati sunt pedes ei9. Ipse vero suos apl'os
erigens benigne osculat9 est eos. Conspice nũc bene ipos et cuncta q̃
fiunt. Considera nichilomin9 sanctos p̃res ibidem exĩstẽtes iuisibi=
liter tamẽ. Quomõ reuerent᷑ et libent᷑ intuent᷑ dominã & affectuose
benedicunt. Per quã tantũ beneficiũ assecuti sunt. q̃mõ etiã intuent᷑
illos excellentes pugiles et duces diuini exercitus. q̃s inter oẽs eligit
dñs ad expugnandũ ⁊ vincẽdũ vniuersuz mundũ. Tandẽ cunctis
completis misteriis cepit dñs ih̃s eleuari ab eis & ascendere virtute
sua. tũc mater ⁊ oẽs alii ꝓciderũt ĩ terram. Et dicebat dña. Fili mi
benedicte esto memoꝛ mei ⁊ ꝓp̃t discessuz non poterat lacrimas cõti=
nere, Gaudebat tamen multuz ꝙ filiũ suuz sic gl'ose cernebat petere
celũ. Silr̃ discipl'i dicebãt. Dñe ꝓ te dimisim9 oĩa esto memoꝛ nr̃i.
Ipse vero eleuatis manib9 facie seren9 & gaudens moꝛe regio coꝛo=
natus ⁊ oꝛnat9 triũphalit᷑ ferebat᷑ ĩ celum ⁊ benedicens eis dicens,
Constantes estote & virilit᷑ agite q̃a semꝑ vobiscuz ero, Ascendebat
aũt secũ ducẽs illã nobilẽ ⁊ copiosam multitudinem. iter pandens
ante eos, Vt p̃dixerat micheas ꝓpheta. Dñs itaq3 gl'osus candidus
et rubicundus splẽdens & gaudiosus p̃cedebat eis viã eis ostendẽs,
Et ipi cantãtes ⁊ iubilãtes letissimi seq̃bant᷑ eũ dicẽtes, Cantemus
dño q̃ ascendit suꝑ occasuz dñs nomen illi, Benedictus es dñe deus
qui saluas sperantes ĩ te, Deducẽs ꝑplm tuũ ĩ exultatione ⁊ electos
tuos ĩ leticia, Ascendẽs ĩ altũ ꝓsperum iter faciẽs nobis. Educens
vinctos ĩ foꝛtitudine et ĩ ꝯspectu angl'oꝝ tibi psallem9, Gloꝛia laus
et honoꝛ tibi sit rex xp̃e redemptoꝛ. Interim autẽ michahel ꝑpositus
paradysi ꝑgens ad p̃riaz nunciauit ꝙ dñs ascẽdebat, Et ecce omẽs
btoꝝ spũuz oꝛdies seriati ꝑ acies suas occurrerũt eidẽ, Vn9 ex eis nõ
remansit q̃ nõ veniret obuiaz dño suo & inclinãtes se cũ omni qua
poterãt reuerẽcia deducebant euz cũ ymnis & canticis ieffabilibus,
Quis eni posset cãt9 & iubilos q̃ ab ipis fiebãt explicare, Aduene=
runt ergo pꝛincipes diuncti psallẽtib9 et dicebãt alleluia all'a, Qui
ĩ noĩe dñi rex benedicte venis all'a. Nunc tibi regnanti pangimus
ecce melos all'a, Benedictus es q̃ ambulas suꝑ pennas ventoꝝ all'a,
Dignus es dñe omĩ laude & honoꝛe alleluia. q̃ victoriã gl'ose fecisti
alleluia. Ecce nunc ascendunt tribus trib9 dñi all'a. ut confiteantur

et dicant tibi all'a, In his canticis et confessionibus dñm honorabãt.
Vterqꝫ corã ipo exultantes et eidem festũ honorificũ cum reuerencia
celebrantes et quis posset hoc gaudium enarrare, Sed et illud quis
dicere posset ꝙ tam btissimi spirit9 ꝗꝫ sanctissimi p̃res simul habue-
runt cũ sibi adinuicem occurrerũt, Superni ergo spiritus dño prius
reuerencia exhibita et canticis eius completis illi cũ magna iocun-
ditate dicebãt, Principes populoꝝ bene vos venire ꝫtulam̃ alleluia
psallite ergo deo nostro all'a psallite ei q̃ ascendit sup celuꝫ celi all'a.
Et sancti p̃res alacrit' respõdebãt, Principes ppli dñi all'a, Custodes
et adiutores nr̃i alleluia, Gaudium vobis et pax alleluia psallite
et vos regi vestro alleluia. Simul etiam se adinuicem exhortantes
dicebant, Simul accipiet nos verbo dei alleluia, Vides ergo ꝙ om̃es
iubilabãt et psallebãt. Nam iuxta ꝓphetam, Ascendit deus ĩ iubi-
latione et deus ĩ voce tube. Ascendebat autem dñs ihs plane ꝓpter
consolationẽ mr̃is et discipłoꝝ q̃uſqꝫ poterãt euꝫ videre, Et tunc oẽs
nubes susceperũt eũ ab oculis eoꝝ et ĩ momẽto cum omnibus sanctis
angelis et p̃dictis patribus fuit ĩ patria, Sic enĩ dicit sanct9 ꝓpheta.
Pones nubem ascensum tuuꝫ dñe. q̃ ascendis sup pennas ventoꝝ.
Penne ventoꝝ dicunt' summitates ventoꝝ. idest partes ille q̃ p̃cedũt
et veloces sunt. Et ip̃e adhuc velocius ascendit exquo nubes inter-
posuit, Stabant aũt mater et discipuli et magdalena et alie flexis
genubus et intuebant' ĩ celũ euntẽ illũ q̃uſqꝫ poterãt, O q̃d erat vidẽ
dñm sic ascendentẽ glo̾se et animas sanctas cũ eo parit' incedentes,
Et si quid si q̃s potuisset audire et videre illos btissimos spiritus et
aĩas sanctas cuꝫ eo parit' incedentes. forte p̃ gaudio fuisset seperata
anima talis a corpore et cũ eis etiaꝫ ascendisset. Cum ergo sic adhuc
uultibus eleuatis aspicerẽt. ecce duo angeli steterũt iuxta illos ĩ vesti-
bus albis dicẽtes, Viri galilei q̃d statis aspiciẽtes ĩ celuꝫ, Hic ihs q̃
assumpt9 ẽ a vobis ĩ celũ sic veniet queadmodũ vidistis eũ euntem
ĩ celũ, Redite ergo ĩ ciuitatẽ et expectate sicut dixit vobis, Conside-
ra hic q̃mõ dñs de ipis fuit sollicitus, Nam statim cum euanuit ab
oculis eoꝝ misit angelos suos. ne nimiũ ibi stantes fatigarent' et ut
cõfortarent' audiẽtes angelicũ testimoniũ concordare secũ de ascẽsione
dñi sui. Auditis ergo his verbis dña hũilit' rogauit ipos angelos.
ut eã reconmendarẽt filio suo, Illi vero usqꝫ ad terrã se inclinantes

eidem libenter ſuſceperũt mandatuꝫ eius, Inſuper apl'i magdalena
et omnes alii dixerunt. Illis itaqꝫ diſparentibꝰ. ipſi reuerſi ſunt ad
ciuitatem ad montem ſyon. vbi morabant᷑ expectantes ut dñs iħs
mandauit eis, Dñs aũt iħs cũ vniuerſa p̄dicta felici & magnifica
multitudine aperiens ianuas paradiſi. uſqꝫ tunc humano generi
clauſas. intrauit triũphalit᷑ ⁊ gaudioſe ac reuerent᷑ pr̄i genuflectẽs
ait. Pater gratias ago tibi qui michi dediſti victoriã de omnibꝫ ad-
uerſariis meis, Ecce amicos noſtros q̇ captiui tenebant᷑ eos tibi pñ-
to. ſed fratribꝫ & diſcipulis meis quos ĩ mundo reliq̇ ꝓmiſi mittere
ſpiritũ ſanctũ. Rogo te pater mi imple ꝓmiſſionẽ meaꝫ et eos tibi
reconmendo. Tunc pater erigẽs eũ fecit eũ ſedere a dextris ſuis ⁊ di-
xit. Benedicte fili mi omnem poteſtatem & iudiciũ tibi dedi de iſtis
diſcipulis tuis. de miſſione ſpũſſancti ꝓ tuo velle diſponas, Omnes
autẽ ſancti pr̄es & beatiſſimi ſpũs q̇ adorãtes ꝓciderũt ĩ facies ſuas.
corã patre. ſurgẽtes reinceperũt cantica ſua & iubilabãt coram deo
laudes, Si enĩ moyſes et aaron poſt tranſitũ maris rubri cõcinerũt
corã deo laudes dicẽtes, Cantemꝰ dño glorioſe, Et maria ꝓphetiſſa
ſoror eius & relique mulieres eã ſequentes ĩ tympano & choro dño
canebãt. quantomagis mõ cunctis aduerſitatibꝫ ſup̱atis, Similit᷑
cuꝫ dauid deducebat archaꝫ dñi ĩ ieruſalem ſi totus pp̄ls canebat &
dauid cũ cantoribꝫ cytharam p̱cuciebat & oñes ludebãt corã dño ĩ
cythariˢ liris et tympanis ⁊ dauid ſaltabat totis viribus corã dño.
quantomagis nũc faciebant q̇ vere ſunt coram dño ĩ tanto gaudio
cõſtituti. Et ſicut iohãnes ĩ apocalipſi refert ꝙ audiuit voceꝫ ĩ celo
centũquadragintamilia cytharedoꝝ cythariſantiũ ĩ cytharis ſuis ⁊
cantabãt q̄ſi cãticum nouuꝫ ãte ſedem dei ⁊ agni q̇ʒcunqꝫ gaudiuꝫ
illud ſignificet. ego ml'tomagis ipſũ hodie cõtigiſſe meditabor, Oẽs
igit᷑ ibidem cõſtituti pſallũt. oñes exultãt oñes letãtur. oñes can-
tant. oñes gaudent. oñes iubilãt. oñes manibꝫ plaudent. omnes
choriſãt. omnes iocundant᷑. oñes tripudiẽt, Vere nunc in ſuperna
ieruſalem audit᷑ cãticum leticie. Et p̱ oñes vicos eius audit᷑ ⁊ dicit᷑
ab vniuerſis all'a. Nunq̄ʒ ab origine mundi tale feſtũ & tale ſollen-
ne paſca eſt celebratũ & nunq̄ʒ erit forte niſi poſt diem iudicii. cum
oñes ibi p̄ſentabunt᷑ electi cũ corporibꝫ ſuis gl'oſis, Et ꝓpterea tibi
dixi ĩ principio ꝙ hec ſollẽnitas oĩbꝫ cõſideratis cunctis ſupeminet.

pcurrere per singula ꝛ videbis, Si verum loquor· magnuz pasca et sollenne festum est incarnatio dñi ꝛ inicuz omnis nr̄i boni· sed hoc nobis nõ sibi. Nam ipe tũc ĩ thalamo vteri virginalis inclusus ē, Magnuz enĩ pasca natiuitatis ē· ꝟ et illud nobis nõ sibi, Nam sibi cõpaciendũ ē q̄a ad tantã paupertatẽ vilitatẽ ⁊ penuriaz natus ē. Magnũ insup quo ad nos festũ ē eius passio· q̄a tũc omnia peccata nostra deleta sunt, Nichil enim ut ait gregorius nobis nasci ꝓfuit nisi redemi ꝓfuisset. Sed ꝓpter tormenta durissima ⁊ mortem turpissimã quã sustinuit· nec sibi fuit nec nob̄ debet esse materia gaudii ul' leticie ꝟ meroris et tristicie, Magnũ etiaz et solenne ⁊ verum pasca ē resurrectio ipi⁹ dñi ih̄u tam ꝓ se q̄ꝫ ꝓ nobis· q̄a ipe gl'osus triũphator apparuit ⁊ nos iustificati sumus, Venerabilis iste dies multum ꝛ ideo ĩ ipsa singularit' cantat eccl'ia. Hec dies quam fecit dñs, Et scd̄m beatũ augustinũ ĩ sermone suo hec dies ē sacratior oĩbus vniuersis. Quod potest exponi de precedentibus, Nam hec dies ascensionis maior ⁊ sanctior· quia licet resurrexit dñs· adhuc tamẽ peregrinatur ĩ terris· adhuc ē clausa ianua paradisi· adhuc sancti p̄res nõ iuerũt ad p̄rem· q̄ omnia ĩ ascensione completa sunt, Et si bene inspicias quitq̄t deus fecit usqꝫ modo· fecit ut pueniret ad hũc diem ⁊ sine hoc om̄ia sua opera erãt imperfecta, Nam celũ ⁊ terra ꝛ om̄ia q̄ ĩ eis sunt facta sunt ꝓpter hominẽ· homo autẽ ꝓpter gl'iaz habendaz. Ad ipaz vero vsqꝫ nũc null⁹ potat ptingere post peccatũ quantũcunqꝫ iustus. Vides q̄ꝫ mirificus ꝛ magnificus sit dies iste, Similiter magnũ pasca valde dies penthecostes ⁊ eũ multũ solennisat eccl'ia. Et recte q̄a tũc summũ donũ recepit· scꝫ spiritũsanctuz· sed et illud nobis non sibi, Sed hodiernus dies ascensionis ē ꝓprie solennissimũ dñi ih̄u· q̄a hodie incipit sedere ad dextrã p̄ris ⁊ regez capit a peregrinacõne sua. Est ꝛ etiã ꝓpe festuz supernoꝝ spirituuz· q̄a nouũ gaudiũ suscipiunt de dño suo quẽ ãte ĩ hũanitatis forma nõ viderãt. Et etiã q̄a hodie ꝑmo incipiũt restaurari ruine ipsorũ ĩ tanta multitudine beatoꝝ, Est etiã ꝓpe festũ illoꝝ egregiorũ patriarchaꝝ ꝓphetarũ et animarũ sanctarũ· q̄ ad supernam p̄riaz hodie ꝑmitus intrauerũt, Si ergo festũ facimus de aliquo sancto migrãte ad celos· quantomagis de tot milibus. Sed ꝛ quantomagis de sancto sanctoꝝ. Est etiã festuz dñe que etiam filiuz suum diademate sic

coronatū vidit tanq̄ȝ verū deum super excelsa conscendere. Est etiā
nichilominꝰ ꝓprie festū nr̄m. q̄a humana natura hodie sup celos ē
exaltata. Et q̄a nisi xp̄s ascendisset. illud ip̄ꝫ etiā donū sp̄ussancti ꝑ
quo sic merito sic solennisabamꝰ recipe neq̄bamꝰ. Vnde ip̄e dicebat
discipulis suis. Expedit vobis ut ego vadā. si autē nō abiero para-
clitus nō veniet ad vos. Ad robur autē dicti mei adduco bn̄hardū.
q̄ de hac die sic loquitur ī sermone de ascensione domini. Solenni-
tas carissimi gl'osa ē. Consūmatio ē enim ⁊ adimpletio reliquarū
solennitatū ⁊ felix clausula tocius itinerarii ih̄u xp̄i filii dei. Merito
quidem solennitatis dies ⁊ leticie agitur. qua sol ille super cecitatis
nr̄e se presentauit obtutibus. Magna quoq̄ȝ leticia ⁊ exultacio mul-
ta nimiˢ. q̄n conscisso sacco leticia circumdatus ē ⁊ nostra dedicauit
primordia resurrectionis. Veruntamen q̄ꝺ michi ⁊ solennitatibus
istis. si conuersatio mea adhuc detinet̄ ī terris. Dico ergo non mul-
to minꝰ michi tollerabilius videt̄ exilii huius habitatio q̄ȝ iehēna.
Deniq̄ȝ nisi abiero inquit paraclitꝰ non veniet ad vos. Videtur q̄ȝ-
admodum terrarum solennitatum eam quam hodie celebramus ⁊
consumationem habeat ⁊ fructum declaret ⁊ augeat gratiā. Sicut
enīȝ cetera opera eius qui pro nobis natus est. Ita q̄ȝ eius ascensio
ꝓpter nos facta ē ⁊ facit ꝑ nobis hucusq̄ȝ. bn̄hardꝰ. Manifeste ergo
vides q̄ꝺ sollennior est dies ista omnibus aliis. Et anima q̄ bene di-
ligeret dn̄ꝫ ih̄m. magis hodie exultaret q̄ȝ ī aliqua die anni. Vnde
ipse dicebat discipulis suis. Si diligeretis me gauderetis vtiq̄ȝ quia
vado ad patrem. Et ꝓpterea me credo recte dixisse. q̄a nunq̄ȝ ī p̄ria
aliqua dies fuit solennisata sicut ista. Durauit autē exultatio tan-
ti festi vsq̄ȝ ad diem penthecosten. Et ꝑ hunc modū potest meditari.
Ascensio enī dn̄i fuit hora sexta. Nam primo cōmederat hora tercia
cū discipulis suis. Quamuis igit̄ omnes ī patria vltra quam dici
posset exultarent. Tandem prima die scilicet vsq̄ȝ ad aliam sextam
angeli fecerunt singularit̄ festū ⁊ dn̄s ih̄s eis fecit uel ostendit aliq̄ȝ
singularem familiaritatem et consolationem. Secunda die fecerūt
archangeli. Tercia potestates. Quarta v̄tutes. Quinta p̄ncipatꝰ.
Sexta dominationes. Septima throni. Octaua cherubin. Nona se-
raphin. Hii sunt nouem ordines angelorū. Et sic hec durauerunt
vsq̄ȝ ad sextam sabbati vigilie penthecosten. Et tunc festum fecerunt

sancti patres usqz ad horam terciam diei dominici. rc.

De missione spiritussancti actuum quinto.

Nunc his completis, Dixit dn̄s ih̄s patri, Pater mi recordare ꝓmissi mei qd̓ feci de spiritusancto fratribus meis, Cui pater fili mi multum grāt̄ habeo qd̓ ꝓmisisti. Et tempus est ut impleatur promissum tuum, Dicunt ergo ad spiritūsanctum. Rogamus te ꝙ descendas ad discipulos nostros et eos repleas. cōsoleris. corrobores. instrues. et cumulum virtutum et gaudiorum conferas eis, Et ait spiritussanctus. Ecce ego paratus sum. Et statim venit et descendit ī linguis igneis super centumuiginti discipulos simul congregatos et eos repleuit om̄i gaudio. Cuius virtute discipuli vigorati. docti. accensi. illuminati. totum mundum concusserunt et ꝑ magna pte sibi subiecerūt, Nichilominꝰ tamē superni ciues etiam postea laudauerūt et semper laudant dominum et habent dies leticie et nunꝗ̄ deest ibi solennitas et gratiarum actio et vox laudis, Scriptum est enim, Beati q̄ habitant ī domo tua domine ī secula seculorum laudabūt te, Festinemus itaqz et nos ingredi ī illaz requiē, Ubi tanta superhabundat indefitienter leticia et ad patriam nostram totis conatibus suspiremus, Odiamus huius miseri et putridi corporis nr̄i cōpaginem et eius curam nō faciamꝰ ī desideriis. qd̓ nos hic detinet carceratos et peregrinos a tanto bono. Dicamus cum apostolo, Infelix ego homo q̄s me liberabit de corpore mortis huius, Et iterum, cupio dissolui et esse cū xp̄o, Desideremus ergo eius dissolutionem et eam continue postulemus a dn̄o. q̄a per nos ipsos eam cum salute consequi non valemꝰ. Et interim saltem moriam̄ mundo et pompis et concupiscenciis eius. Abstrahamꝰ nos corde forti. et pseuerāti ab his rebus caducis. miseris. breuibus. et leuibus cōsolatiunculis harū visibiliū rerū. q̄ infitiūt et uulnerant animas nostras, Ascendamus aūt mente cuz dn̄a vel pocius ad dn̄m et cum ipso ī celis sit cōuersatio nr̄a. Ut sic faciētes nō ex toto sumꝰ peregrini et aduene. Ut ī tempore visitacionis nos ad se dignetur assumere ipse de quo loquim̄ dn̄s noster ih̄s xp̄s qui est super omnia. Benedictus et laudabilis ī secula seculorum. amen.

Impressum est hoc p̄sens opusculū ī augusta p me Gintherum dictū zeyner de reutlingen. iiii° ydus marcij. Anno. lx° octauo.

Acquistato questo dì 17 Maggio
dal Sig.re Conte Angiolo Delci
per cambio di un Orazio con
Acrone e Porfirione di Roma
doppio e mancante

manca in questo il foglio 21.

È la prima edizione di Augusta

